



Badanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



BAROMETR ROZWOJU INSTYTUCJONALNEGO JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Raport z badania dla

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Gdańsk, grudzień 2017

Raport przygotowany przez:



EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Toruńska 18C lokal D

80-747 Gdańsk

Autorzy:

- Prof. Aldona Frączkiewicz-Wronka
- Łukasz Szemiako
- Krzysztof Gutta

Ilustracja na okładce: Sventin Midau

Badanie zrealizowano na zlecenie:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,

ul. Stefana Batorego 5,

02-591 Warszawa

Badanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Gdańsk, grudzień 2017

Barometr rozwoju instytucjonalnego JST 2017

Strona 2

Spis treści

1	Wprowadzenie i cele badania	4
2	Najważniejsze wnioski i rekomendacje z badania.....	7
3	Key findings and recommendations from the study	10
4	Skrócony opis metodologii badania	13
4.1	Główne pytania badawcze	13
4.2	Badana populacja	13
4.3	Wskaźniki badania wykorzystane do sporządzenia indeksów	15
5	Obserwacje i wnioski.....	18
5.1	Dynamika rozwoju instytucjonalnego JST	18
5.2	Indeksy rozwoju instytucjonalnego w roku 2017.....	21
5.3	Zarządzanie strategiczne	30
5.4	Zarządzanie usługami publicznymi.....	58
5.4.1	Usługi administracyjne	58
5.4.2	Wspieranie rozwoju gospodarczego	88
5.5	Podatki i opłaty lokalne	108
5.6	Zarządzanie nieruchomościami	121
5.7	Obsługa inwestora.....	135
6	Wnioski i rekomendacje	156
7	Spis tabel i rysunków	157
8	Bibliografia.....	161

1 Wprowadzenie i cele badania

Barometr JST 2017 stanowi kontynuację przedsięwzięcia badawczego, którego celem jest dostarczanie wiedzy dotyczącej szeroko pojętych zmian zachodzących w administracji JST. Badanie to ma stanowić istotny element zarządzania w zakresie projektowania i realizacji polityk publicznych skierowanych do tej grupy podmiotów.

Poprzednia edycja Barometru JST (2013) miała na celu zbadanie skuteczności działań realizowanych w ramach Działania 5.2 – *Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej*, stanowiącego część priorytetu V *Dobre rządy* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Barometr JST 2017 stanowi częściową kontynuację badania zrealizowanego w 2013 roku. Jednak w związku z faktem, iż celem badania nie jest już bezpośrednia analiza skuteczności działań realizowanych w ramach programów operacyjnych, katalog wskaźników oraz, co za tym idzie, kwestionariusz Barometru JST 2017 uległ modyfikacjom.

Jednym z wniosków z badania przeprowadzonego w 2013 roku było, iż do obszarów najlepiej odzwierciedlających poziom rozwoju instytucjonalnego JST należą usługi administracyjne oraz wspieranie rozwoju gospodarczego. W związku z tym w obecnym badaniu nacisk został położony na te obszary. Pozwoliło to na zmniejszenie liczby pytań w kwestionariuszu, dzięki czemu jego wypełnienie wymagało od respondentów poświęcenia mniejszych nakładów czasu.

W Barometrze JST 2017 położono większy nacisk na kwestie związane ze wspieraniem rozwoju gospodarczego na terenie samorządów. Ma to swoje uzasadnienie w kontekście zakresu interwencji planowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 11 i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w zakresie celu szczegółowego 4. Planowane działania wiążą się z wdrażaniem w administracji publicznej rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej.

W związku z powyższym badanie ogniskowało się również na następujących obszarach: podatki i opłaty lokalne, zarządzanie nieruchomościami (w szczególności w zakresie gospodarowania lokalami użytkowymi) i obsługa inwestora.

Na potrzeby badania Barometr JST 2017 wyselekcjonowano grupę wskaźników, które wykorzystano w poprzedniej edycji badania z 2013. Kryteriami wyboru wskaźników były:

- adekwatność z perspektywy zawężonego obszaru badania,
- wartość empiryczna wskaźników, którą oceniono na podstawie wyników badania z 2013.

Zabieg ten ma na celu zagwarantowanie porównywalności wyników między kolejnymi edycjami Barometru JST przy jednoczesnym ograniczeniu liczby wskaźników stanowiących podstawę dla konstrukcji kwestionariusza.

Ponadto opracowano pulę wskaźników dodatkowych z zakresu w/w usług dziedzinowych.

Barometr JST pozostaje przedsięwzięciem, które analizę rozwoju instytucjonalnego JST będzie traktować w sposób systematyczny i strategiczny.

Główne założenia realizacji **Barometru JST 2017** to:

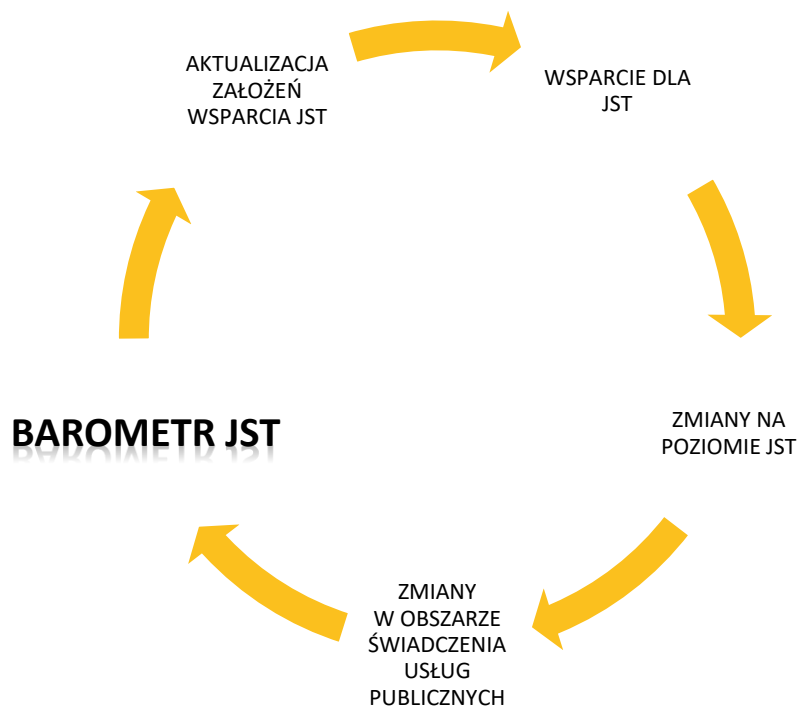
1. Ciągłość pomiaru i porównywalność wyników – możliwość dokonywania porównań między kolejnymi edycjami badania,
2. Wykorzystanie wskaźników odwołujących się do Metody Planowania Rozwoju Instytucjonalnego,
3. Możliwość dokonywania porównań między jednostkami samorządu terytorialnego (*benchmarking* JST),
4. Elastyczność i responsywność rozwiązania służącego do zbierania danych,
5. Realizacja badania na pełnej populacji JST przy zachowaniu kontroli struktury JST biorących udział w badaniu.

Wyniki badania będą wykorzystywane na potrzeby:

1. Kształtowania przyszłych polityk publicznych adresowanych do JST (w długiej perspektywie),
2. Diagnozy stanu rozwoju instytucjonalnego JST w obszarze świadczenia usług istotnych z perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej,
3. Monitorowania zmian zachodzących w obszarze rozwoju JST w wyniku realizowanych interwencji publicznych.

W przyszłości, realizacja kolejnych edycji Barometru JST pozwoli na bieżącą diagnozę rozwoju instytucjonalnego JST. Gromadzona wiedza jest istotna z punktu widzenia cyklu realizacji polityk publicznych mających na celu wsparcie rozwoju administracji lokalnej.

Diagram 1. Barometr JST w cyklu rozwoju instytucjonalnej JST



Źródło: Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

Wiedza pozyskana w trakcie badań Barometru JST pozwoli na podejmowanie bieżących decyzji o zakresie i kierunkach wsparcia oferowanego urzędom. Osadzenie badania w cyklu realizacyjnym polityki publicznej pozwoli na bieżąco kreować i modyfikować konstrukcję programu wsparcia w zależności od pojawiających się potrzeb oraz efektywności udzielanego wsparcia.

2 Najważniejsze wnioski i rekomendacje z badania

Zrealizowane w roku 2017 badanie rozwoju instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego zostało przeprowadzone na reprezentatywnej próbie urzędów gmin/miast oraz starostw powiatowych. Zrealizowano ponad 50% ankiet w każdej z grup według regionów NUTS-1 oraz według rodzajów JST. Uzyskane wyniki pozwalają na wyciągnięcie wniosków dotyczących obecnego stanu rozwoju instytucjonalnego JST wraz z odniesieniem się do wyników z roku 2013 i wskazania dynamiki indeksów. Jednocześnie przeprowadzone badania pozwoliły na wskazanie trzech wniosków odnoszących się do **metodologii badania**:

- I. Stosowana w roku 2013 metoda obliczania indeksów polegająca na narzuceniu a priori wag poszczególnym wskaźnikom cechuje się dużą podatnością na błędy wynikające ze złego oszacowania znaczenia danego wskaźnika dla rozwoju instytucjonalnego i wysokiego poziomu subiektywności przydzielonych wag. Zaproponowana w niniejszym badaniu metoda alternatywna polegająca na przypisaniu wskaźnikom wag a posteriori na podstawie liczby JST spełniających dany warunek pozwala na stosowanie jednej porównywalnej metodologii badawczej w kolejnych latach prowadzenia badań. Wagi wskaźników w przypadku nowej metody nie będą identyczne w kolejnych latach, co jednak dzięki zastosowaniu jednakowej procedury obliczeniowej nie przeszkodzi w porównywaniu wyników dla poszczególnych badań. Założenie odwrotnej proporcjonalności powszechności wskaźników i jego znaczenia dla rozwoju instytucjonalnego JST pozwoli na analizę indeksów i wskaźników w kontekście ukierunkowywania rozwoju instytucjonalnego do zmieniających się wyzwań związanych z sytuacją społeczno-gospodarczą.
- II. Stosowanie w badaniu pytań otwartych i półotwartych przynosi ryzyko obniżenia response rate. Tym samym przy projektowaniu kolejnych badań należy rozważyć, które z informacji uzyskiwanych w tego rodzaju pytaniach są kluczowe dla celów badania. Ograniczenie pytań otwartych i półotwartych wydaje się być koniecznym zabiegiem w celu zwiększenia odsetka JST biorących udział w badaniu.
- III. W związku z wypełnianiem ankiety przez liczne komórki poszczególnych urzędów rekomenduje się wprowadzenie w kolejnych latach osobnych kwestionariuszy ankiet dla każdego bloku tematycznego, co pozwoli na łatwy podział prac nad ankietą w urzędach i starostwach powiatowych.

Najistotniejszą kwestią badania było uzyskanie odpowiedzi na pytania badawcze postawione na etapie konceptualizacji. Poniżej przedstawiono najważniejsze z konkluzji płynących z przeprowadzonych analiz:

- IV. Mediana ogólnego rozwoju instytucjonalnego JST w obszarze zarządzania strategicznego wzrosła. W przypadku usług administracyjnych nastąpił nieznaczny spadek. Nastąpił natomiast znaczący spadek indeksu wspierania wzrostu gospodarczego. Zarówno średnia, jak i mediana dla tego wskaźnika uległa zmniejszeniu o ponad 10 punktów procentowych.
- V. W ujęciu regionalnym najwyższą wartość ogólnego indeksu rozwoju instytucjonalnego uzyskały województwa: dolnośląskie, śląskie, małopolskie oraz pomorskie. Najniższe wartości uzyskały województwa: podlaskie, mazowieckie, i świętokrzyskie. Należy wskazać, że indeks rozwoju instytucjonalnego w ujęciu geograficznym jest wyższy dla polski zachodniej aniżeli polski wschodniej.
- VI. Wyższe wartości indeksów we wszystkich obszarach rozwoju instytucjonalnego uzyskały jednostki samorządu terytorialnego korzystające ze wsparcia w ramach poddziałania 2.18 Programu Wiedza Edukacja i Rozwój. W przypadku indeksów: zarządzanie strategiczne, zarządzanie usługami publicznymi w obszarze administracji oraz zarządzanie usługami publicznymi w obszarze wspierania rozwoju gospodarczego różnice nie są wysokie i nie przekraczają 3 punktów procentowych. Jednakże w przypadku indeksów odnoszących się do obszarów, w których przede wszystkim realizowane było wsparcie w ramach POWER tzn. podatków i opłat lokalnych, zarządzania nieruchomościami oraz obsługi inwestora, należy wskazać, że różnice są znaczące i oscylują od niespełna 4 punktów procentowych do niespełna ośmiu punktów procentowych. Najwyższe zróżnicowanie występuje w przypadku indeksu podatki i opłaty lokalne. Różnice te są widoczne w przypadku indeksu liczonego nową metodą, wynika to z faktu, że poprzednia metoda nie uwzględniała wag dla nowych indeksów.
- VII. Występuje znaczące zróżnicowanie indeksu rozwoju instytucjonalnego według rodzaju jednostki samorządu terytorialnego, co szczególnie jest widoczne w przypadku indeksu dotyczącego obszaru obsługi inwestora. Indeks ten jest znacznie wyższy dla miast na prawach powiatów oraz gmin miejskich, aniżeli pozostałych JST. Zdecydowanie najslabiej w nowych indeksach wypadły gminy wiejskie oraz powiaty.

- VIII. Podobnie jak w poprzednich badaniach występuje zależność między wielkością jednostki samorządu terytorialnego, liczbą pracowników urzędu oraz poziomem rozwoju instytucjonalnego. Należy jednocześnie wskazać, że źródła tych zależności powinno się szukać w rodzaju JST, który często warunkuje powyższe elementy, szczególnie w kontekście wysokich wartości wskaźników miast na prawach powiatu, często charakteryzujących się najwyższymi dochodami budżetowymi w regionie oraz najwyższą liczbą mieszkańców.

3 Key findings and recommendations from the study

The study concerning the institutional development of local government units conducted in 2017 was based on a representative sample of municipal/city offices and marshal's offices. Over 50% of surveys were completed in each group in accordance with NUTS-1 regions and with types of local government units. Given the obtained results, it is possible to determine the current state of institutional development of local government units with reference to the results from 2013, and to indicate index dynamics. Furthermore, conducted research determined three conclusions referring to the **research methodology**:

- I. The method of calculating indexes based on allocating the importance for individual indicators in an a priori manner used in 2013 is considerably error-prone due to an insufficient estimation of the relevance of an individual indicator for institutional development and the high level of subjectivity observed in the process of indicating their relevance. The alternative method adopted in the present study consists of the indication of the relevance of indicators in a posteriori manner, based on the number of local government units meeting the requirements, allowing for the use of one comparative research methodology in subsequent years of research. The relevance of indicators within the new method will not remain identical in the subsequent years, however, this will not be an obstacle for the comparison of results of individual researches given the same calculation procedures. The inverse proportionality of the universality of indicators and its importance for the institutional development of local government units will provide the means to analyse indexes and indicators in the context of directing the institutional development at changing challenges related to the socio-economic situation.
- II. The use of open and semi-open questions within the study entails a risk of reduction of the response rate. Therefore, during the process of the preparation of subsequent studies, it is important to consider which of the information obtained via said questions would be crucial for the study. Restricting open and semi-open questions seems to be a necessary procedure in order to increase the number of local government units participating in the study.
- III. Given the fact that numerous departments of an individual office worked on the questionnaire, it is recommended to introduce separate questionnaires for each thematic section in subsequent years. This undertaking would provide participants with means to divide the work on the questionnaire within the offices.

The most significant aspect of the research was to obtain an answer to research questions formulated at the conceptualization stage of the study. Considerably significant conclusions resulting from conducted questionnaires are as follows:

- IV. The median of the general institutional development of local government units in the area of strategic management has increased. In the case of administrative services, an inconsiderable decrease was observed. However, there was a significant decline in the index concerning supporting the economic development. Both the average and the median for abovementioned indicator decreased by more than 10 percentage points.
- V. In the regional perspective, the most significant value of the general index concerning the institutional development was obtained by the following voivodships: dolnośląskie, śląskie, małopolskie and pomorskie. The lowest values were observed in the case of podlaskie, mazowieckie, and świętokrzyskie voivodships. It shall be noted that the index of institutional development in the geographic perspective is higher for western Poland than for eastern Poland.
- VI. Local government units benefiting from the support within the sub-measure 2.18 of Operational Programme Knowledge Education Development 2014-2020 were characterized by more considerable importance and relevance of indexes in all areas of institutional development. Differences were not significant (not exceeding 3 percentage points) in the case of indexes relating to strategic management, public service management in the area of administration and public service management in the area of economic development. However, in the case of indexes concerning the areas within which the support resulting from Operational Programme Knowledge Education Development was implemented in the most broad manner, that is local taxes and fees, property management and investor services, it shall be noted that differences are substantial and they vary from almost 4 percentage points to as much as nearly 8 percentage points. The most considerable diversification occurs in the case of the index relating to taxes and local fees. These differences are observed within the index calculated with the use of the new method, which occurs due to the fact that the previous method did not take into consideration the importance of newly adopted indicators.
- VII. The index of institutional development according to the type of the local government unit varies significantly- it is especially visible in the case of the index relating to the area of investor services. The index is considerably higher for cities with powiat rights and urban municipalities than it is for other units of local government. The lowest statistics within new indexes concern powiats and rural municipalities.

VIII. Similarly to the previous studies, a correlation between the size of the local government unit, the number of office staff and the level of institutional development occurs. At the same time it shall be emphasized that sources of these dependencies result from the type of local government units which often determines abovementioned aspects, especially in the context of considerably high values of indexes of cities with powiat rights, often characterized by the highest budget revenues in the region and the highest number of inhabitants.

4 Skrócony opis metodologii badania

4.1 Główne pytania badawcze

Główne pytania badawcze, na które miał za zadanie odpowiedzieć projekt badawczy **Barometr JST** są następujące:

1. Jaki jest poziom rozwoju instytucjonalnego JST w obszarach związanych ze wspieraniem rozwoju gospodarczego?
2. Jaki jest poziom rozwoju instytucjonalnego JST w zakresie usług istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej w następujących obszarach:
 - a. Podatki i opłaty lokalne – dostępność informacji, poziom automatyzacji procesu obsługi podatkowej w urzędzie, dostępność usług związanych z obsługą podatkową przedsiębiorców w JST on-line, sprawność realizacji procesów związanych z obsługą podatków/opłat lokalnych w urzędzie, jakość obsługi klienta – przedsiębiorcy w analizowanym obszarze.
 - b. Zarządzanie nieruchomościami, w szczególności w zakresie gospodarowania lokalami użytkowymi - stosowane modele zarządzania nieruchomościami w JST, dostępność informacji o lokalach użytkowych, poziom automatyzacji procesów w urzędzie związanych z zarządzaniem nieruchomościami, dostępność usług związanych z zarządzaniem nieruchomościami JST on-line, sprawność realizacji procesów związanych z zarządzaniem nieruchomościami w urzędzie, jakość obsługi klienta-przedsiębiorcy w analizowanym obszarze.
 - c. Obsługa inwestora – dostępność informacji dla inwestora, poziom automatyzacji procesów w urzędzie związanych z obsługą inwestora, dostępność usług związanych z obsługą inwestora on-line, sprawność realizacji procesów związanych z obsługą inwestora w urzędzie, jakość obsługi inwestora i nastawienie proinwestycyjne w JST.
3. W jakim zakresie JST wprowadzają usprawnienia instytucjonalne, które sprzyjają prowadzeniu działalności gospodarczej na ich terenie?
4. Jakie czynniki warunkują rozwój instytucjonalny JST w obszarach istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej?

4.2 Badana populacja

Barometr JST był realizowany na dwóch, odrębnych poziomach samorządu terytorialnego – **gmin i powiatów**. W przypadku obu poziomów badanie miało charakter wyczerpujący, tj. obejmowało całą populację urzędów gminnych i powiatowych – N=2 792. Ankieta była realizowana od 2017-10-26. Ostatnie ankiety, których wyniki zostały uwzględnione w raporcie respondenci przesłali 2017-12-01.

- Jednostkami analizy są urzędy gminne, urzędy miejskie oraz starostwa powiatowe,

- Respondentem jest wybrany pracownik lub wybrani pracownicy urzędu: sekretarz gminy, sekretarz miasta, sekretarz powiatu lub inne osoby wskazana do wypełnienia kwestionariusza (zgodnie z posiadanymi kompetencjami).

W przypadku żadnego z regionów i typów jednostek samorządu terytorialnego response rate nie był niższy niż 50% (zgodnie z poniższą tabelą). W ramach badania zrealizowano ogółem 1704 ankiety, co stanowi 61,03% całej populacji.

Tabela 1. Populacja badana

	rodzaj JST			
	Gminy miejskie	Gminy miejsko-wiejskie	Gminy wiejskie	Powiaty
region centralny	53	77	361	58
region południowo-zachodni	38	88	114	37
region południowy	63	69	217	36
region północno-zachodni	39	182	201	61
region północny	55	88	240	54
region wschodni	54	117	422	68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2 Liczba zrealizowanych ankiet

	rodzaj JST			
	Gminy miejskie	Gminy miejsko-wiejskie	Gminy wiejskie	Powiaty
region centralny	28	42	220	36
region południowo-zachodni	24	50	69	23
region południowy	40	49	138	21
region północno-zachodni	22	104	122	38
region północny	31	53	159	28
region wschodni	35	64	264	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań CAWI (n=1704)

Tabela 3 Udział zrealizowanych ankiet w populacji badania

	rodzaj JST			
	Gminy miejskie	Gminy miejsko-wiejskie	Gminy wiejskie	Powiaty
region centralny	52,83%	54,55%	60,94%	62,07%
region południowo-zachodni	63,16%	56,82%	60,53%	62,16%
region południowy	63,49%	71,01%	63,59%	58,33%
region północno-zachodni	56,41%	57,14%	60,70%	62,30%
region północny	56,36%	60,23%	66,25%	51,85%
region wschodni	64,81%	54,70%	62,56%	64,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań CAWI (n=1704)

4.3 Wskaźniki badania wykorzystane do sporządzenia indeksów

Wskaźniki rozwoju instytucjonalnego przyjmują postać zmiennych zerowych. W ramach Metody Planowania Rozwoju Instytucjonalnego wskaźnikom przyporządkowano wagi odpowiadające stadiom rozwoju instytucjonalnego. Wagi te wykorzystywano do obliczenia indeksów, które zastosowano w badaniu Barometr JST 2013. W przypadku Barometru JST 2017, obszar wspierania rozwoju gospodarczego to jedyny zestaw wskaźników PRI, który w całości pokrywa się z listą wskaźników wykorzystanych w badaniu Barometr JST 2013. Dla zachowania porównywalności z poprzednią edycją badania, Wykonawca przyjął analogiczny schemat wyznaczania indeksu wspierania rozwoju gospodarczego. Schemat ten opiera się na wagach wskaźników (stadiach rozwoju instytucjonalnego), które przyjęli twórcy metody PRI.

Do wyliczenia indeksu z danego obszaru rozwoju instytucjonalnego posłużyły wszystkie wskaźniki zakwalifikowane do tego obszaru. Indeks ten spełnia następujące kryteria:

- Został przeskalowany tak, by przyjmował wartości w zakresie od 0 do 100,
- Przyjmuje coraz wyższe wartości w miarę spełniania kolejnych kryteriów, które ujęto w postaci wskaźników,
- Wkład poszczególnych wskaźników do sumarycznej wartości indeksu jest proporcjonalny do stadium PRI – tzn. na przykład wskaźnik z poziomu 4 ma dwa razy większy wkład w wartość indeksu niż wskaźnik z poziomu 2.

W założeniu twórców metody PRI kolejne stadia rozwoju instytucjonalnego powinny świadczyć o coraz wyższym poziomie zaawansowania samorządów, a co za tym idzie dotyczyć coraz mniejszego odsetka JST.

Wzór według którego obliczono wartości poszczególnych indeksów:

$$\text{wartość indeksu} = \frac{(\text{wartość wskaźnika 1} * \text{waga}) + (\text{wartość wskaźnika 2} * \text{waga}) \dots + (\text{wartość wskaźnika n} * \text{waga})}{\text{liczba wskaźników}} * 100$$

Przykład:

$$\text{indeks ZS1} = \frac{(ZS1w * 1) + (ZS2w * 1) + (ZS3w * 1) + (ZS5w * 1) + (ZS6w * 2) + (ZS7w * 2) + (ZS8w * 2) + (ZS9w * 2) + (ZS10w * 2) + (ZS11w * 2) + (ZS12w * 2)}{12} * 100$$

Wskaźniki mogą osiągnąć wartość 1 (spełniony warunek) lub 0 (niespełniony warunek)

ZS1w	Istnieje strategia rozwoju gminy
ZS2w	Strategia rozwoju gminy zawiera misję lub wizję, cele strategiczne oraz cele szczegółowe lub zadania
ZS3w	Strategia rozwoju gminy została przygotowana przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych
ZS4w	Środki finansowe na realizację strategii zostały uwzględnione w budżecie roku bieżącego.
ZS5w	Strategia jest realizowana
ZS6w	Istnieją plany operacyjne obejmujące cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego
ZS7w	Plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierają zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji
ZS8w	Plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierają wysokość nakładów (finansowych i rzeczowych) wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów
ZS9w	Plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierają harmonogram realizacji planów
ZS10w	Plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierają wskaźniki realizacji
ZS11w	Została przyjęta procedura monitoringu realizacji strategii w obszarze rozwoju gospodarczego.
ZS12w	Informacja o realizacji zadań dotyczących rozwoju gospodarczego, wynikających ze strategii, jest powszechnie dostępna dla mieszkańców.

W ramach tej edycji badań została zastosowana także alternatywna metoda obliczania indeksu, w której wagi poszczególnych wskaźników zostały przyporządkowane empirycznie, na podstawie faktycznego poziomu upowszechnienia poszczególnych rozwiązań w populacji JST. Wskaźniki o najniższych odsetkach wskazań otrzymały najwyższe wagi, a te o najwyższych odsetkach odpowiednio niższe wartości. Taka metoda wyznaczania indeksu pozycjonuje poziom rozwoju instytucjonalnego danego samorządu w obszarze wspierania rozwoju gospodarczego na tle pozostałych JST.

Wagę obliczono wzorem:

$$waga = \frac{\frac{Liczba\ JST\ biorących\ udział\ w\ badaniu}{Liczba\ JST\ spełniających\ dane\ kryterium}}{\frac{Liczba\ JST\ biorących\ udział\ w\ badaniu}{Liczba\ JST\ spełniających\ kryterium\ 1} + \frac{Liczba\ JST\ biorących\ udział\ w\ badaniu}{Liczba\ JST\ spełniających\ kryterium\ 2} + \dots + \frac{Liczba\ JST\ biorących\ udział\ w\ badaniu}{Liczba\ JST\ spełniających\ kryterium\ n}} \times 100$$

Przykład:

$$waga\ dla\ wskaźnika\ ZS1w = \frac{\frac{1704}{1384}}{\frac{1704}{1384} + \frac{1704}{1326} + \frac{1704}{524} + \frac{1704}{678} + \frac{1704}{1079} + \frac{1704}{454} + \frac{1704}{300} + \frac{1704}{130} + \frac{1704}{250} + \frac{1704}{256} + \frac{1704}{325} + \frac{1704}{722}} \times 100 = \frac{1,231}{53} * 100 = 2,30$$

waga wskaźnika ZS2w=2,4; ZS3w=6,08; ZS4w=4,7; ZS5w=2,95; ZS6w=7,02; ZS8=24,51; ZS9w=12,75; ZS10w=12,45; ZS11w=9,8; ZS12w=4,41

suma wag wskaźników ZS1w-ZS12w=100

Wzór według którego obliczono wartości poszczególnych indeksów alternatywnych:

$$\text{wartość indeksu} = (\text{wartość wskaźnika 1} * \text{waga}) + (\text{wartość wskaźnika 2} * \text{waga}) \dots + (\text{wartość wskaźnika n} * \text{waga})$$

Przykład:

$$\text{indeks ZS2} = (ZS1w * 2,3) + (ZS2w * 2,4) + (ZS3w * 6,08) + (ZS4w * 4,7) + (ZS5w * 2,95) + (ZS6w * 7,02) + (ZS7w * 10,62) + (ZS8w * 24,51) + (ZS9w * 12,75) + (ZS10w * 12,45) + (ZS11w * 9,8) + (ZS12w * 4,41)$$

Wskaźniki mogą osiągnąć wartość 1 (spełniony warunek) lub 0 (niespełniony warunek)

Wartość ogólnego indeksu rozwoju JST stanowi średnią wartość indeksów dla poszczególnych obszarów tematycznych:

$$\text{wartość indeksu ogólnego}^1 = \frac{(\text{wartość indeksu ZS1}) + (\text{wartość indeksu ZUPa1}) + (\text{wartość indeksu ZUPb1}) + (\text{wartość indeksu PiOL1}) + (\text{wartość indeksu OI1}) + (\text{wartość indeksu ZN1})}{5}$$

$$\text{wartość indeksu ogólnego}^2 = \frac{(\text{wartość indeksu ZS2}) + (\text{wartość indeksu ZUPa2}) + (\text{wartość indeksu ZUPb2}) + (\text{wartość indeksu PiOL2}) + (\text{wartość indeksu OI2}) + (\text{wartość indeksu ZN2})}{5}$$

¹ metoda podstawowa

² metoda alternatywna

5 Obserwacje i wnioski

5.1 Dynamika rozwoju instytucjonalnego JST

Zrealizowane badania są kolejnymi z cyklu badań rozwoju instytucjonalnego JST, dzięki czemu możliwe jest odniesienie się do rezultatów jakie uzyskano w roku 2013. Ze względu na różnice w obszarach tematycznych wchodzących w skład głównych indeksów porównanie zostało przeprowadzone w tych sferach, w których nie nastąpiła zmiana metodologii obliczania indeksów. W tym rozdziale zaprezentowane są wyniki ogólne indeksów obrazujących poziom rozwoju JST w trzech obszarach. W dalszej części raportu stosowane będą skróty oznaczające poszczególne indeksy podstawowe dla wskazanych obszarów (przedstawione na rysunku 1 w szarych kołach).

Rysunek 1 Obszary rozwoju instytucjonalnego badane w latach 2013 oraz 2017



Źródło: opracowanie własne

W przypadku dwóch indeksów nastąpił spadek ich wartości w okresie 2013-2017. Jedynie mediana wartości indeksu mierzącego rozwój JST w zakresie zarządzanie strategicznego wzrosła o blisko 5 punktów procentowych. W przypadku usług administracyjnych odnotowano z kolei spadek o niespełna punktów procentowych. Największa zmiana wartości wystąpiła w przypadku wskaźnika mierzącego poziom rozwoju instytucjonalnego w obszarze wspierania wzrostu gospodarczego, gdzie nastąpił spadek wartości mediany o 10 punktów procentowych. Ogólny uśredniony wskaźnik rozwoju instytucjonalnego obliczony dla trzech obszarów zmniejszył się o 2 punkty procentowe.

Tabela 4 Zestawienie statystyk opisowych indeksów rozwoju instytucjonalnego w latach 2013 i 2017

	Zarządzanie strategiczne		Usługi administracyjne		Wspieranie wzrostu gospodarczego		Ogółem	
	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017
Średnia	21,00%	30,71%	29,50%	26,20%	28,70%	15,47%	26,40%	24,13%
Mediana	22,00%	26,32%	26,90%	22,22%	25,90%	15,38%		
Minimum	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		
Maksimum	85,40%	100,00%	100,00%	91,67%	100,00%	100,00%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań CAWI z roku 2013 (n=2088) i 2017 (n=1704)

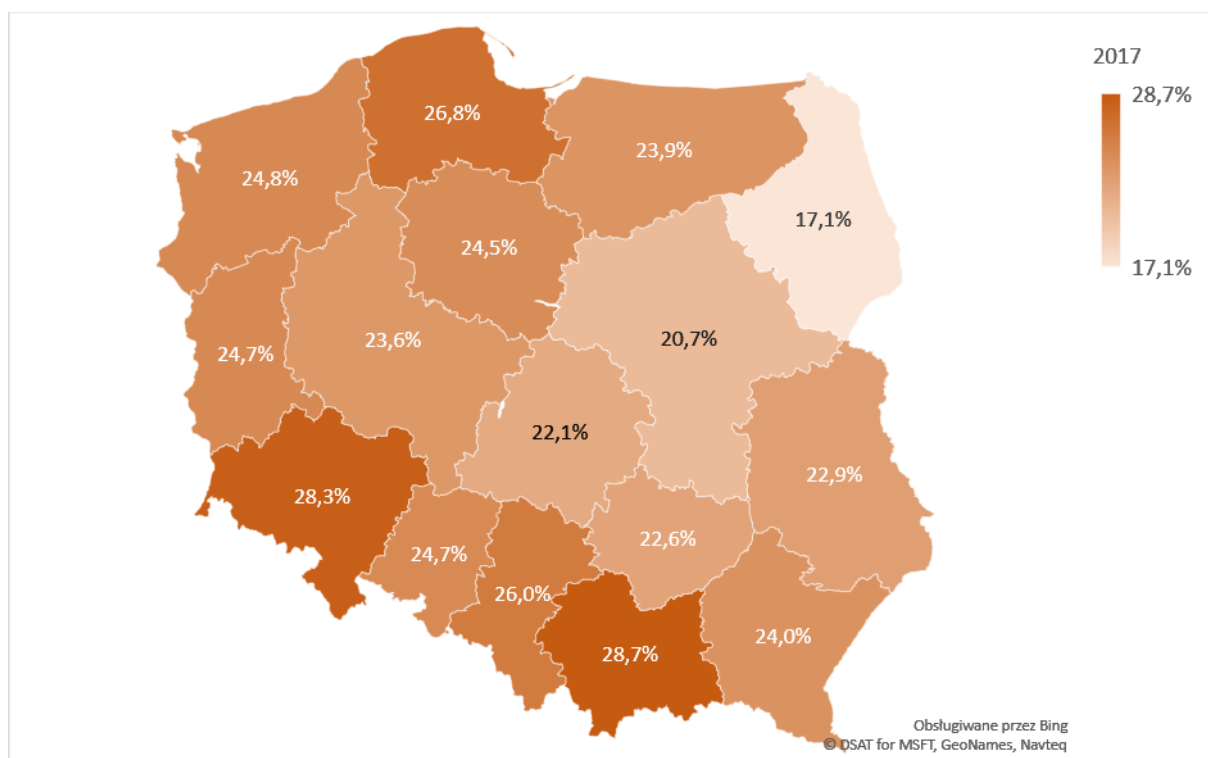
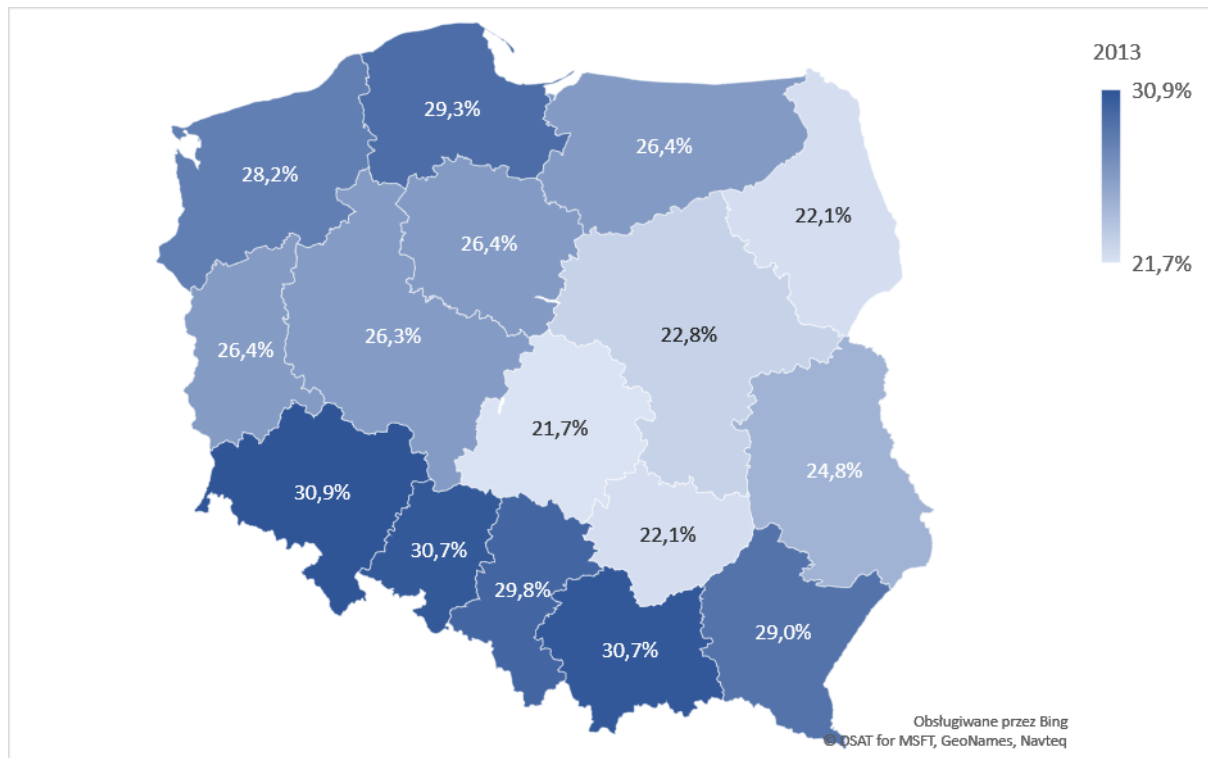
W ujęciu regionalnym należy wskazać, iż wzrost wartości indeksu zarządzania strategicznego miał miejsce w przypadku wszystkich województw, i przy czym największą dynamikę odnotowano w województwach: świętokrzyskim, lubuskim i podlaskim. Indeks poziomu rozwoju instytucjonalnego w zakresie usług administracyjnych w większości regionów utrzymał się na podobnym poziomie jaki odnotowano w roku 2013. W przypadku województwa podlaskiego wystąpił znaczący spadek wartości tego indeksu. Indeks rozwoju instytucjonalnego w zakresie usług publicznych obejmujących wspieranie wzrostu gospodarczego spadł znacząco w porównaniu do roku 2013, a spadek wystąpił w każdym województwie. Jednocześnie najwyższa dynamika negatywnych zmian odnotowana została w województwie podlaskim.

Tabela 5 Zestawienie wartości indeksów rozwoju instytucjonalnego w latach 2013-2017 według województw

	Zarządzanie strategiczne		Usługi administracyjne		Wspieranie wzrostu gospodarczego		Ogółem		Zmiana
	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017	
dolnośląskie	23,10%	33,17%	35,90%	30,96%	33,70%	20,69%	30,90%	28,27%	↓
kujawsko-pomorskie	23,30%	31,76%	31,50%	27,68%	24,50%	14,15%	26,43%	24,53%	↓
lubelskie	26,30%	30,31%	22,70%	22,84%	25,50%	15,60%	24,83%	22,92%	↓
lubuskie	17,00%	30,51%	26,10%	27,54%	36,00%	16,17%	26,37%	24,74%	↓
łódzkie	16,20%	31,29%	22,90%	22,66%	26,10%	12,21%	21,73%	22,05%	↑
małopolskie	26,70%	36,64%	33,90%	32,33%	31,60%	17,10%	30,73%	28,69%	↓
mazowieckie	18,40%	26,51%	27,20%	23,28%	22,80%	12,30%	22,80%	20,70%	↓
opolskie	22,60%	29,79%	32,40%	27,83%	37,00%	16,46%	30,67%	24,69%	↓
podkarpackie	22,40%	29,32%	33,20%	27,17%	31,30%	15,51%	28,97%	24,00%	↓
podlaskie	14,60%	24,43%	27,10%	18,54%	24,50%	8,40%	22,07%	17,12%	↓
pomorskie	23,70%	34,60%	31,30%	28,01%	33,00%	17,92%	29,33%	26,84%	↓
śląskie	22,30%	31,31%	35,70%	29,83%	31,50%	16,79%	29,83%	25,97%	↓
świętokrzyskie	17,40%	33,28%	23,20%	21,73%	25,60%	12,72%	22,07%	22,57%	↑
warmińsko-mazurskie	17,80%	27,95%	30,00%	24,36%	31,40%	19,28%	26,40%	23,87%	↓
wielkopolskie	20,50%	30,65%	29,10%	25,56%	29,40%	14,48%	26,33%	23,56%	↓
zachodniopomorskie	20,50%	27,58%	34,40%	29,32%	29,70%	17,43%	28,20%	24,78%	↓
Ogółem	21,00%	30,47%	29,5%	26,09%	28,7%	15,21%	26,40%	23,39%	↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań CAWI z roku 2013 (n=2088) i 2017 (n=1704)

Rysunek 2 Uśredniony indeks rozwoju instytucjonalnego dla trzech badanych obszarów według województw w latach 2013-2017



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań CAWI z roku 2013 (n=2088) i 2017 (n=1704)

Podsumowanie:

W perspektywie analizy dynamiki rozwoju instytucjonalnego JST należy wskazać, że:

- Wartości indeksu zarządzanie strategiczne były wyższe w roku 2017 w stosunku do wyników badań zrealizowanych w roku 2013. Wzrost wartości wskaźnika zaobserwowano we wszystkich województwach.
- Wartości wskaźników dotyczących usług publicznych zarówno w obszarze usług administracyjnych, jak i w obszarze usług wspierania rozwoju gospodarczego w świetle badań z roku 2017 uległy obniżeniu w porównaniu do roku 2013. Jednocześnie wyższy spadek uśrednionego indeksu rozwoju instytucjonalnego w sferze usług administracyjnych wystąpił w obszarze wspierania wzrostu gospodarczego aniżeli usług administracyjnych.
- W ujęciu regionalnym indeks rozwoju instytucjonalnego w sferze usług administracyjnych nie uległ pogorszeniu w województwach: lubelskim oraz lubuskim. Indeks rozwoju instytucjonalnego w sferze usług wspierania rozwoju gospodarczego uległ pogorszeniu w przypadku wszystkich województw.
- Ogólny uśredniony indeks rozwoju instytucjonalnego wzrósł nieznacznie w województwach: świętokrzyskim, łódzkim. W pozostałych województwach nastąpił spadek wartości indeksu ogólnego. Największą dynamikę negatywnych zmian odnotowano w województwach: opolskim, podkarpackim oraz podlaskim.

5.2 Indeksy rozwoju instytucjonalnego w roku 2017

W roku 2017 zastosowano także alternatywną metodę obliczania wskaźników, która uwzględnia liczbę jednostek samorządu terytorialnego spełniających dane kryterium, dzięki czemu możliwe jest wykonanie obliczeń w sposób zapewniający odwrotnie proporcjonalne znaczenie wskaźnika dla całego indeksu do jego powszechności. W kolejnych częściach dokumentu prezentowane są obliczenia realizowane nową metodą – alternatywną (w celu rozróżnienia nowych indeksów oznaczono je liczbą 2). W stosunku do poprzedniej metody wyniki indeksów są niższe dla wszystkich obszarów tematycznych, co wynika z faktu przeszacowywania w indeksie podstawowym wartości wskaźników powszechnych takich jak np. posiadanie przez JST strategii rozwoju. Zastosowanie wag odwrotnie proporcjonalnych do liczby JST spełniających dane kryterium (wskaźniki alternatywne) pozwala na trafniejsze odzwierciedlenie w wysokości wartości indeksu jakości i stadium rozwoju instytucjonalnego, jednocześnie w związku z faktem, że wyższą wagę uzyskują wskaźniki zrealizowane przez mniejszą liczbę JST wartości ten sposób liczonych wskaźników będą niższe niż w przypadku metody podstawowej.

Tabela 6 Zróżnicowanie wartości wskaźników w zależności od zastosowanej metody obliczeń

	Indeks ZS1	Indeks ZUPa1	Indeks ZUPb1	Ogółem	Indeks ZS2	Indeks ZUPa2	Indeks ZUPb2	Ogółem
Średnia	30,47	26,09	15,21	23,93	22,44	20,87	8,94	17,42
Mediana	26,32	22,22	15,38		15,20	16,76	2,21	
Maksimum	100,00	91,67	100,00		100,00	93,01	100,00	
Minimum	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

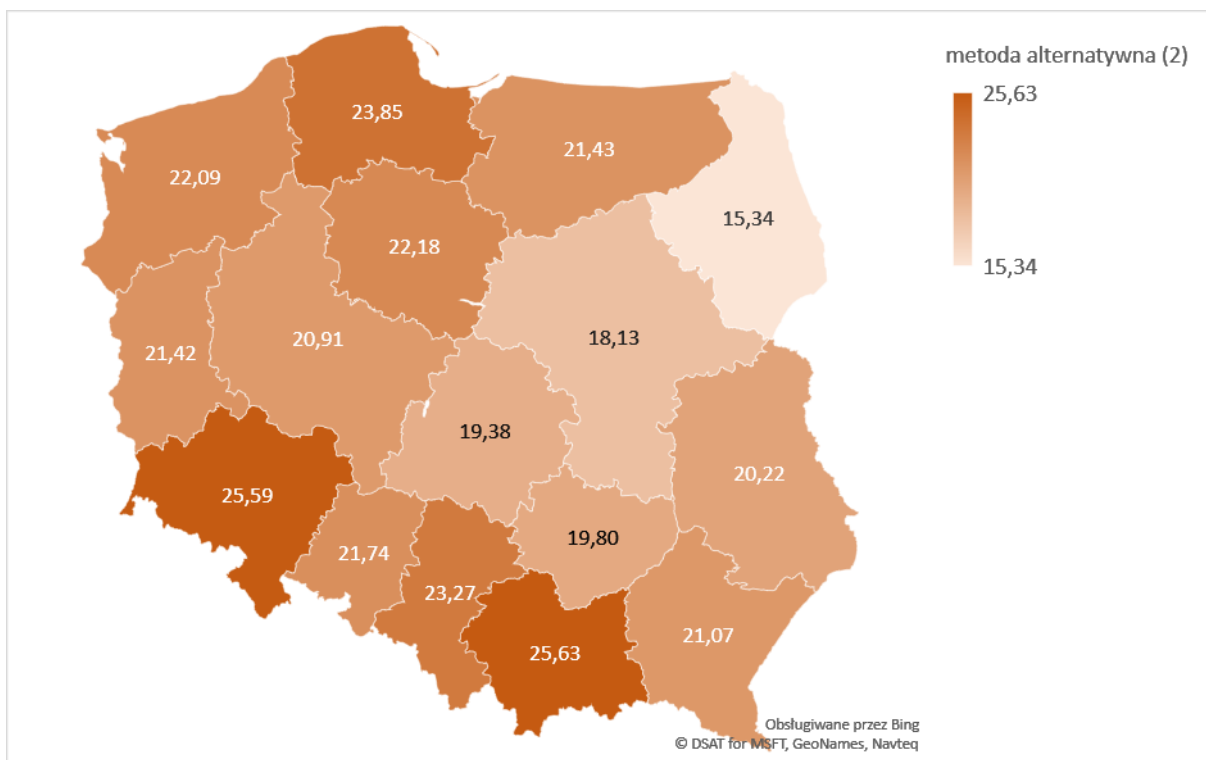
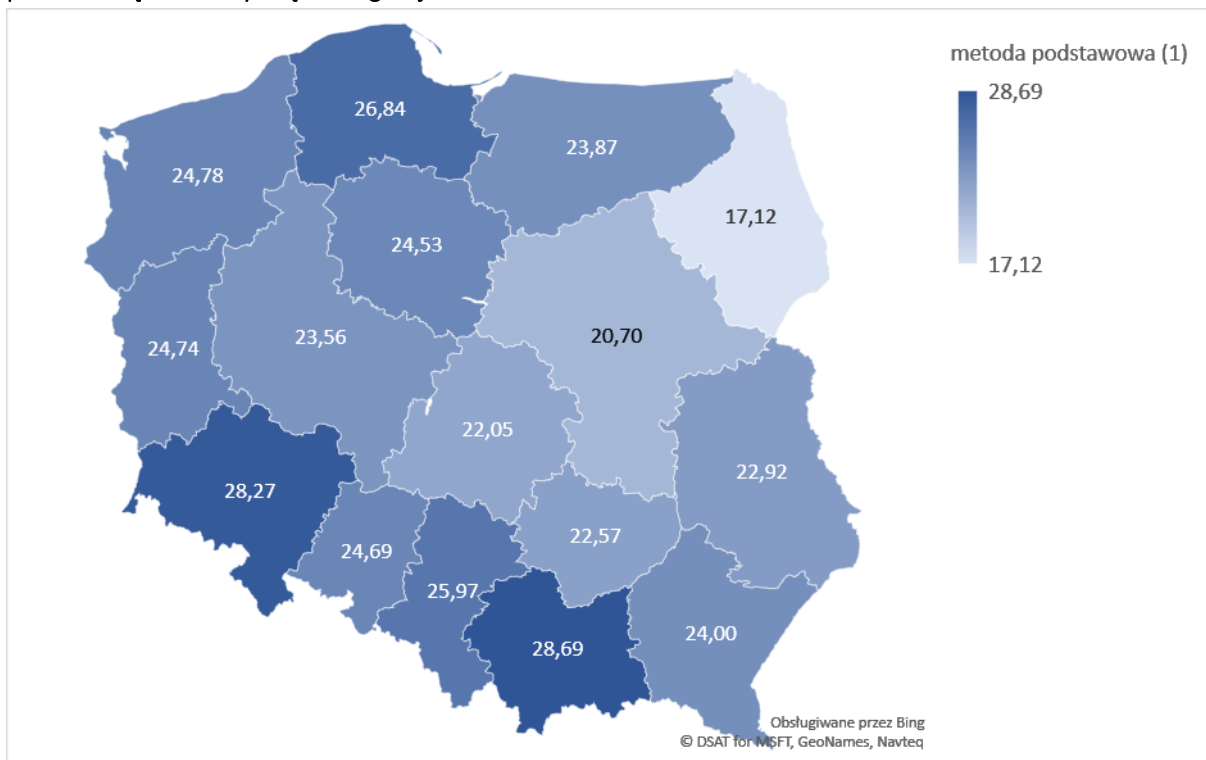
Tabela 7 Zróżnicowanie wartości wskaźników w zależności od zastosowanej metody obliczeń według województw

	Zarządzanie strategiczne		Usługi administracyjne		Wspieranie wzrostu gospodarczego		Ogółem	
	1	2	1	2	1	2	1	2
dolnośląskie	33,17	25,11	30,96	25,73	20,69	14,11	33,17	25,11
kujawsko-pomorskie	31,76	24,73	27,68	21,86	14,15	8,06	31,76	24,73
lubelskie	30,31	22,22	22,84	17,39	15,60	8,83	30,31	22,22
lubuskie	30,51	20,55	27,54	23,22	16,17	9,92	30,51	20,55
łódzkie	31,29	23,28	22,66	18,27	12,21	5,89	31,29	23,28
małopolskie	36,64	27,46	32,33	25,24	17,10	9,62	36,64	27,46
mazowieckie	26,51	18,81	23,28	18,55	12,30	6,31	26,51	18,81
opolskie	29,79	20,91	27,83	23,39	16,46	9,78	29,79	20,91
podkarpackie	29,32	20,53	27,17	23,41	15,51	8,01	29,32	20,53
podlaskie	24,43	19,07	18,54	13,53	8,40	3,62	24,43	19,07
pomorskie	34,60	25,63	28,01	21,40	17,92	10,91	34,60	25,63
śląskie	31,31	23,19	29,83	24,21	16,79	9,88	31,31	23,19
świętokrzyskie	33,28	24,96	21,73	17,63	12,72	6,47	33,28	24,96
warmińsko-mazurskie	27,95	20,64	24,36	17,18	19,28	12,71	27,95	20,64
wielkopolskie	30,65	22,68	25,56	20,70	14,48	10,61	30,65	22,68
zachodniopomorskie	27,58	19,52	29,32	25,35	17,43	11,04	27,58	19,52
Ogółem	30,47	22,44	26,09	20,87	15,21	8,94	23,93	21,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

W przypadku uśrednionego indeksu rozwoju instytucjonalnego w ujęciu regionalnym obliczonego metodą podstawową i alternatywną można zauważyć, iż zastosowanie metody alternatywnej powoduje nieznaczne zmiany proporcji wartości indeksu uśrednionego w stosunku do proporcji między województwami w metodzie podstawowej.

Rysunek 3 Uśredniony indeks rozwoju instytucjonalnego dla trzech badanych obszarów obliczony metodą podstawową i alternatywną według województw



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań CAWI (n=1704)

W ramach badań realizowanych w roku 2017 opracowano sześć indeksów mierzących poziom rozwoju instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego. W dalszej części raportu stosowane będą skróty oznaczające poszczególne indeksy alternatywne dla wskazanych obszarów (przedstawione na rysunku 4 w szarych kołach).

Rysunek 4 Obszary rozwoju instytucjonalnego badane w latach 2017 metodą alternatywną



Źródło: opracowanie własne

Wartości indeksów obliczanych metodą alternatywną mieszczą się w przedziale 0-100. Im wyższa wartość indeksu tym wyższy poziom rozwoju instytucjonalnego JST. Spośród mierzonych indeksów najwyższą wartość mediany uzyskał indeks zarządzania usługami publicznymi w obszarze usług administracyjnych (16,53), podobne wartości uzyskano w przypadku indeksu zarządzania strategicznego (15,76) oraz podatków i opłat lokalnych (15,19). Zdecydowanie niższe wartości uzyskano w przypadku indeksów zarządzania usługami publicznymi w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego (2,22), indeksu zarządzania nieruchomościami (4,06) oraz indeksu obsługi inwestora (8,66).

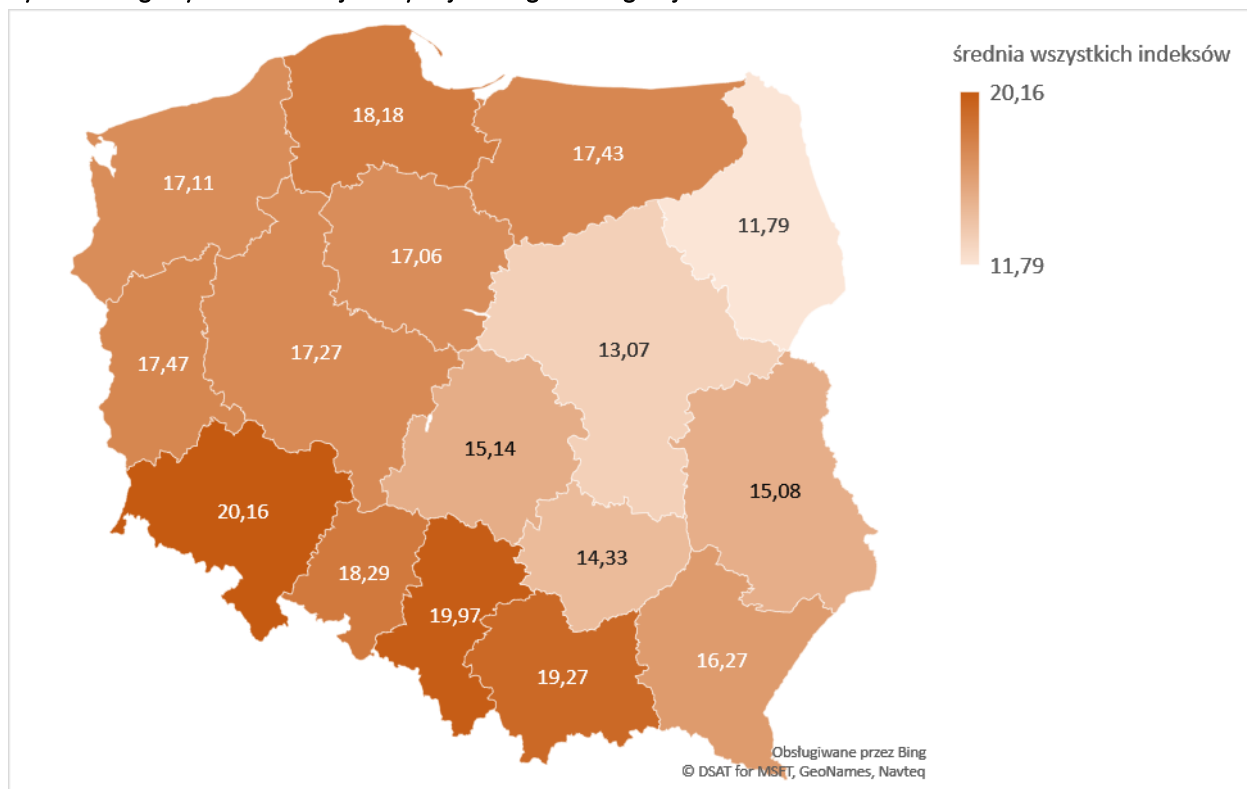
Tabela 8 Statystyki opisowe indeksów rozwoju instytucjonalnego JST

	indeksZS2	indeksZUP a2	indeksZUP b2	indeksPiOL 2	indeksZN2	indeksOI2	Ogółem
Średnia	22,64%	20,81%	9,12%	19,85%	6,74%	20,76%	16,65%
Mediana	15,76%	16,53%	2,22%	15,19%	4,06%	8,66%	
Maksimum	100,00%	93,09%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Minimum	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,31%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1652)

W ujęciu regionalnym najwyższą wartość ogólnego indeksu rozwoju instytucjonalnego uzyskały województwa dolnośląskie (20,16%), śląskie (19,97%), małopolskie (19,27%) oraz pomorskie (18,18%). Najniższe wartości odnotowano w przypadku województw podlaskiego (11,79%), mazowieckiego (13,07%) oraz świętokrzyskiego (14,33%).

Rysunek 5 Ogólny indeks rozwoju instytucjonalnego według województw



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Uwzględniając wyniki poszczególnych indeksów szczegółowych w ramach indeksu ogólnego w podziale regionalnym widocznym jest, iż województwa, które uzyskały najwyższą wartość indeksu ogólnego uzyskały także najwyższe wartości pozostałych wskaźników. Wyjątkiem jest indeks obsługi inwestora, gdzie województwa opolskie lubuskie i lubelskie, dla których odnotowano najwyższe wartości dla tego indeksu, pomimo, że w przypadku indeksu ogólnego plasowały się one wśród województw o średnich wartościach indeksu. Kolejna tabela przedstawia wyniki poszczególnych indeksów dla województw uszeregowanych według wartości indeksu ogólnego. W przypadku indeksu zarządzania nieruchomościami znacznie niższą niż wynikałoby to z pozycji w tabeli wartość indeksu odnotowano w przypadku województwa lubuskiego.

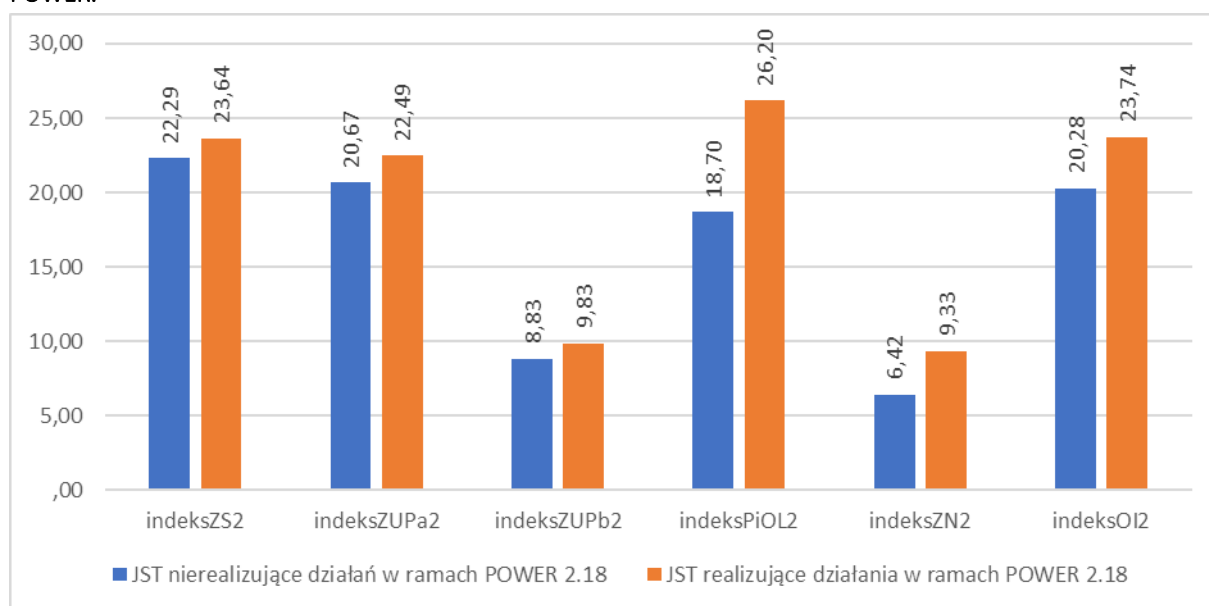
Tabela 9 Szczegółowe indeksy rozwoju instytucjonalnego według województw

	indeksZS2	indeksZUPa2	indeksZUPb2	indeksPiOL2	indeksZN2	indeksOI2
dolnośląskie	25,11	25,73	14,11	22,89	6,98	26,16
kujawsko-pomorskie	24,73	21,86	8,06	22,29	6,02	19,43
lubelskie	22,22	17,39	8,83	14,27	5,25	22,51
lubuskie	20,55	23,22	9,92	18,40	5,15	27,60
łódzkie	23,28	18,27	5,89	18,99	6,06	18,39
małopolskie	27,46	25,24	9,62	21,54	8,88	22,88
mazowieckie	18,81	18,55	6,31	17,30	5,26	12,19
opolskie	20,91	23,39	9,78	17,28	6,62	31,77
podkarpackie	20,53	23,41	8,01	20,26	5,79	19,59
podlaskie	19,07	13,53	3,62	16,04	5,64	12,85
pomorskie	25,63	21,40	10,91	21,97	9,06	20,13
śląskie	23,19	24,21	9,88	29,03	8,31	25,21
świętokrzyskie	24,96	17,63	6,47	14,87	7,63	14,45
warmińsko-mazurskie	20,64	17,18	12,71	20,99	6,45	26,61
wielkopolskie	22,68	20,70	10,61	19,98	8,64	21,04
zachodniopomorskie	19,52	25,35	11,04	15,65	7,01	24,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Wyższe wartości indeksów posiadają jednostki samorządu terytorialnego, które uzyskały wsparcie w ramach poddziałania 2.18 Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Zależność ta dotyczy wszystkich indeksów, niemniej szczególnie uwidacznia się w przypadku tych, które dotyczą obszarów docelowo objętych wsparciem w ramach wymienionego wyżej Programu tj. podatków i opłat lokalnych, zarządzania nieruchomościami oraz obsługi inwestora.

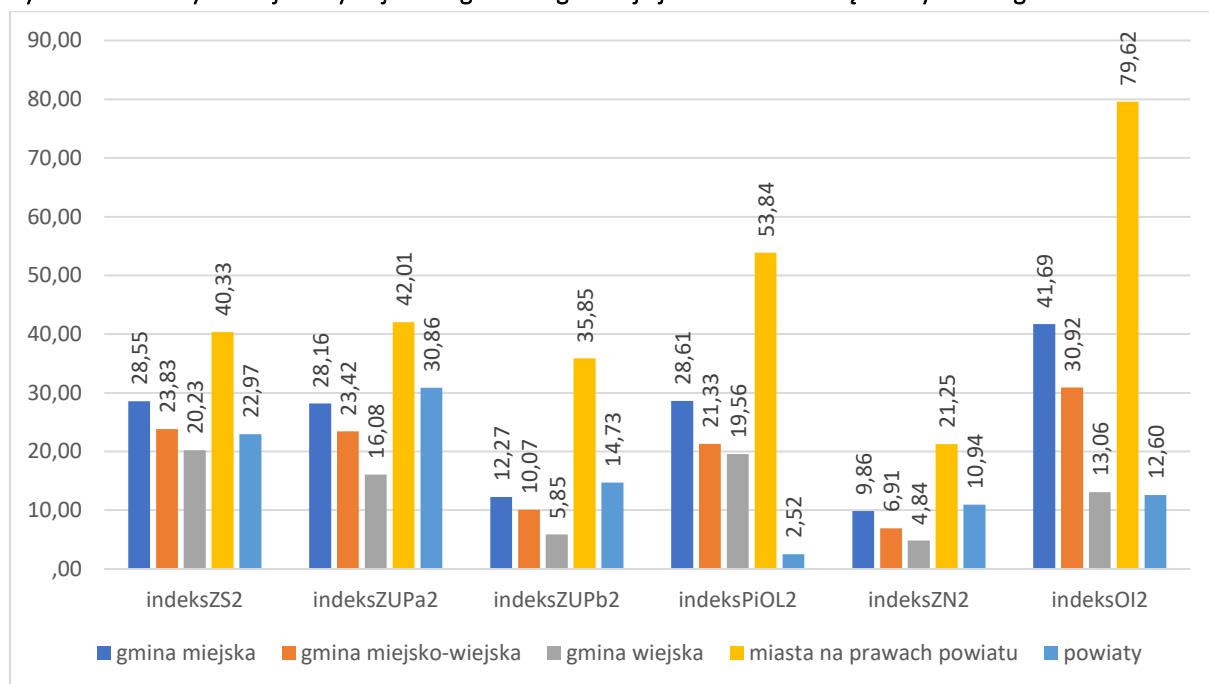
Rysunek 6 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według uczestniczenia w poddziałaniu 2.18 realizowanym w ramach POWER.



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

W perspektywie rodzaju jednostek samorządu terytorialnego należy wskazać, że zdecydowanie najwyższe wartości indeksów uzyskały miasta na prawach powiatów oraz gminy miejskie.

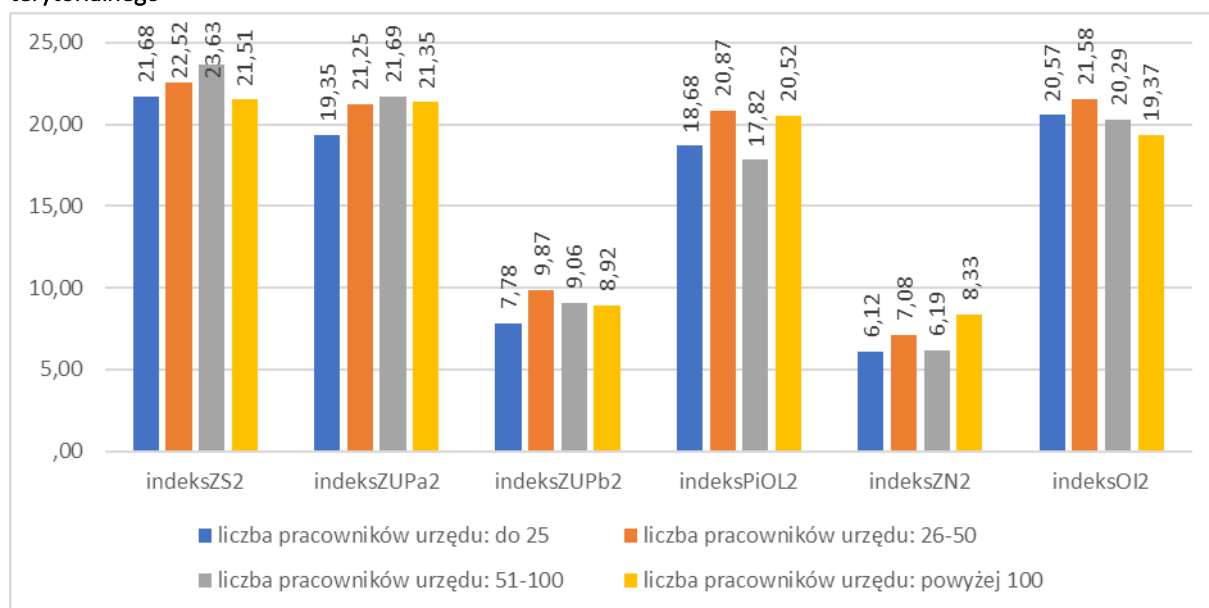
Rysunek 7 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według rodzaju jednostek samorządu terytorialnego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Wyższe wartości wskaźników rozwoju instytucjonalnego we wszystkich obszarach osiągały jednostki samorządu terytorialnego zatrudniające większą liczbę pracowników.

Rysunek 8 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według liczby pracowników urzędu jednostek samorządu terytorialnego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

W ramach analizy sprawdzono korelację między uzyskanymi wartościami wskaźników i dochodem gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Analiza korelacji wykazała, że najbardziej skorelowanym z tą zmienną indeksem jest indeks mierzący poziom rozwoju instytucjonalnego w zakresie usług administracyjnych w obszarze wsparcia rozwoju gospodarczego. Należy jednakże podkreślić, że siła występującej korelacja jest słaba.

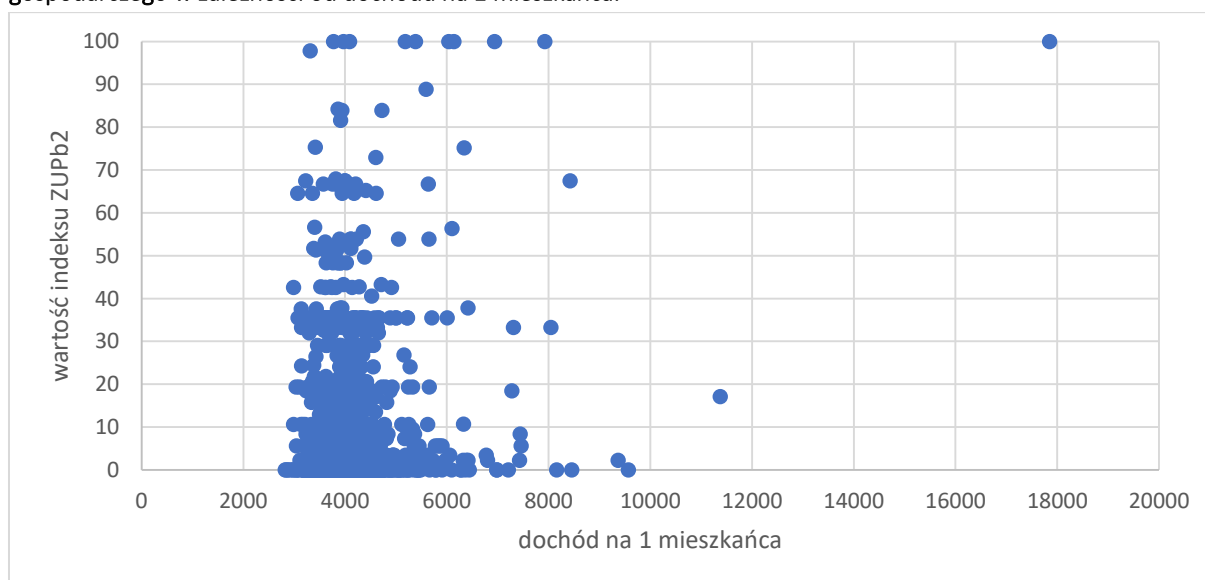
Tabela 10 Korelacja

		indeksZS 2	indeksZUPa 2	indeksZUPb 2	indeksPiOL 2	indeksZN 2	indeksOI 2
Dochód na 1 mieszkańc a	Korelacja Pearsona	,051	,049	,146	,093	,082	,075
	Istotność (dwustronn a)	,035	,045	,000	,000	,001	,002

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)]

Poniżej przedstawiono wykres rozrzutu. Można zaobserwować, że występująca zależność ma charakter wprost proporcjonalny. Jednocześnie słaba moc tej korelacji wskazuje, że dochód na 1 mieszkańca nie jest czynnikiem w istotny sposób warunkującym uzyskane wartości indeksów rozwoju instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego. W przypadku pozostałych indeksów siła zależności jest bardzo słaba. Należy zatem stwierdzić, że dochód gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca nie warunkuje w sposób istotny wartości indeksów rozwoju instytucjonalnego.

Rysunek 9 Korelacja indeksu rozwoju instytucjonalnego w obszarze usług administracyjnych w zakresie rozwoju gospodarczego w zależności od dochodu na 1 mieszkańca.

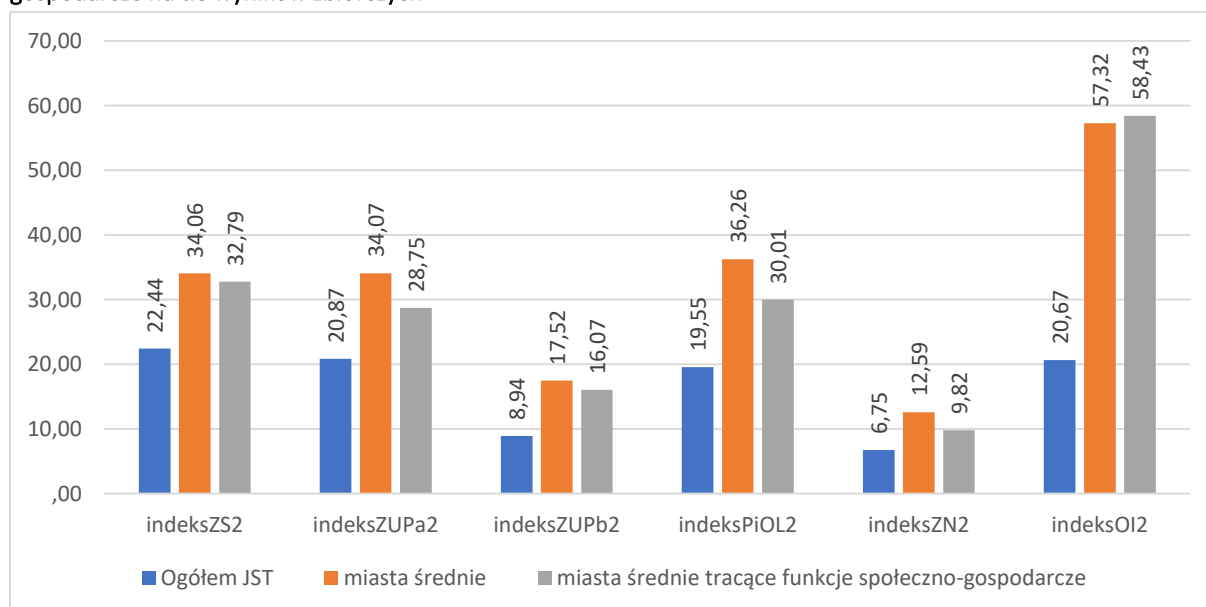


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)]

Analizując wartości indeksów rozwoju instytucjonalnego wśród miast średnich i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze można wskazać, iż wartości indeksów tych grup są wyższe

niż ogólną wartość indeksu. Jednocześnie miast tracące funkcje społeczno-gospodarcze osiągnęły niższą wartość indeksu niż miasta średnie ogółem.

Rysunek 10 Indeksy rozwoju instytucjonalnego dla miast średnich i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze na tle wyników zbiorczych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Podsumowanie:

- Indeks obliczony metodą alternatywną osiąga niższe wartości niż indeks liczony metodą podstawową. Jednocześnie indeks alternatywny w większym stopniu odzwierciedla rzeczywiste zróżnicowanie w rozwoju instytucjonalnym między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego
- Wyższe wartości od pozostałych osiągnęły JST, które skorzystały z dofinansowania w ramach POWER 2.18. Największe różnice widoczne są w przypadku obszarów podatki i opłaty lokalne, obsługa inwestora oraz zarządzanie nieruchomościami, w których to wsparcie realizowane było w ramach wymienionego wyżej działania w ramach POWER.
- Najistotniejszym czynnikiem warunkującym poziom rozwoju instytucjonalnego pozostaje rodzaj jednostki samorządu terytorialnego oraz region. Zdecydowanie wyższe wartości indeksów we wszystkich obszarach osiągają gminy miejskie, w tym w szczególności gminy miejskie na prawach powiatu. Wyższe wartości indeksu odnotowano w województwach zachodnich i południowo zachodnich, aniżeli we wschodniej części kraju.
- Nie odnotowano istotnej korelacji między dochodem w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz poziomem rozwoju instytucjonalnego. Zależność wprost proporcjonalna między tymi zmiennymi występuje i jest istotna statystycznie, jednakże siła korelacji jest słaba.

5.3 Zarządzanie strategiczne

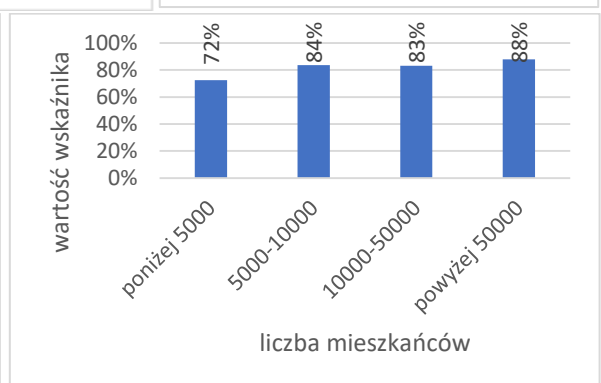
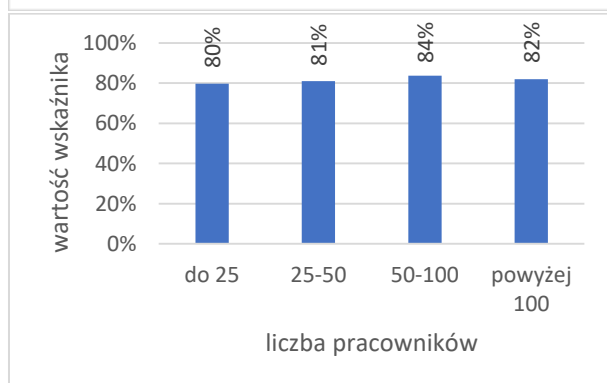
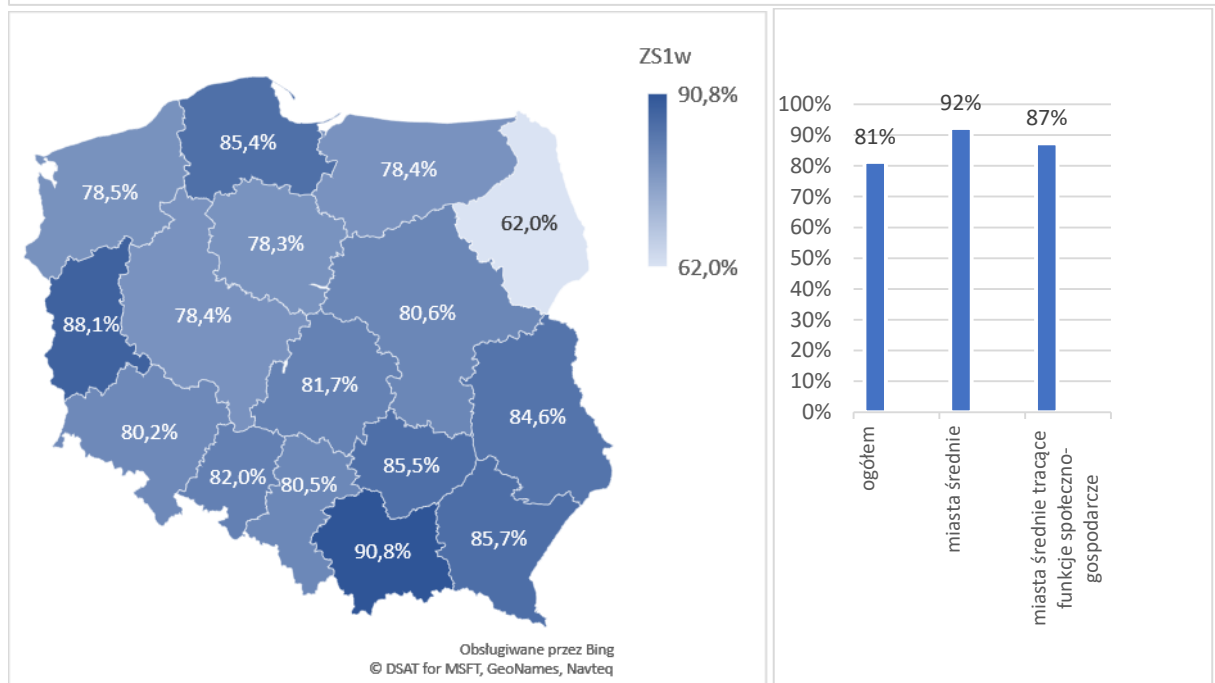
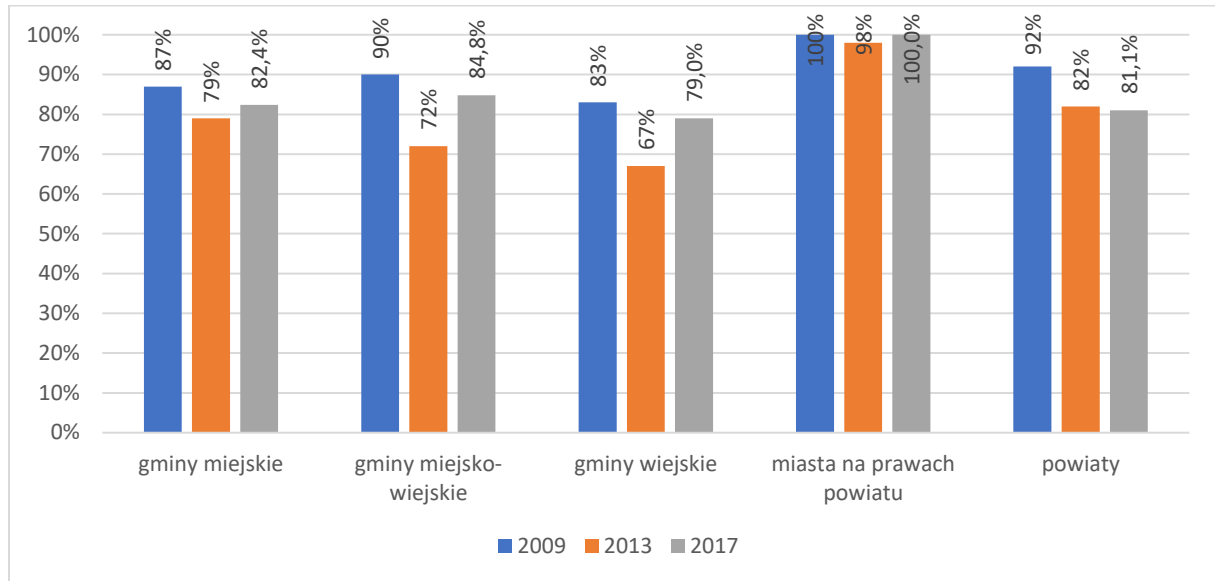
Obszar zarządzanie strategiczne obejmuje analizę aspektów funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie posiadania i jakości posiadanych dokumentów strategicznych. Najważniejszymi zagadnieniami opisywanymi w ramach niniejszego obszaru tematycznego są: planowanie strategiczne, operacjonalizacja strategii, wdrażanie strategii oraz monitorowanie i ewaluacja realizowanych działań. W ramach zarządzania strategicznego wyróżniono 12 wskaźników rozwoju instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego.

Pierwszym z analizowanych wskaźników jest posiadanie przez jednostkę samorządu terytorialnego strategii rozwoju. Wskaźnik ten był mierzony również w latach 2009 i 2013, co pozwala na charakterystykę zmian zachodzących na przestrzeni tych lat. W perspektywie lat, w których realizowano badania rozwoju instytucjonalnego JST najniższy odsetek JST posiadających strategię rozwoju odnotowano w roku 2013. Przyczyną tego stanu rzeczy może być fakt, iż rok 2013 był ostatnim rokiem perspektywy budżetowej 2007-2013, co powodowało, że znaczna część dokumentów strategicznych uchwalana była z założeniem realizacji do roku 2013. Najmniejszy odsetek JST posiadających strategię rozwoju występuje wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Należy również wskazać, że w przypadku powiatów odsetek starostw, które uchwały strategię rozwoju systematycznie spada. W roku 2017 wyniósł 81,1% wobec 92% w roku 2009 oraz 82% w roku 2013.

W ujęciu regionalnym wskaźnik JST posiadających aktualną strategię rozwoju najniższy był w województwie podlaskim (62%). W pozostałych województwach wartość wskaźnika oscylowała w granicach 80%-90%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie małopolskim (90,8%).

Posiadanie przez JST strategii rozwoju skorelowane jest z liczbą mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego. Zdecydowanie częściej strategię rozwoju posiadają JST powyżej 5000 tys. mieszkańców, gdzie odsetek jednostek posiadających taki dokument przekracza 80% podczas, gdy wśród JST liczących mniej niż 5000 mieszkańców wartość wskaźnika wyniosła 72%.

Rysunek 11 Odsetek JST posiadających aktualną strategię rozwoju



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704) oraz wyników badań CAWI zrealizowanych w latach 2009 i 2013 (n=2088).

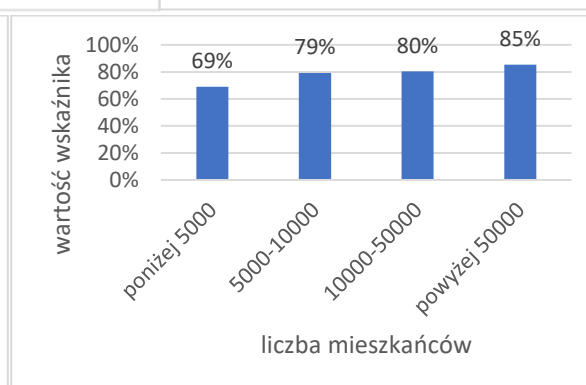
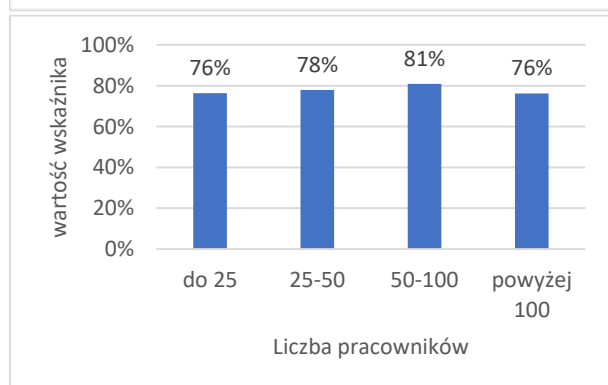
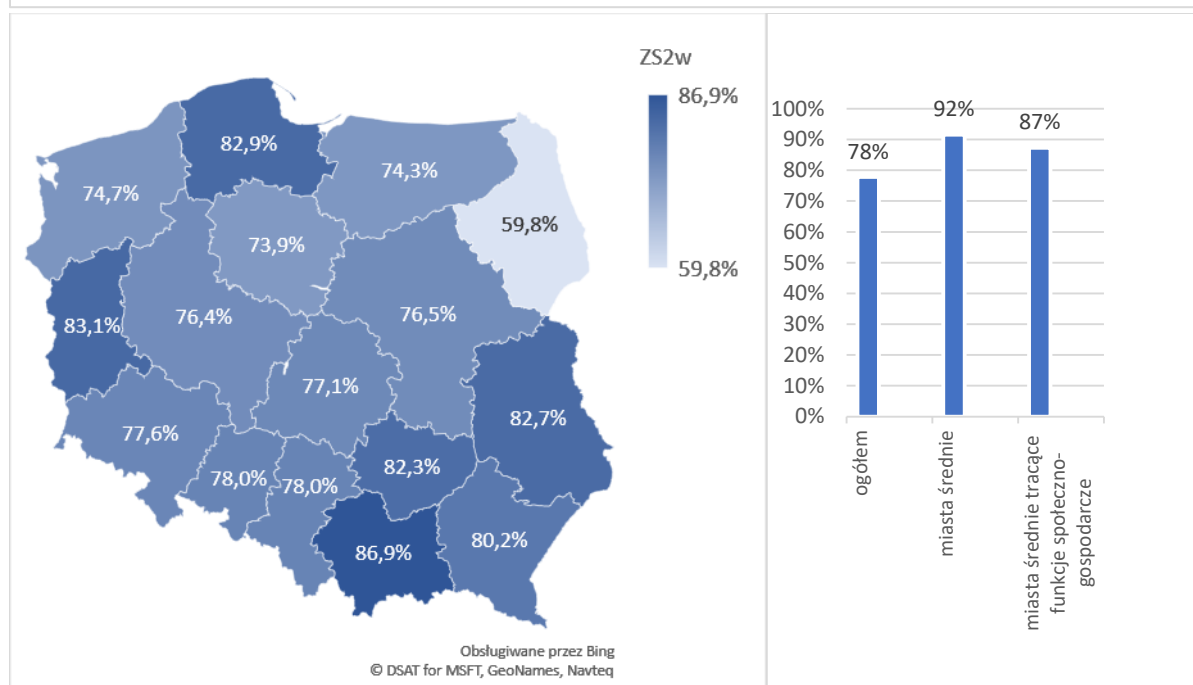
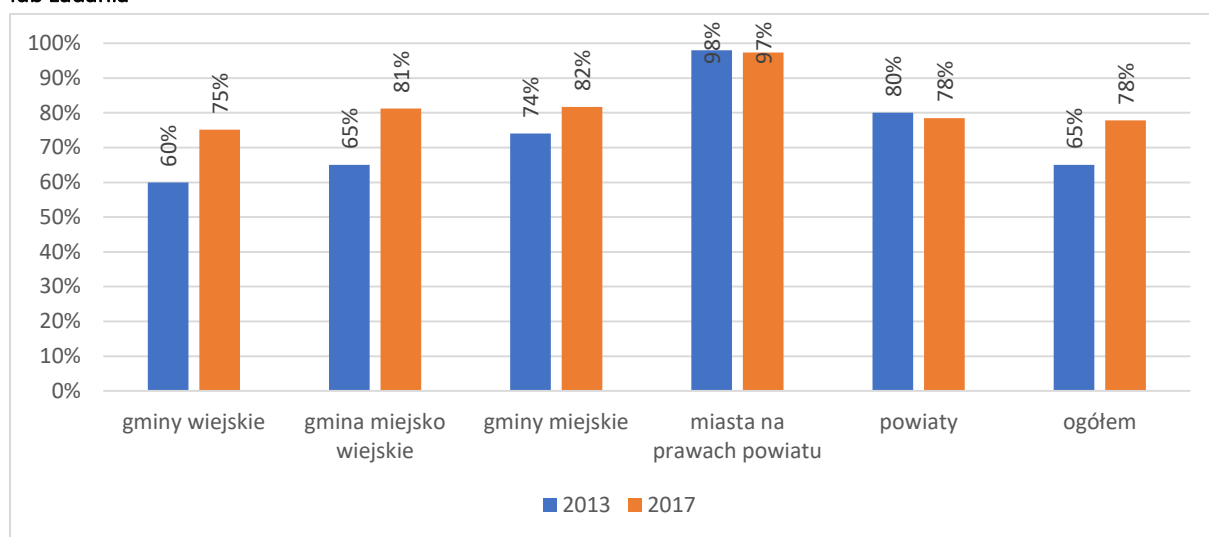
Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest odsetek jednostek samorządu terytorialnego, których strategia rozwoju zawiera misję lub wizję, cele strategiczne oraz cele szczegółowe lub zadania. W przypadku tego wskaźnika nastąpił znaczący wzrost jego wartości wśród grup jednostek samorządu terytorialnego, które w roku 2013 charakteryzowały się najniższym odsetkiem posiadania dokumentu zawierającego wymienione wyżej elementy tzn. gmin wiejskich, miejsko-wiejskich. W przypadku powiatów i gmin miejskich wskaźnik utrzymał się na podobnym poziomie. Wartość wskaźnika dla wszystkich JST wzrosła o 13% punktów procentowych.

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika dla poszczególnych województw odpowiada strukturze dla pierwszego wskaźnika, co wynika z faktu, że są one od siebie zależne. Warto natomiast zauważyć, że najwyższa dysproporcja między jest posiadającymi strategię rozwoju zawierającą misję lub wizję, cele strategiczne oraz cele szczegółowe lub zadania występuje w przypadku województwa kujawsko-pomorskiego, podkarpackiego, lubuskiego i łódzkiego.

Wśród miast średnich miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze rzadziej posiadają wskazane elementy strategii (87%) niż miasta średnie ogółem (92%), jednocześnie nadal w stosunku do wszystkich JST (78%) wartość wskaźnika dla każdej z wyszczególnionych grup miast jest wyższa.

Posiadanie strategii rozwoju zawierającej wskazane elementy nie jest skorelowane z liczbą mieszkańców JST. W każdej z wyszczególnionych pod względem liczby mieszkańców grup JST wartość wskaźnika spadła o ok. 3-5 punktów procentowych względem wskaźnika odnoszącego się do samego faktu posiadania strategii.

Rysunek 12 Odsetek JST, których strategia rozwoju zawiera misję lub wizję, cele strategiczne oraz cele szczegółowe lub zadania



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

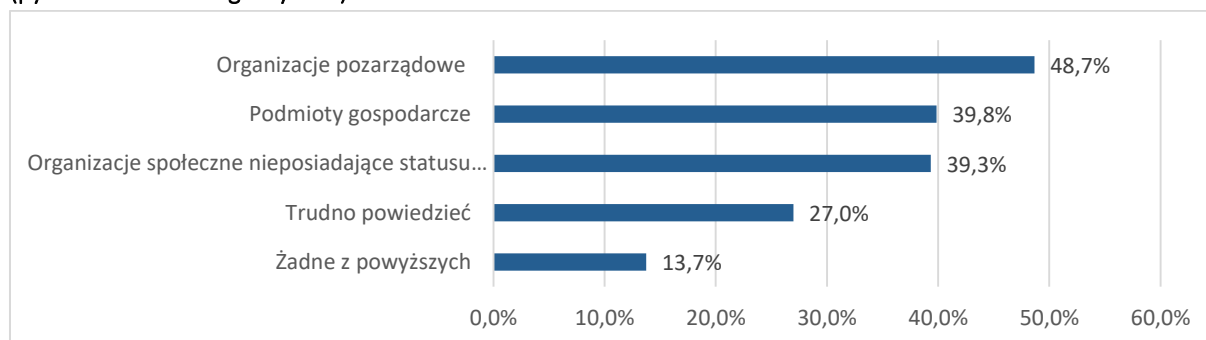
Ważną kwestią związaną z opracowywaniem dokumentów strategicznych jest proces konsultacji społecznych. Odsetek jednostek samorządu terytorialnego opracowujących strategię rozwoju przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych wzrósł względem roku 2013 o 7 punktów procentowych. Wzrost ten był podobny wśród wszystkich grup JST, co oznacza, że struktura wyników dla tego wskaźnika jest zbliżona do struktury z 201 roku. Najwyższy odsetek JST opracowujących dokument przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych wystąpił w przypadku miast na prawach powiatu (68%), zaś najmniejszy w gminach wiejskich (25%).

W ujęciu regionalnym zdecydowanie najwyższe wartości analizowanego wskaźnika odnotowano w przypadku województw zlokalizowanych na południu kraju. Najniższy odsetek JST opracowujących strategię rozwoju przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych odnotowano w województwach: podlaskim, mazowieckim i łódzkim.

Zdecydowanie proces konsultacji społecznych dokumentu strategicznego, w których aktywny udział biorą partnerzy społeczni i podmioty gospodarcze występuje częściej w jednostkach samorządu terytorialnego o wyższej liczbie mieszkańców. Nie ma natomiast korelacji między liczbą zatrudnionych urzędników a wartością analizowanego wskaźnika.

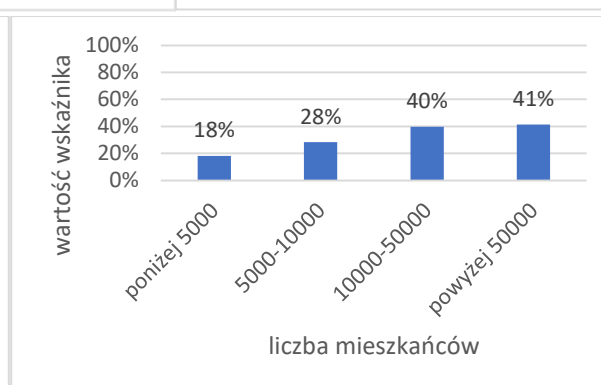
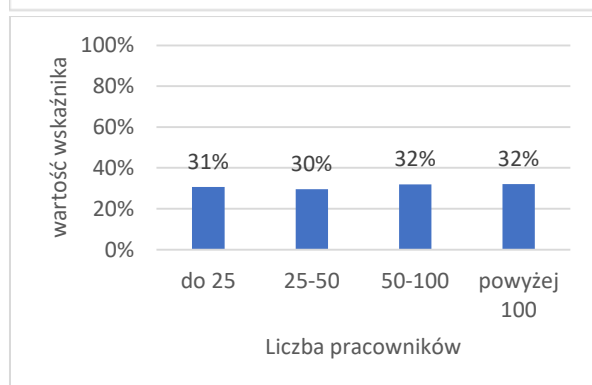
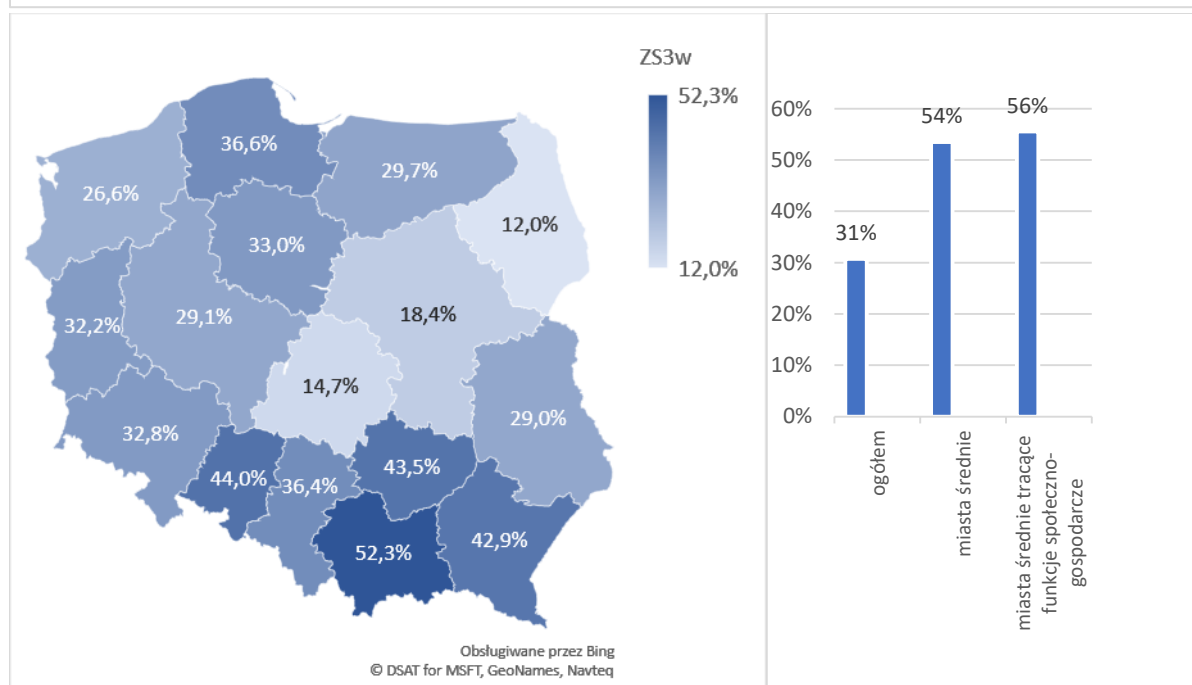
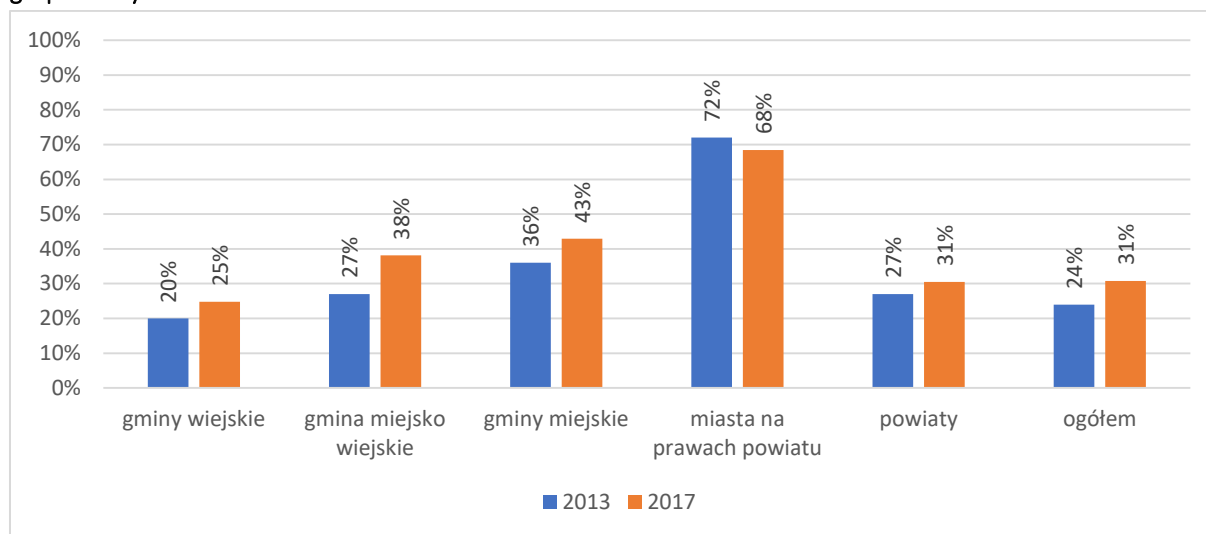
W ramach badania JST respondenci wskazywali podmioty, które brały udział w przygotowaniu aktualnej strategii rozwoju. Spośród wymienionych podmiotów w przypadku blisko połowy JST w konsultacjach uczestniczyły organizacje pozarządowe (48,7%). W dwóch na pięć JST posiadających aktualną strategię rozwoju w konsultacjach uczestniczyły organizacje społeczne nieposiadające statusu organizacji pozarządowych (39,3%). W podobnej liczbie JST w konsultacjach społecznych dotyczących strategii uczestniczyły podmioty gospodarcze (39,8%). W przypadku 13,7% JST żadne z wymienionych organizacji nie brały udziału w konsultacjach społecznych. Spośród JST posiadających aktualną strategię rozwoju 15% zadeklarowało uczestnictwo w konsultacjach jednej z wymienionych w kafeterii grup, 20% dwóch, a 25% wszystkich wymienionych grup.

Rysunek 13 Które z poniżej wymienionych podmiotów brały udział w przygotowaniu aktualnej strategii rozwoju (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1383)

Rysunek 14 Odsetek JST opracowujących strategię rozwoju przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

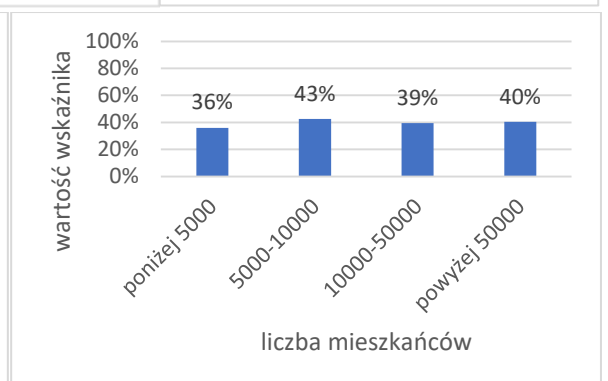
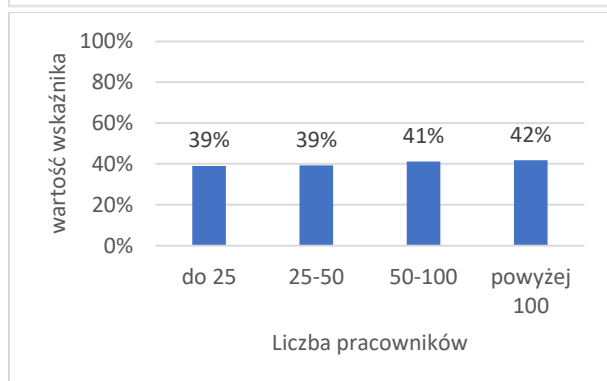
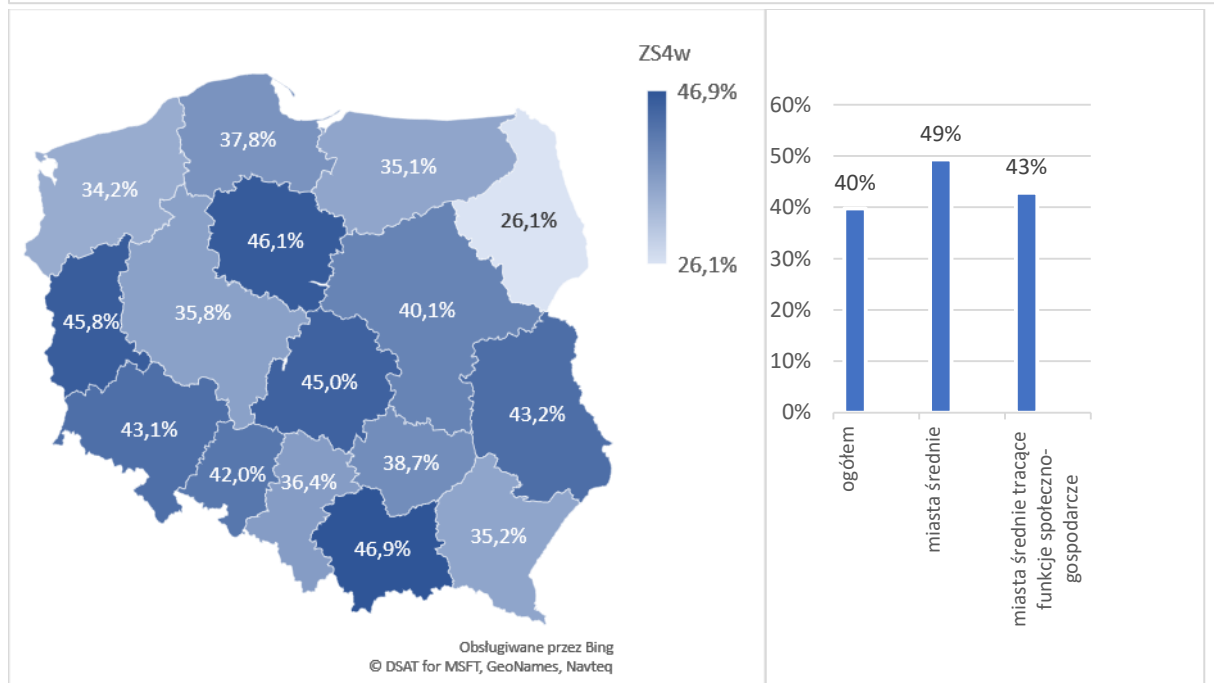
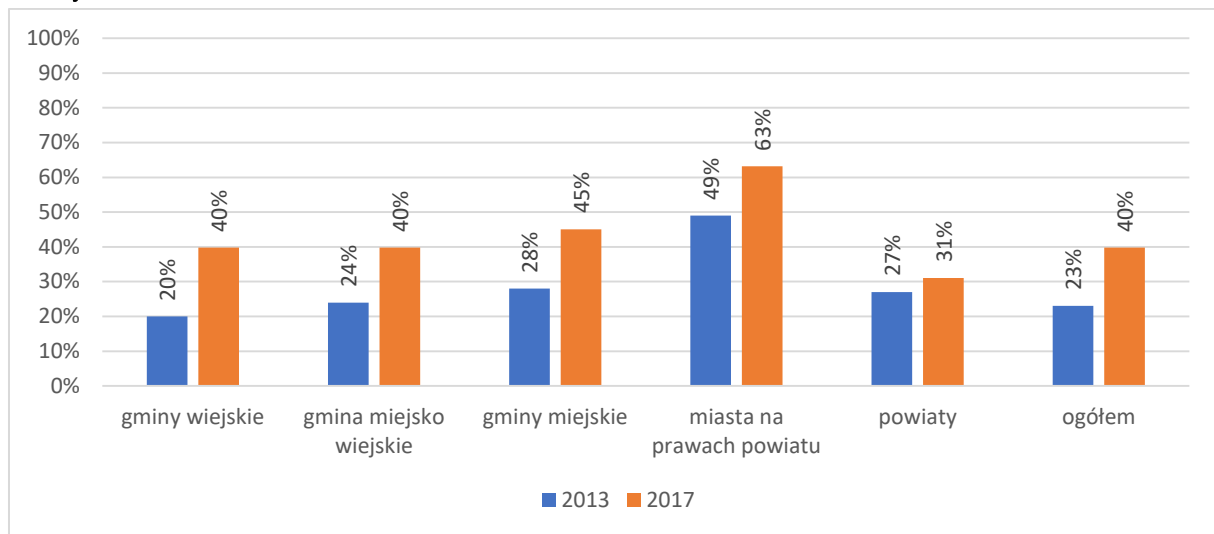
Czwartym wskaźnikiem w obszarze zarządzania strategicznego jest uwzględnienie przez JST środków finansowych na realizację strategii rozwoju. W porównaniu do roku 2013 wystąpił większy odsetek JST, które uwzględniły w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii rozwoju (wzrost o 17 punktów procentowych). Wskaźnik ogółem dla wszystkich JST wyniósł 40%. Największy odsetek JST uwzględniających w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii rozwoju wystąpił wśród miast na prawach powiatu (63%). Najniższy odsetek odnotowano w przypadku powiatów (31%).

W ujęciu regionalnym najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie podlaskim (26,1%). Najwyższy odsetek JST uwzględniających w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii rozwoju wystąpił w województwach małopolskim (46,9%), kujawsko-pomorskim (46,1%), lubuskim (45,8%) oraz łódzkim (45%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika była wyższa niż dla wszystkich JST. Jednocześnie miasta średnie tracące funkcje-społeczno-gospodarcze uzyskały o 6 punktów procentowych niższą wartość od wszystkich miast średnich.

Wskaźnik nie jest skorelowany z liczbą mieszkańców JST. Różnice w przypadku podziału JST według liczby zatrudnionych pracowników również nie są znaczące, co oznacza, że cechy te w małym stopniu wpływają na przeznaczane środków finansowych na realizację strategii rozwoju.

Rysunek 15 Odsetek JST, które uwzględniły w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii rozwoju



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

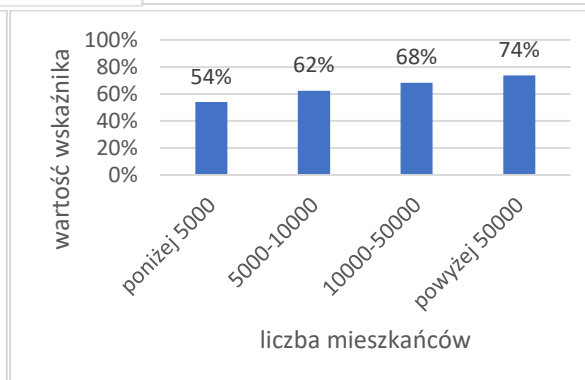
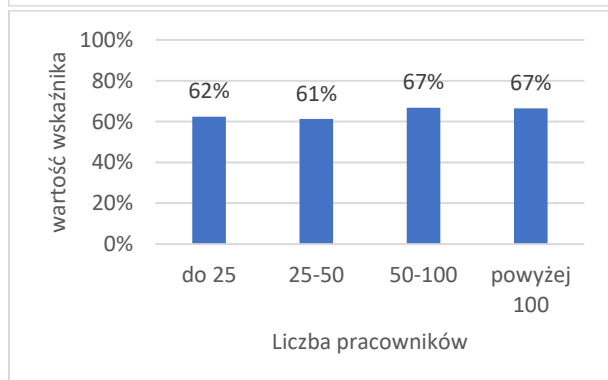
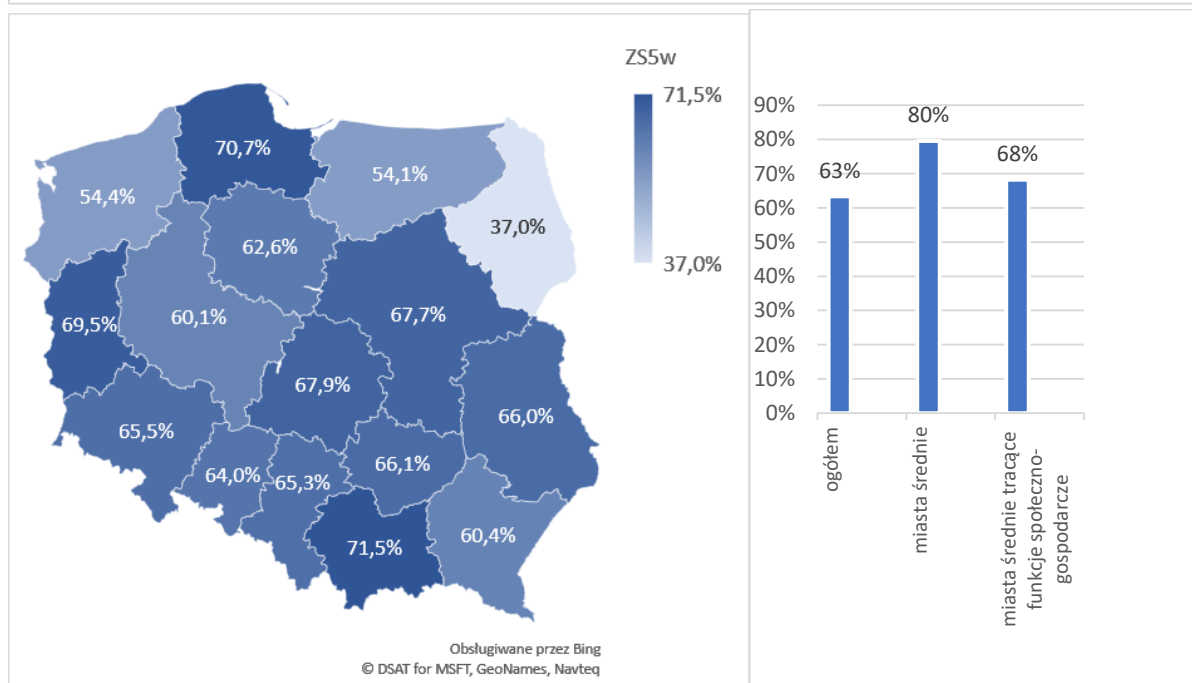
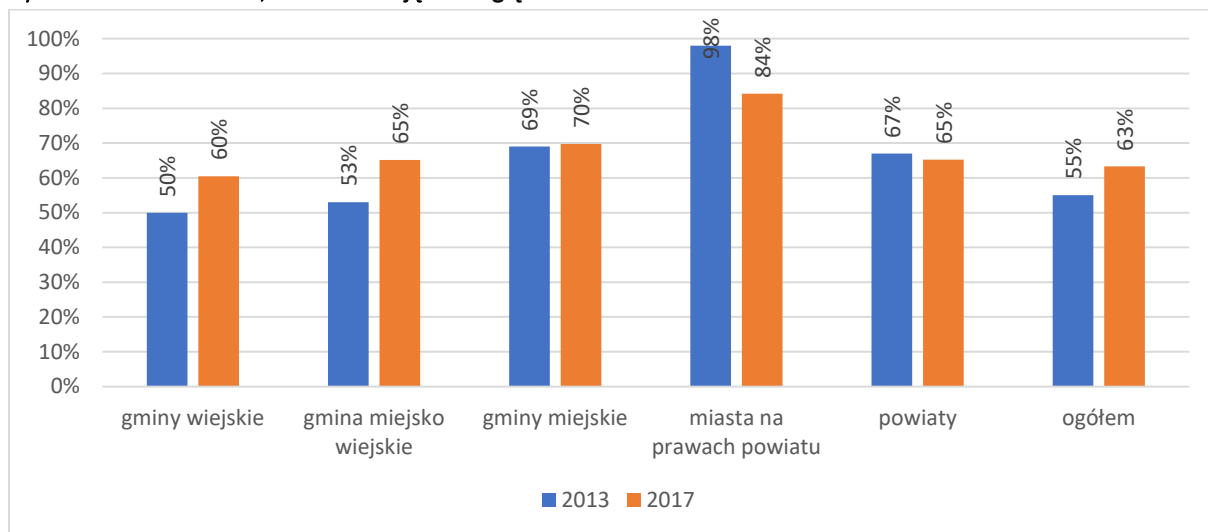
W ramach badania określono również odsetek JST realizujących strategię rozwoju. W porównaniu do roku 2013 odsetek JST realizujących strategię rozwoju wzrósł o 8 punktów procentowych i wyniósł 63%. Uwzględniając rodzaj JST należy wskazać, iż wzrost wartości tego wskaźnika miał miejsce w przypadku gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miejskich. Wśród powiatów oraz miast na prawach powiatu w porównaniu do roku 2013 odnotowano niższą wartość tego wskaźnika.

W ujęciu regionalnym najniższa wartość została odnotowana w przypadku województwa podlaskiego, zaś najwyższe w województwach pomorskim, lubuskim oraz małopolskim. Poza województwem podlaskim (37%) w całym kraju odsetek JST realizujących strategię rozwoju przekraczał połowę wszystkich JST.

W miastach średnich wartość wskaźnika wyniosła aż 80%. Jednocześnie w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wartość wskaźnika była zdecydowanie niższa i wyniosła 68%, co stanowiło wartość zbliżoną do wartości wskaźnika dla wszystkich JST (63%).

Wskaźnik jest mocno skorelowany z liczbą mieszkańców jednostek samorządu centralnego. Im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST realizujących strategię rozwoju.

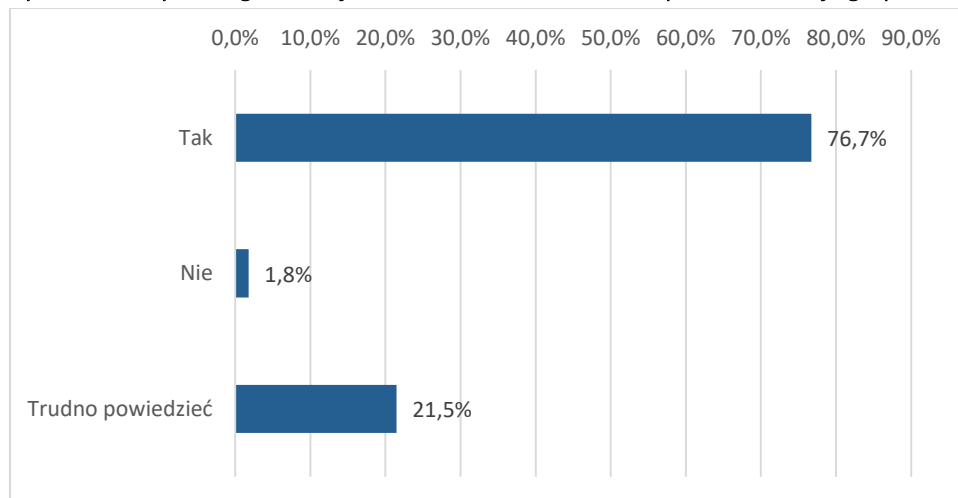
Rysunek 16 Odsetek JST, które realizują Strategię



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

W większości JST biorących udział w badaniu i posiadających strategię rozwoju dokument ten określa działania na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego (76,7%). W przypadku jedynie 1,8% JST respondent wskazał, że strategia na pewno nie zawiera takich zapisów.

Rysunek 17 Czy strategia rozwoju określa działania na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego

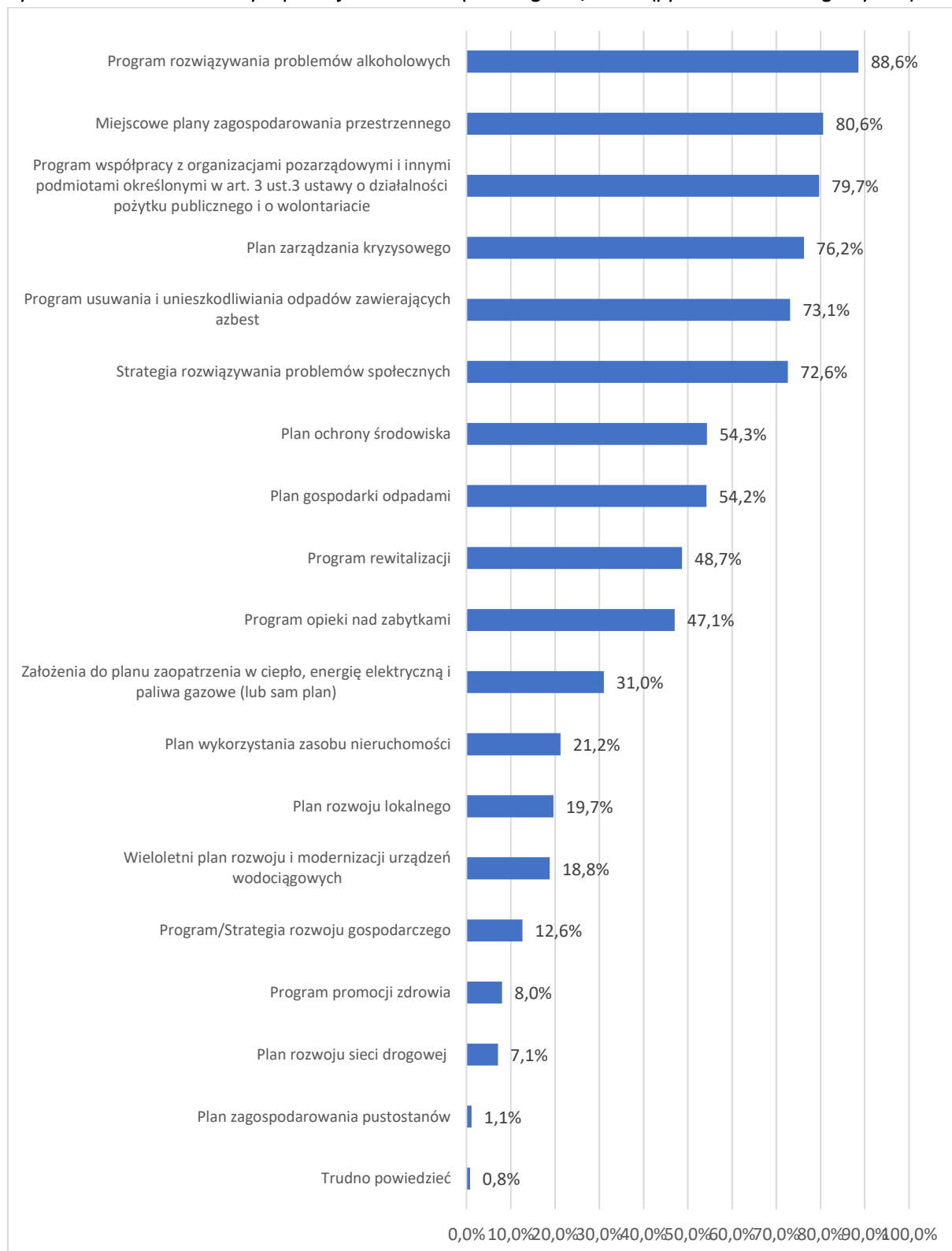


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1383)

Zdecydowanie największy odsetek gmin i miast na prawach powiatu biorących udział w badaniu posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (80,6%), program współpracy z organizacjami pozarządowymi (79,7%), plan zarządzania kryzysowego (76,2%), program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest (73,1%) oraz strategię rozwiązywania problemów społecznych (72,6%). Najmniej gmin i miast na prawach powiatu uchwaliło plan zagospodarowania pustostanów (1,1%), plan rozwoju sieci drogowej (7,1%) oraz program promocji zdrowia (8%).

W przypadku JST, które dysponują programem lub strategią rozwoju gospodarczego gminy/miasta 73% deklaruje dostępność dokumentu w Internecie.

Rysunek 18 Które ze wskazanych poniżej dokumentów posiada gmina/miasto (pytanie wielokrotnego wyboru)



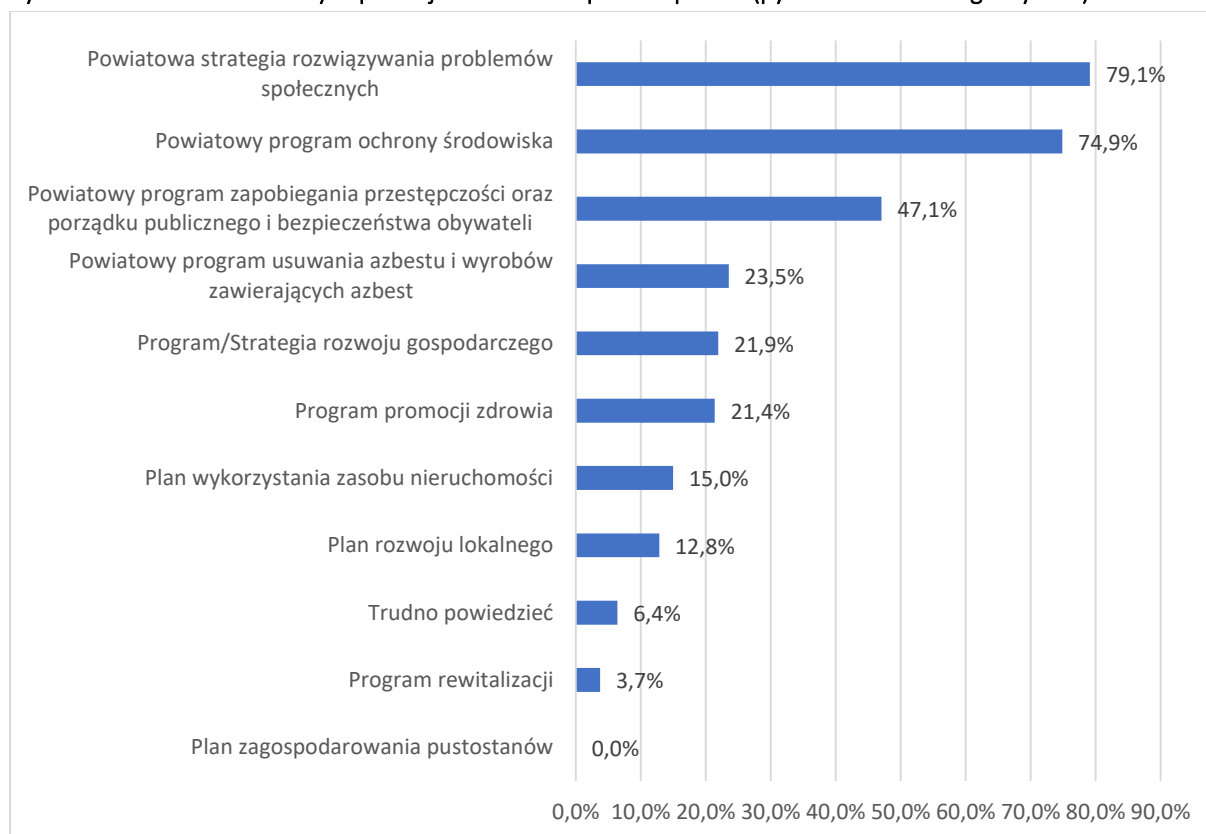
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1511)

Wśród powiatów największy odsetek jest w posiadaniu powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (79,1%) oraz powiatowego programu ochrony środowiska (74,9%).

Zdecydowanie najrzadziej uchwalanymi dokumentami wśród powiatów są: program rewitalizacji (3,7), plan rozwoju lokalnego (12,8%) oraz plan wykorzystania zasobu nieruchomości (15%).

W przypadku JST, które dysponują programem lub strategią rozwoju gospodarczego stanowiącego plan operacyjny do strategii rozwoju powiatu 87,8% deklaruje dostępność dokumentu w Internecie.

Rysunek 19 Które ze wskazanych poniżej dokumentów posiada powiat (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=187)

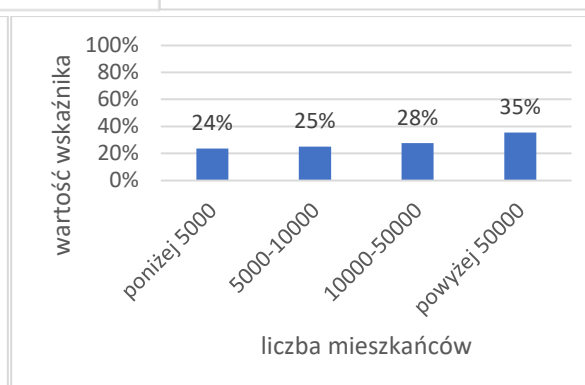
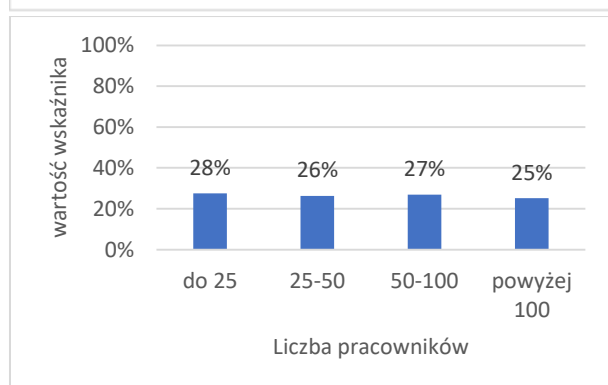
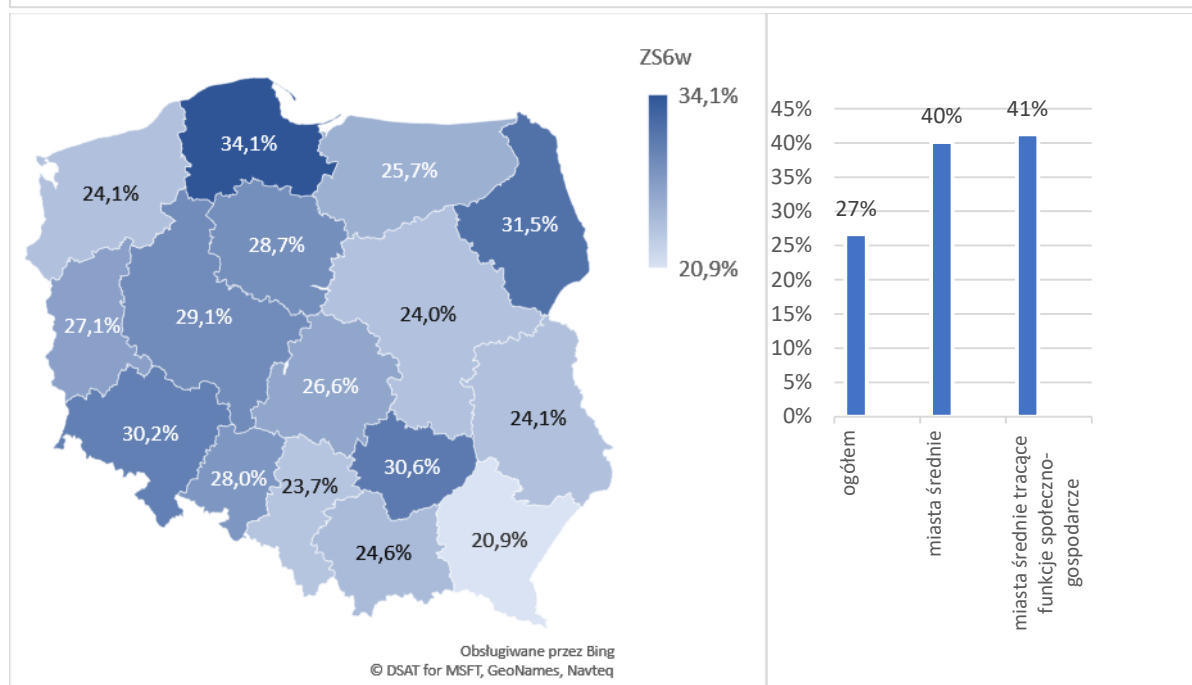
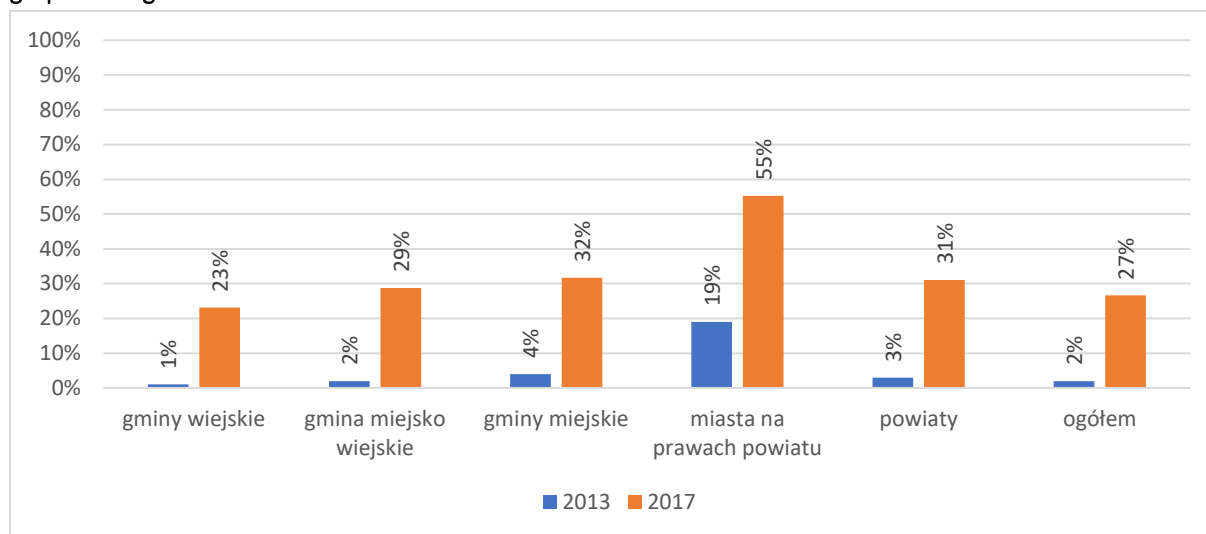
W porównaniu do roku 2013 wystąpił zdecydowanie wyższy odsetek JST posiadających plany operacyjne obejmujące cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego. Wzrost wartości wskaźnika dla wszystkich JST wyniósł aż 25 punktów procentowych, a jego wartość ukształtowała się na poziomie 27%.

Najwyższą wartością wskaźnika charakteryzują się miasta na prawach powiatu (55%), zaś najniższą gminy wiejskie (23%). W ujęciu regionalnym najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku województwa pomorskiego (34,1%) oraz podlaskiego (31,5%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (20,9%).

Nie wystąpiła istotna różnica w odsetku JST posiadających plany operacyjne obejmujące cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego pomiędzy miastami średnimi oraz miastami średnimi tracącymi funkcje społeczno-gospodarcze. Większy odsetek JST spełniających kryteria tego wskaźnika wystąpił w przypadku JST liczących powyżej 50 tys. mieszkańców (35%).

Wskaźnik nie jest skorelowany z liczbą pracowników zatrudnionych w urzędzie. Najwyższy odsetek odnotowano w przypadku JST zatrudniających do 25 pracowników (28%), jednakże różnica do pozostałych grup JST mieści się w granicach 3 punktów procentowych.

Rysunek 20 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne obejmujące cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Następnym wskaźnikiem poddanym analizie jest odsetek jednostek samorządu centralnego, które posiadają plany operacyjne zawierające zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji.

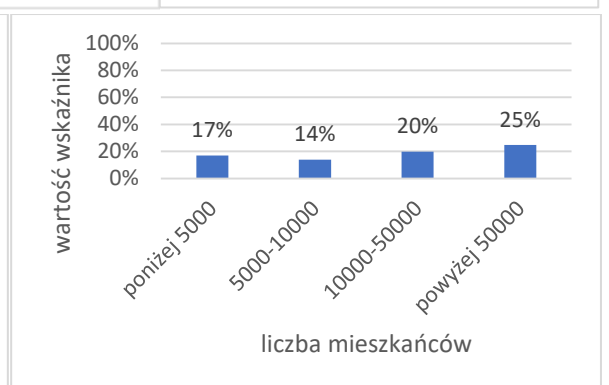
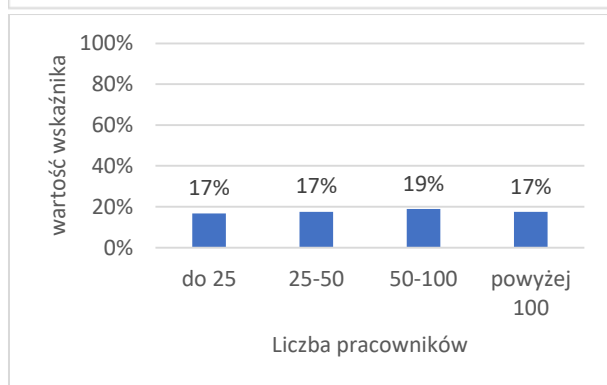
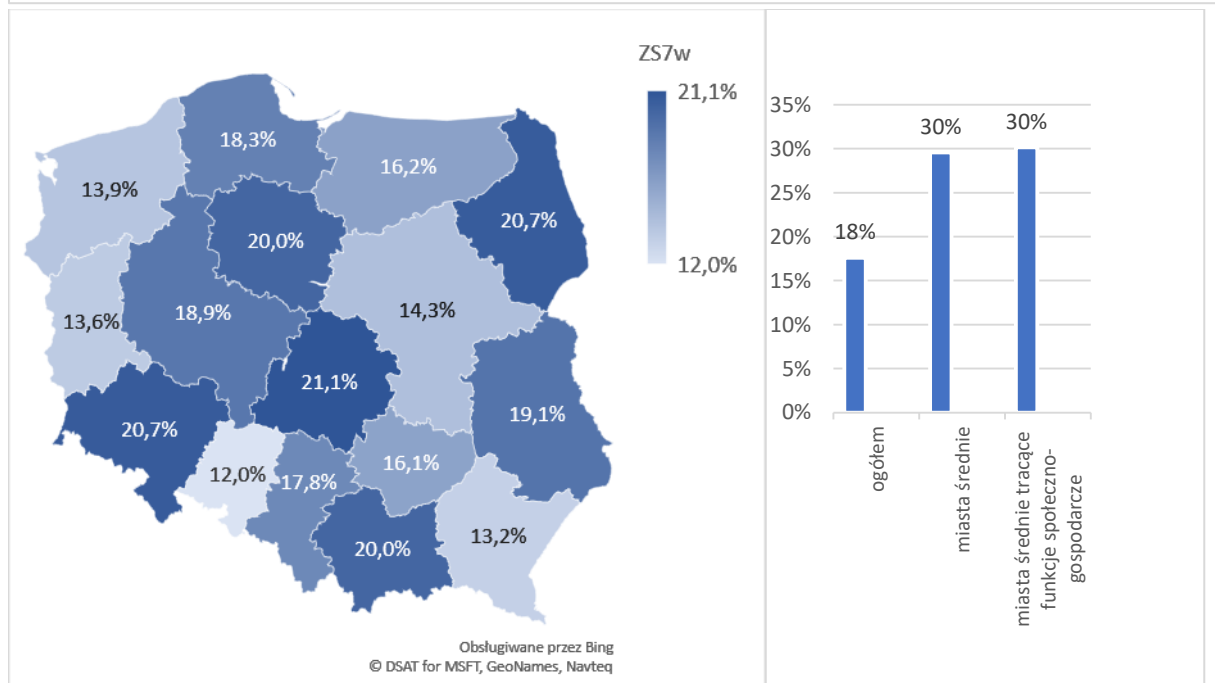
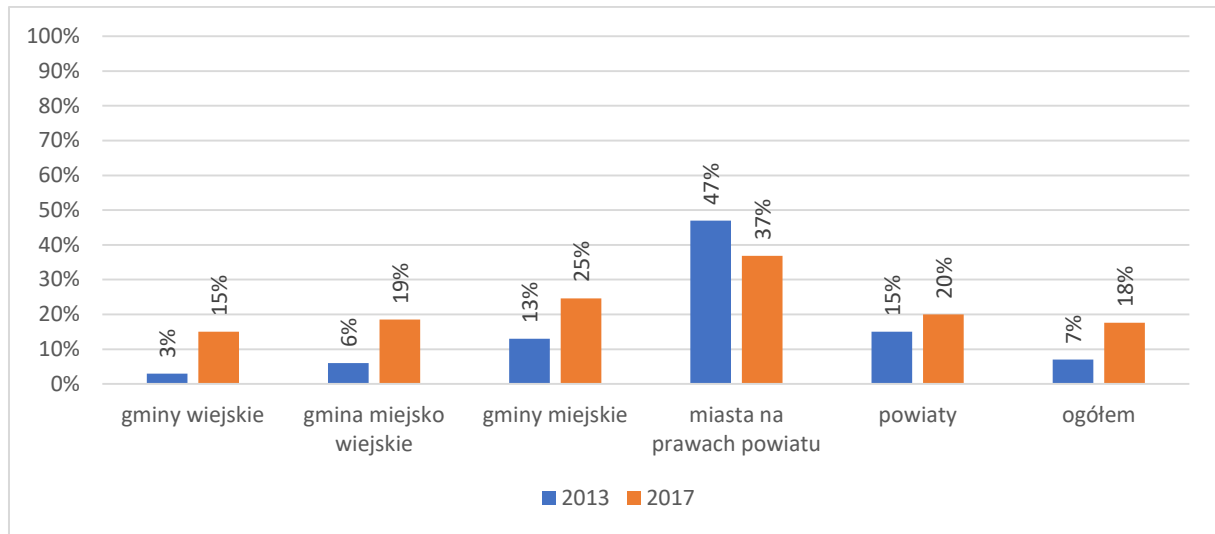
w porównaniu do roku 2013 wzrósł o 11 punktów procentowych i wynosi obecnie 18%. Ponownie najwyższą wartość uzyskały miasta na prawach powiatu (37%), jednakże w przypadku tego rodzaju JST wystąpił spadek wartości w porównaniu do roku 2013 aż o 10 punktów procentowych. W przypadku pozostałych JST nastąpił wzrost wartości wskaźnika, co spowodowało zmniejszenie się dysproporcji między poszczególnymi rodzajami jednostek samorządu terytorialnego. Wysoki spadek odsetka miast na prawach powiatu może mieć przyczynę w aktualizowaniu i uchwalaniu nowych dokumentów strategicznych, do których jeszcze nie opracowano planów operacyjnych. Jednakże w celu poznania rzeczywistych przyczyn zaistniałej sytuacji należałoby uzupełnić wyniki badania o dane jakościowe uzyskane np. poprzez realizację wywiadów TDI z przedstawicielami miast na prawach powiatu nie posiadających planów operacyjnych.

W ujęciu wojewódzkim najwyższy odsetek JST posiadających plany operacyjne zawierające zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji wystąpił w przypadku województw: łódzkiego (21,1%), podlaskiego (20,7%) oraz dolnośląskiego (20,7%), zaś najniższa w województwach: zachodniopomorskim (13,9%) oraz lubuskim (13,6%).

Nie wystąpiła różnica w wartości wskaźnika w miastach średnich ogółem i miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W obu grupach 30% JST posiada plany operacyjne zawierające zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji.

Nie występują istotne korelacje między liczbą mieszkańców i odsetkiem JST spełniających analizowany wskaźnik. Również liczba pracowników urzędu nie wpływa na posiadanie planów operacyjnych zawierających zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji.

Rysunek 21 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

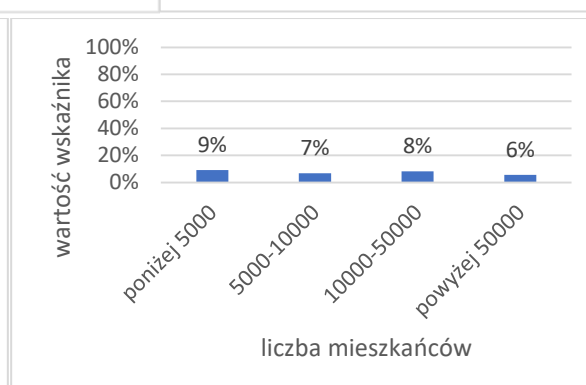
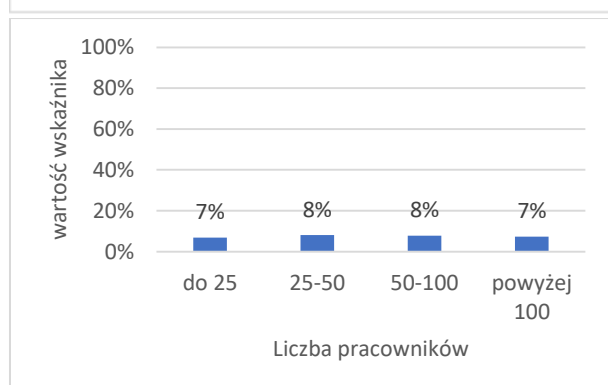
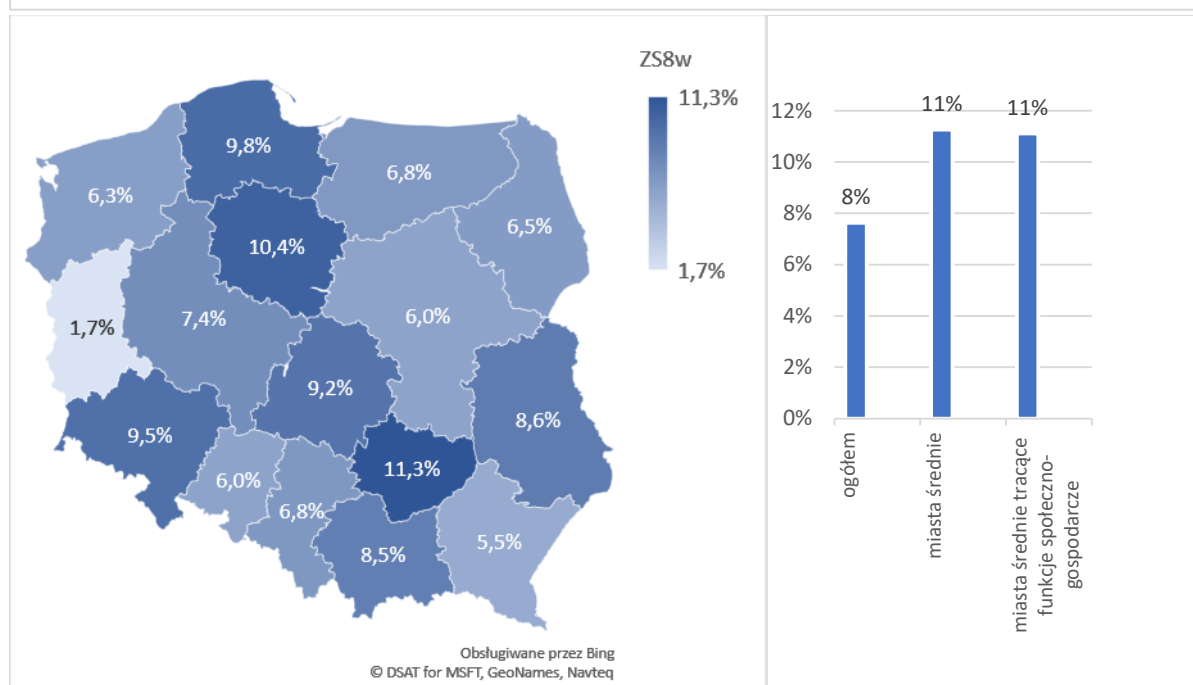
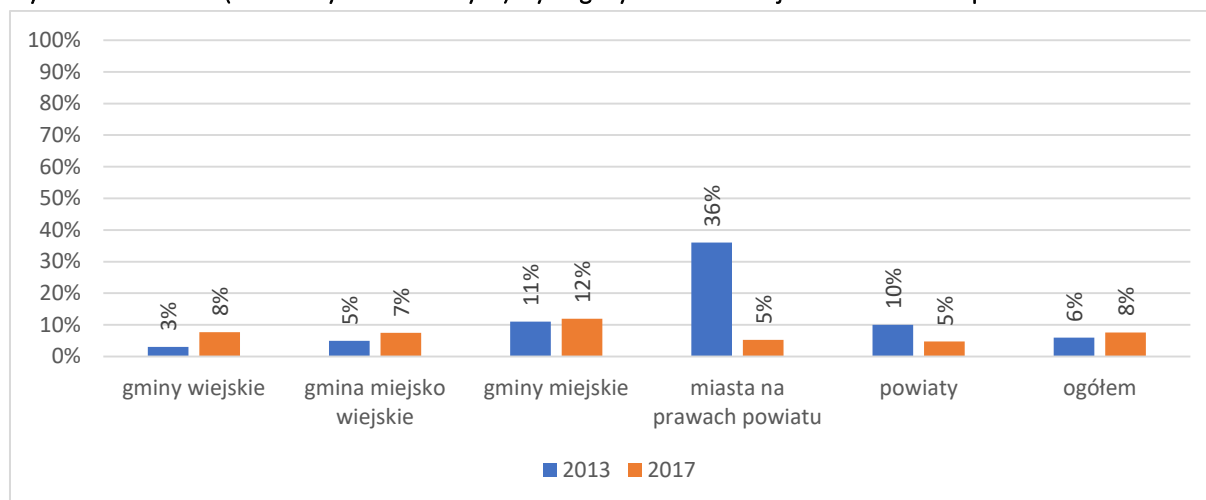
Kolejnym wskaźnikiem poddanym analizie jest posiadanie przez JST planów operacyjnych zawierających wysokość nakładów finansowych i rzeczowych wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika wzrosła o 2 punkty procentowe i obecnie kształtuje się na poziomie 8%.

Wzrost wskaźnika miał miejsce w przypadku gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miejskich, zaś spadek nastąpił w miastach na prawach powiatu i powiatach. Przyczyną spadku tego wskaźnika jest spadek odsetka miast na prawach powiatu posiadających plany operacyjnych w obszarze rozwoju gospodarczego. W ujęciu regionalnym należy wskazać, że najwyższy odsetek JST posiadających plany finansowe zawierające wysokość nakładów finansowych i rzeczowych wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów wystąpił w województwach: świętokrzyskim (11,3%), kujawsko pomorskim (10,4%) oraz pomorskim (9,8%). Najniższą wartość odnotowano w województwie lubuskim, gdzie jedyni 1,7% JST spełniło to kryterium.

Nie wystąpiła różnica w wysokości tego wskaźnika wśród miast średnich i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Jednocześnie wartość wskaźnika dla miast średnich była wyższa niż dla wszystkich JST o 3 punkty procentowe.

Nie wystąpiły korelacje między wartością analizowanego wskaźnika a liczbą mieszkańców JST. Również liczba pracowników JST nie miała wpływu na wartość tego wskaźnika.

Rysunek 22 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające wysokość nakładów (finansowych i rzeczowych) wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów.



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

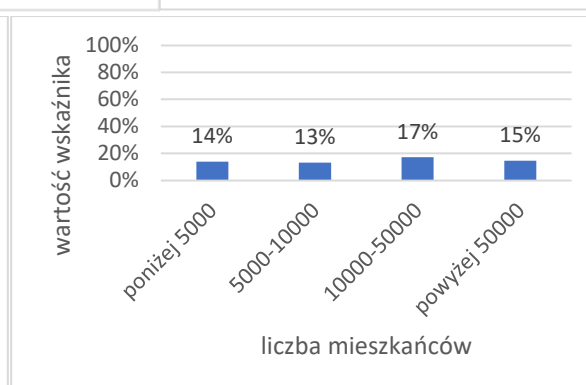
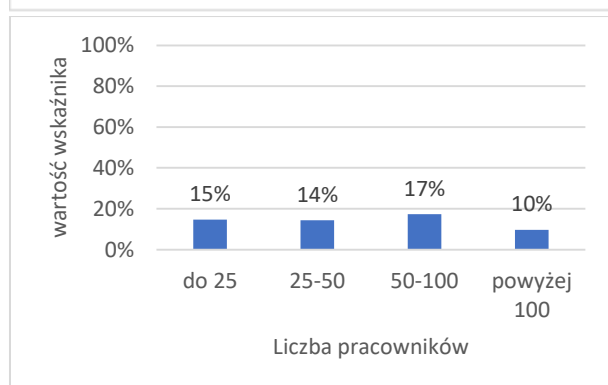
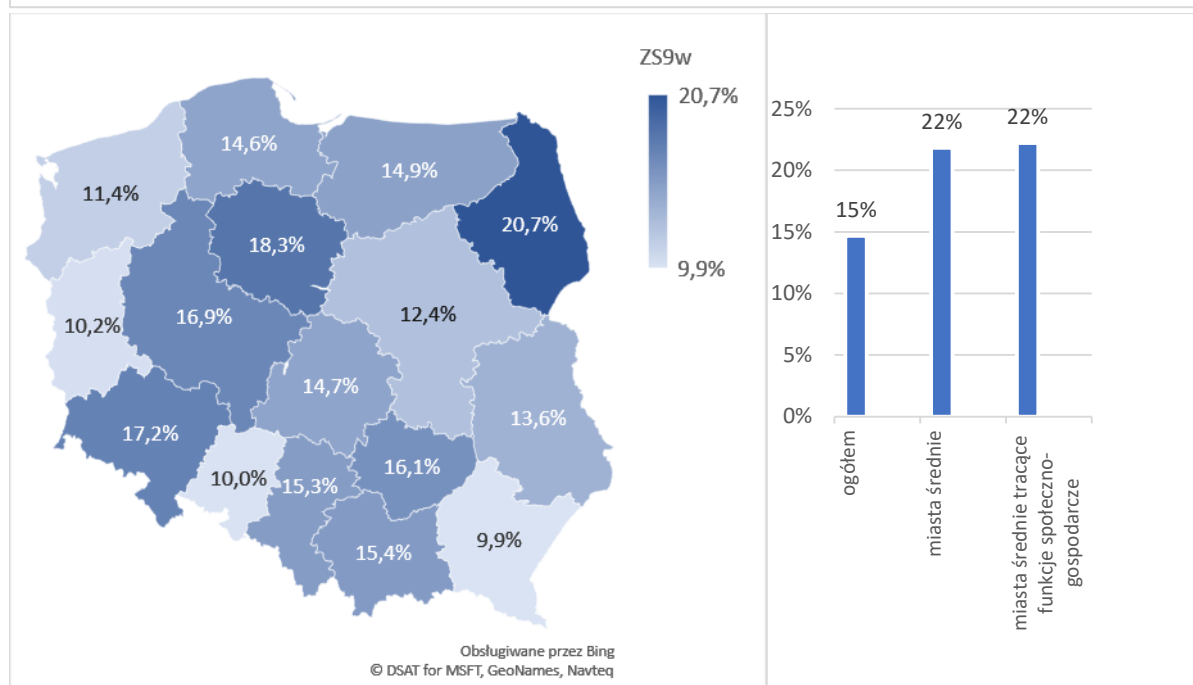
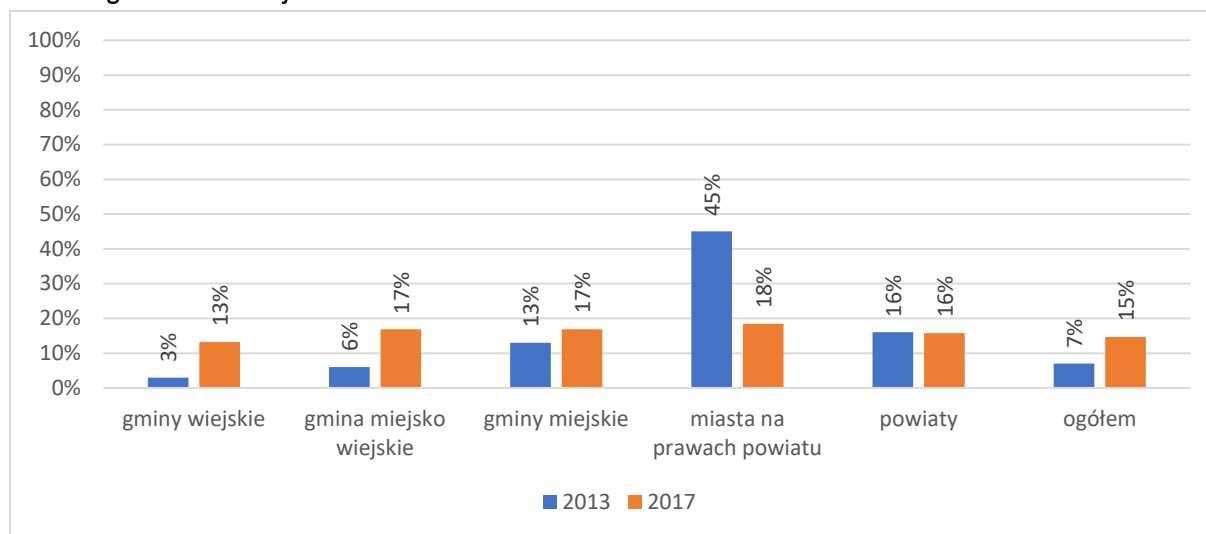
W ramach badania analizie poddany został także wskaźnik odzwierciedlający posiadanie planów operacyjnych zawierających harmonogram realizacji. Podobnie jak w przypadku innych wskaźników dotyczących planów wystąpił wzrost wartości wskaźnika dla wszystkich JST ogółem (o 8 punktów procentowych). Wskaźnik w roku 2017 ukształtował się na poziomie 15%. Wzrost odnotowano w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miejskich, zaś spadek w miastach na prawach powiatu. Przyczyną spadku tego wskaźnika jest spadek odsetka miast na prawach powiatu posiadających plany operacyjnych w obszarze rozwoju gospodarczego. W przypadku powiatów wartość wskaźnika nie uległa zmianie na przestrzeni lat 2013-2017.

W ujęciu regionalnym najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla województwa podlaskiego (20,7%) oraz kujawsko-pomorskiego (18,3%). Najniższy odsetek JST posiadających plany operacyjne zawierające harmonogram ich realizacji wystąpił w województwach: podkarpackim (9,9%), opolskim (10%) oraz lubuskim (10,2%).

Miasta średnie osiągnęły o 7 punktów procentowych wyższą wartość wskaźnika aniżeli wszystkie JST ogółem. Nie wystąpiła natomiast różnica między miastami średnimi ogółem i miastami tracącymi funkcje społeczno-gospodarcze.

Nie występuje korelacja pomiędzy wartością analizowanego wskaźnika i liczbą pracowników urzędu. Podobnie nie ma istotnej zależności pomiędzy wartością wskaźnika, a liczbą mieszkańców JST.

Rysunek 23 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające harmonogram ich realizacji



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

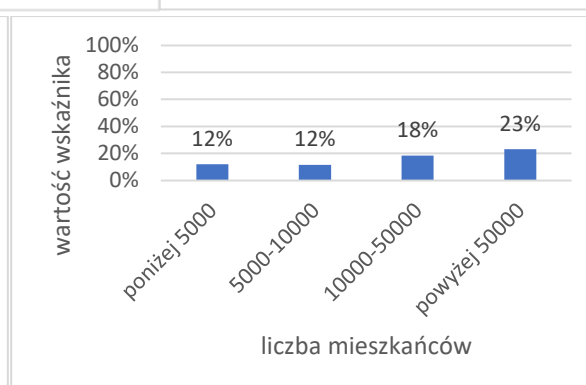
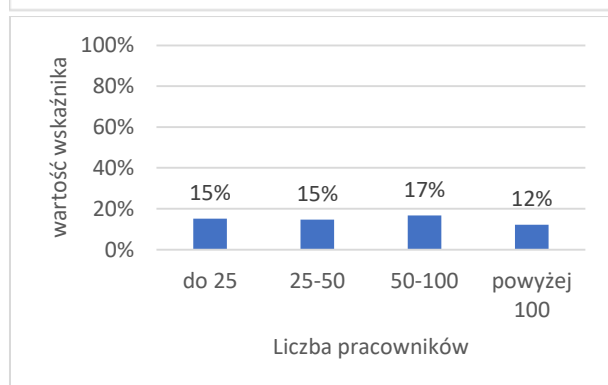
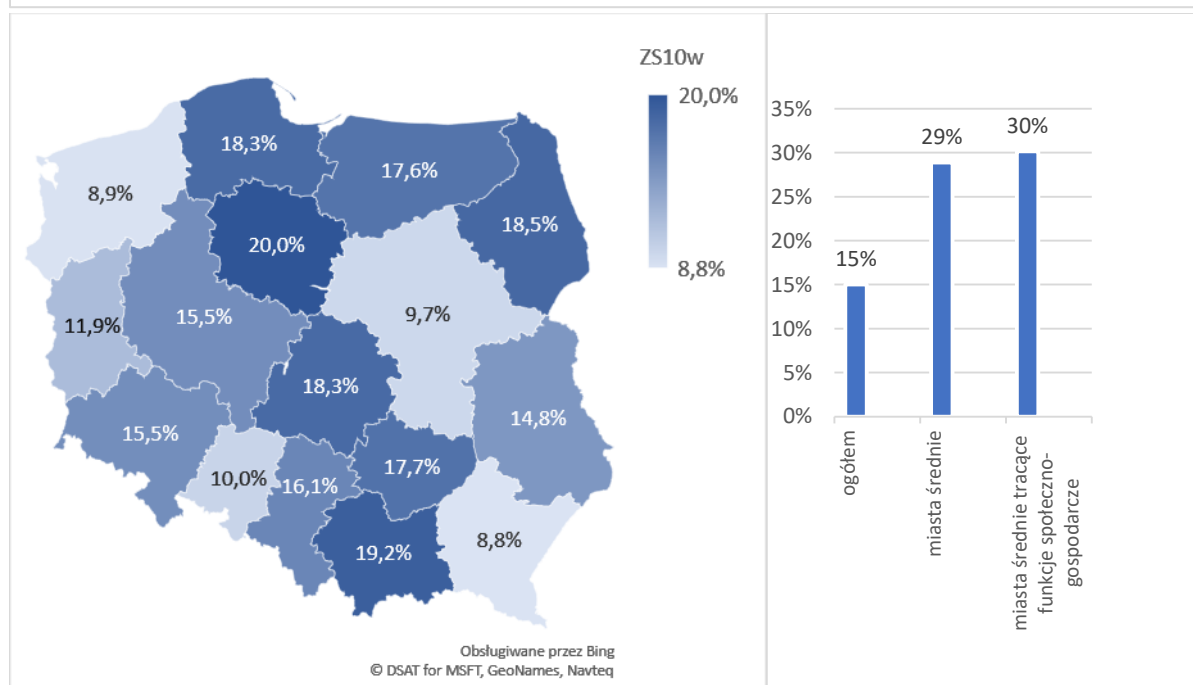
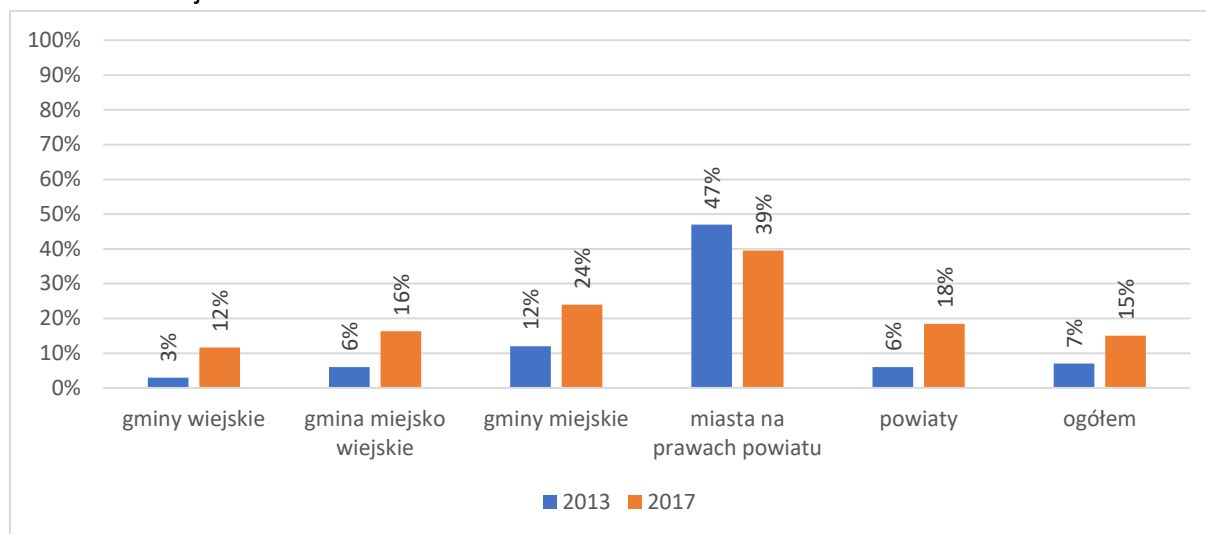
Kolejnym wskaźnikiem było posiadanie przez JST planów operacyjnych w obszarze gospodarczym zawierających wskaźniki ich realizacji. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika wzrosła o 8 punktów procentowych i ukształtowała się na poziomie 15%. Spadek wskaźnika wystąpił jedynie w przypadku miast na prawach powiatu. Przyczyną spadku tego wskaźnika jest spadek odsetka miast na prawach powiatu posiadających plany operacyjnych w obszarze rozwoju gospodarczego. Jednocześnie dla tej grupy JST był najwyższy (39%). Wartość wskaźnika była najniższa w gminach wiejskich, gdzie 12% JST posiada plany operacyjne w obszarze gospodarczym zawierające wskaźniki ich realizacji.

W ujęciu regionalnym najwyższe wartości wskaźnika uzyskały województwa leżące w pasie centralnym oraz na północnym wschodzie kraju. Najniższy odsetek JST spełniających kryterium wystąpił w przypadku województwa podkarpackiego oraz zachodniopomorskiego.

Miasta średnie osiągnęły wyższą wartość analizowanego wskaźnika niż JST ogółem. Różnica wyniosła aż 15 punktów procentowych. Jednocześnie nie wystąpiła istotna różnica między miastami średnimi (30%) i miastami średnimi tracącymi funkcje społeczno-gospodarcze (30%).

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą mieszkańców JST. Wyższy odsetek JST spełniających kryterium odnotowano w przypadku JST liczących pow. 10 tys. mieszkańców, aniżeli w mniej zaludnionych JST.

Rysunek 24 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające ich wskaźniki realizacji



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

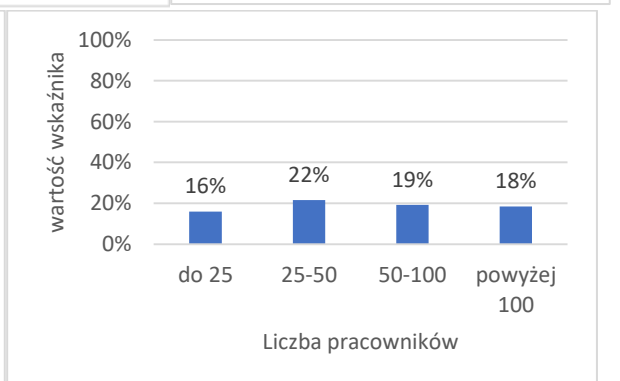
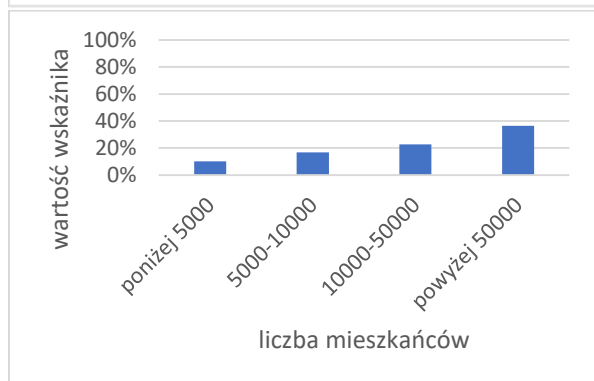
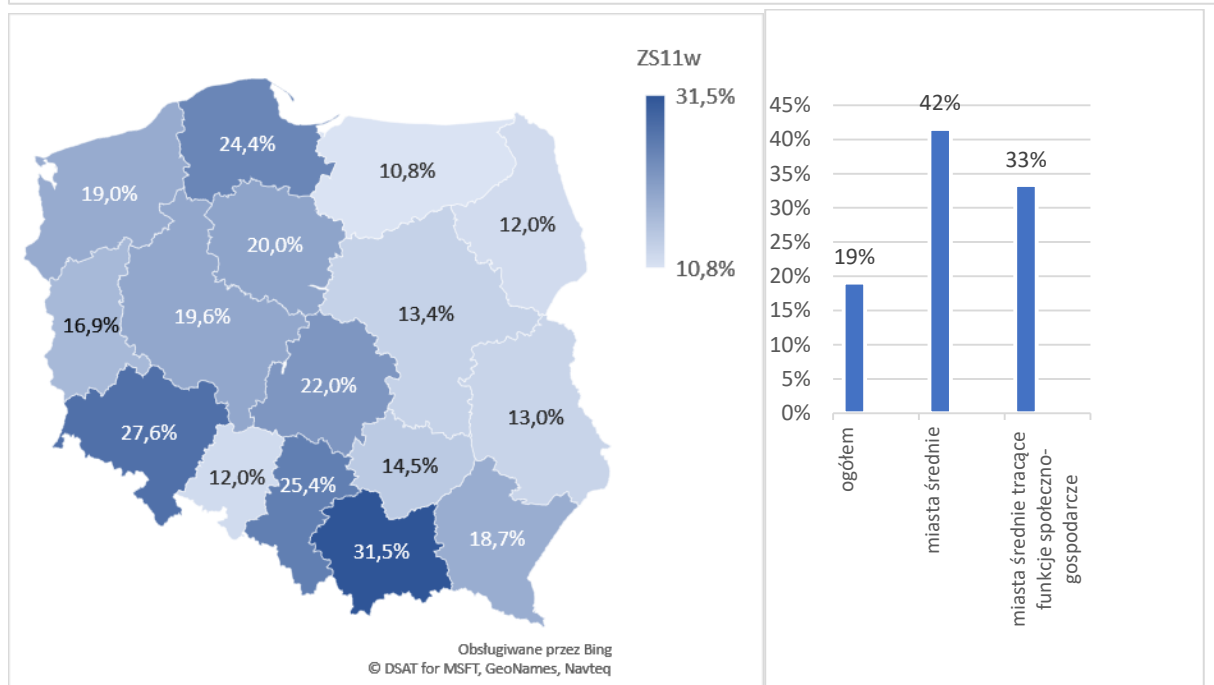
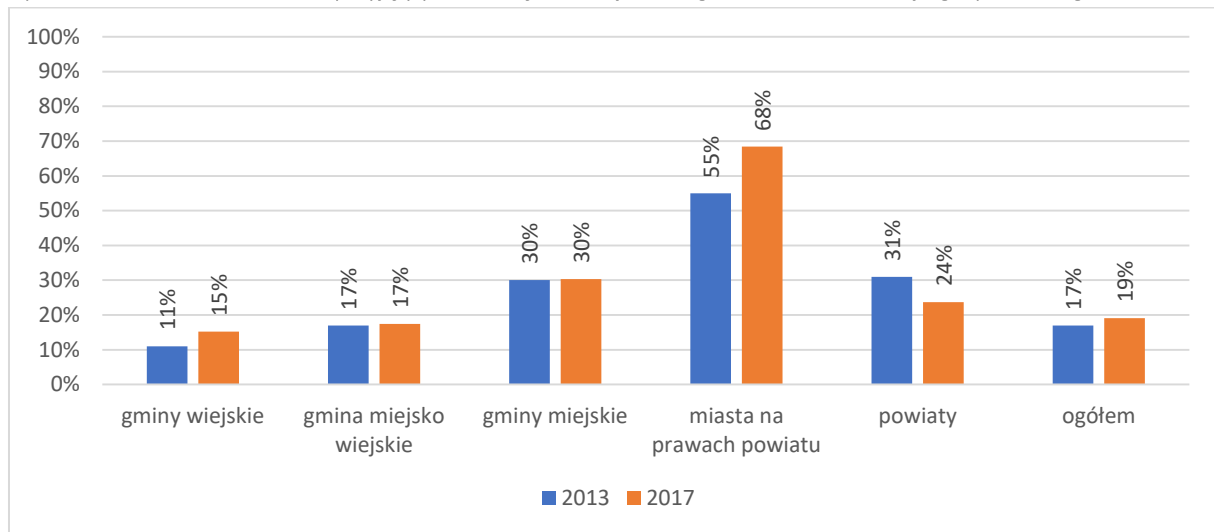
W przypadku wskaźnika odsetek JST, które przyjęły procedurę realizacji strategii w obszarze rozwoju gospodarczego wartość wskaźnika utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2013 i wynosi 19% (wzrost o 2 punkty procentowe). Wzrost wartości tego wskaźnika wystąpił w przypadku miast na prawach powiatu (o 13 punktów procentowych), gdzie przyczyną spadku tego wskaźnika jest spadek odsetka miast na prawach powiatu posiadających plany operacyjnych w obszarze rozwoju gospodarczego. oraz gmin wiejskich (o 4 punkty procentowe). Wskaźnik utrzymał się na identycznym poziomie w gminach miejsko-wiejskich (17%) oraz gminach miejskich (30%). Dla powiatów odnotowano spadek o 7 punktów procentowych i obecnie wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie 24%.

W ujęciu regionalnym odsetek JST, które przyjęły procedurę realizacji strategii w obszarze rozwoju gospodarczego jest znacznie niższy w województwach wschodnich aniżeli na zachodzie kraju. Wyjątek stanowi województwo opolskie, gdzie wartość wskaźnika była niska (12%). Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie małopolskim (31,5%).

Wartość wskaźnika dla miast średnich była wyższa niż dla JST ogółem i wyniosła 42%. Jednocześnie w przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wartość wskaźnika była istotnie niższa (33%).

Wskaźnik jest mocno skorelowany z liczbą mieszkańców JST. Im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST spełniających dane kryterium. Nie występuje natomiast zależność między liczbą pracowników urzędu a liczbą JST.

Rysunek 25 Odsetek JST, które przyjęły procedurę realizacji strategii w obszarze rozwoju gospodarczego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

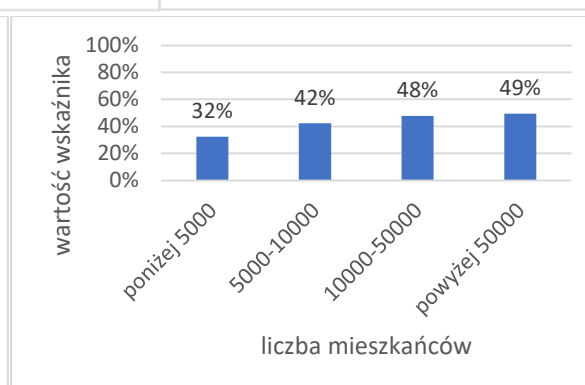
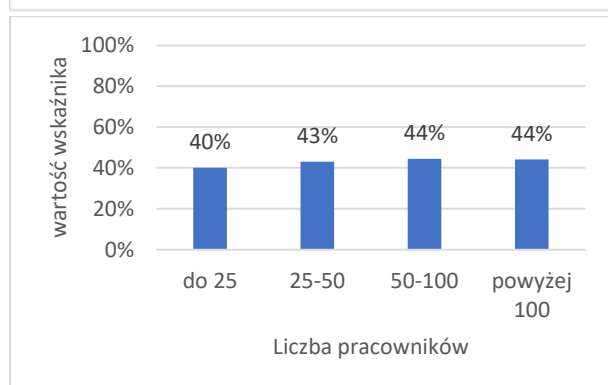
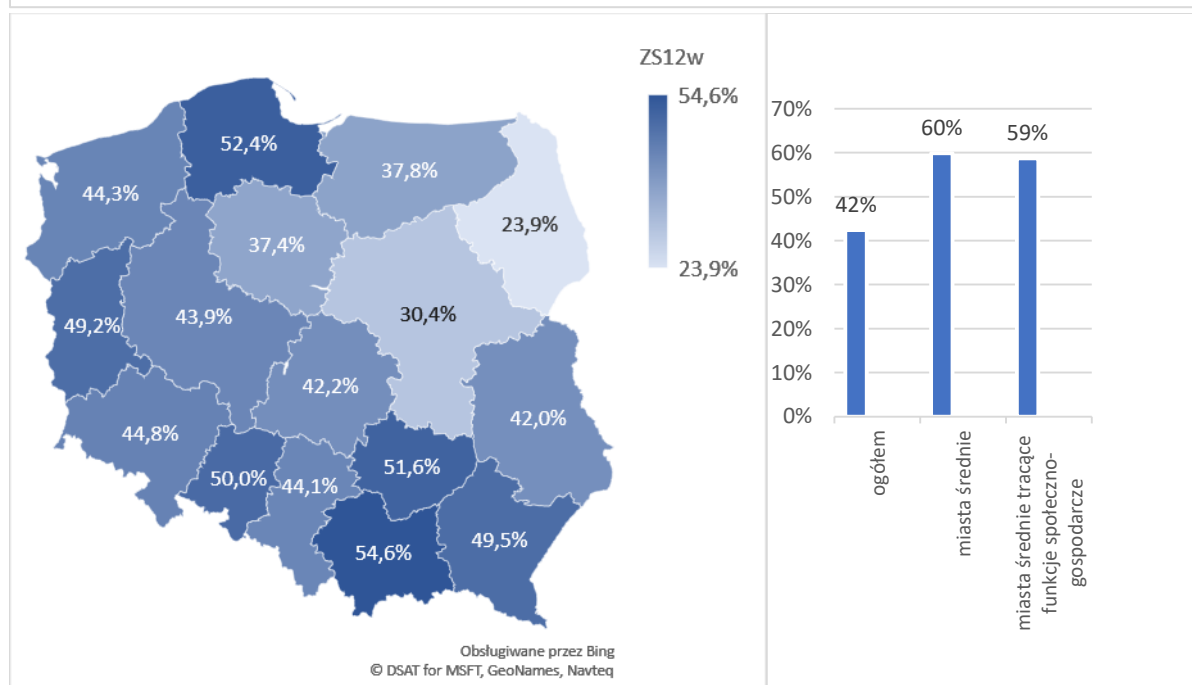
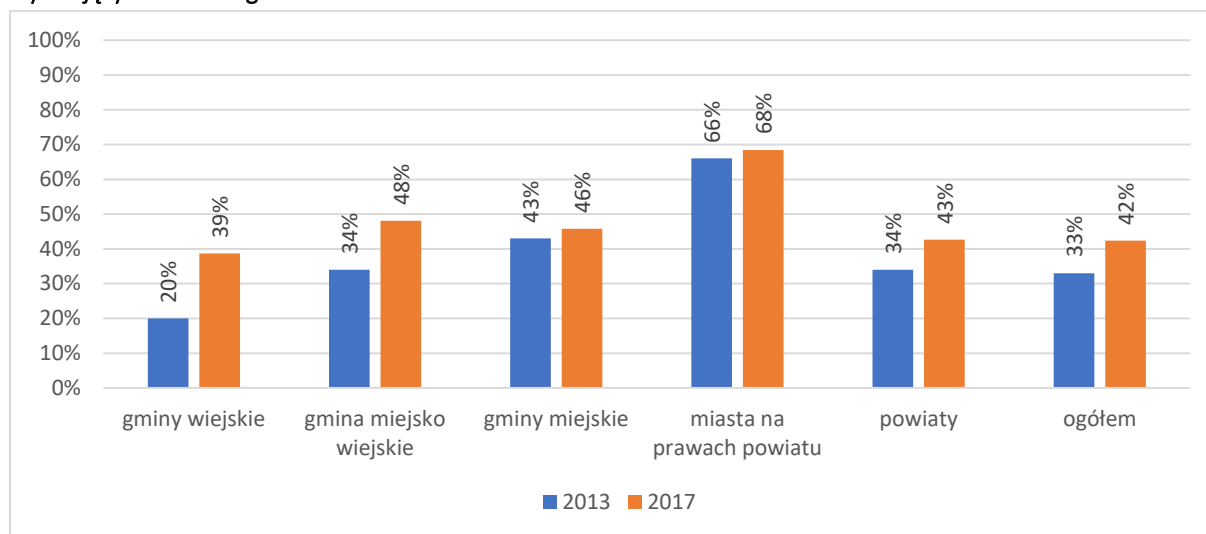
Ostatnim wskaźnikiem w obszarze zarządzania strategicznego jest wskaźnik odzwierciedlający odsetek JST, które udostępniają informację o realizacji zadań dotyczących rozwoju gospodarczego wynikających ze strategii. W przypadku tego wskaźnika wartość ogółem wzrosła w stosunku do roku 2013 o 9 punktów procentowych i wynosi 42%. Wzrost wartości wskaźnika wystąpił w przypadku wszystkich rodzajów JST, przy czym najwyższa różnica wystąpiła wśród powiatów oraz gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

W ujęciu regionalnym niższe wartości wskaźników niż wartość ogółem odnotowano w województwie podlaskim (23,9%), mazowieckim (30,4%), kujawsko-pomorskim (37,8%) oraz warmińsko-mazurskim (37,8%). Najwyższe wartości wskaźnika wystąpiły w województwach: pomorskim (52,4%), małopolskim (54,6%) oraz świętokrzyskim (51,6%).

Wartość wskaźnika dla miast średnich jest wyższa w stosunku do JST ogółem o 23 punkty procentowe i wynosi 42%. W przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wartość wskaźnika wynosi 33%.

Wskaźnik w sposób istotny jest skorelowany z liczbą mieszkańców JST. Im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST, które udostępniają informacje o realizacji zadań dotyczących rozwoju gospodarczego wynikających ze strategii.

Rysunek 26 Odsetek JST, które udostępniają informację o realizacji zadań dotyczących rozwoju gospodarczego, wynikających ze strategii

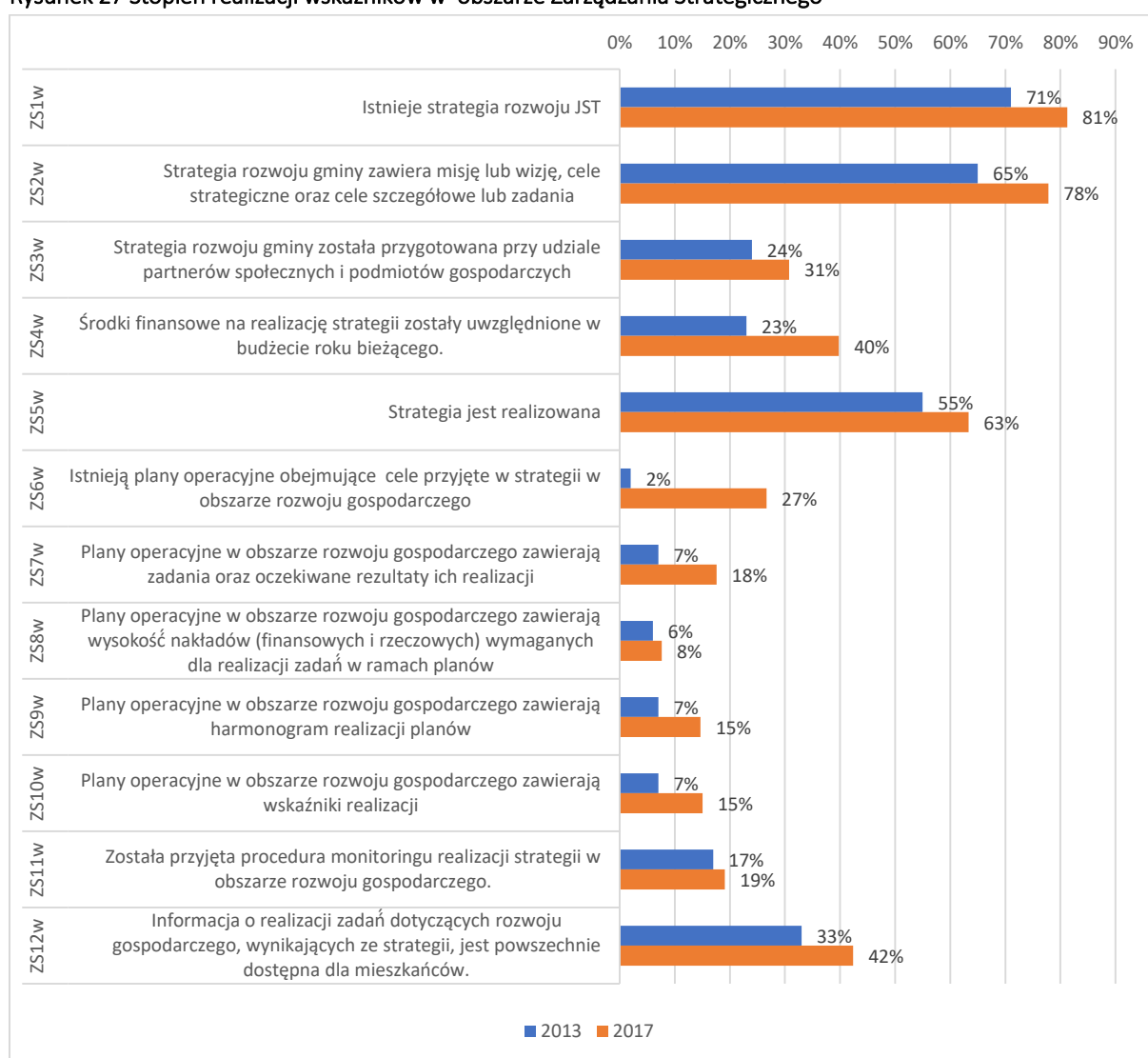


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Podsumowanie

Wartości wszystkich wskaźników w ramach obszaru zarządzanie strategiczne wzrosły w stosunku do roku 2013. Najwyższy wzrost wystąpił w przypadku wskaźnika odnoszącego się do występowania w JST planów operacyjnych obejmujących cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego (wzrost o 25 punktów procentowych) oraz odsetka JST, które uwzględniły w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii (wzrost o 17 punktów procentowych). Najmniejszy wzrost odnotowano w przypadku wskaźnika: plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierają wysokość nakładów (finansowych i rzeczowych) wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów (wzrost o 2 punkty procentowe).

Rysunek 27 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzania Strategicznego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

5.4 Zarządzanie usługami publicznymi

Obszar zarządzanie usługami publicznymi obejmuje dwa podobszary tematyczne: zarządzanie usługami administracyjnymi oraz wspieranie rozwoju gospodarczego.

5.4.1 Usługi administracyjne

Podobszar „usługi administracyjne” obejmuje 13 wskaźników, które odnoszą się do trzech faz opracowywania dokumentów określających realizację usług, świadczenia usług oraz monitoringu i oceny jakości świadczonych usług. Pierwszym etapem jest skatalogowanie usług świadczonych przez urząd wraz ze wskazaniem komórek odpowiedzialnych za ich realizację. Następny etap obejmuje standaryzację poprzez opracowanie procedur. W ramach usług administracyjnych istotna jest również informacja realizowana poprzez opracowanie kart informacyjnych dla klientów. Optymalną sytuacją jest gdy karty informacyjne posiadają w formie załączników wzory wymaganych wniosków. Istotnym wskaźnikiem spełniania warunków informacyjnych jest analiza kanałów, którymi te dane są udostępniane. Ostatnim etapem realizacji usług administracyjnych jest monitoring i bieżąca ewaluacja prowadzonych działań. Cykliczna ocena powinna być przez urzędy wykorzystywana do udoskonalania świadczonych usług.

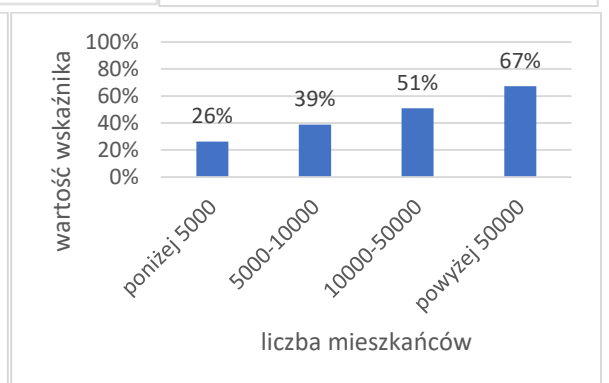
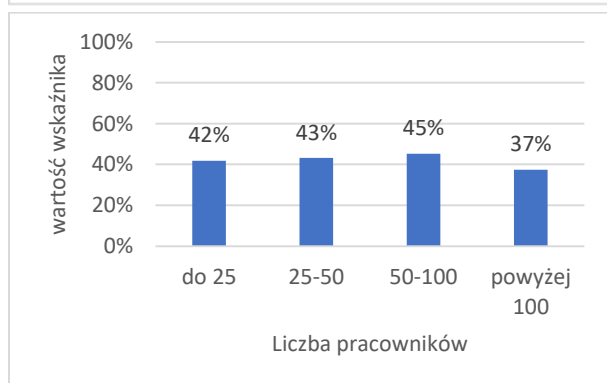
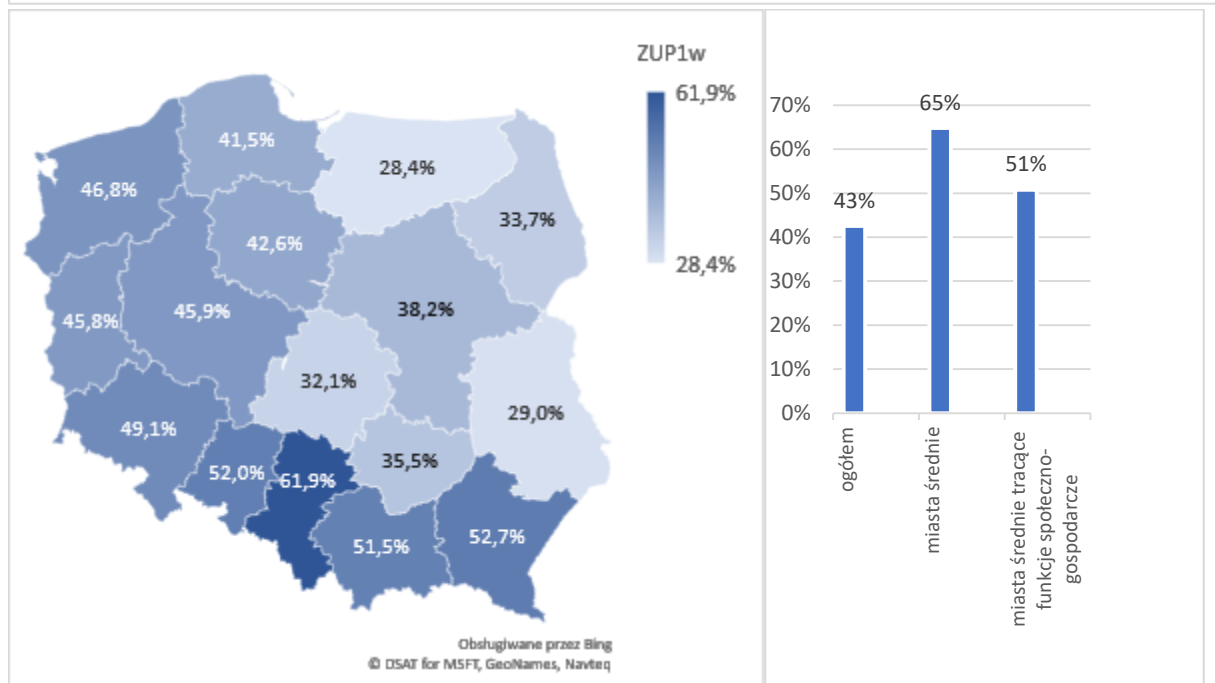
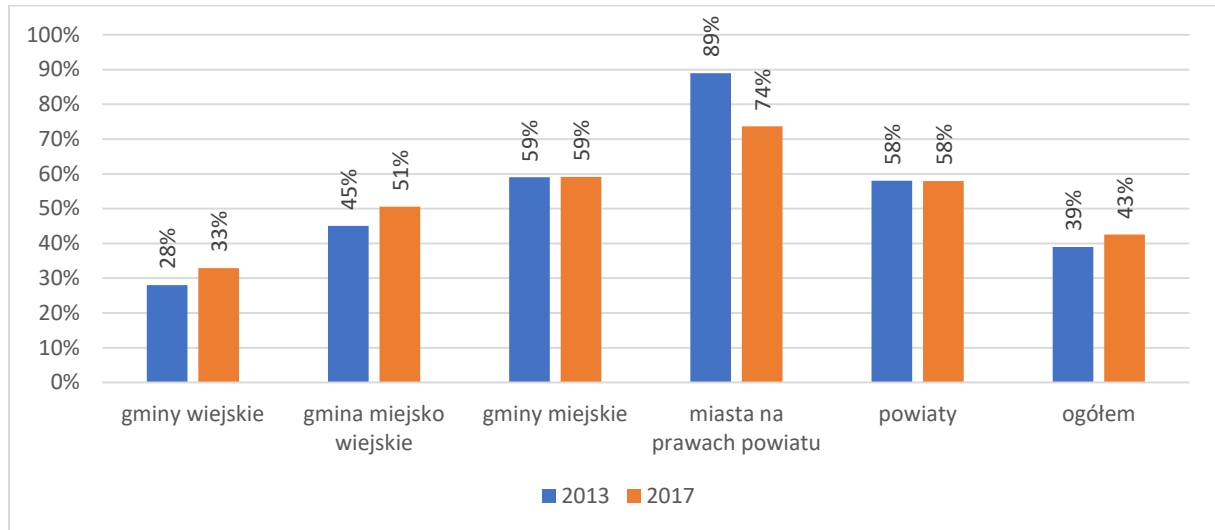
Aktualny katalog usług administracyjnych posiada 43% JST, co stanowi wartość wyższą o 4 punkty procentowe względem roku 2013. Zdecydowanie najwyższy odsetek JST posiadających katalog usług administracyjnych występuje wśród miast na prawach powiatu (74%), gmin miejskich (59%) i powiatów (58%). Najniższe wartości wskaźnika uzyskały gmin wiejskie (33%).

W ujęciu regionalnym zdecydowanie słabiej od pozostałej części kraju wypada Polska północno-wschodnia. Najniższe wartości wskaźnika uzyskały województwa: warmińsko-mazurskie (28,4%) oraz lubelskie (29%). Do województw o najwyższym odsetku JST posiadających katalog usług administracyjnych należą województwa: śląskie (61,9%), podkarpackie (52,7%) oraz małopolskie (51,5%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 65%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze niższą o 14 punktów procentowych tj. 51%.

Wartość wskaźnika jest silnie skorelowana z liczbą mieszkańców JST. W przypadku JST zamieszkałych przez więcej niż 50 tys. 67% posiada katalog usług administracyjnych. W JT posiadających mniej niż 5 tys. mieszkańców wartość wskaźnika wyniosła jedynie 26%.

Rysunek 28 Odsetek JST, które posiadają katalog usług administracyjnych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

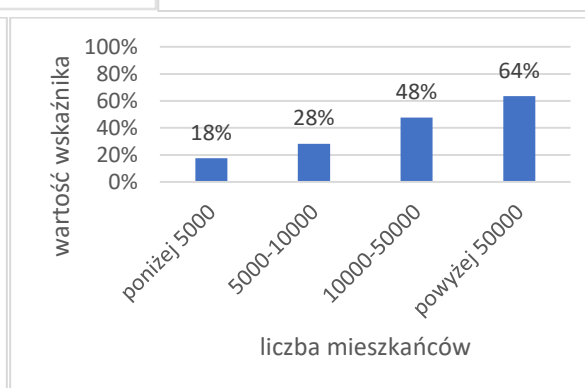
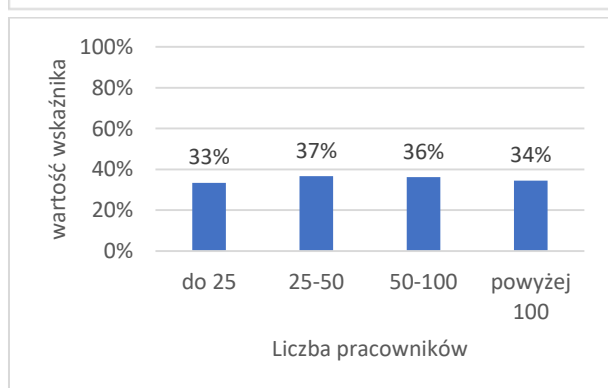
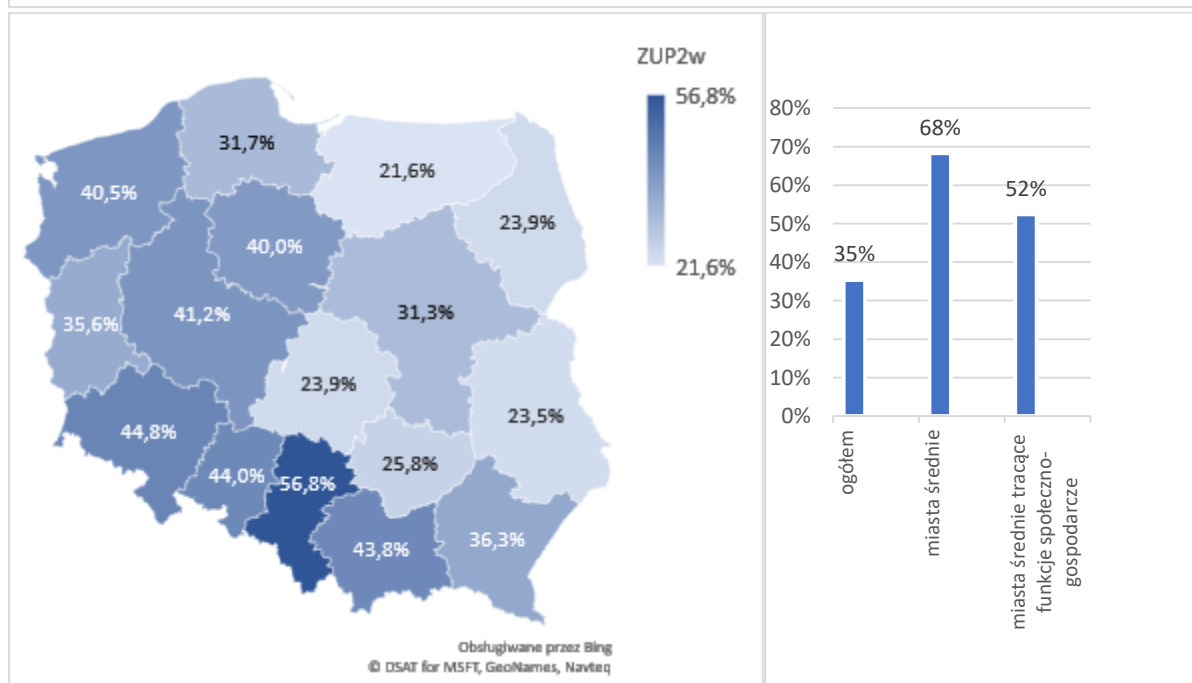
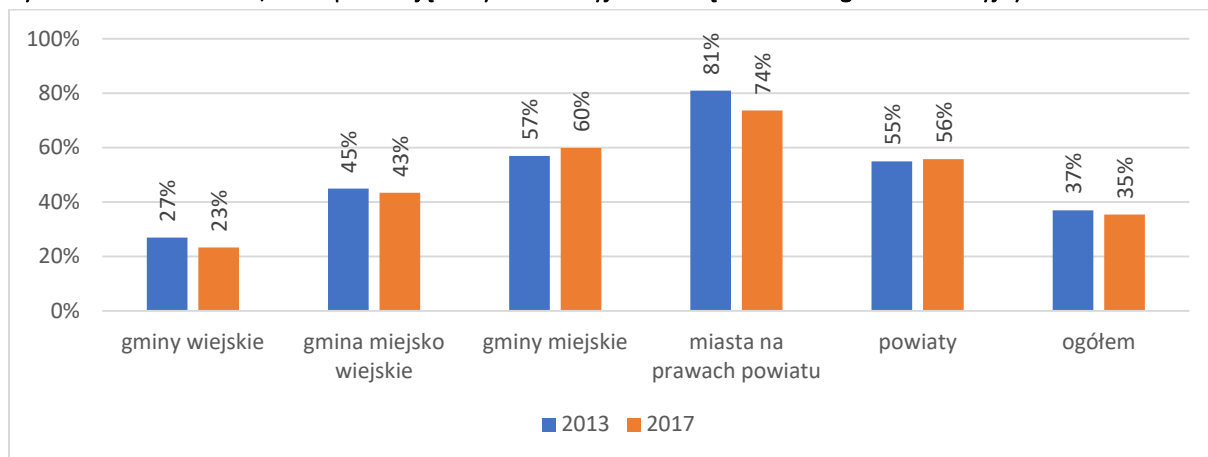
Kolejnym wskaźnikiem jest odsetek jednostek samorządu terytorialnego, które posiadają karty informacyjne dla większości usług administracyjnych. W porównaniu do roku 2013 odsetek takich JST zmniejszył się o 2 punkty procentowe i wynosi obecnie 35%. Najniższą wartość indeksu uzyskały gminy wiejskie (23%), a najwyższą miasta na prawach powiatu (74%).

W ujęciu regionalnym ponownie najlepsze wyniki odnotowano w przypadku województw zachodnich i południowych, a najniższe wartości wskaźników w części wschodniej kraju. Najwyższy odsetek JST, które posiadają karty informacyjne dla większości usług administracyjnych odnotowano w województwie śląskim (56,8%). Najniższą wartość wskaźnika uzyskało województwo warmińsko-mazurskie (21,6%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 68%, co stanowiło wartość wyższą od wartości wskaźnika dla wszystkich JST o 33 punkty procentowe. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 52%.

Wskaźnik jest silnie skorelowany z liczbą mieszkańców. Wyższy odsetek JST posiadających karty informacyjne dla większości usług administracyjnych świadczonych w urzędzie wystąpił w przypadku jednostek liczących więcej mieszkańców.

Rysunek 29 Odsetek JST, które posiadają karty informacyjne dla większości usług administracyjnych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

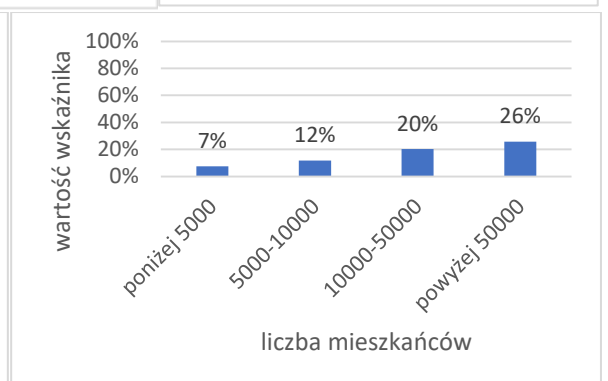
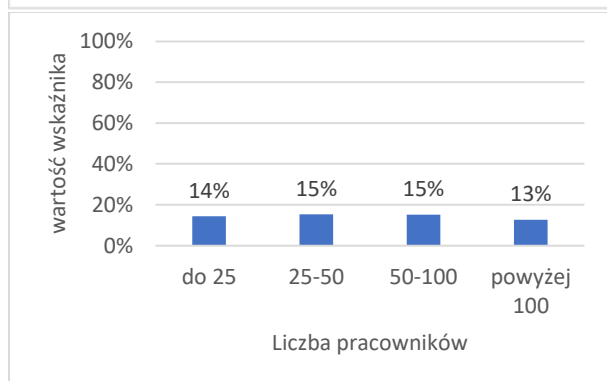
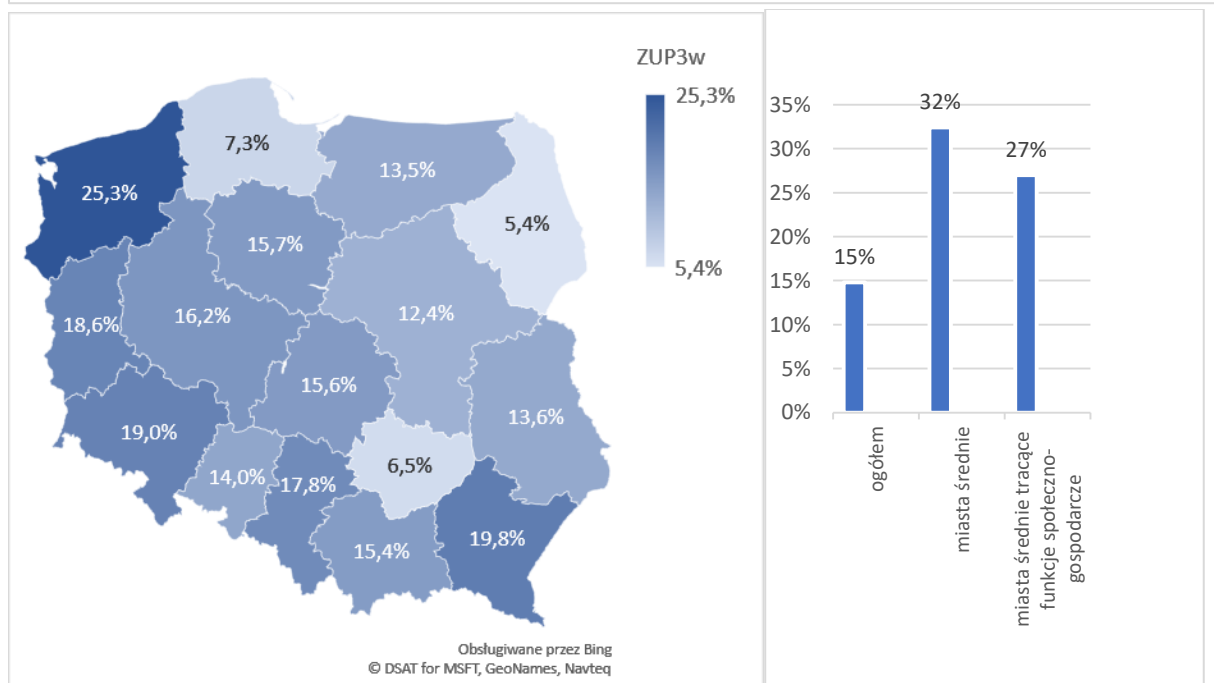
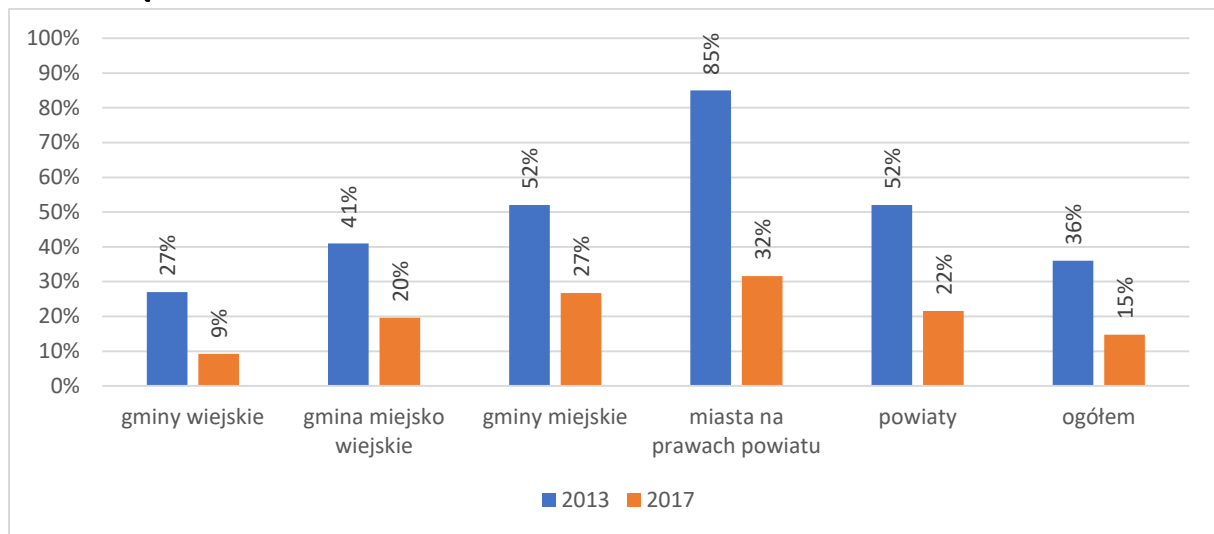
Jedynie 15% JST posiada do większości kart informacyjnych wzory wniosków składanych przez klientów urzędu. Jest to wartość niższa od uzyskanej w roku 2013 o 21 punktów procentowych. Zdecydowanie najniższy odsetek JST posiadających wzory wniosków składane przez klientów występuje w przypadku gmin wiejskich (9%). Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla miast na prawach powiatu (32%).

W ujęciu regionalnym najniższe wartości wskaźnika uzyskały województwa: podlaskie (5,4%), świętokrzyskie (6,5%) oraz pomorskie (7,3%). Wartość najwyższą wskaźnika odnotowano w województwie zachodniopomorskim (25,3%).

Miasta średnie w porównaniu do ogółu JST uzyskały wartość wskaźnika o 17 punktów procentowych wyższą (32%). Wartość wskaźnika dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze wyniosła z kolei 27%.

Wartość wskaźnika jest wprost proporcjonalna do liczby mieszkańców JST.

Rysunek 30 Odsetek JST, które do większości kart informacyjnych posiadają wzory wniosków składanych przez klientów urzędu



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

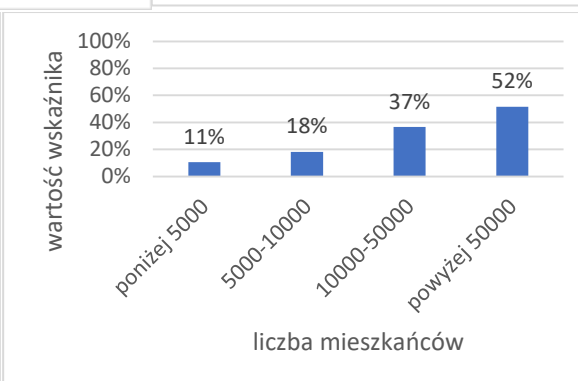
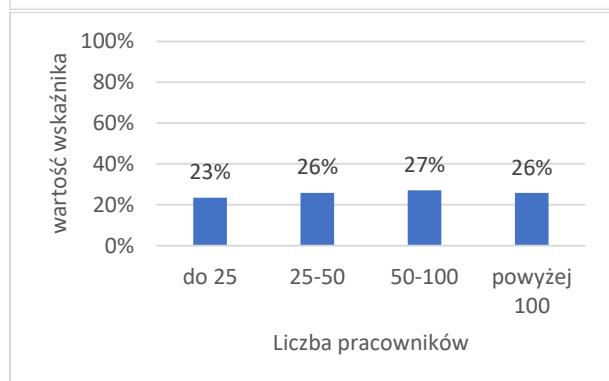
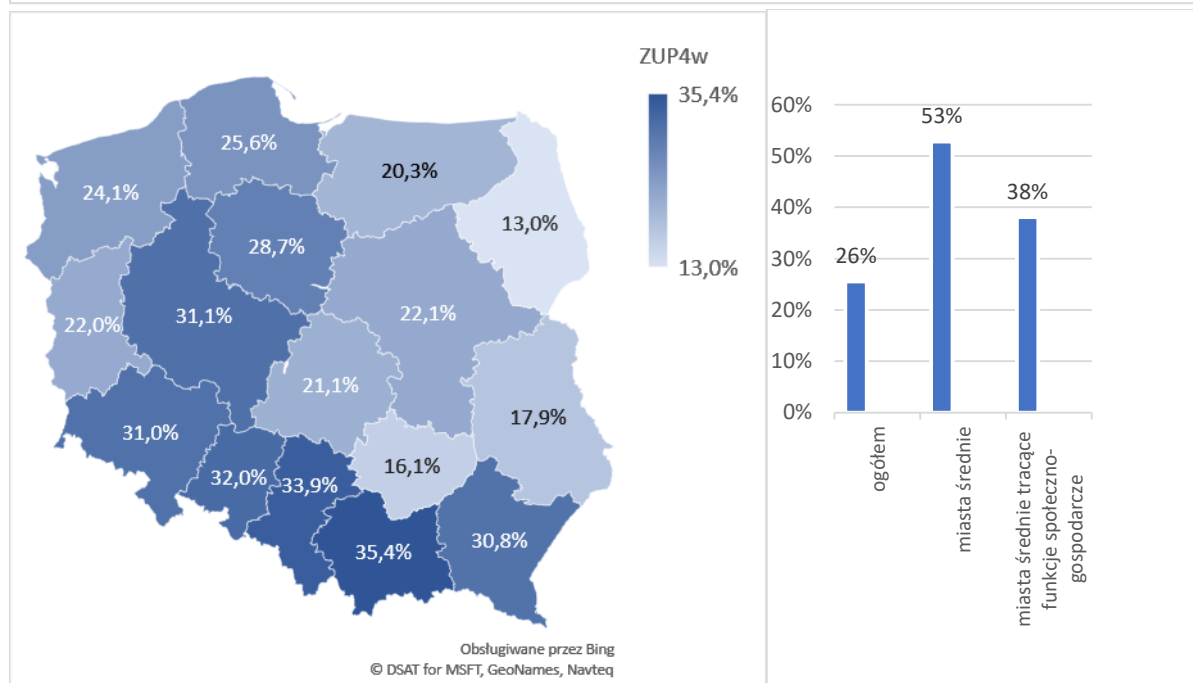
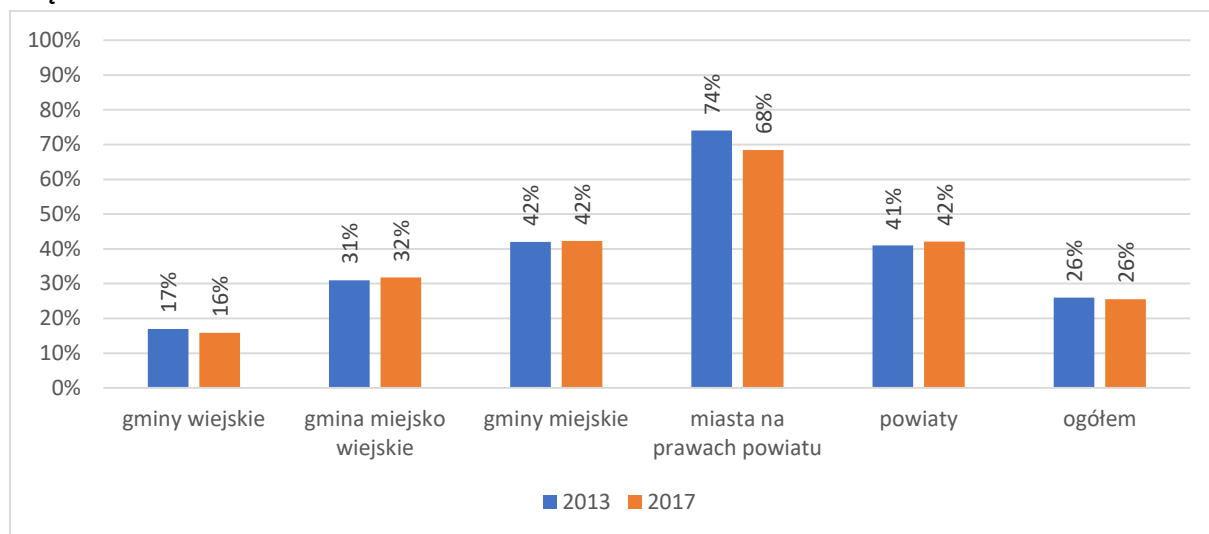
Odsetek JST, które udostępniają karty informacyjne wraz ze wzorami wniosków na stronie internetowej urzędu w stosunku do roku 2013 nie uległ zmianie i wynosi 26%. Najmniejszą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku gmin wiejskich (16%).

W zestawieniu województw relatywnie niskie wartości wskaźnika odnotowano w przypadku województwa podlaskiego (13%) świętokrzyskiego (16,1%) i lubelskiego (17,9%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 53% podczas, gdy odsetek JST udostępniających karty informacyjne wraz ze wzorami wniosków na stronie internetowej urzędu w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wyniósł 38%.

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą mieszkańców, a zależność ma charakter wprost proporcjonalny.

Rysunek 31 Odsetek JST, które udostępniają karty informacyjne wraz ze wzorami wniosków na stronie internetowej urzędu



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Zdecydowanie mniejszy odsetek JST w porównaniu do roku 2013 prowadzi bieżący monitoring zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury jej świadczenia, a w szczególności w zakresie terminowości załatwienia spraw. Wartość wskaźnika w roku 2017 wyniosła 23% tj. o 32 punkty procentowe mniej niż w roku 2013.

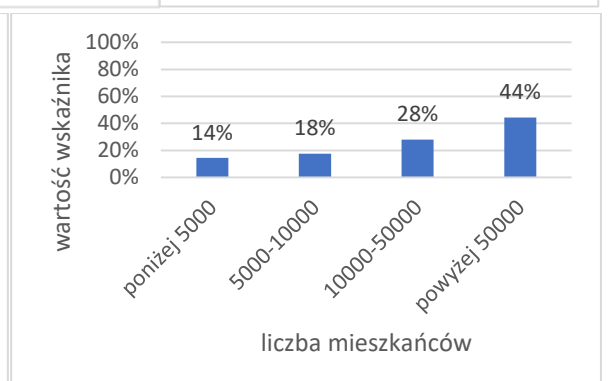
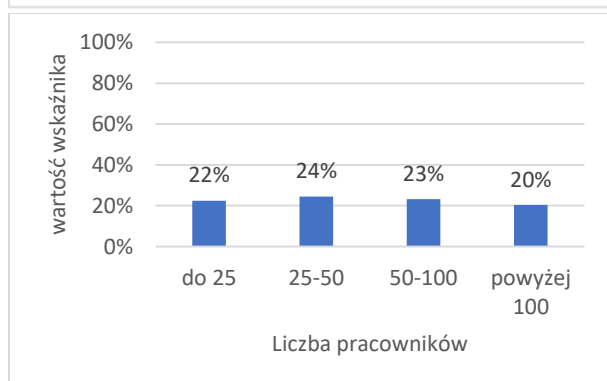
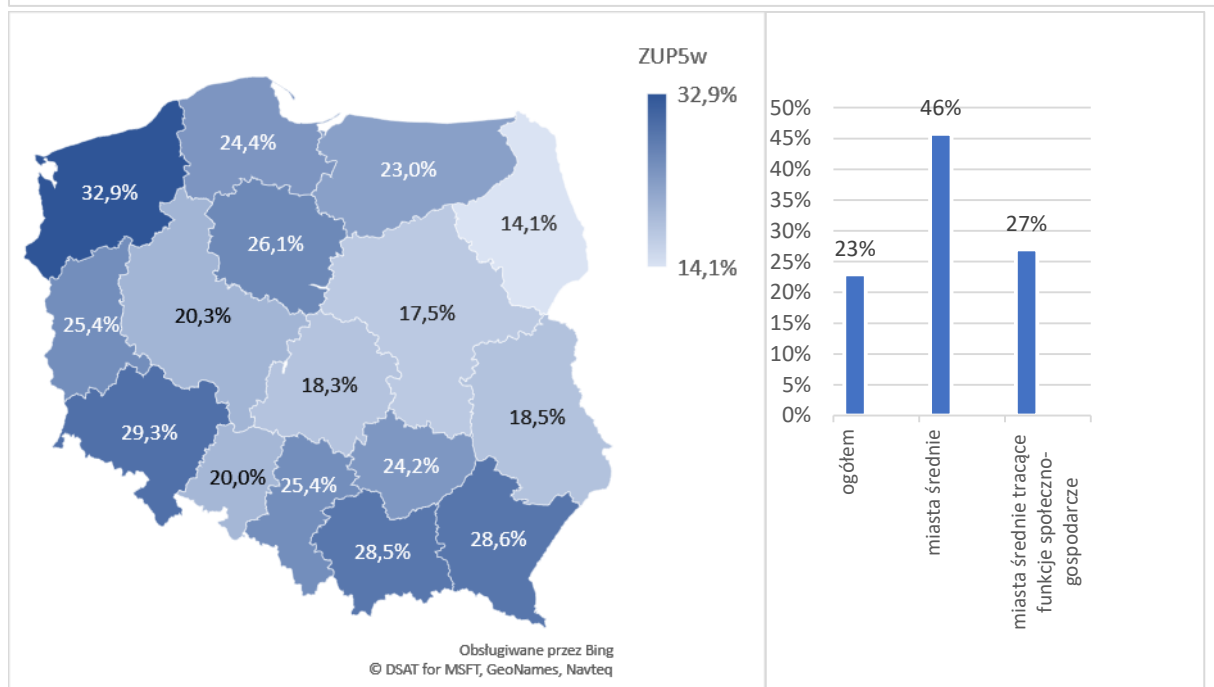
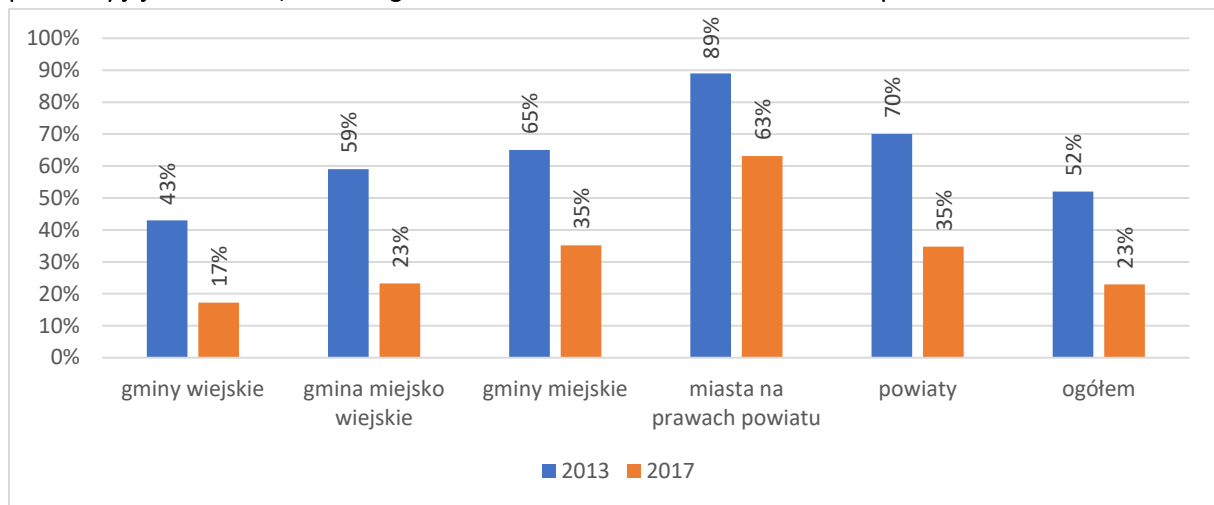
Zdecydowanie najniższą wartość wskaźnika uzyskały gminy wiejskie (17%), a najwyższą miasta na prawach powiatu (63%).

W ujęciu regionalnym najniższe wartości wskaźników odnotowano dla województw podlaskiego (14,1%), mazowieckiego (17,5%), łódzkiego (18,3%) oraz lubelskiego (18,5%). Wartość najwyższą uzyskały województwa zachodniopomorskie (32,9%) oraz dolnośląskie (29,3%).

Miasta średnie osiągnęły wartość analizowanego wskaźnika na poziomie 46% podczas, gdy miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – 27%.

Wartość wskaźnika jest skorelowana z liczbą mieszkańców. Zależność ma charakter wprost proporcjonalny. Jednocześnie przeciwne zależności można wskazać w przypadku zmiennej „liczba pracowników urzędu”. Najniższą wartość wskaźnika uzyskały JST zatrudniające powyżej 100 pracowników (20%). Może to wynikać z faktu, że monitorowanie procedur jest trudniejsze w przypadku tak dużej liczby osób zatrudnionych w urzędzie.

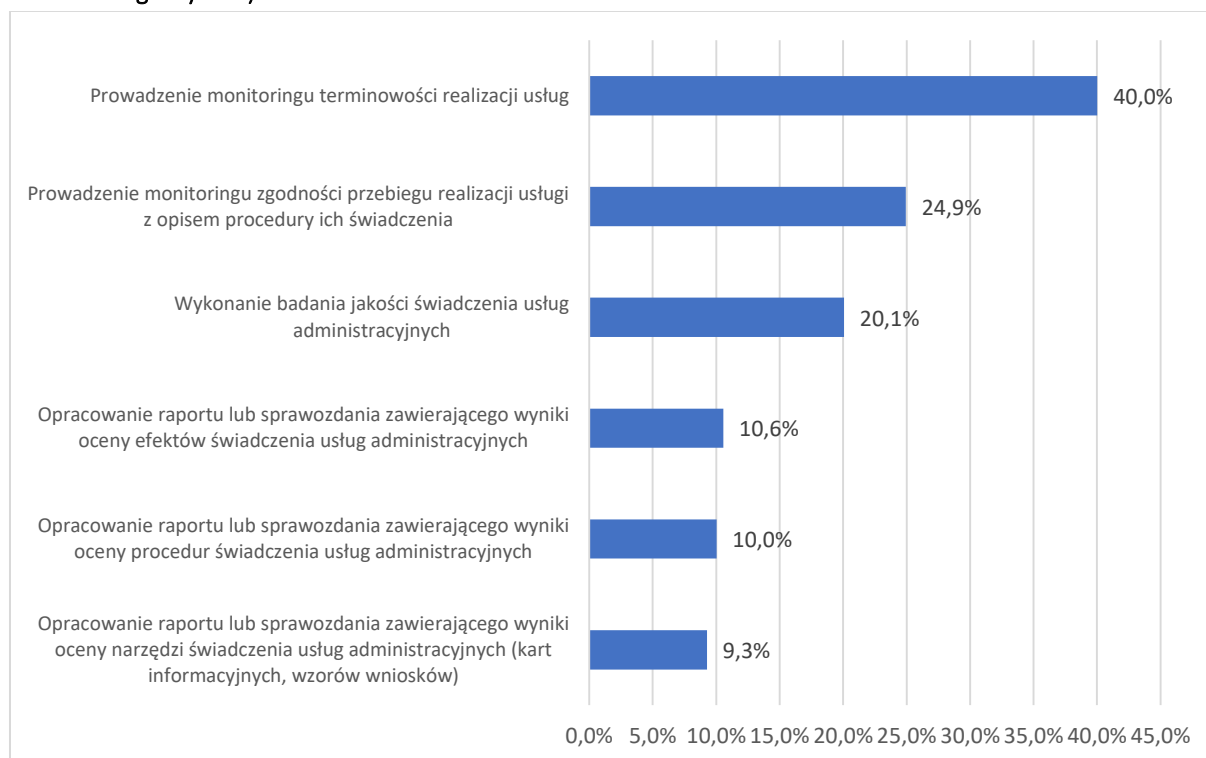
Rysunek 32 Odsetek JST, które prowadzą bieżący monitoring zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury jej świadczenia, a w szczególności w zakresie terminowości załatwienia spraw



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego zostali poproszeni o wskazanie działań realizowanych w urzędzie w 2016 roku. W największej części urzędów prowadzony jest monitoring terminowości realizacji usług (40%). Blisko jedna czwarta urzędów prowadzi monitoring zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury jej świadczenia. Znacząca liczba jednostek samorządu terytorialnego realizuje także działania w zakresie wykonania badania jakości świadczenia usług administracyjnych. Mniejsza część badanych wskazała na opracowywanie raportu lub sprawozdania zawierającego wyniki oceny efektów świadczenia usług administracyjnych (10,6%), opracowanie raportu lub sprawozdania zawierającego wyniki oceny procedur świadczenia usług administracyjnych (10%) oraz opracowanie raportu lub sprawozdania zawierającego wyniki oceny narzędzi świadczenia usług administracyjnych (9,3%). Respondentów, którzy wskazali, że w urzędzie nie było prowadzone żadne z działań dotyczących monitoringu i badań zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury ich świadczenia, terminowości, realizacji usług oraz jakości świadczenia usług administracyjnych (45,4%) poproszono o podanie przyczyny takiej sytuacji. Do najczęściej wskazywanych przyczyn należały: brak czasu, braki kadrowe oraz brak potrzeby prowadzenia takich działań. Część badanych podkreśla, że wynika to także z braku procedur, w związku z czym nie wdrożono systemu monitoringu i ewaluacji.

Rysunek 33 Które z przedstawionych poniżej działań były realizowane w urzędzie w 2016 roku (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

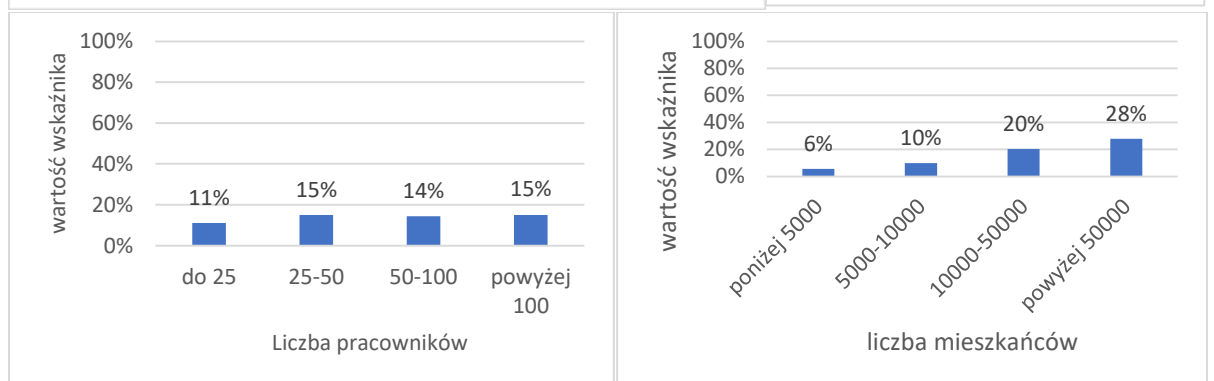
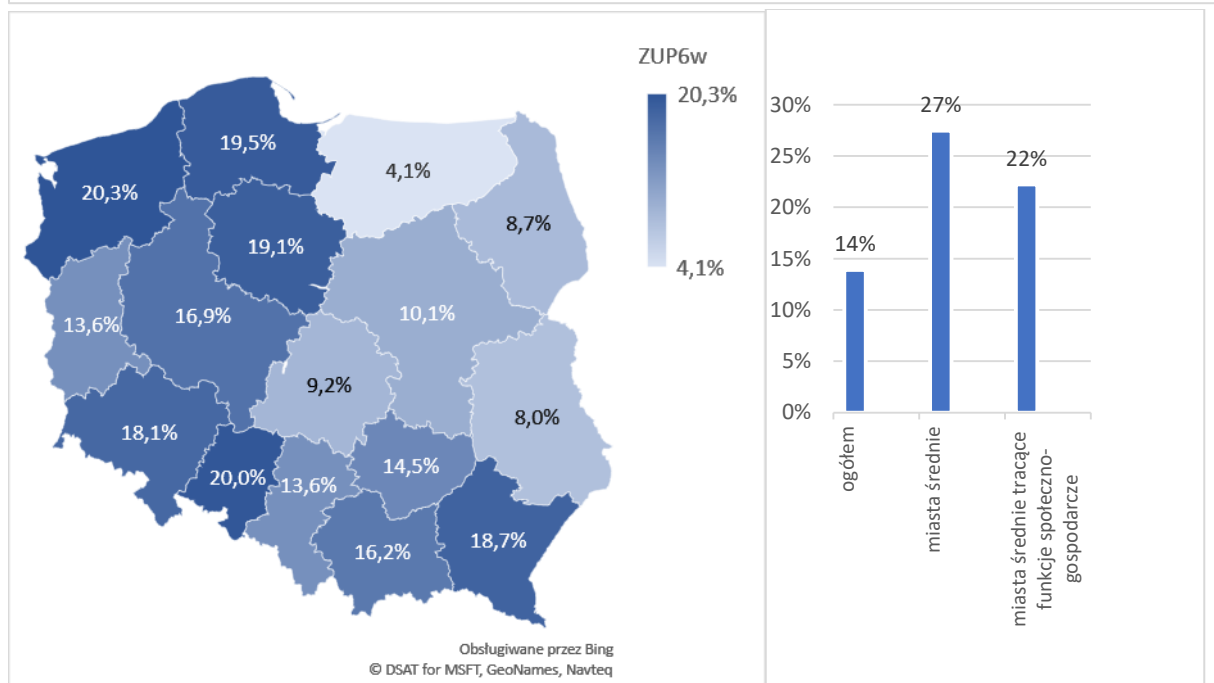
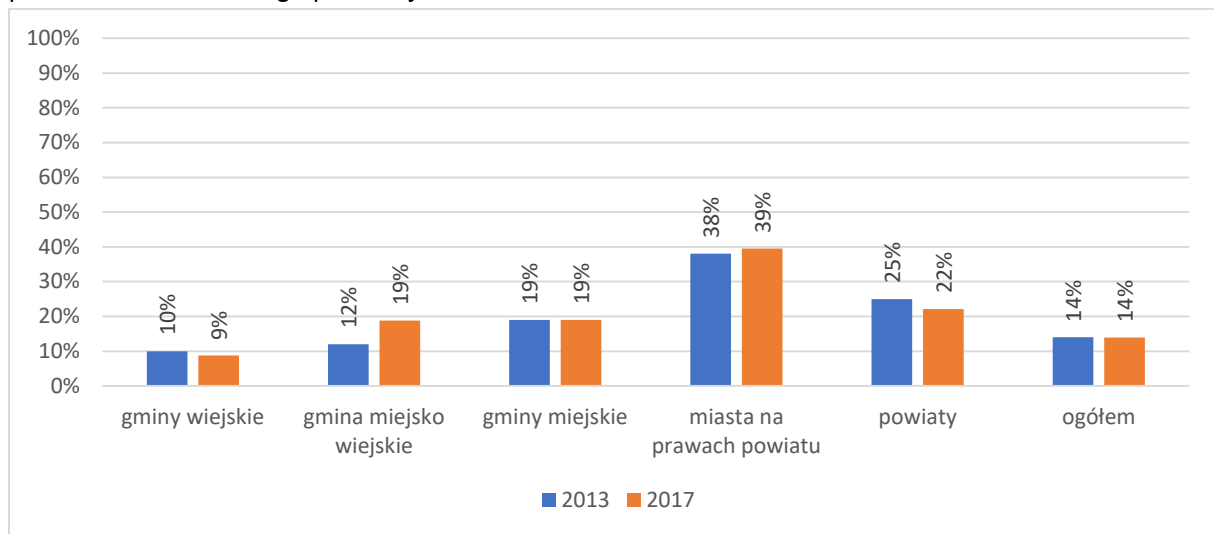
Kolejnym wskaźnikiem jest odsetek JST, które posiadają określoną procedurę świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika nie uległa zmianie i wynosi 14%. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku gmin wiejskich (9%), zaś najwyższą w miastach na prawach powiatu (39%).

W ujęciu regionalnym w przypadku analizowanego wskaźnika występuje znaczna dysproporcja pomiędzy Polską północno-wschodnią, a pozostałą częścią kraju. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie podlaskim (4,1%), zaś najwyższą w województwie zachodniopomorskim (20,3%).

W miastach średnich wartość wskaźnika wyniosła 27%, a w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze 22%.

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą ludności JST. Im większa liczba ludności tym wyższa wartość wskaźnika. Jednocześnie najniższą wartość wskaźnika uzyskały JST zatrudniające mniej niż 25 pracowników (11%).

Rysunek 34 Odsetek JST, które posiadają określoną procedurę świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

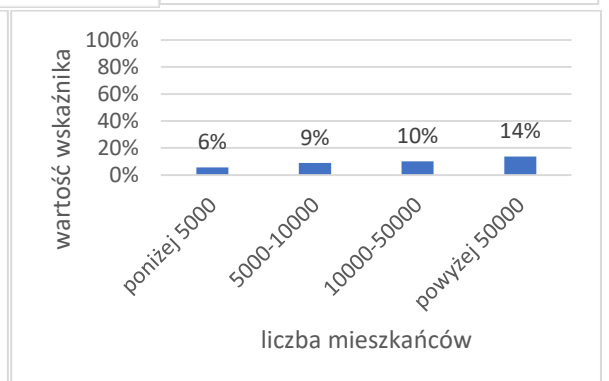
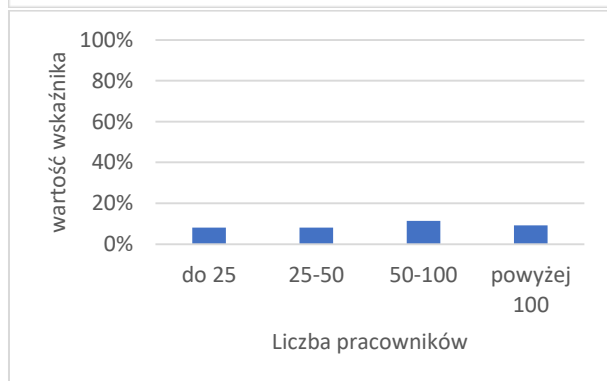
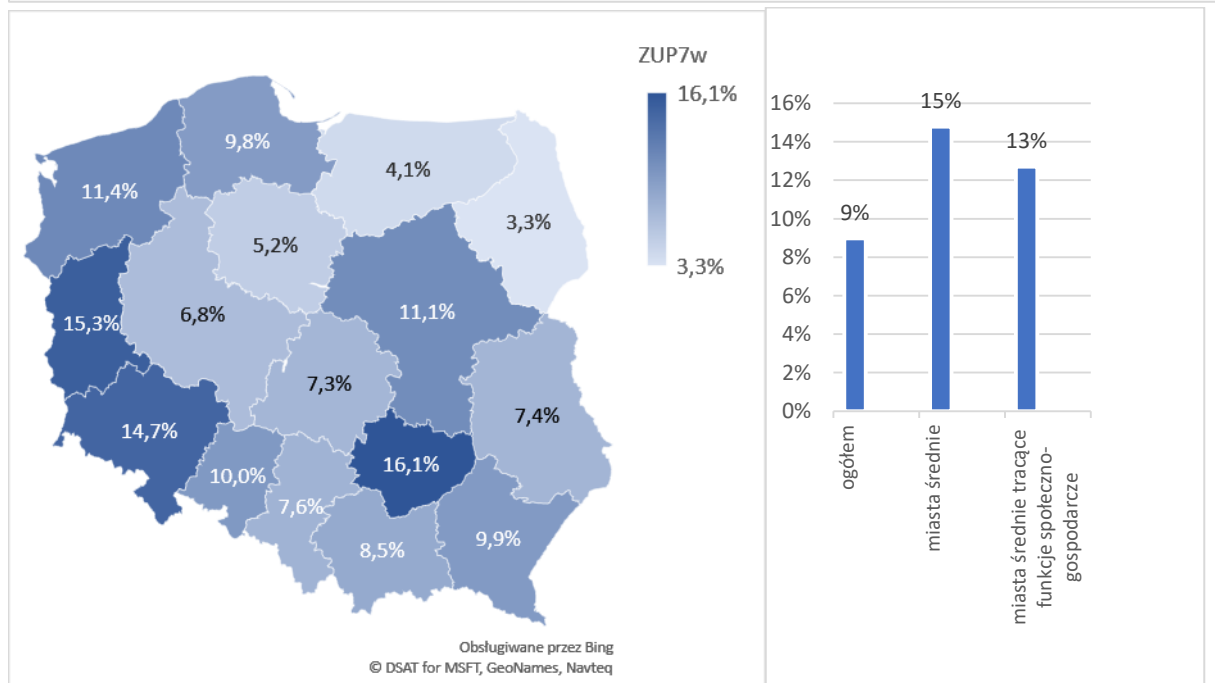
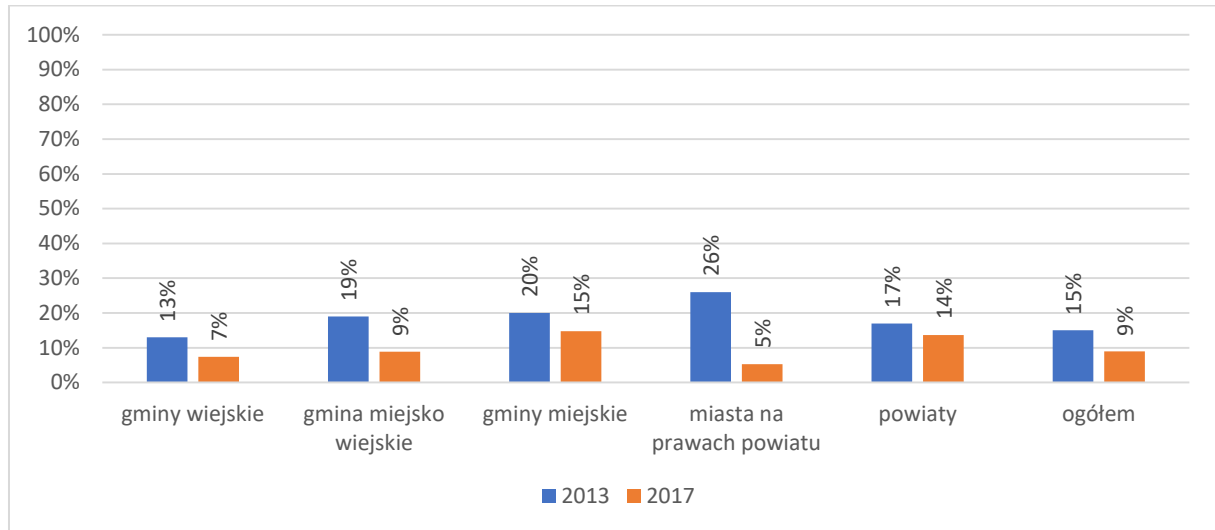
Mniejszy odsetek JST niż w roku 2013 identyfikuje czynności wpływające na wydłużenie czasu realizacji spraw. Wartość tego wskaźnika spadła o 6 punktów procentowych i w roku 2017 wyniosła 9%. Największa zmiana wystąpiła w przypadku miast na prawach powiatu, które z grupy JST o najwyższym odsetku JST spełniających ten warunek stały się grupą o wartości najniższej wskaźnika (5%). Najwyższą wartością wskaźnika charakteryzują się gminy miejskie (15%) oraz powiaty (14%).

W ujęciu regionalnym zdecydowanie najniższy odsetek JST identyfikujących czynności wpływające na wydłużenie czasu realizacji spraw odnotowano w przypadku województwa podlaskiego (3,3%), warmińsko-mazurskiego (4,1%) oraz kujawsko-pomorskiego (5,2%). Wartości najwyższe tego wskaźnika charakteryzują województwa świętokrzyskie (16,1%), lubelskie (15,3%) oraz dolnośląskie (14,7%).

Miast średnie uzyskały wartość tego wskaźnika na poziomie 15% podczas, gdy miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 13%.

Wartość wskaźnika jest wprost proporcjonalna do liczby mieszkańców JST.

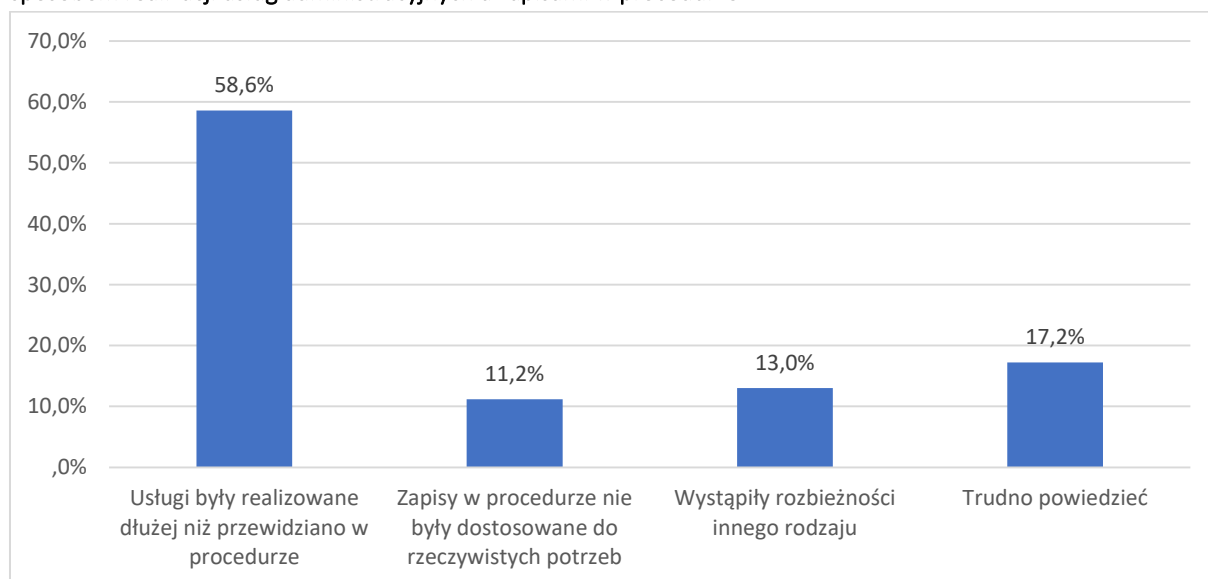
Rysunek 35 Odsetek JST, które identyfikują czynności wpływające na wydłużenie czasu realizacji spraw



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

W przypadku 12,4% jednostek samorządu terytorialnego zdarzyło się, że realizacja usługi administracyjnej przebiegała inaczej niż przewidziano w procedurze. Przedstawiciele 37,5% JST zadeklarowali, że taka sytuacja nie miała miejsca. W przypadku ponad połowy rozbieżności występujących w urzędach w przeciągu ostatnich 12 miesięcy przyczyną był dłuższy niż przewidywany czas realizacji usługi administracyjnej (58,6%). Pozostałe przyczyny pojawiały się zdecydowanie rzadziej.

Rysunek 36 Na czym polegały występujące w ciągu ostatnich 12 miesięcy rozbieżności pomiędzy faktycznym sposobem realizacji usług administracyjnych a zapisami w procedurze



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=215)

W ponad połowie badanych jednostek samorządu terytorialnego są analizowane możliwości doskonalenia świadczenia usług administracyjnych (56,7%). Jedynie 5,5% respondentów deklaruje, że w ich urzędzie nie są analizowane takie możliwości. Najczęściej wskazywaną przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego metodą analizowania doskonalenia świadczenia usług administracyjnych było to, że przełożeni bezpośrednio obserwują sposób wykonania usług administracyjnych (82,6%) oraz sprawdzają czy sprawy są załatwiane w przewidywanym czasie (81,8%). W przypadku połowy JST przełożeni analizują, na ile sposób wykonania usług jest zgodny z procedurą (48,7%).

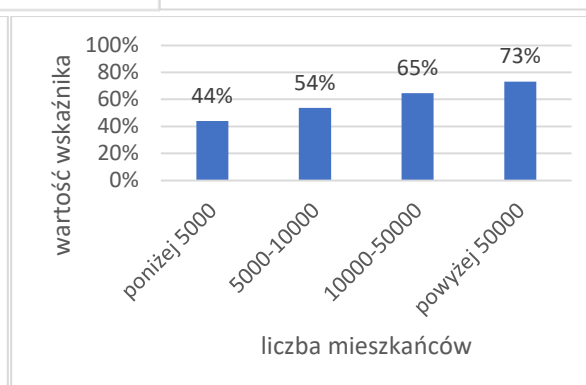
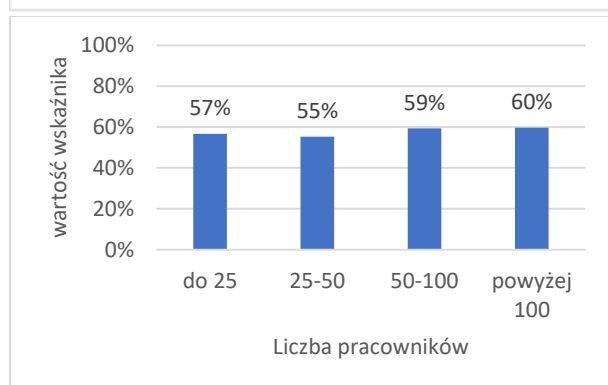
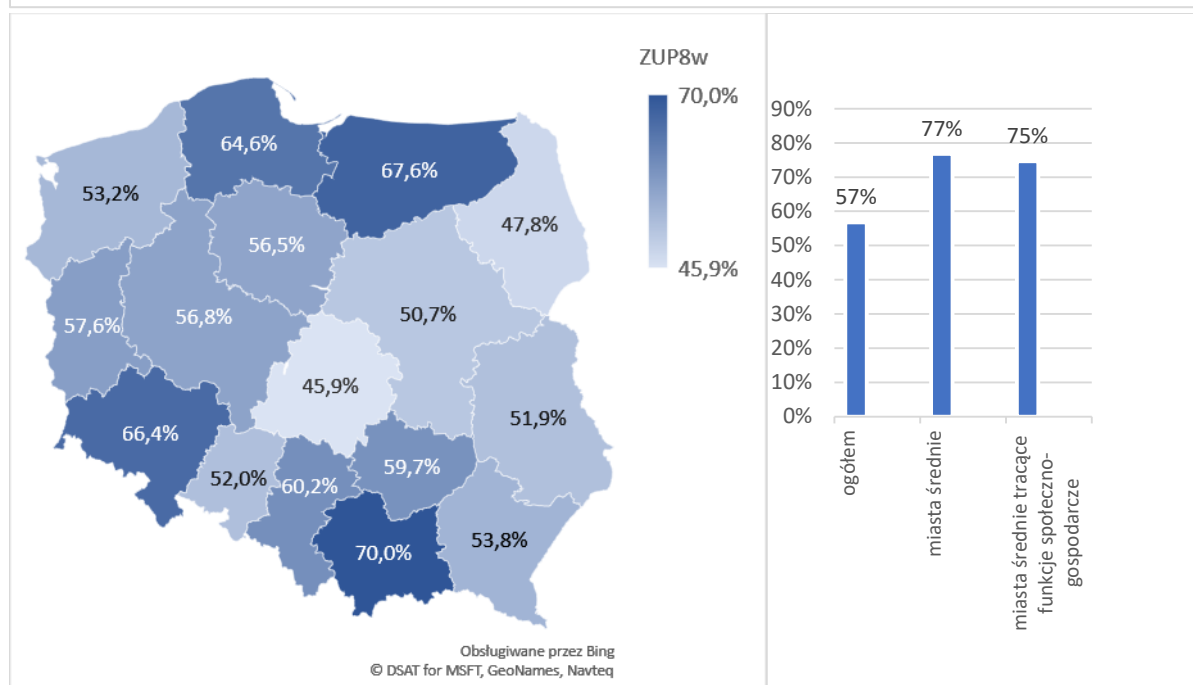
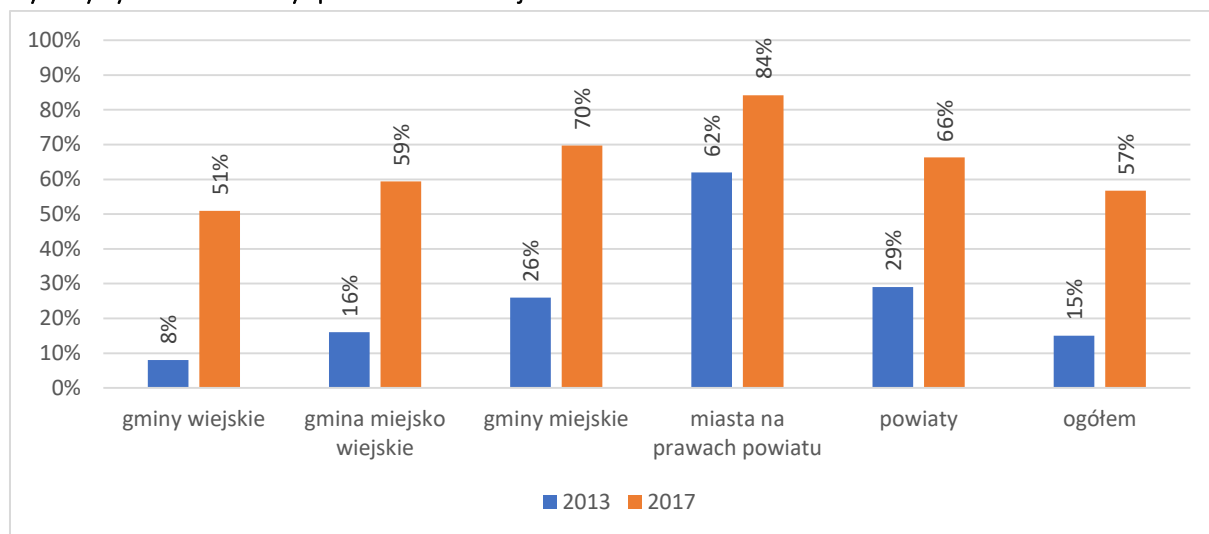
Odsetek JST, które prowadzą badania jakości świadczenia usług administracyjnych i wykorzystują ich wyniki do korekty sposobu ich realizacji wyniósł 57% co stanowiło wartość aż o 42punkty procentowe wyższą w stosunku do roku 2013. Zdecydowanie najwyższa wartość tego wskaźnika uzyskały miasta na prawach powiatu (84%). W przypadku gmin wiejskich 51% JST wykorzystuje monitoring do korekty realizacji usług administracyjnych.

W ujęciu regionalnym najniższe wartości wskaźnika uzyskały województwa: łódzkie (45,9%) oraz podlaskie (47,8%). Wartości najwyższe odnotowano w województwach: małopolskim (70%), warmińsko-mazurskim (67,6%), dolnośląskim (66,4%) oraz pomorskim (64,6%).

Miasta średnie osiągnęły wartość wskaźnika na poziomie 77%. W przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wartość wskaźnika wyniosła 75%, zatem różnica w przypadku tego wskaźnika była niewielka.

Występuje zależność wprost proporcjonalna między wartością wskaźnika, a liczbą ludności JST.

Rysunek 37 Odsetek JST, które prowadzą badania jakości świadczenia usług administracyjnych, których wyniki są wykorzystywane do korekty sposobu ich realizacji.



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

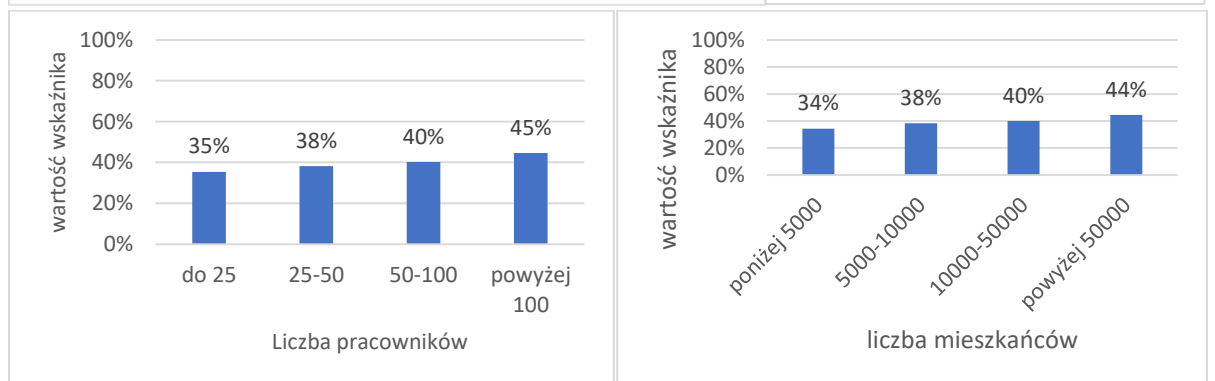
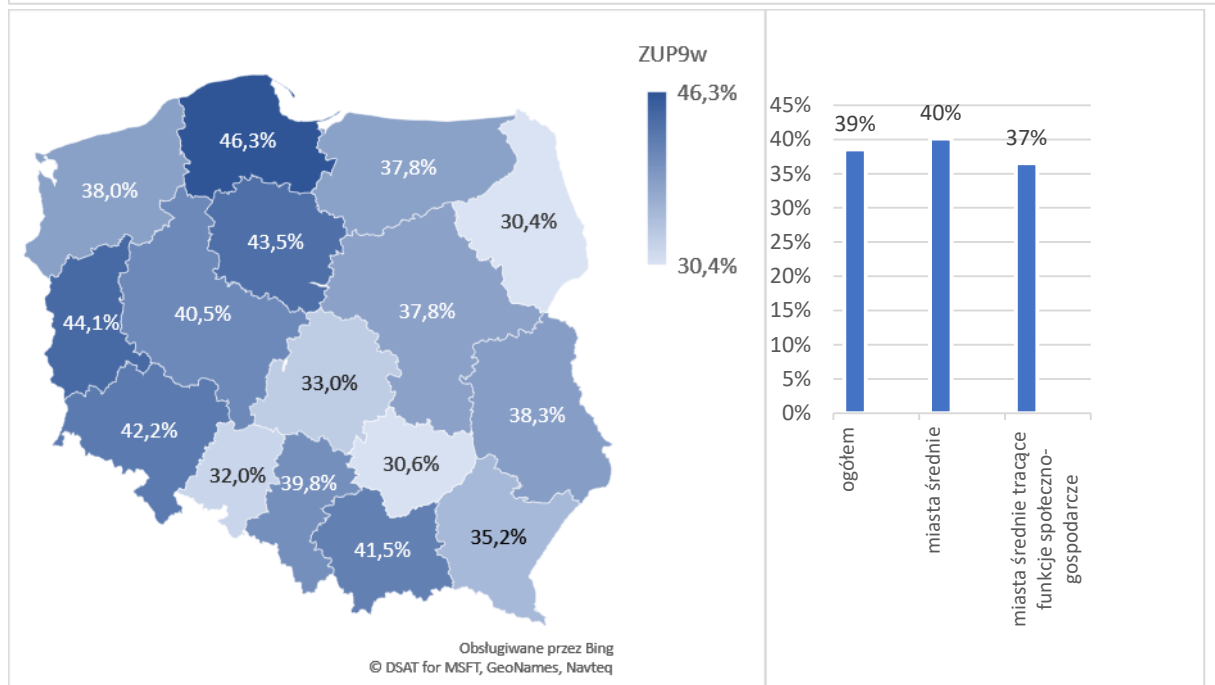
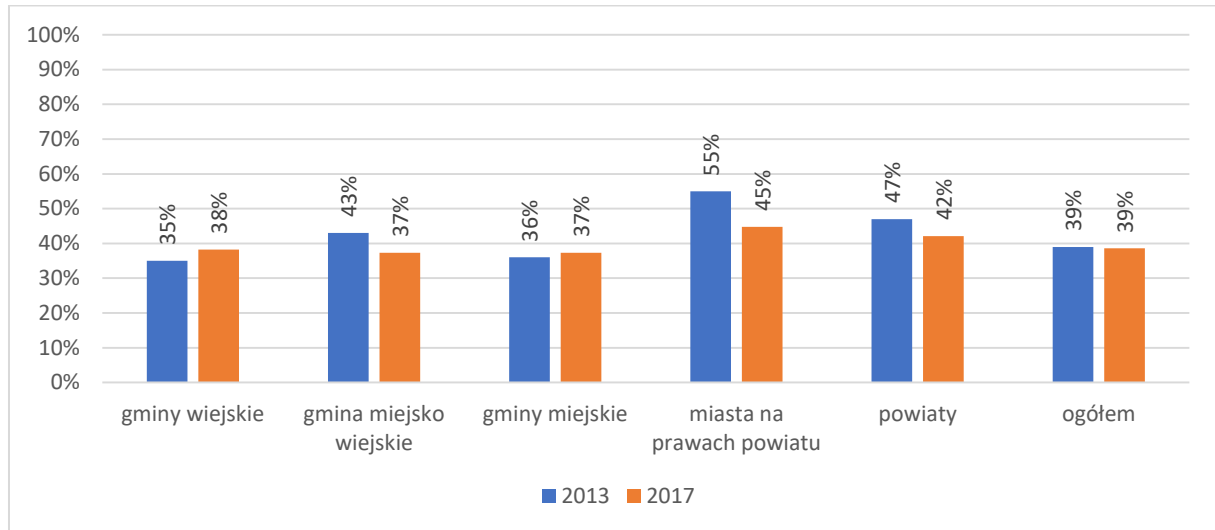
Odsetek JST, które prowadzą monitoring przyczyn uchylania decyzji w wyniku odwołania nie zmienił się w stosunku roku 2013 i wyniósł w roku 2017 - 39%. Zróżnicowanie wartości wskaźnika w ramach poszczególnych rodzajów JST było relatywnie niskie. Najwyższą wartość wskaźnika uzyskały miasta na prawach powiatu (45%) zaś najniższą gminy miejsko-wiejskie (37%) i miejskie (37%).

W ujęciu regionalnym najniższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku województw: podlaskiego (30,4%) oraz świętokrzyskiego (30,6%). Najwyższy odsetek JST spełniających warunek wystąpił w województwach: pomorskim (46,3%) lubuskim (44,1%), kujawsko-pomorskim (43,5%) oraz dolnośląskim (42,2%).

Wartość wskaźnika uzyskana dla miast średnich (40%) oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (37%) nie różni się znacząco od wskaźnika ogólnego (39%).

Wskaźnik jest skorelowany zarówno z liczbą mieszkańców JST, jak i liczbą pracowników urzędu. Zależności mają charakter wprost proporcjonalny.

Rysunek 38 Odsetek JST, które prowadzą monitoring przyczyn uchylania decyzji w wyniku odwołania



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

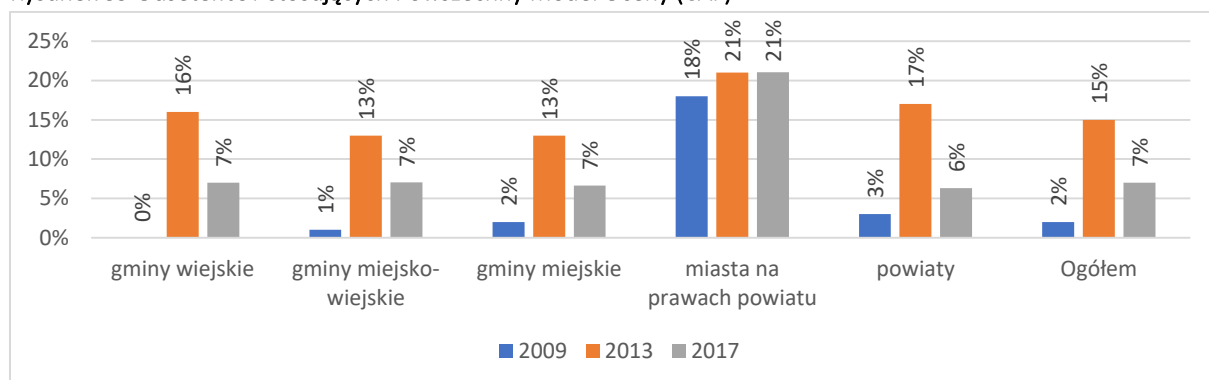
Odsetek JST, które wdrożyły system zarządzania jakością ISO lub dokonały oceny systemu zarządzania urzędem w oparciu o narzędzia analityczne PRI lub CAF wyniósł w roku 2017 31%, co stanowiło wartość o 5 punktów procentowych niższą niż w roku 2013. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (63%), a najniższą dla gmin wiejskich (23%).

Wśród województw najwyższy odsetek JST spełniających warunek wystąpił w przypadku województwa małopolskiego (50%). Najniższe wartości odnotowano dla województwa: lubuskiego (20,3%), podlaskiego (20,7%) oraz łódzkiego (22,9%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 56%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 44%.

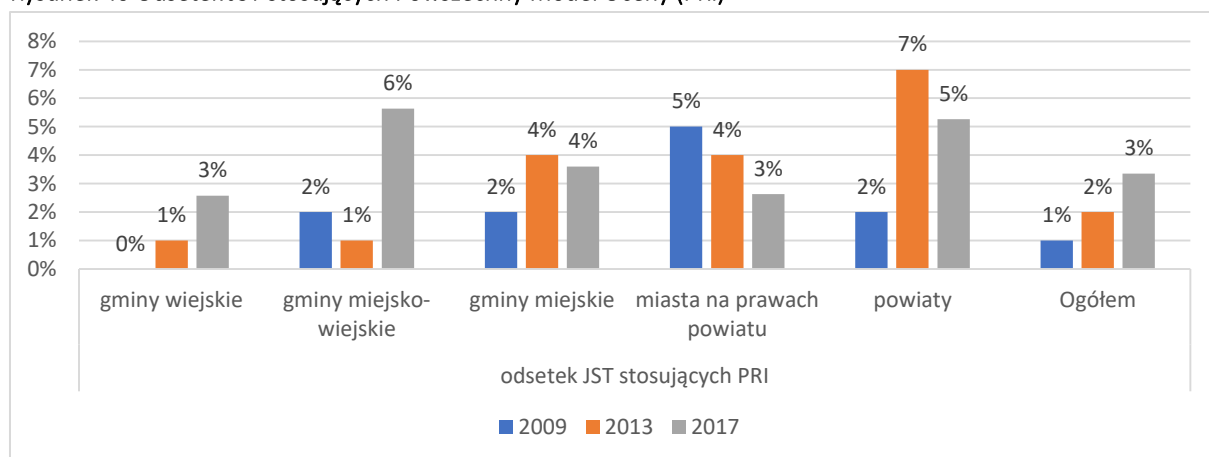
Wartość wskaźnika jest wprost proporcjonalna do liczby mieszkańców JST. Nie występuje natomiast zależność między wartością wskaźnika, a liczbą pracowników zatrudnionych w urzędzie.

Rysunek 39 Odsetek JST stosujących Powszechny Model Oceny (CAF)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704) oraz wyników badań CAWI zrealizowanych w latach 2009 i 2013 (n=2088).

Rysunek 40 Odsetek JST stosujących Powszechny Model Oceny (PRI)



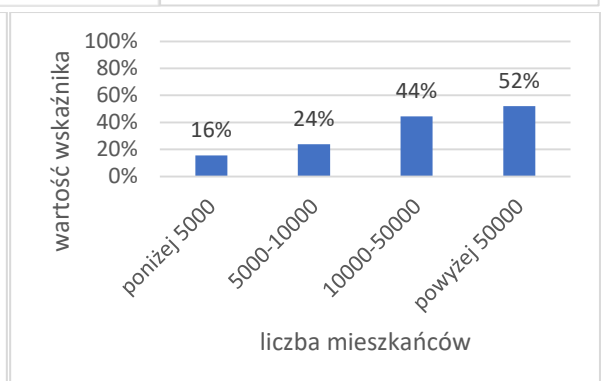
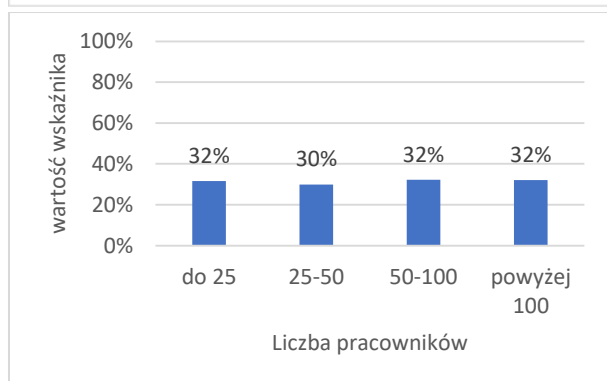
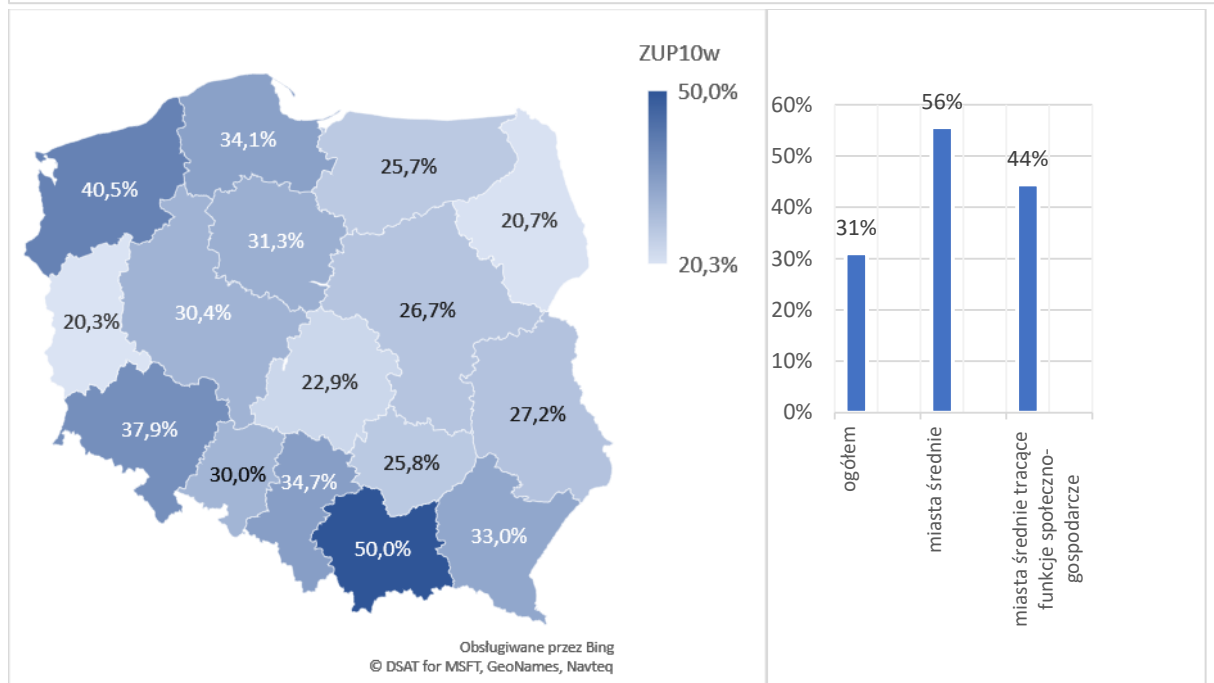
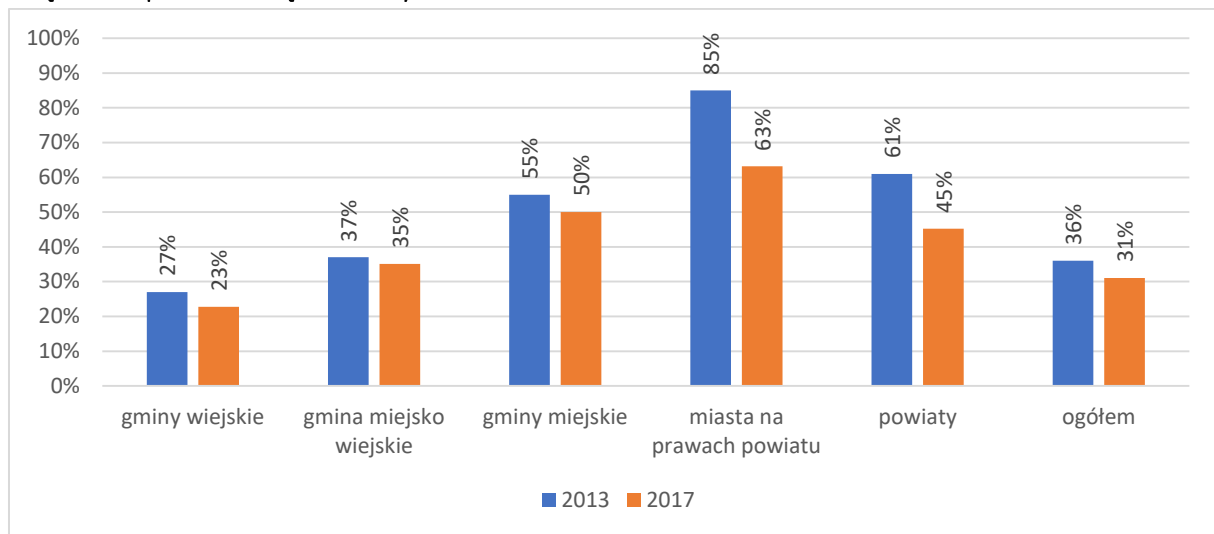
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704) oraz wyników badań CAWI zrealizowanych w latach 2009 i 2013 (n=2088).

Tabela 11 Odsetek JST stosujących Powszechny Model Oceny (ISO)

		gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie	miasta na prawach powiatu	powiaty
		2%	3%	3%	1%	2%
		GMINY MIEJSKIE	GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE	GMINY WIEJSKIE	MIASTA NA PRAWACH POWIATU	POWIATY
PRZEPROWADZONO OCENĘ SYSTEMU ZARZĄDZANIA URZĘDEM W OPARCIU O NORMY ISO		2%	3%	3%	1%	2%
SYSTEM SPEŁNIAJĄCY NORMY WYMAGANIA NORM ISO 9001	Został wdrożony i posiada aktualny certyfikat	20,4%	9,1%	3,4%	44,7%	13,7%
	Został wdrożony, ale jeszcze nie uzyskano aktualnego certyfikatu	0,7%	0,6%	0,3%	0,0%	0,0%
	Został wdrożony, ale certyfikat wygasł	19,0%	17,1%	6,6%	23,7%	28,9%
	Nie został wdrożony	55,6%	66,6%	82,0%	21,1%	50,5%
	Trudno powiedzieć	4,2%	6,6%	7,7%	10,5%	6,8%
SYSTEM SPEŁNIAJĄCY NORMY WYMAGANIA NORM ISO 14001	Został wdrożony i posiada aktualny certyfikat	1,4%	1,1%	0,4%	5,3%	0,0%
	Został wdrożony, ale jeszcze nie uzyskano aktualnego certyfikatu	0,7%	0,3%	0,0%	0,0%	0,5%
	Został wdrożony, ale certyfikat wygasł	0,0%	1,1%	0,5%	0,0%	1,1%
	Nie został wdrożony	90,8%	90,3%	90,4%	81,6%	89,5%
	Trudno powiedzieć	7,0%	7,2%	8,6%	13,2%	8,9%
SYSTEM SPEŁNIAJĄCY NORMY WYMAGANIA NORM ISO 27001	Został wdrożony i posiada aktualny certyfikat	0,0%	1,1%	0,5%	21,1%	2,1%
	Został wdrożony, ale jeszcze nie uzyskano aktualnego certyfikatu	1,4%	0,3%	0,2%	2,6%	0,0%
	Został wdrożony, ale certyfikat wygasł	0,0%	1,1%	0,5%	2,6%	1,1%
	Nie został wdrożony	91,5%	90,3%	89,9%	57,9%	87,4%
	Trudno powiedzieć	7,0%	7,2%	8,8%	15,8%	9,5%
INNY SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ	Został wdrożony i posiada aktualny certyfikat	2,1%	1,1%	1,1%	13,2%	2,1%
	Został wdrożony, ale jeszcze nie uzyskano aktualnego certyfikatu	0,0%	0,6%	0,3%	0,0%	0,0%
	Został wdrożony, ale certyfikat wygasł	0,7%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%
	Nie został wdrożony	85,9%	87,0%	84,2%	63,2%	81,6%
	Trudno powiedzieć	11,3%	11,3%	13,6%	23,7%	16,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704).

Rysunek 41 Odsetek JST, które wdrożyły system zarządzania jakością ISO lub dokonały oceny systemu zarządzania urzędem w oparciu o narzędzia analityczne PRI lub CAF



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające sprawdzenie za pośrednictwem Internetu czasu oczekiwania w kolejce na załatwienie sprawy w urzędzie wyniosła w roku 2017 12%, co stanowiło wartość o 5 punktów procentowych wyższą niż w roku 2013.

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika najniższa była w województwie świętokrzyskim (4,8%), a najwyższa w województwie zachodniopomorskim (20,3%).

Usługi online dla przedsiębiorców świadczy 91,5% (1559) urzędów z pośród podmiotów biorących udział w badaniu (1704). Wśród jednostek samorządu terytorialnego posiadających ofertę usług elektronicznych dla przedsiębiorców do najpopularniejszej usług należy elektroniczne złożenie pisma ogólnego do urzędu (90,6%). Kolejne usługi są znacznie mniej popularne. Respondentów, którzy deklaruowali, że dany rodzaj usługi nie jest świadczony zapytano o przyczyny takiego stanu rzeczy. Do najpopularniejszych odpowiedzi w przypadku elektronicznego złożenia pisma ogólnego do urzędu należały:

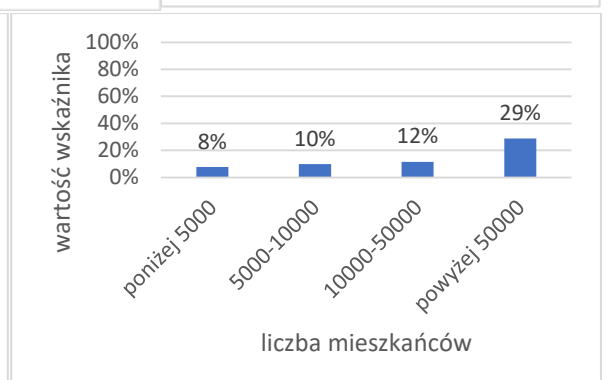
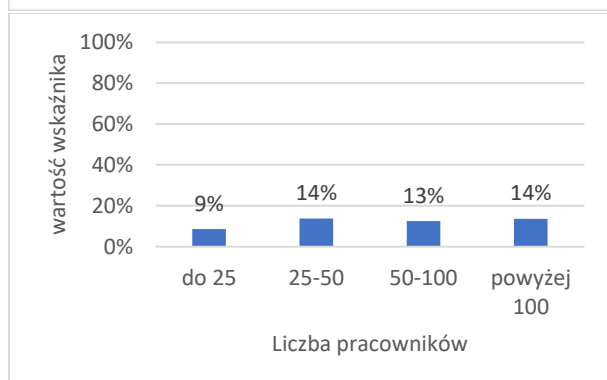
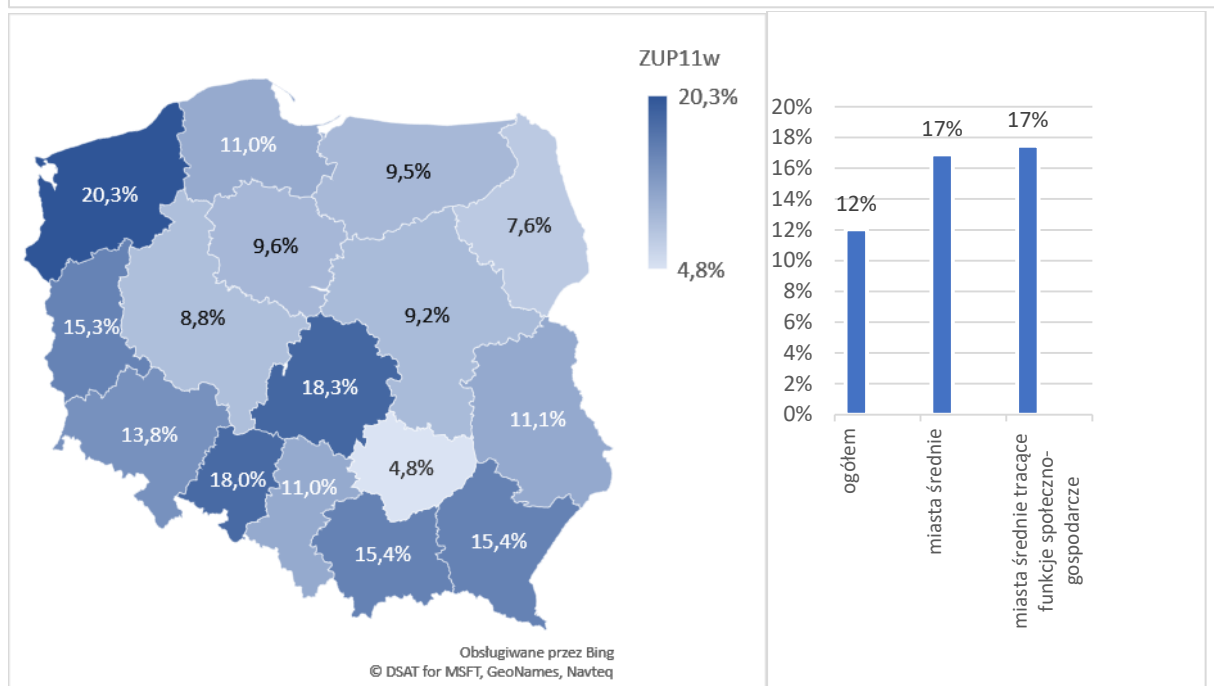
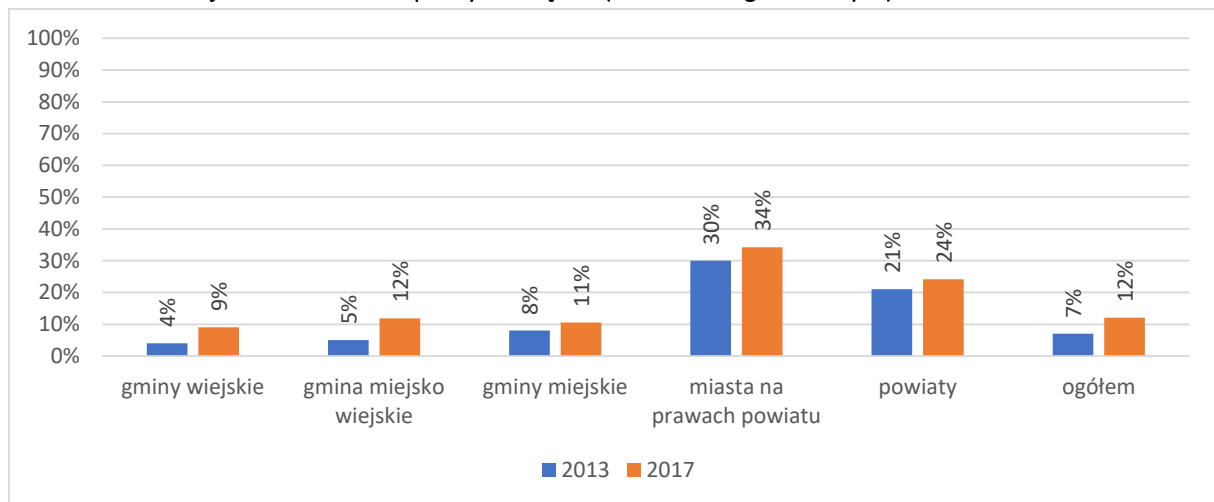
- Słabe zainteresowanie klientów tą usługą,
- Brak infrastruktury komputerowej i sieci,
- Wprowadzenie usługi jest planowane.

Możliwość sprawdzenia zasobów rejestrów urzędowych zadeklarowało 29,6% respondentów spośród JST oferujących usługi online. Przyczyny nie oferowania tej usługi podawane przez badanych to przede wszystkim:

- Brak takiej potrzeby,
- Brak odpowiedniego oprogramowania.

W przypadku kolejnych kategorii respondenci, których urzędy nie oferują danej usługi wskazywali przede wszystkim na brak kolejek, a co się z tym wiąże brak potrzeby wprowadzania takich rozwiązań oraz brak oprogramowania i infrastruktury technicznej

Rysunek 42 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające sprawdzenie za pośrednictwem Internetu czasu oczekiwania w kolejce na załatwienie sprawy w urzędzie (nie dot. Usług centralnych)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

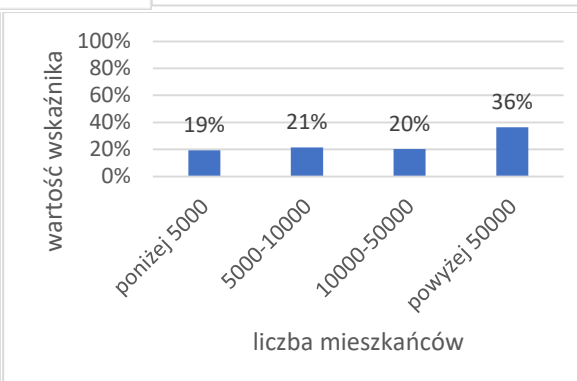
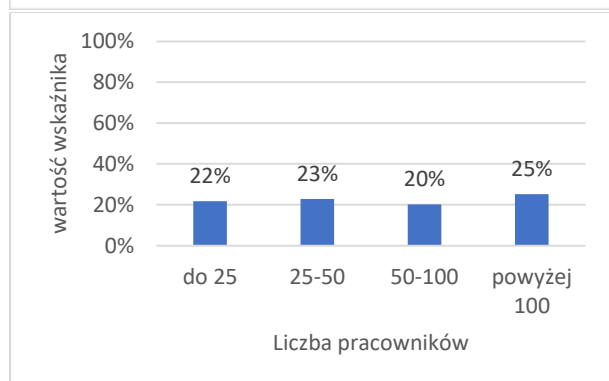
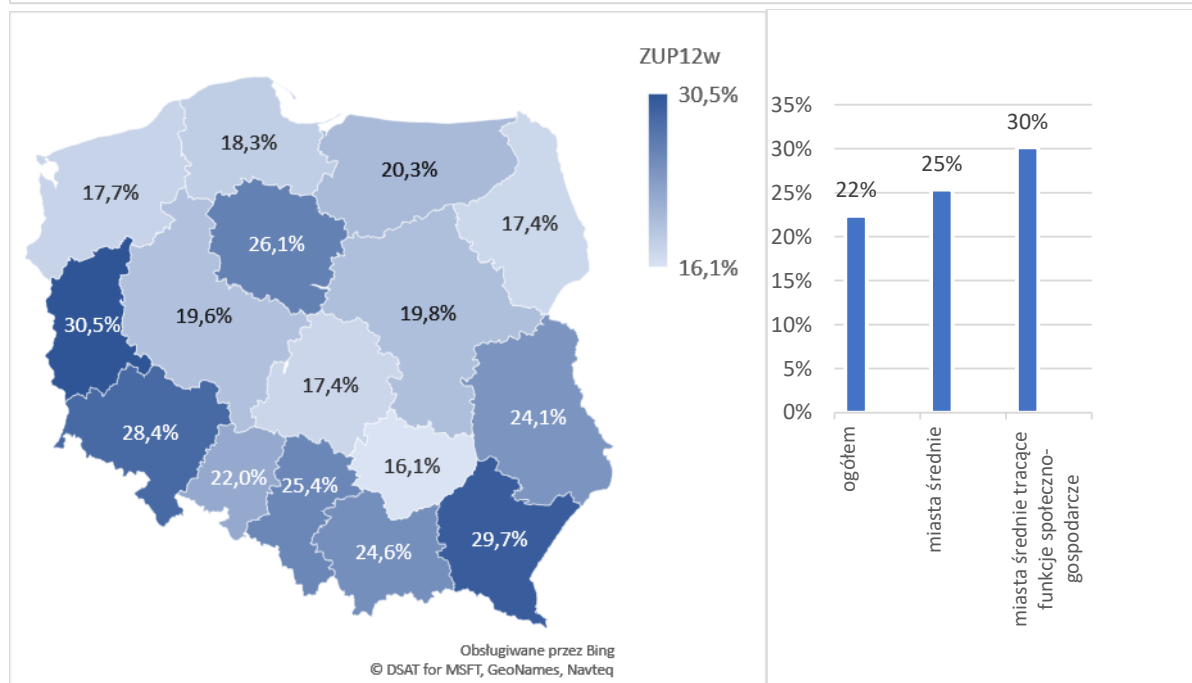
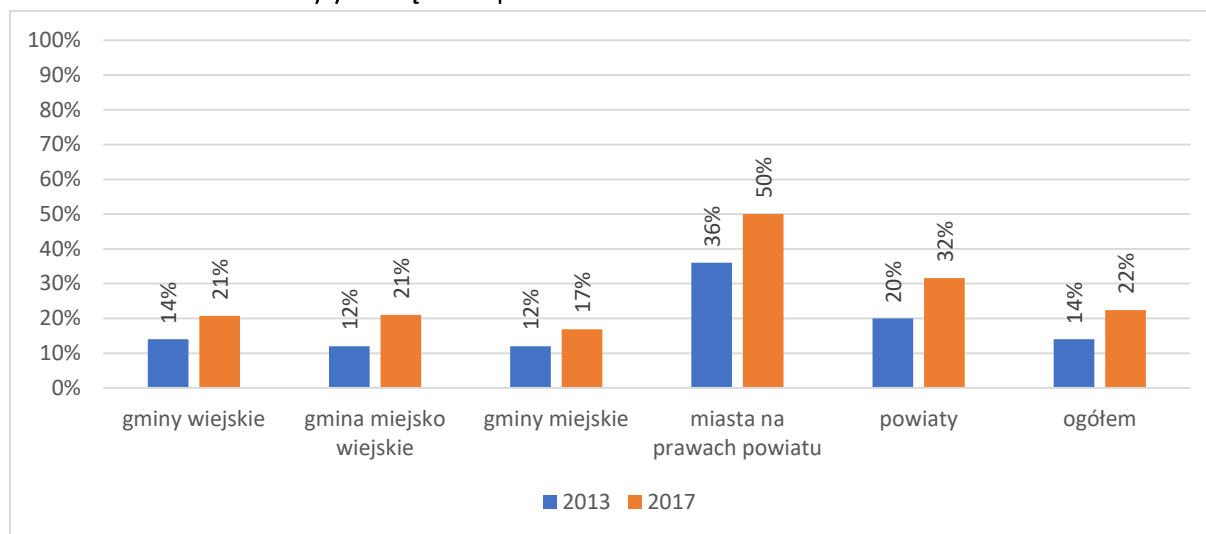
Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające przedsiębiorcy (klientowi urzędu) zarezerwowanie terminu wizyty w urzędzie za pośrednictwem Internetu wyniosła w roku 2017 22%, co stanowiło o 8 punktów procentowych więcej niż w roku 2013.

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika była najwyższa w województwach: lubuskim (30,5%), podkarpackim (29,7%) oraz dolnośląskim (28,4%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwach świętokrzyskim (16,1%), podlaskim (17,4%), łódzkim (17,4%) oraz zachodniopomorskim (17,7%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 25%. Wyższą wartość wskaźnika osiągnęły miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (30%).

Wskaźnik nie jest skorelowany z liczbą ludności JST i liczbą pracowników urzędu.

Rysunek 43 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające przedsiębiorcy (klientowi urzędu) zarezerwowanie terminu wizyty w urzędzie za pośrednictwem Internetu

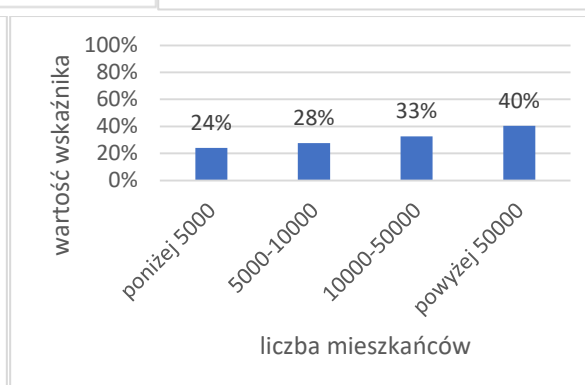
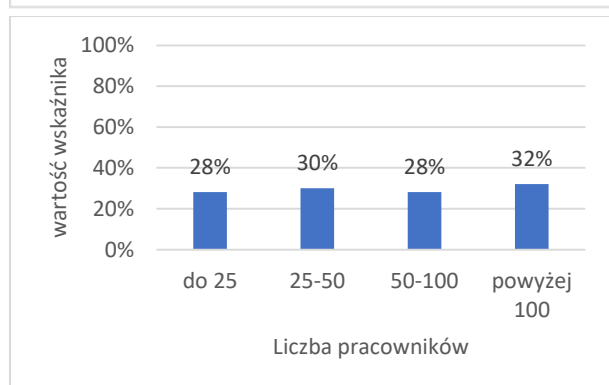
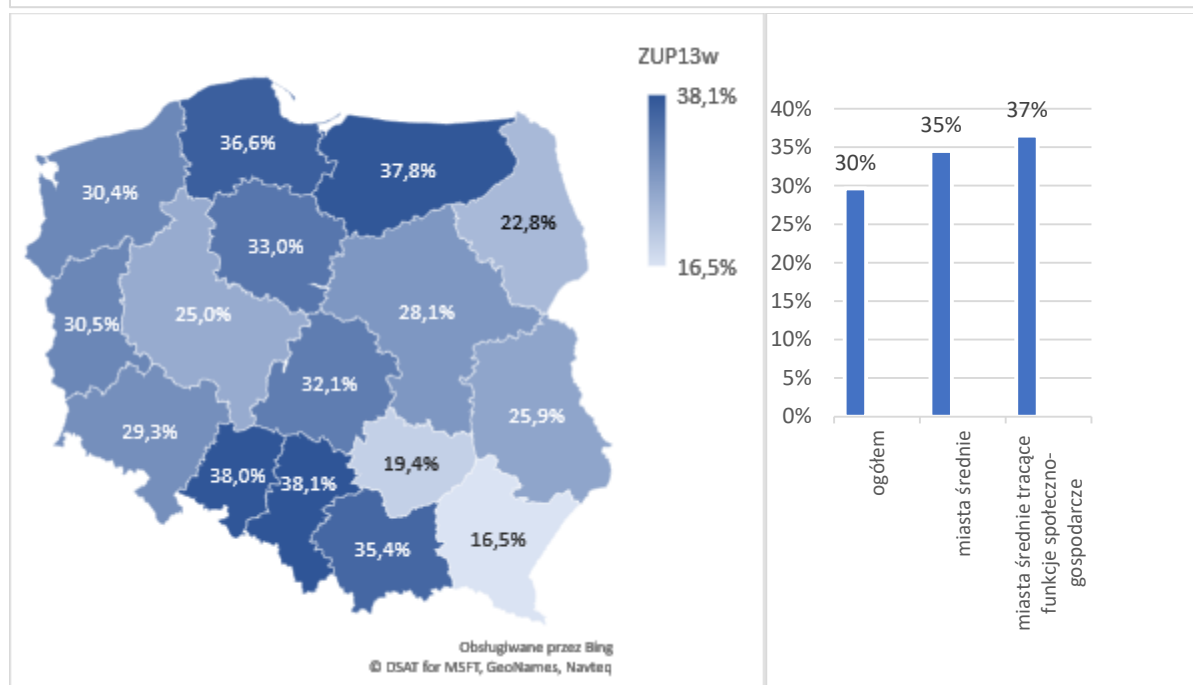
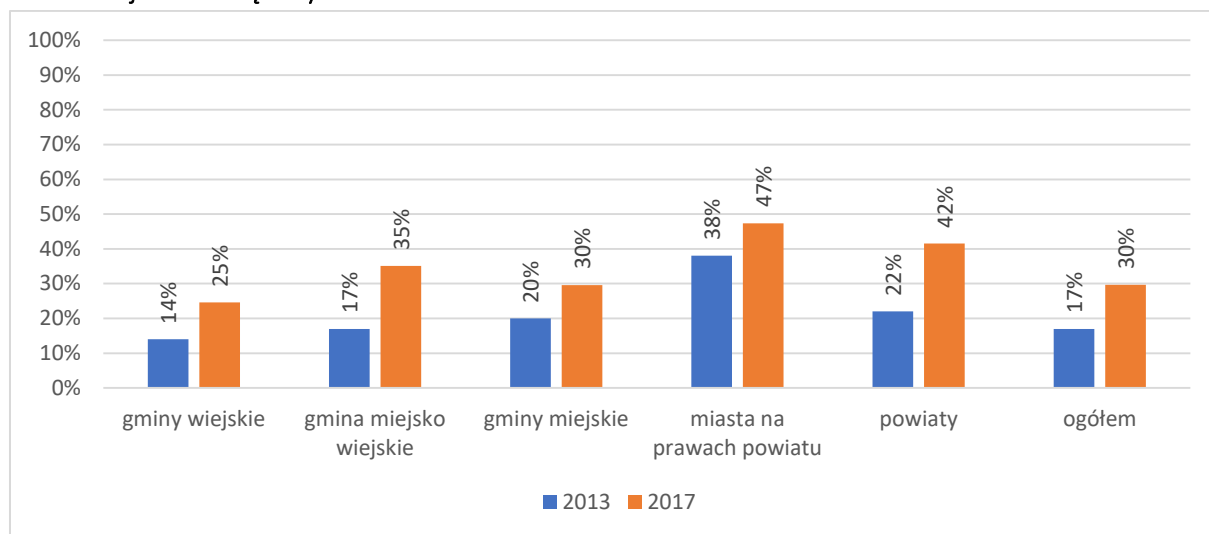


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające klientowi urzędu sprawdzenie zasobów rejestrów urzędowych wyniósł w roku 2017 30%, co stanowiło o 13 punktów procentowych więcej niż w roku 2013. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (47%), a najniższe dla gmin wiejskich (25%).

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika najwyższa była dla województwa śląskiego (38,1%), opolskiego (38%) oraz warmińsko-mazurskiego (37,8%), a najniższa dla województwa podkarpackiego (16,5%) oraz świętokrzyskiego (19,4%).

Rysunek 44 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające przedsiębiorcy (klientowi urzędu) sprawdzenie zasobów rejestrów urzędowych

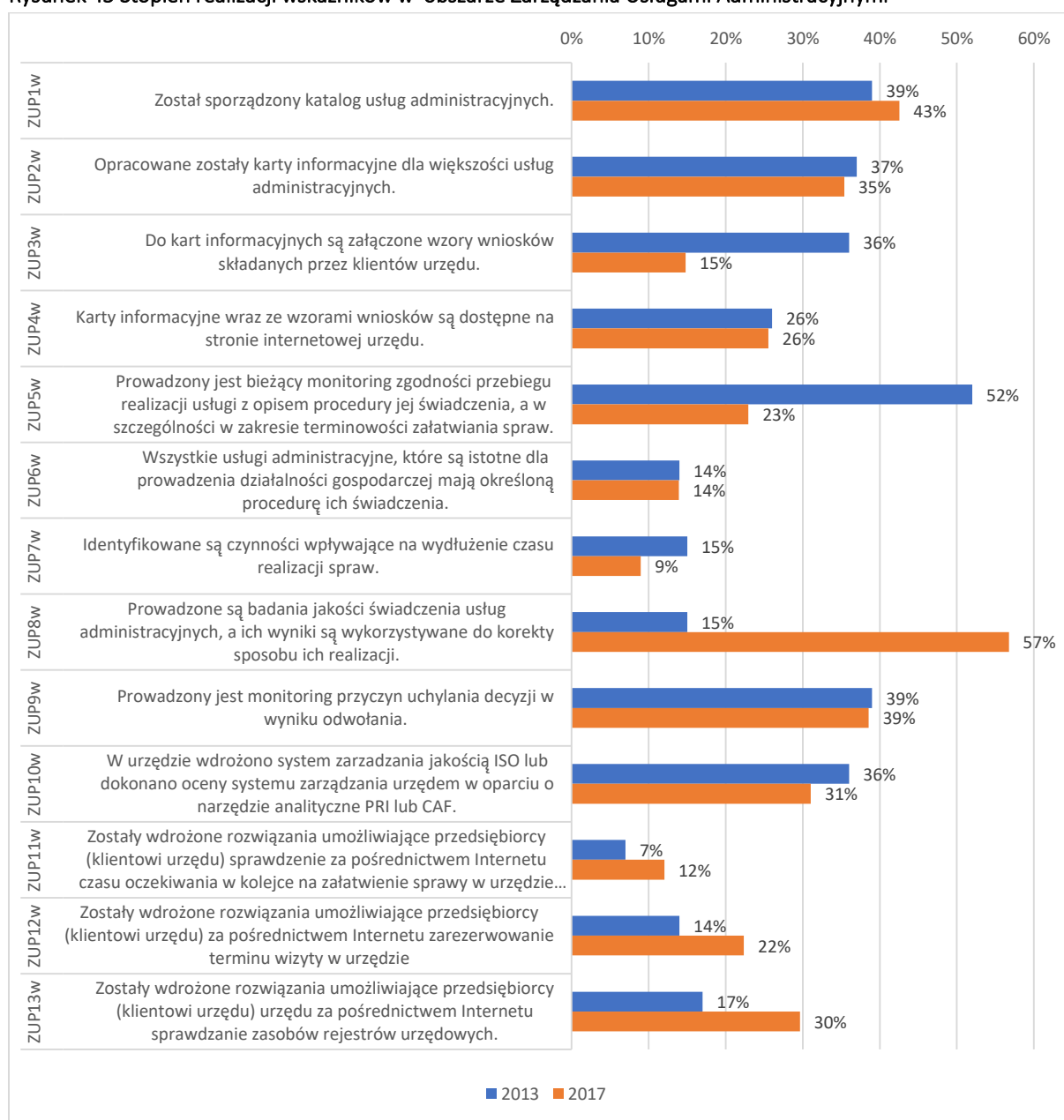


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Podsumowanie

Wartości pięciu wskaźników z obszaru zarządzania usługami administracyjnym wzrosły w stosunku do roku 2013. W przypadku trzech wskaźników wartość nie uległa zmianie. Dla czterech wskaźników odnotowano spadek ich wartości. Najwyższy spadek wystąpił w przypadku wskaźnika „Prowadzony jest bieżący monitoring zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury jej świadczenia, a w szczególności w zakresie terminowości załatwiania spraw” (o 21 punktów procentowych). Najwyższy wzrost miał miejsce w przypadku wskaźnika „Prowadzone są badania jakości świadczenia usług administracyjnych, a ich wyniki są wykorzystywane do korekty sposobu ich realizacji” (o 42 punkty procentowe).

Rysunek 45 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzania Usługami Administracyjnymi



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

5.4.2 Wspieranie rozwoju gospodarczego

Podobszar „wspieranie rozwoju gospodarczego” obejmuje 9 wskaźników, które odnoszą się do trzech faz: określenia działań na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego, wdrażanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego oraz monitoring i ewaluacja działań na rzecz rozwoju gospodarczego. Pierwszym etapem jest określenie w strategii rozwoju działań na rzecz rozwoju gospodarczego. Następnym etapem jest standaryzacja poprzez opracowanie programu rozwoju gospodarczego oraz zapewnienie w wieloletnim planie inwestycyjnym/finansowym środków na realizację programu rozwoju gospodarczego. Ostatnim etapem realizacji usług administracyjnych jest monitoring i bieżąca ewaluacja prowadzonych działań na rzecz rozwoju gospodarczego.

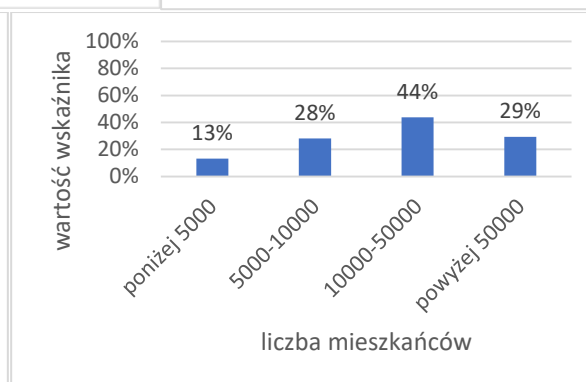
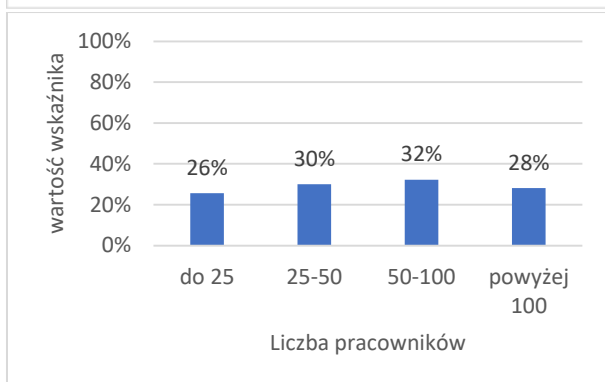
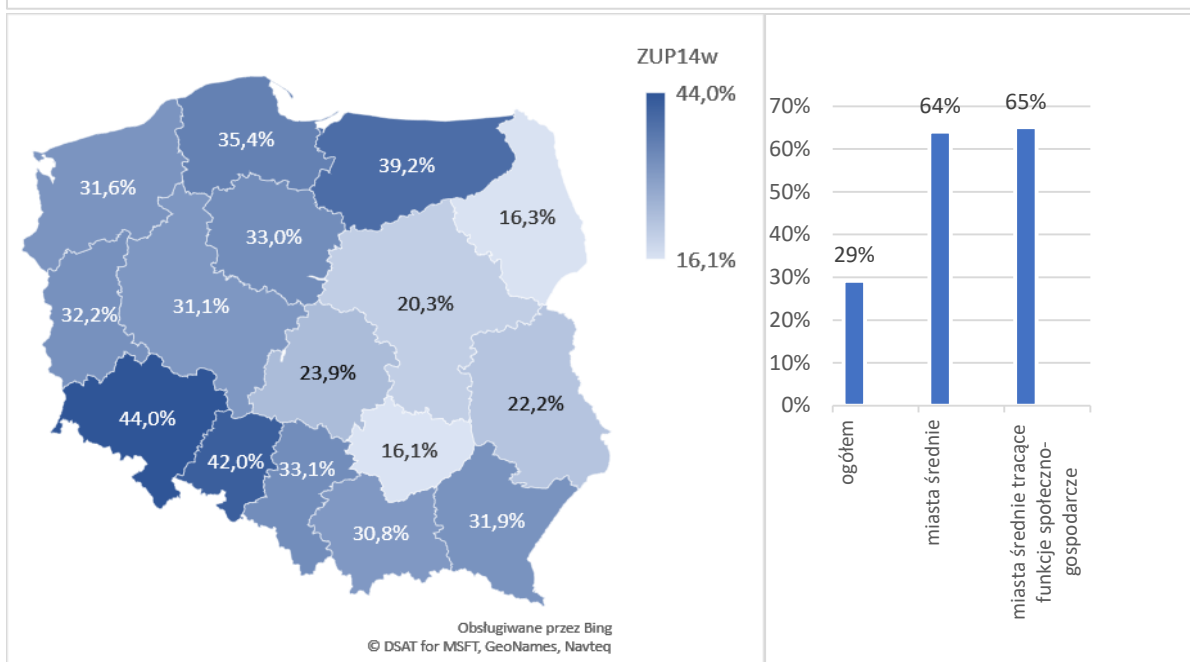
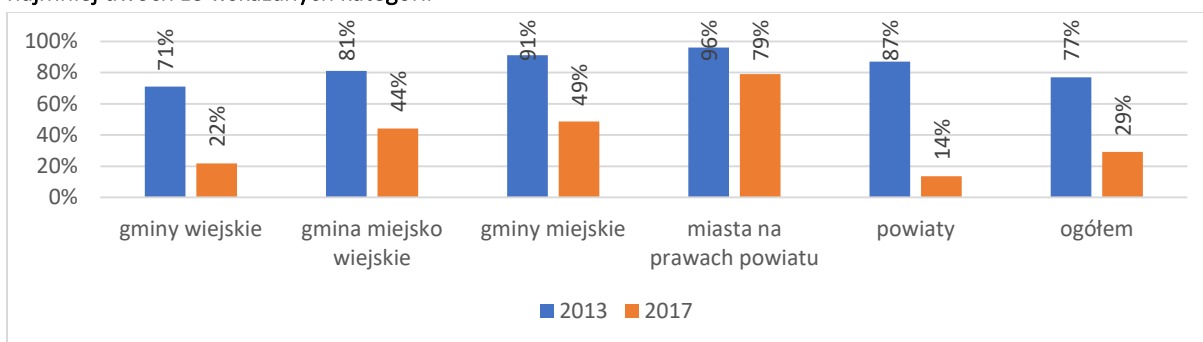
Pierwszym ze wskaźników w ramach indeksu rozwoju instytucjonalnego JST w obszarze wspierania rozwoju gospodarczego jest odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej dwóch z następujących kategorii: udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika zmniejszyła się aż o 48 punktów procentowych i wynosi obecnie 29%. Największa zmiana nastąpiła w przypadku powiatów, dla których w roku 2013 wartość wskaźnika wyniosła 87% podczas, gdy w roku 2017 tylko 14%. Wysoki spadek wartości wskaźnika nastąpił również w przypadku gmin wiejskich, gdzie jedynie 22% JST realizuje politykę rozwoju gospodarczego i stosuje dwa spośród wymienionych narzędzi. Najwyższy odsetek JST spełniających warunki analizowanego wskaźnika występuje w grupie miast na prawach powiatu (79%).

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika kształtuje się niżej od pozostałych części kraju w województwach: świętokrzyskim (16,1%), podlaskim (16,3%), mazowieckim (20,3%), lubelskim (22,2%) oraz łódzkim (23,9%), a zatem we wschodniej i centralnej części Polski. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w województwach dolnośląskim (44%) opolskim (42%) i warmińsko-mazurskim (39,2%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 64%. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze osiągnęły wartość wskaźnika wyższą o 1 punkt procentowy.

Nie występuje korelacja między liczbą pracowników urzędu i wartością analizowanego wskaźnika. Zależność między liczbą ludności i wartością wskaźnika obrazuje wysoki wynik uzyskany przez średnie miasta, ponieważ najwyższą wartość z wyszczególnionych grup uzyskały JST liczące 10tys-50tys. mieszkańców.

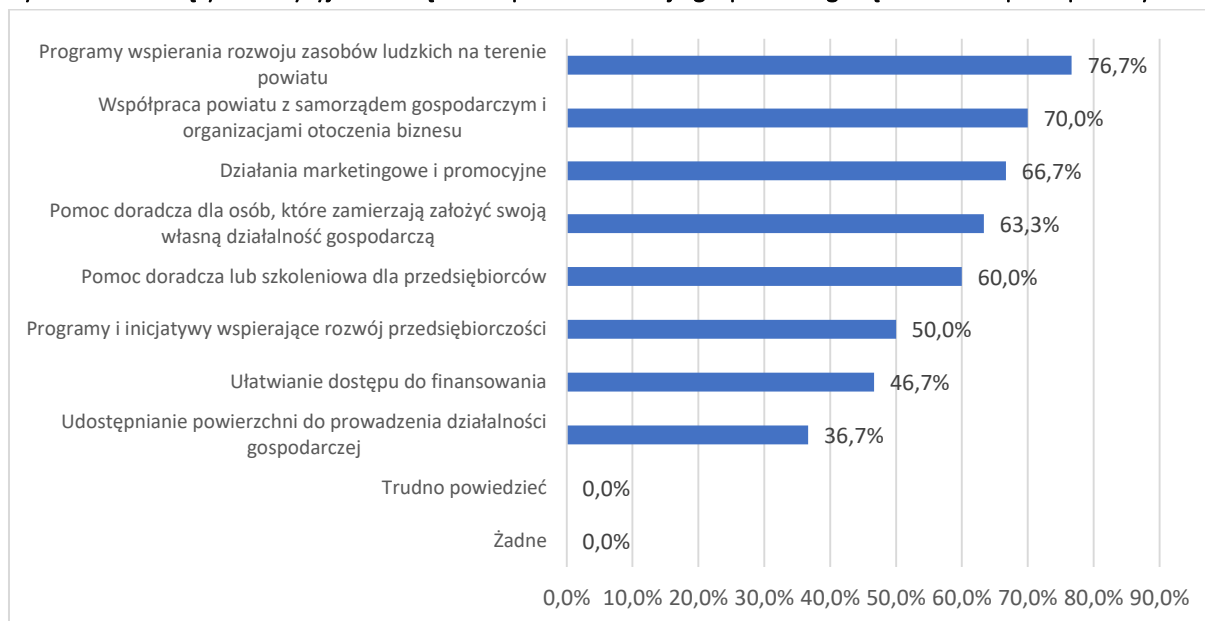
Rysunek 46 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej dwóch ze wskazanych kategorii³



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

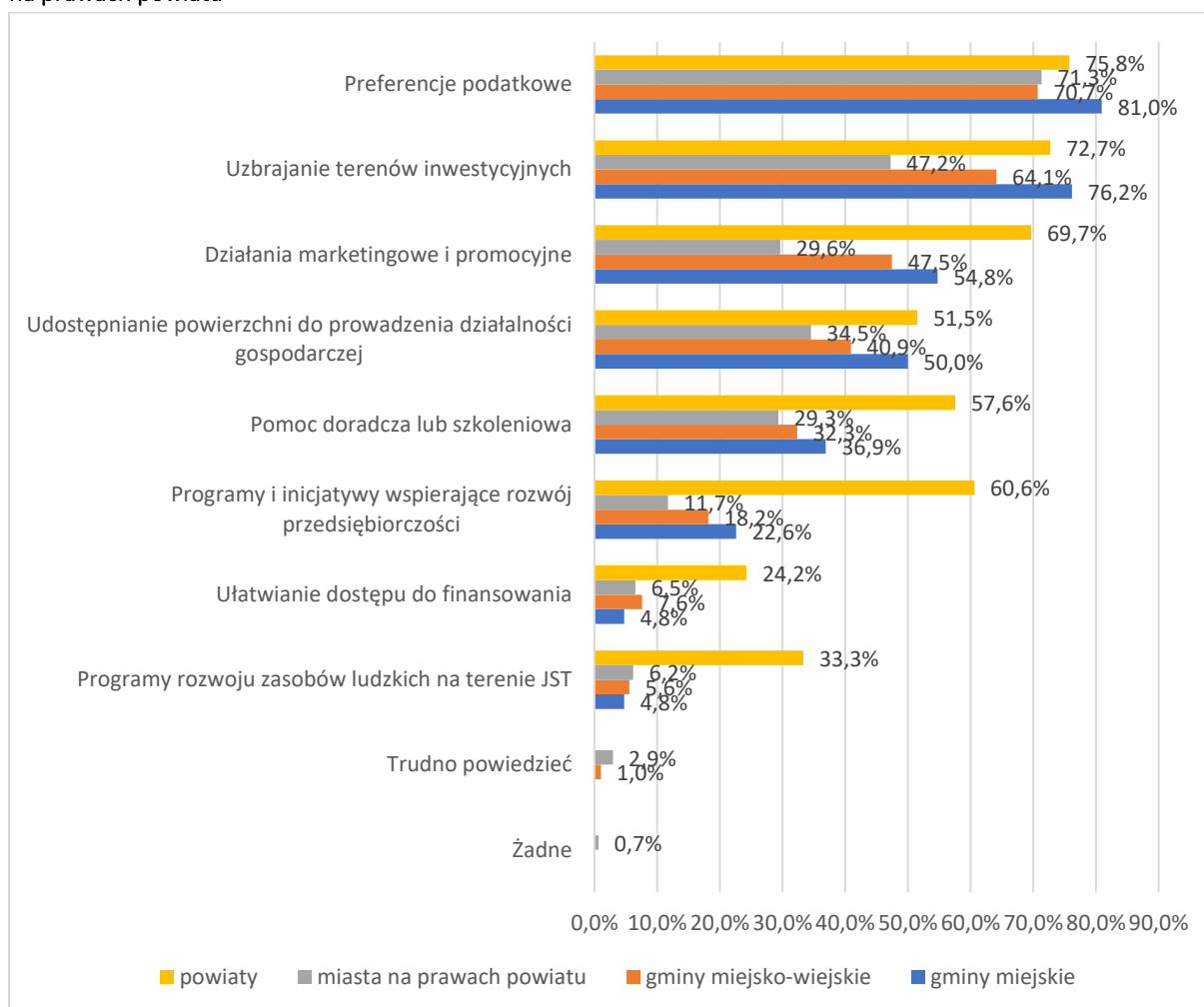
³ udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości

Rysunek 47 Zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez powiaty



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=30).

Rysunek 48 Zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez gminy/miasta na prawach powiatu



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=622).

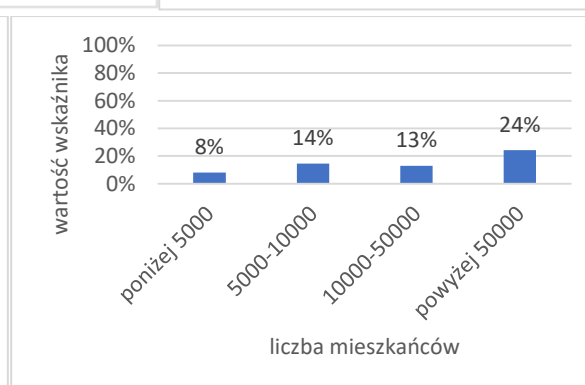
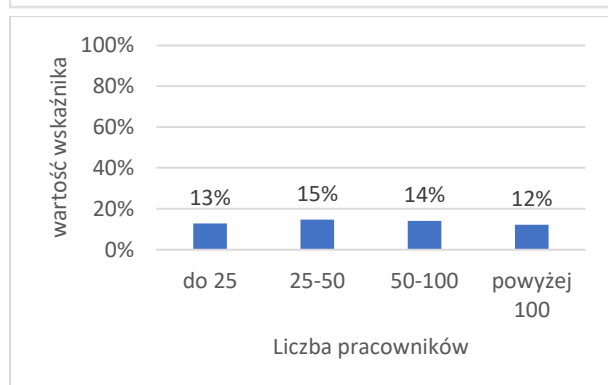
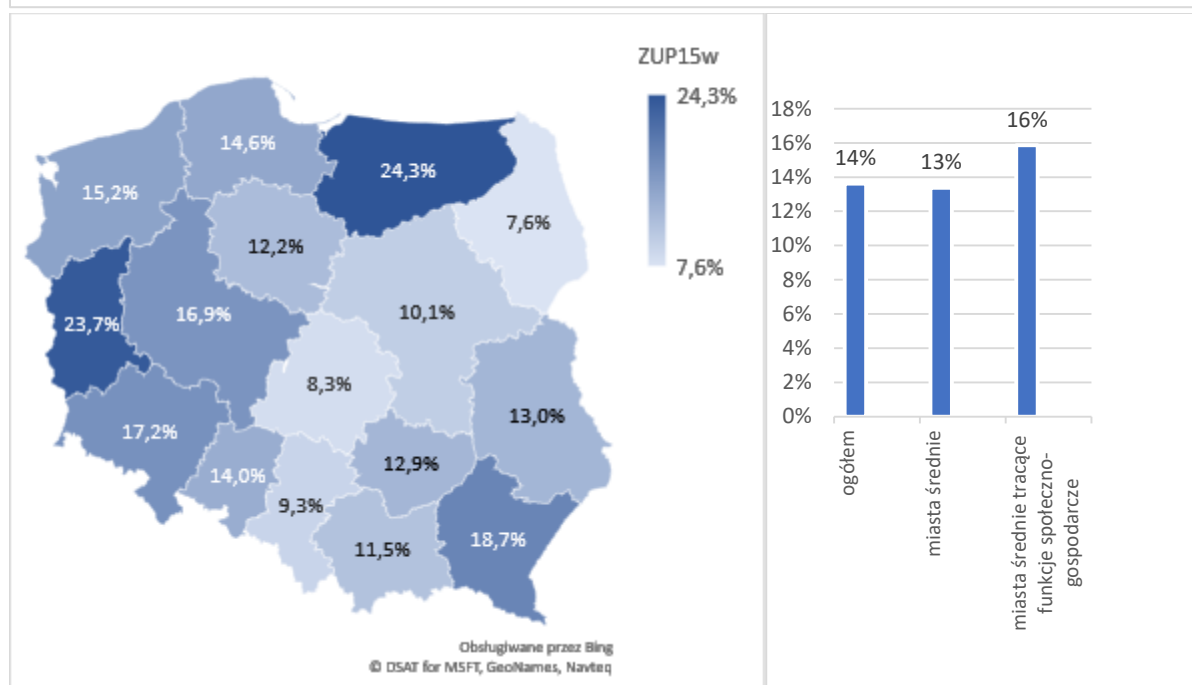
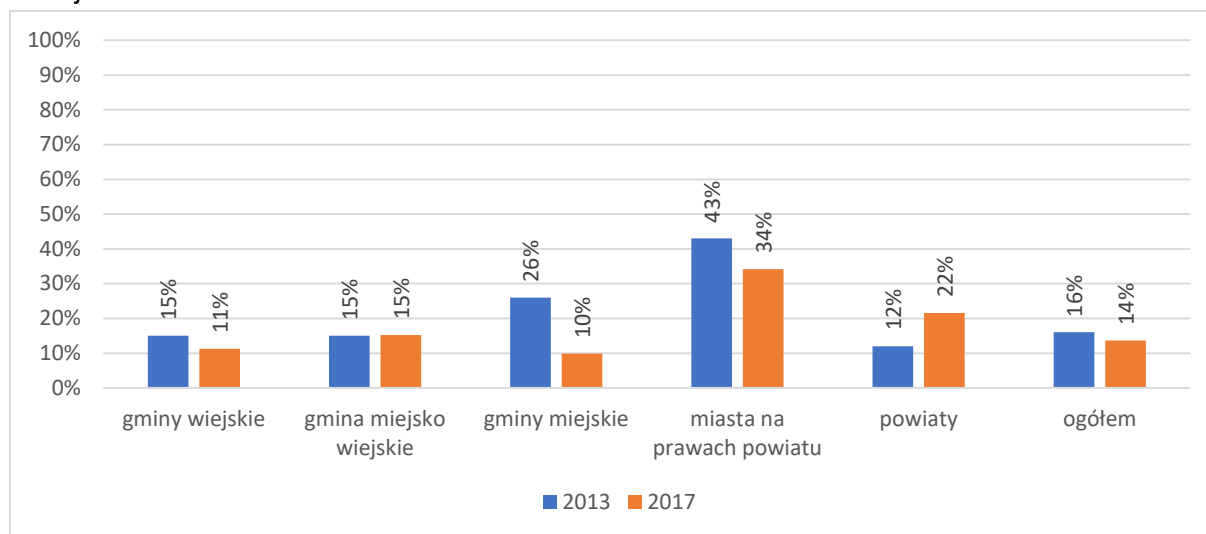
Odsetek JST, które realizują program rozwoju gospodarczego będący planem operacyjnym do strategii rozwoju wyniósł 14%, co stanowiło wartość niższą o 2 punkty procentowe od uzyskanej w roku 2013. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatów (34%). Wartość wzrosła wśród powiatów i wyniosła 22%, co stanowi wartość o 10 punktów procentowych wyższą niż w roku 2013. Najgorzej wypadły gminy miejskie (10%), co wynika ze spadku wartości wskaźnika w stosunku do roku 2013 aż o 16 punktów procentowych.

W ujęciu regionalnym najwyższa wartość wskaźnika została osiągnięta przez JST z województwa warmińsko-mazurskiego (24,3%) oraz lubuskiego (23,7%). Najniższy odsetek JST realizujących program rozwoju gospodarczego będący planem operacyjnym do strategii rozwoju wystąpił w przypadku województwa podlaskiego (7,6%), łódzkiego (8,3%) oraz śląskiego (9,3%).

W przypadku miast średnich wartość osiągniętego wskaźnika (14%) nie odbiegała znacząco od wyniku ogółem dla wszystkich JST. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze uzyskały wynik o dwa punkty procentowe lepszy (16%).

Wyższą wartość wskaźnika od pozostałych odnotowano w przypadku gmin liczących powyżej 50 tys. mieszkańców (24%).

Rysunek 49 Odsetek JST, które realizują program rozwoju gospodarczego będący planem operacyjnym do strategii rozwoju



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

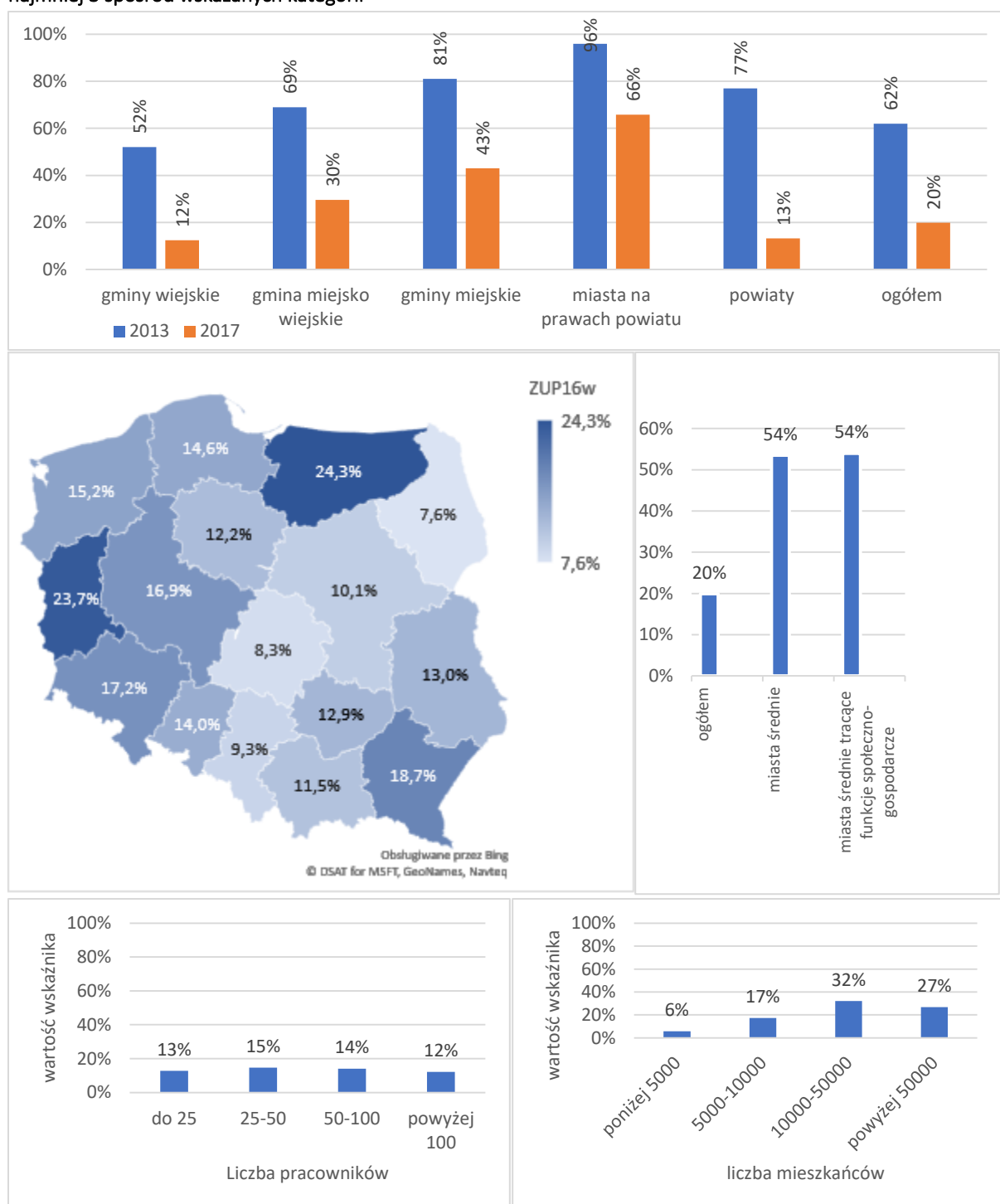
Następny wskaźnik odnosi się do odsetka JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej trzech z następujących kategorii: udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika zmniejszyła się aż o 42 punkty procentowe i wynosi obecnie 20%. Największa zmiana nastąpiła w przypadku powiatów, dla których w roku 2013 wartość wskaźnika wyniosła 77% podczas, gdy w roku 2017 tylko 13%. Wysoki spadek wartości wskaźnika nastąpił również w przypadku gmin wiejskich, gdzie jedynie 12% JST realizuje politykę rozwoju gospodarczego i stosuje trzy spośród wymienionych narzędzi. Najwyższy odsetek JST spełniających warunki analizowanego wskaźnika występuje w grupie miast na prawach powiatu (66%).

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika kształtuje się niżej od pozostałych części kraju w województwach: podlaskim (7,6%), łódzkim (8,3%), śląskim (9,3%), mazowieckim (10,1%). Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w województwach lubuskim (23,7%), warmińsko-mazurskim (24,3%) i podkarpackim (18,7%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 54%.

Nie występuje korelacja między liczbą pracowników urzędu i wartością analizowanego wskaźnika. Wyższe wartości wskaźnika od pozostałych JST uzyskały jednostki liczące więcej niż 10 tys. mieszkańców.

Rysunek 50 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 3 spośród wskazanych kategorii⁴



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

W porównaniu do roku 2013 odsetek JST, które uwzględniły w wieloletnim planie finansowym lub wieloletnim planie inwestycyjnym środki na realizację programu rozwoju gospodarczego zmniejszył

⁴ udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości

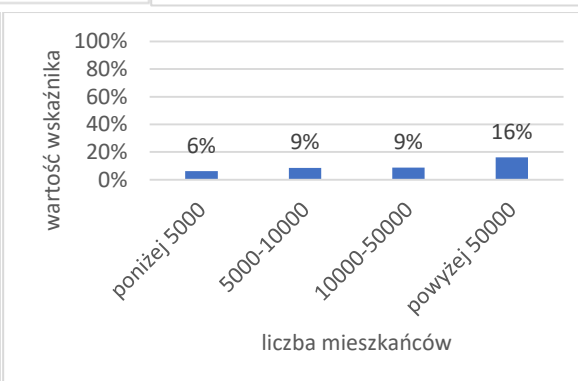
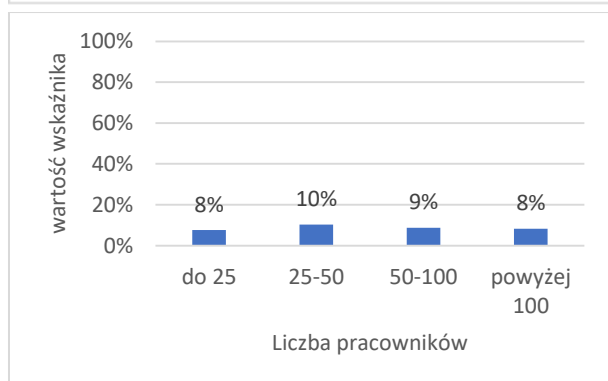
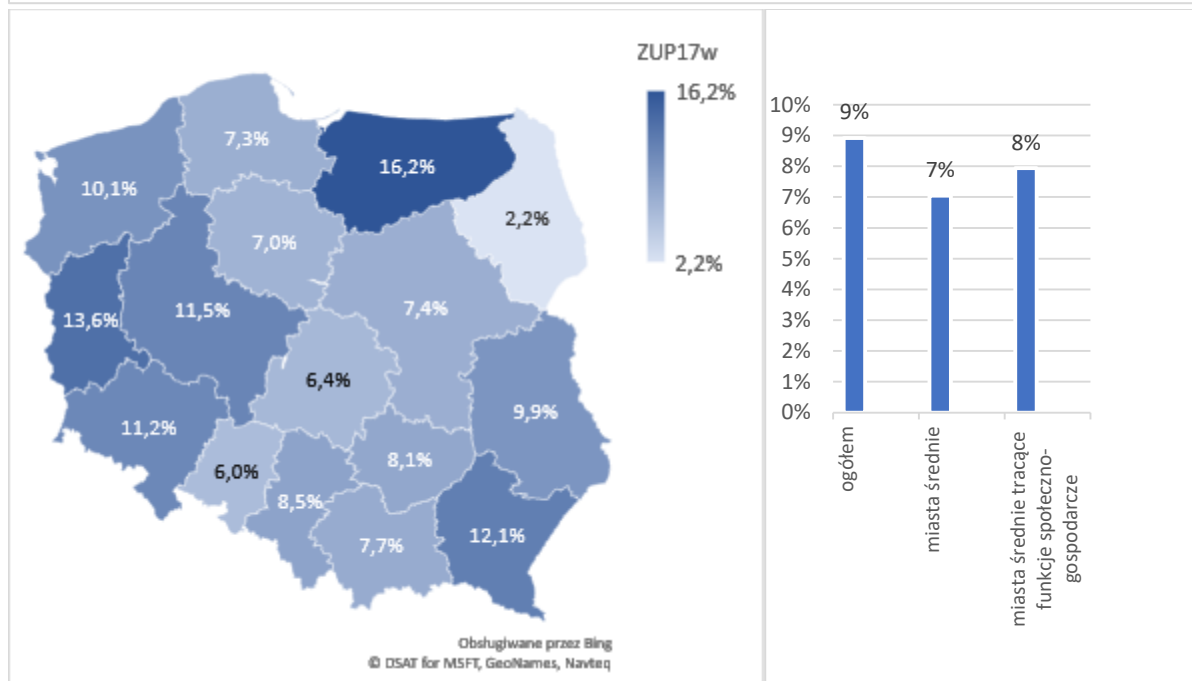
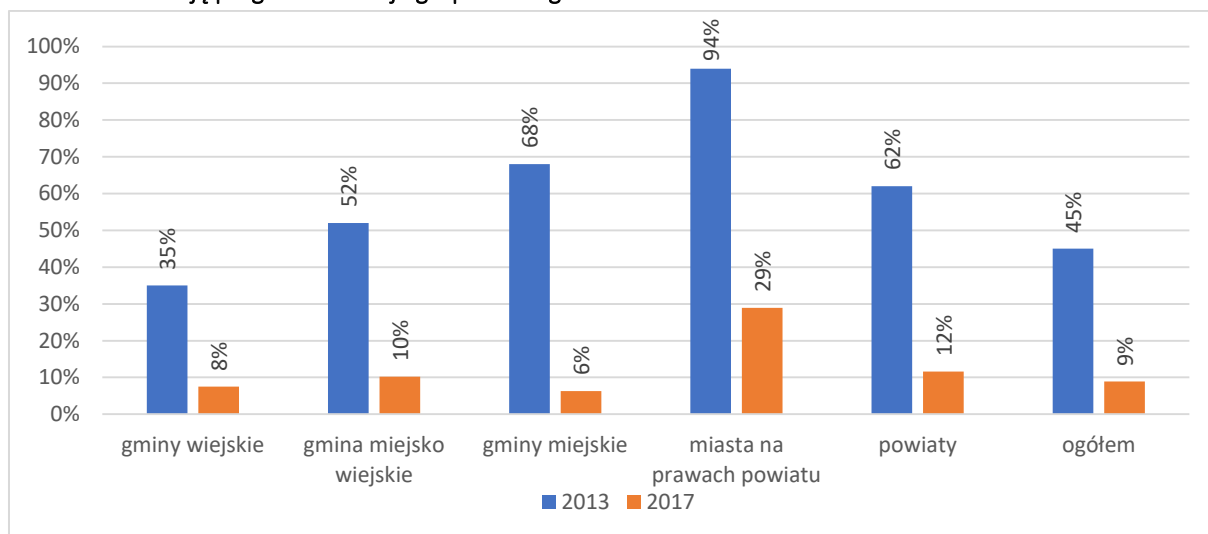
się o 36 punktów procentowych. Spadek wartości wskaźnika miał miejsce w przypadku wszystkich rodzajów JST. Najwyższą wartość wskaźnika uzyskały miasta na prawach powiatu (29%), zaś najniższą gminy miejskie (6%).

Wśród województw najwyższy odsetek JST spełniających analizowane kryterium wystąpił w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego (16,2%) oraz lubuskiego (13,6%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku województwa podlaskiego (2,2%), opolskiego (6%) oraz łódzkiego (6,4%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 7%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 8%.

Wyższą wartość wskaźnika od pozostałych JST uzyskały jednostki o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. osób (16%). Wskaźnik nie jest skorelowany ze zmienną odnoszącą się do liczby pracowników urzędu.

Rysunek 51 Odsetek JST, które uwzględniły w wieloletnim planie finansowym lub wieloletnim planie inwestycyjnym środki na realizację programu rozwoju gospodarczego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

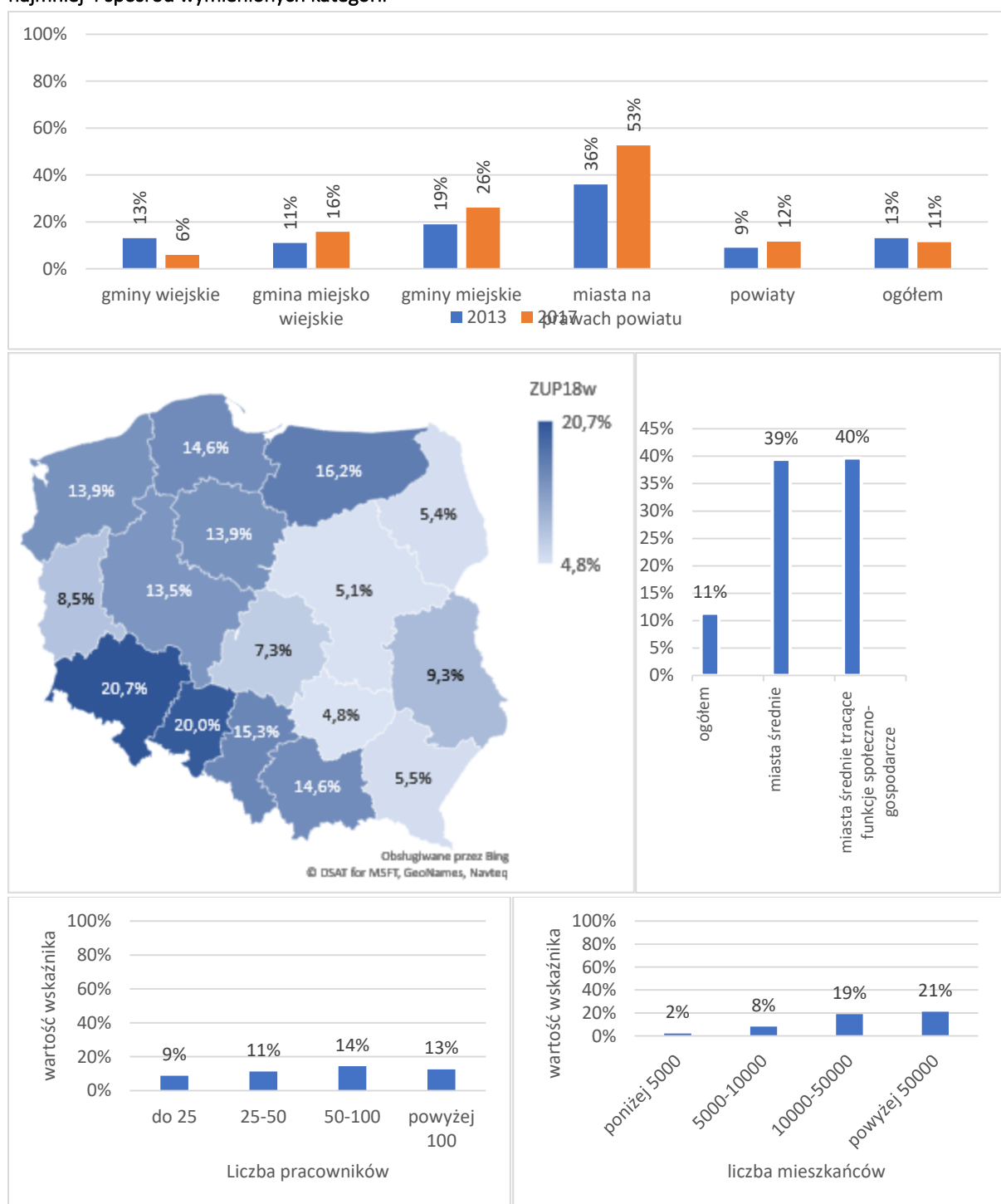
Kolejny wskaźnik odnosi się do odsetka JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej czterech z następujących kategorii: udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika zmniejszyła się o 2 punkty procentowe i wynosi obecnie 11%. Najwyższy odsetek JST spełniających warunki analizowanego wskaźnika występuje w grupie miast na prawach powiatu (53%), zaś najniższy w gminach wiejskich (6%).

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika kształtuje się niżej od pozostałych części kraju w województwach: świętokrzyskim (4,8%), mazowieckim (5,1%), podlaskim (5,4%) oraz podkarpackim (5,5%). Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku województw: opolskiego (20%) i dolnośląskiego (20,7%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 40%.

Nie występuje korelacja między liczbą pracowników urzędu i wartością analizowanego wskaźnika. Wyższe wartości wskaźnika od pozostałych JST uzyskały jednostki liczące więcej niż 10 tys. mieszkańców.

Rysunek 52 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 4 spośród wymienionych kategorii⁵



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

⁵ udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości

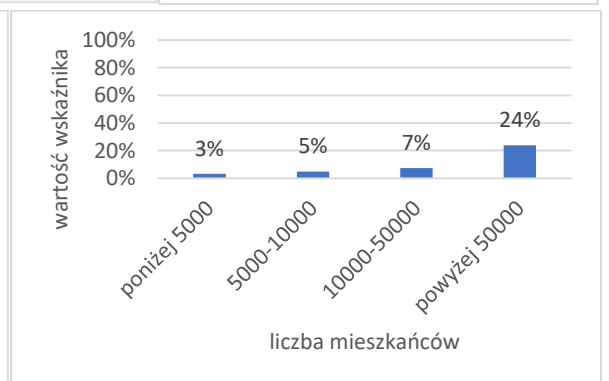
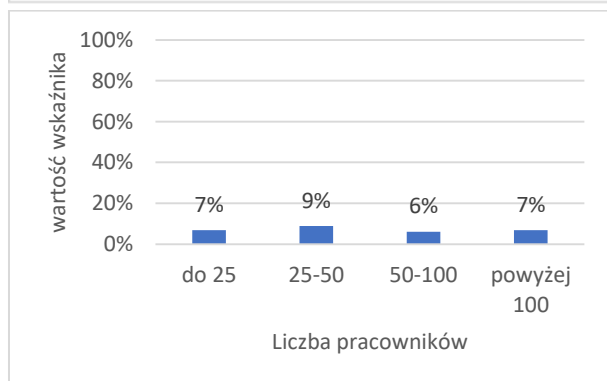
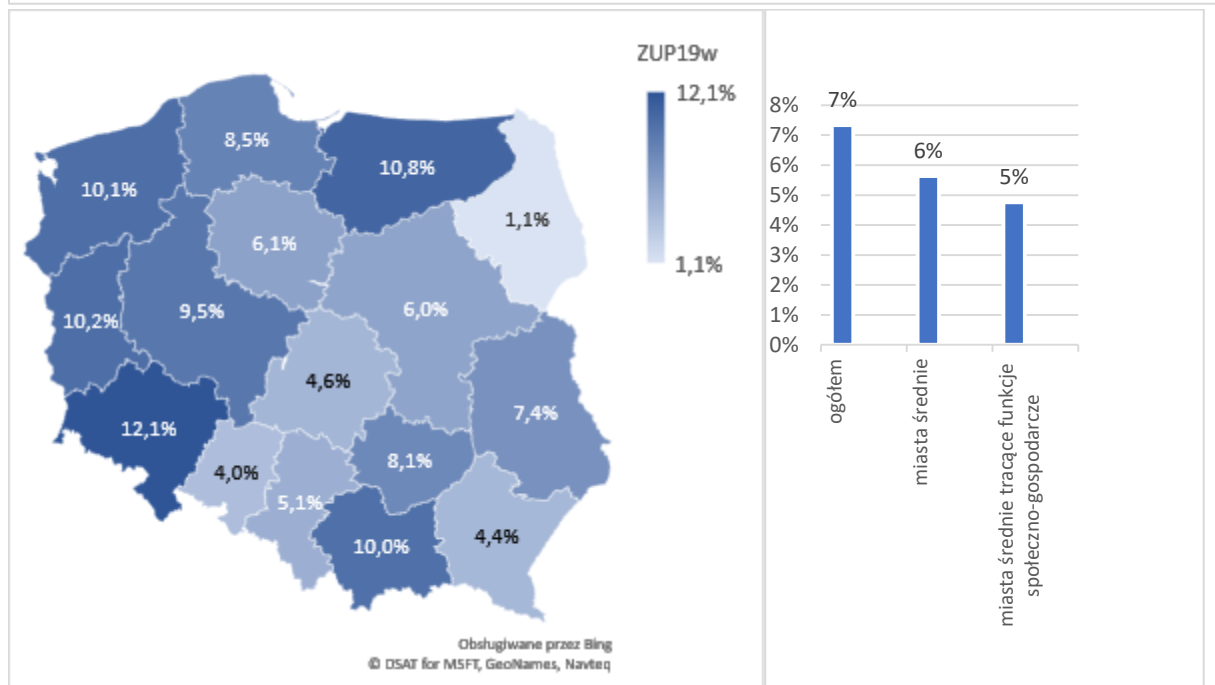
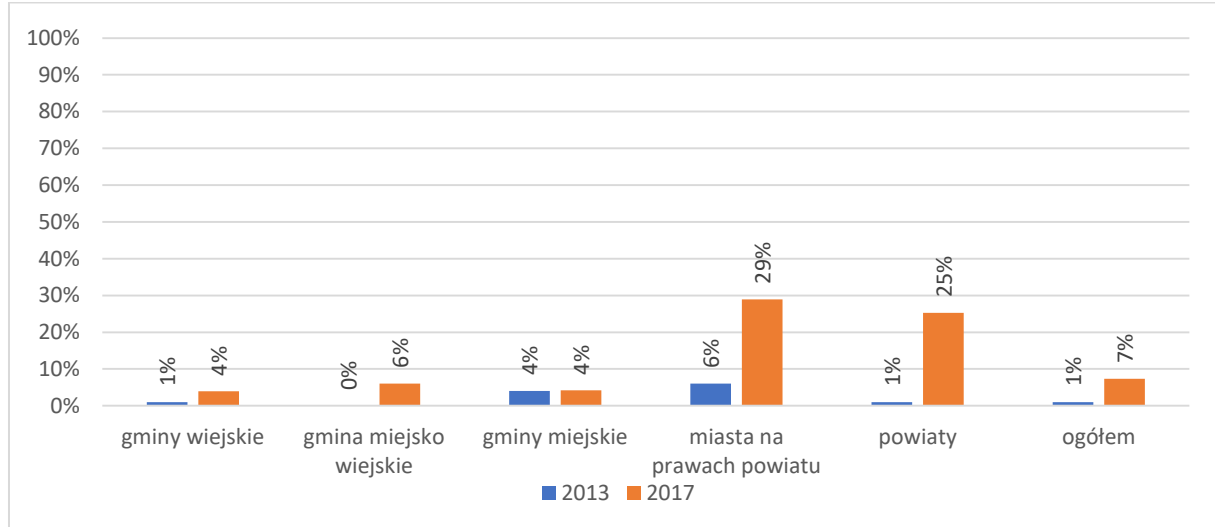
Odsetek JST, które prowadzą monitoring i okresową ocenę realizacji programu rozwoju gospodarczego wzrósł w stosunku do roku 2013 o 6 punktów procentowych i wyniósł 7%. Najwyższą wartość wskaźnika uzyskały miasta na prawach powiatu (29%) oraz powiaty (25%).

W ujęciu regionalnym najniższy odsetek JST prowadzących monitoring i okresową ocenę realizacji programu rozwoju gospodarczego wystąpił w województwie podlaskim (1,1%). Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w województwie dolnośląskim (12,1%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 6%, zaś miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 5%.

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą ludności JST, a charakter zależności jest wprost proporcjonalny.

Rysunek 53 Odsetek JST, które prowadzą monitoring i okresową ocenę realizacji programu rozwoju gospodarczego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

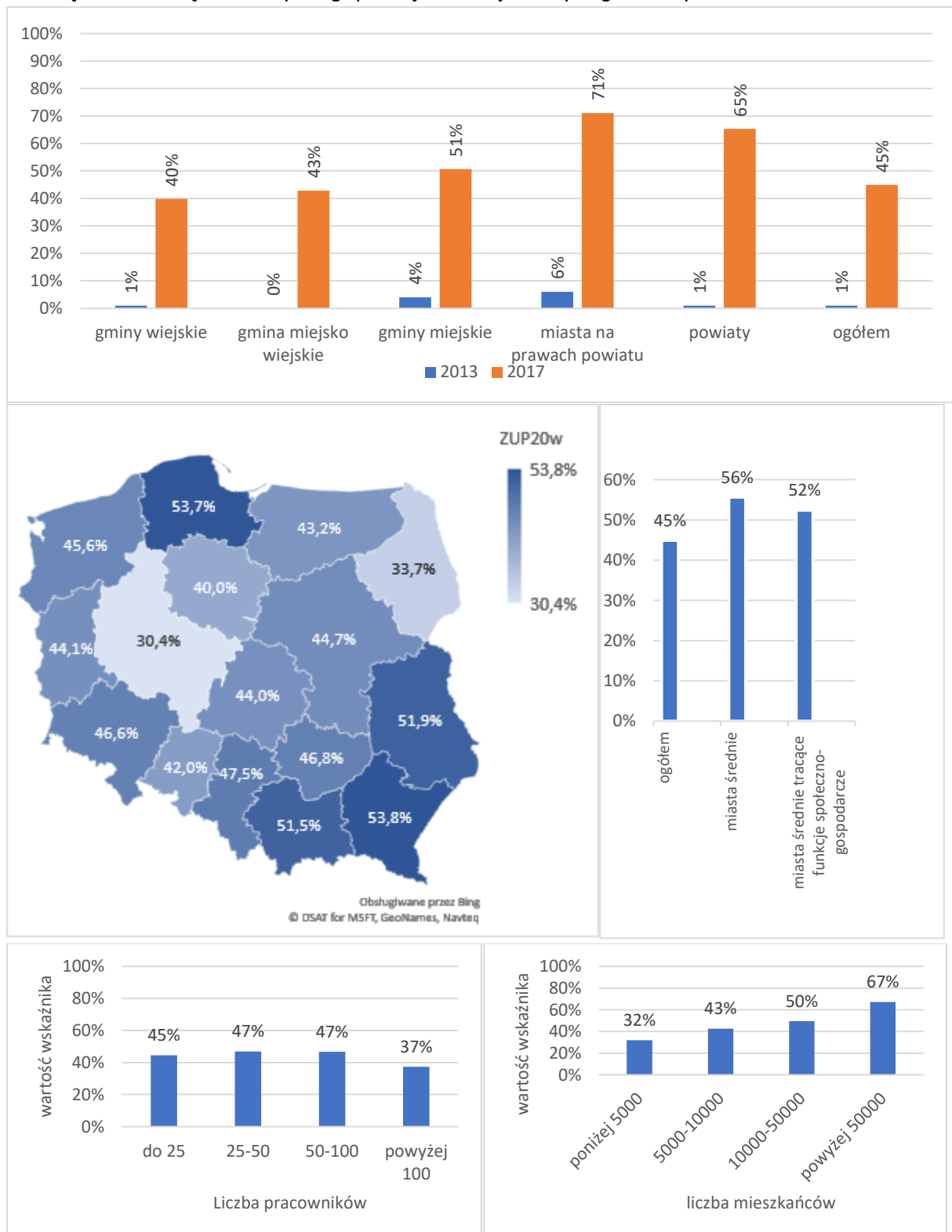
Odsetek jednostek, które działania nakierowane na rozwój gospodarczy koordynują z sąsiednimi jednostkami samorządu w celu zwiększenia wspólnego potencjału rozwoju lub lepszego ich uzupełnienia wzrósł w stosunku do roku 2013 a ż o 44 punkty procentowe i wyniósł 45%. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (71%) oraz powiatów (65%). Niższym odsetkiem JST spełniających warunek charakteryzują się gminy wiejskie (40%) oraz gminy miejsko-wiejskie (40%).

W ujęciu regionalnym zdecydowanie najniższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku województw: podlaskiego (33,7%) oraz wielkopolskiego (30,4%). Wartości najwyższe wskaźników charakteryzują województwa podkarpackie (53,8%), pomorskie (53,7%), lubelskie (51,9%) oraz małopolskie (51,5%).

Miasta średnie uzyskały wynik wskaźnika na poziomie 56%, nieco niższą wartość odnotowano w przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (52%).

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą mieszkańców JST, charakter zależności jest wprost proporcjonalny. W przypadku zmiennej odnoszącej się do liczby pracowników urzędu najniższą wartość wskaźnika odnotowano w JST zatrudniających więcej niż 100 pracowników (37%).

Rysunek 54 Odsetek JST, które działania nakierowane na rozwój gospodarczy koordynują z sąsiednimi jednostkami samorządu w celu zwiększenia wspólnego potencjału rozwoju lub lepszego ich uzupełnienia



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

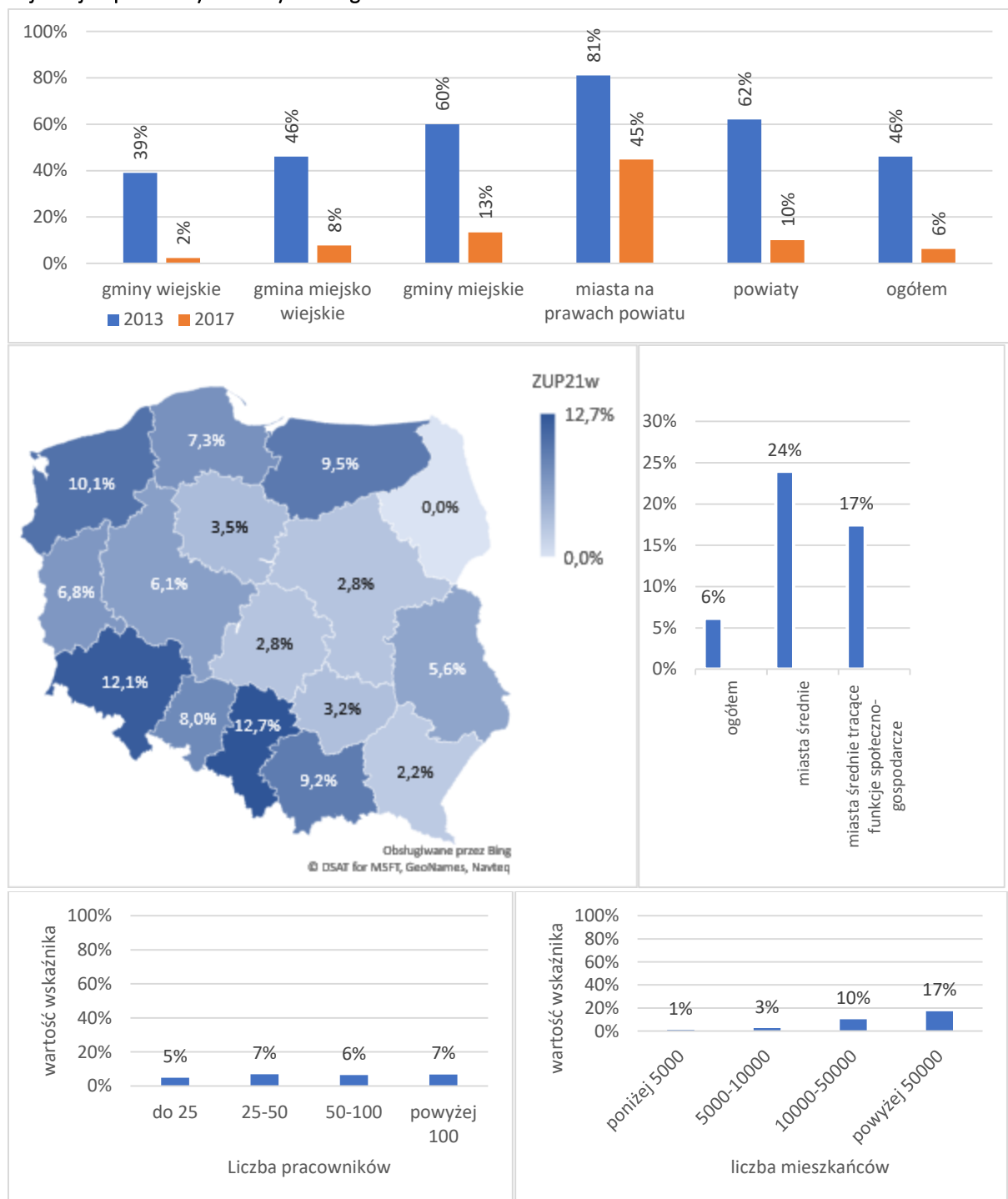
Kolejnym ze wskaźników w ramach indeksu rozwoju instytucjonalnego JST w obszarze wspierania rozwoju gospodarczego jest odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej pięciu z następujących kategorii: udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości. W porównaniu do roku 2013 wartość wskaźnika zmniejszyła się aż o 42 punkty procentowe i wynosi obecnie 6%.

W ujęciu regionalnym wartość wskaźnika kształtuje się niżej od pozostałych części kraju w województwach: podlaskim (0%), podkarpackim (2,2%), mazowieckim (2,8), łódzkim (28%), oraz świętokrzyskim (3,2%), zatem we wschodniej i centralnej części Polski. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w województwach dolnośląskim (12,1%) i śląskim (12,7%).

W przypadku miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 24%. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze osiągnęły wartość wskaźnika niższą o 7 punktów procentowych.

Nie występuje korelacja między liczbą pracowników urzędu i wartością analizowanego wskaźnika. Zależność między liczbą ludności i wartością wskaźnika ma charakter wprost proporcjonalny.

Rysunek 55 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 5 spośród wymienionych kategorii⁶



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

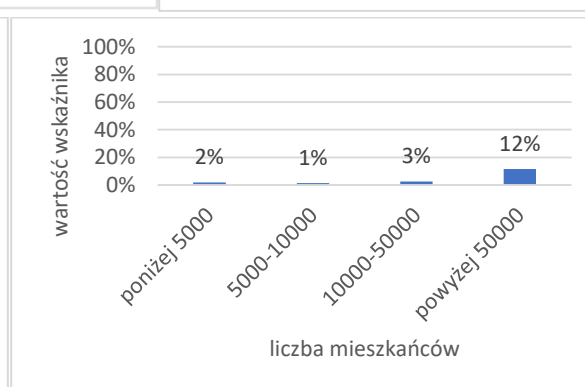
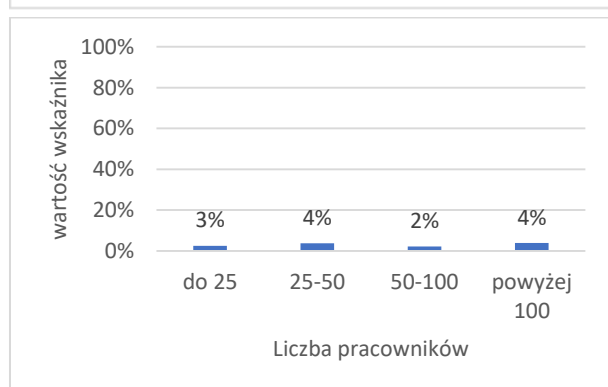
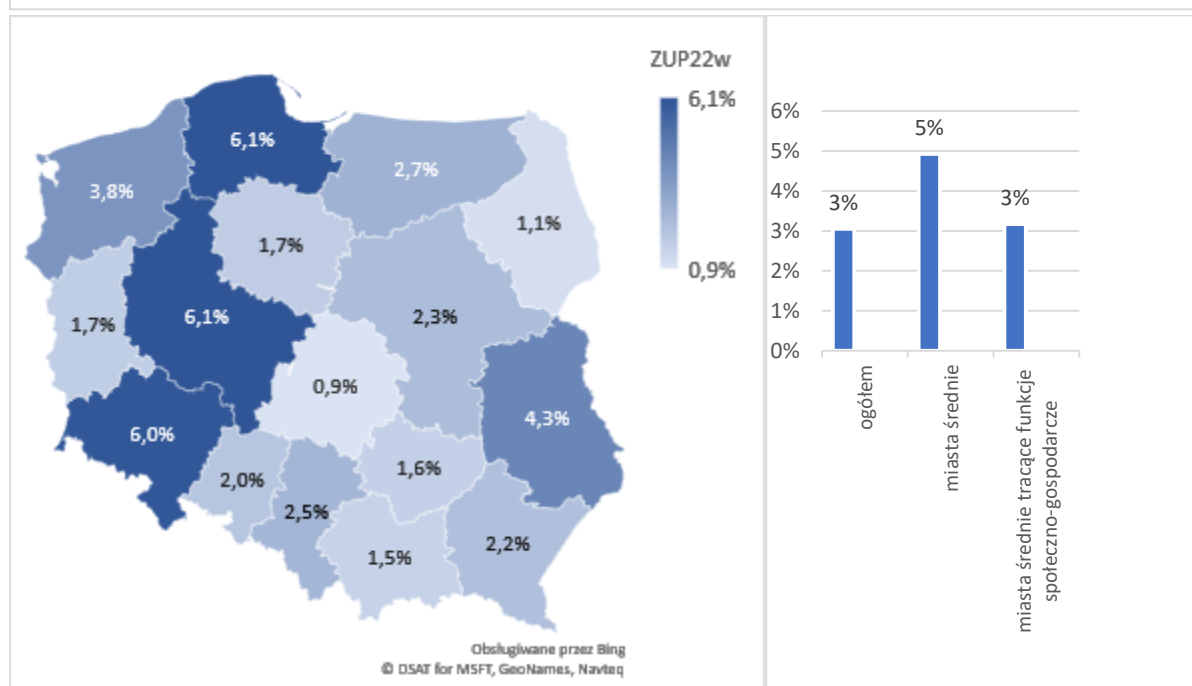
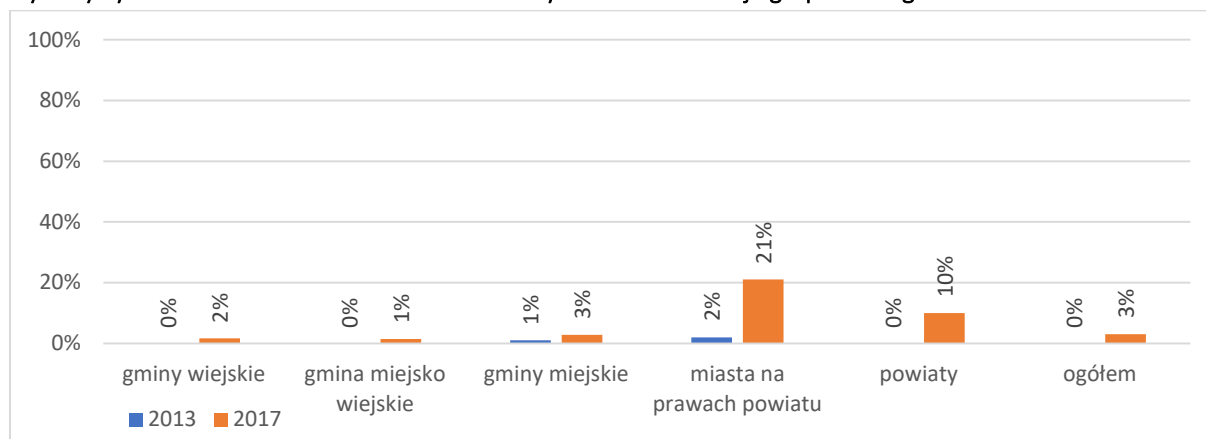
⁶ udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości

Odsetek JST, które prowadzą cykliczną ocenę efektów działalności w dziedzinie wspierania rozwoju gospodarczego oraz wszystkich narzędzi i procedur stosowanych w tym zakresie, a wyniki oceny są wykorzystywane do doskonalenia mechanizmów stymulowania rozwoju gospodarczego wyniósł 3%. W porównaniu do roku 2013 była to wartość wyższa o 3 punkty procentowe. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (21%).

W ujęciu regionalnym najwyższe wartości wskaźnika uzyskały województwa pomorskie (6,1%), wielkopolskie (6,1%), dolnośląskie (6%).

Miasta średnie osiągnęły wartość wskaźnika na poziomie 5%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 3%.

Rysunek 56 Odsetek JST, które prowadzą cykliczną ocenę efektów działalności w dziedzinie wspierania rozwoju gospodarczego oraz wszystkich narzędzi i procedur stosowanych w tym zakresie, a wyniki oceny są wykorzystywane do doskonalenia mechanizmów stymulowania rozwoju gospodarczego

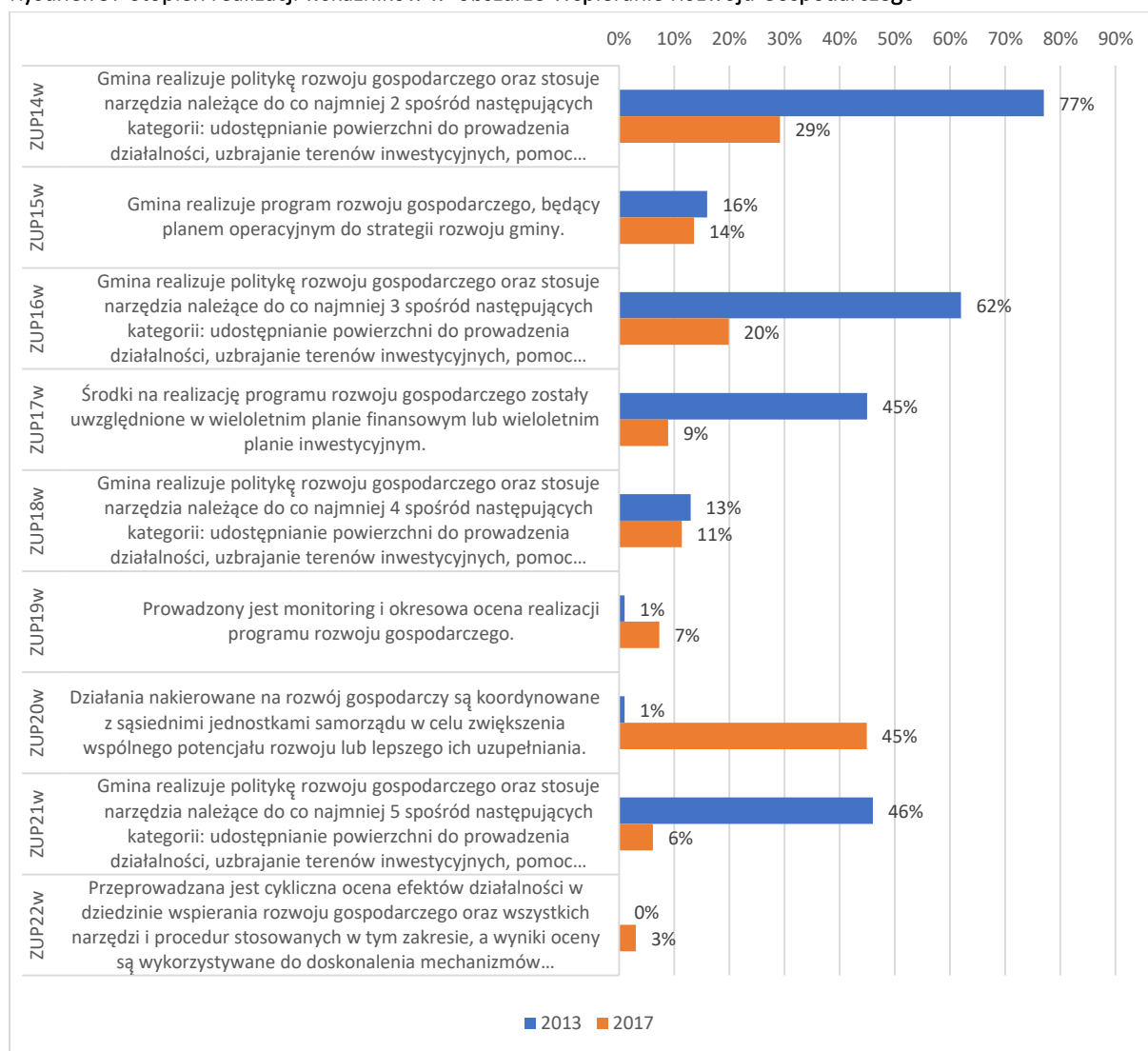


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

Podsumowanie

Wartości trzech wskaźników z obszaru wsparcia rozwoju gospodarczego wzrosły w stosunku do roku 2013. W przypadku sześciu wskaźników odnotowano spadek ich wartości. Najwyższy spadek wystąpił w przypadku wskaźnika „JST realizuje politykę rozwoju gospodarczego oraz stosuje narzędzia należące do co najmniej 2 spośród następujących kategorii: udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności, uzbrajanie terenów inwestycyjnych, pomoc doradcza lub szkoleniowa, preferencje podatkowe, ułatwianie dostępu do finansowania, programy rozwoju zasobów ludzkich na terenie gminy, działania marketingowe i promocyjne, programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości” (o 48 punktów procentowych). Najwyższy wzrost miał miejsce w przypadku wskaźnika „Działania nakierowane na rozwój gospodarczy są koordynowane z sąsiednimi jednostkami samorządu w celu zwiększenia wspólnego potencjału rozwoju lub lepszego ich uzupełniania” (o 44 punkty procentowe).

Rysunek 57 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Wspieranie Rozwoju Gospodarczego



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704) oraz badania CAWI zrealizowanego w roku 2013 (n=2088).

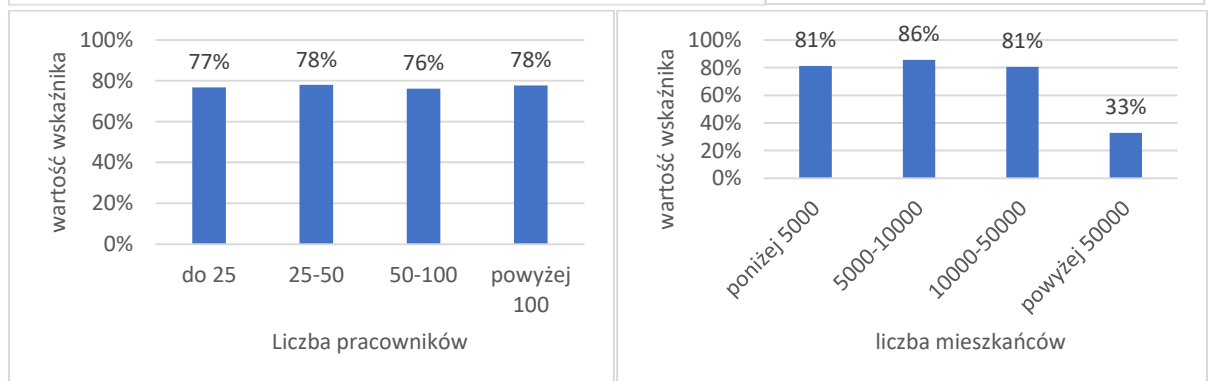
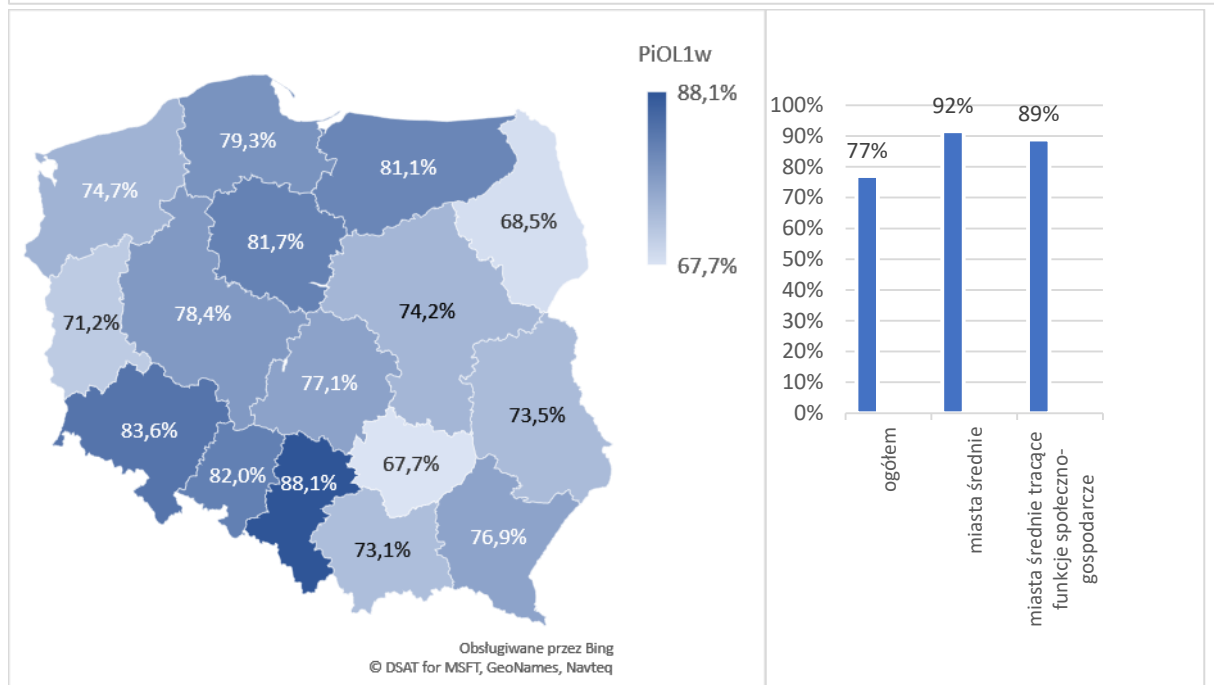
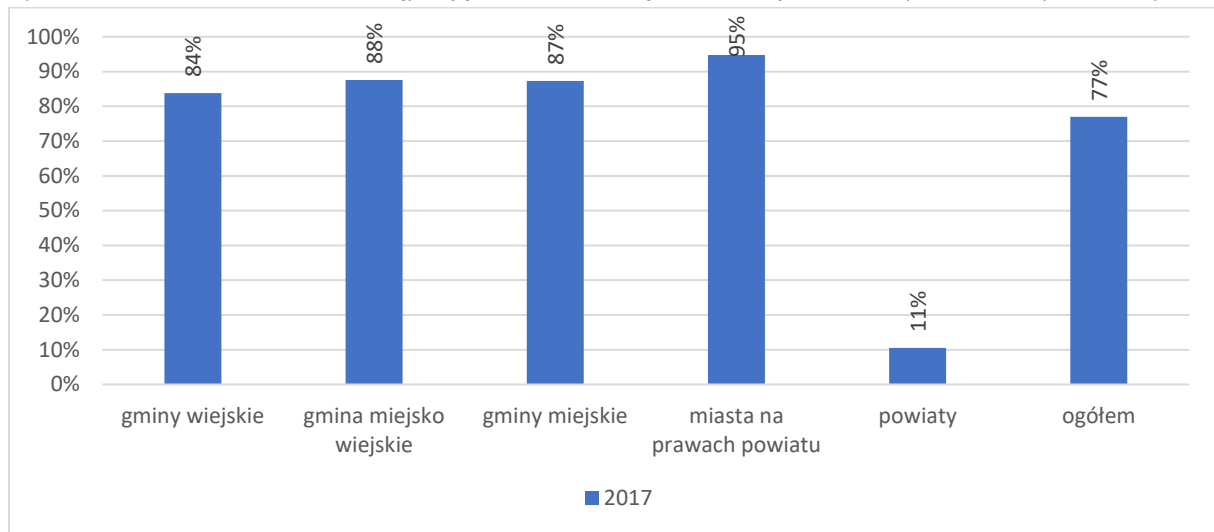
5.5 Podatki i opłaty lokalne

Obszar „Podatki i Opłaty Lokalne” obejmuje pięć wskaźników odnoszących się do procedur urzędu związanych z podatkami i opłatami lokalnymi. W ramach tego podobszaru analizowany jest aspekt informacyjny związany z udostępnianiem informacji na temat podatków i opłat lokalnych na stronie urzędu. Ponadto w ramach obszaru analizie poddana jest faza obsługi przedsiębiorców w zakresie wykorzystania systemów informatycznych do przyspieszenia i usprawnienia obsługi klienta. Dodatkowo obszar tematyczny uwzględnia aspekt monitoringu i oceny stosowanych procedur oraz posiadanie i stosowanie przez urząd procedury zwolnień z podatków.

Odsetek JST, które udostępniają na stronach urzędu informacje na temat podatków i opłat lokalnych wynosi 77%. W ujęciu regionalnym najwyższą wartość wskaźnika uzyskało województwo małopolskie (88,1%), a najniższą województwa świętokrzyskie (67,7%) oraz podlaskie (68,5%).

Miasta średnie osiągnęły wartość wskaźnika na poziomie 92%. Wynik wskaźnika dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wyniósł 89%.

Rysunek 58 Odsetek JST, które udostępniają na stronach urzędu informacje na temat podatków i opłat lokalnych



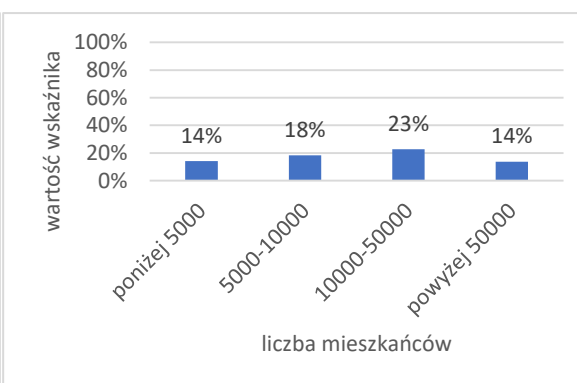
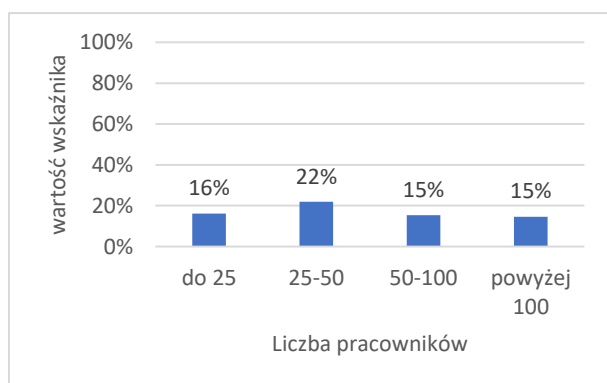
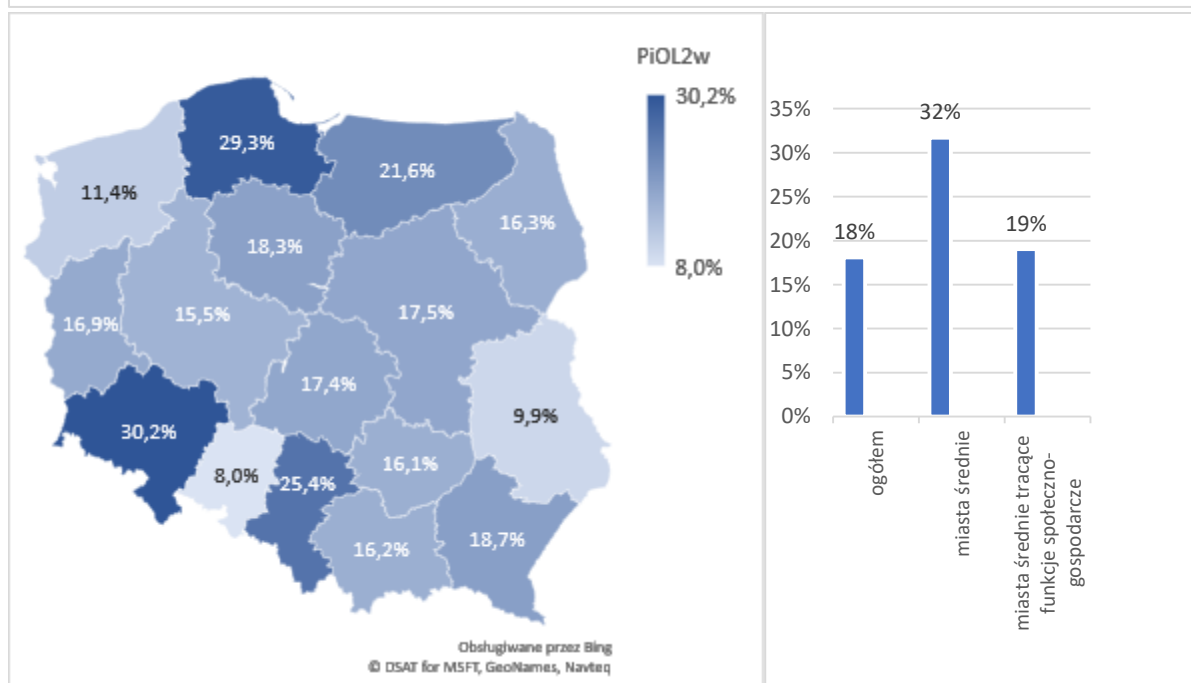
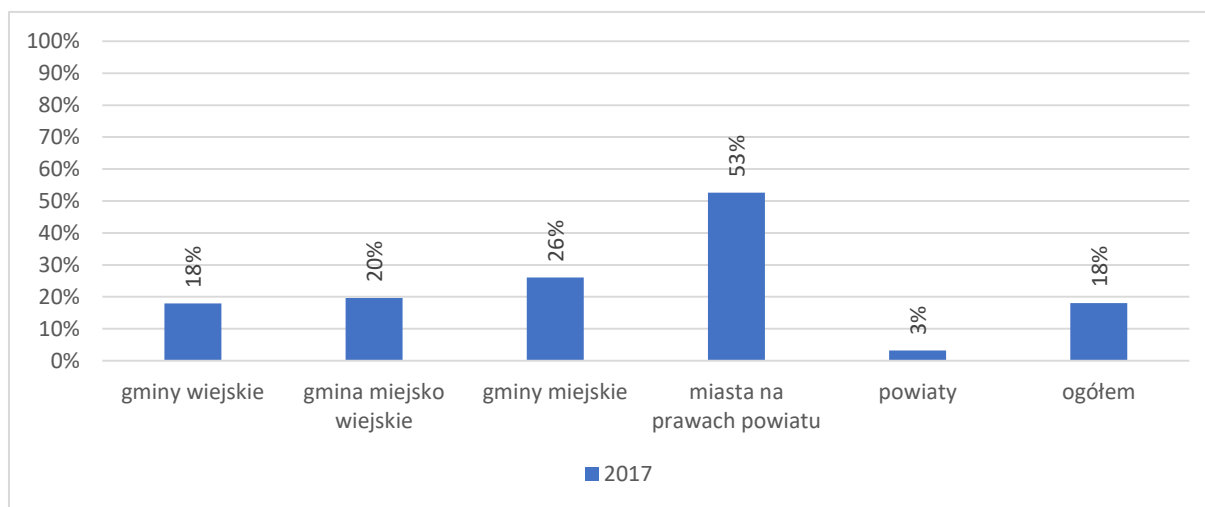
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST stosujących wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z podatkami i opłatami lokalnymi uiszczanymi przez przedsiębiorców wyniósł 18%. W ujęciu regionalnym najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku województwa dolnośląskiego (30,2%) oraz pomorskiego (29,3%). Najniższy odsetek JST stosujących wewnętrzny system informatyczny do procesów związanych z podatkami i opłatami lokalnymi odnotowano w przypadku województwa opolskiego (8%) oraz lubelskiego (9,9%).

Miasta średnie osiągnęły wartość wskaźnika na poziomie 32%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 19%.

Wskaźnik nie jest skorelowany z liczbą pracowników urzędu oraz liczbą mieszkańców JST.

Rysunek 59 Odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z podatkami i opłatami lokalnymi uiszczanymi przez przedsiębiorców

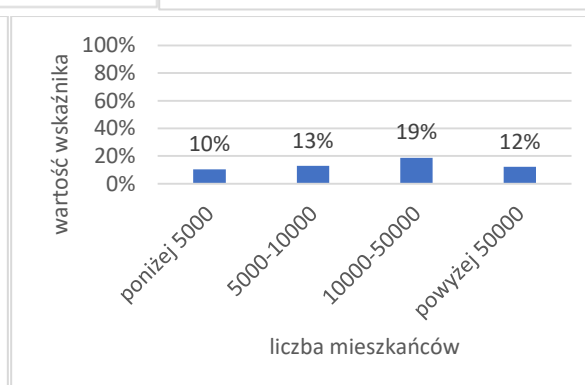
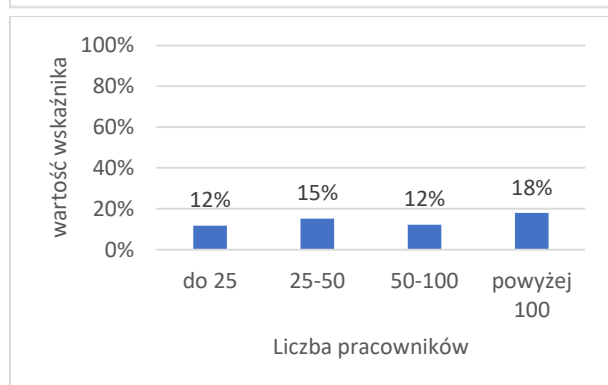
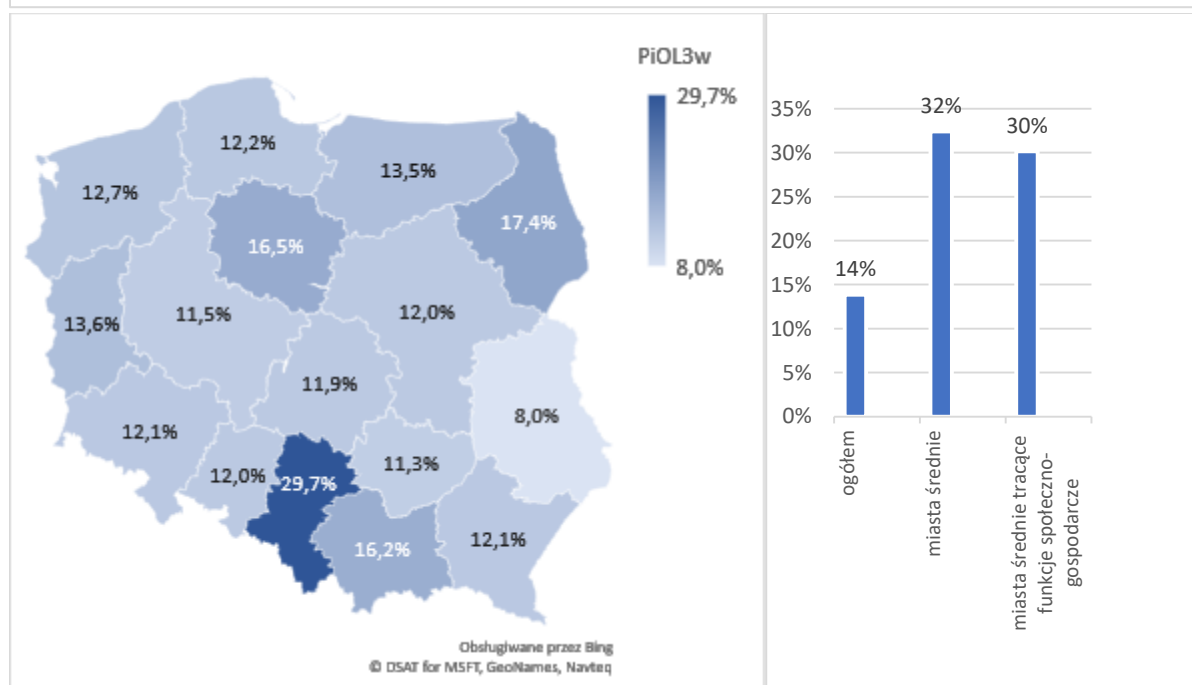
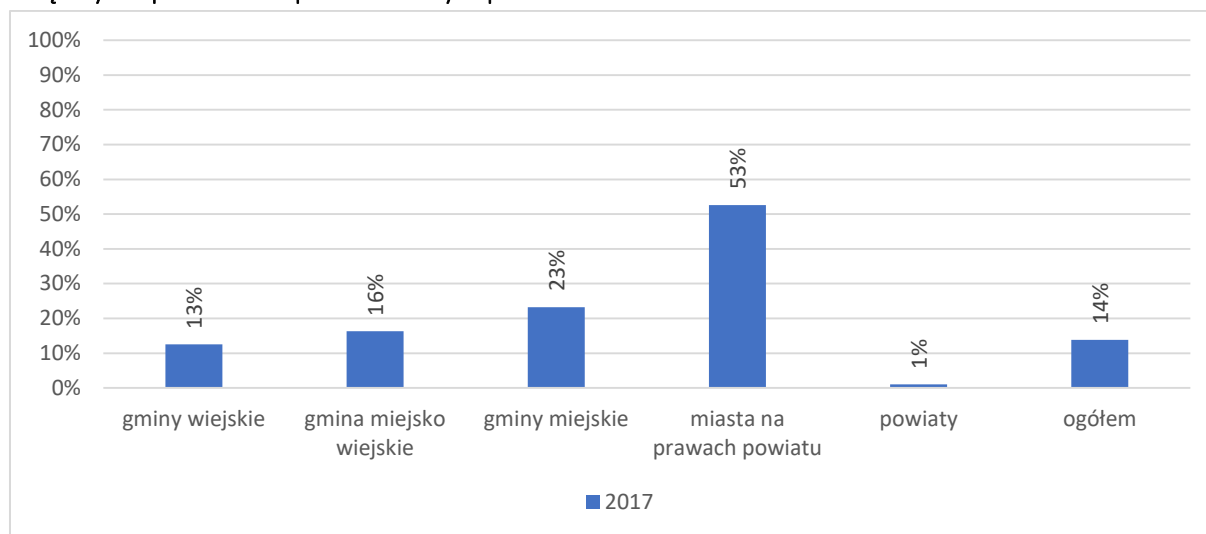


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST, które stosują system informatyczny pozwalający przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi przez Internet wyniósł 14%. Najwyższa wartość wskaźnika została odnotowana w województwie śląskim (29,7%).

Wśród miast średnich 32% stosuje tego rodzaju system informatyczny, a wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 30%.

Rysunek 60 Odsetek JST, które stosują system informatyczny pozwalający przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi przez Internet



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Spośród urzędów, które stosują wewnętrzny system informatyczny pozwalający przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi przez Internet (236) 43,2% realizuje co najmniej dwie usługi na poziomie przynajmniej interakcji dwustronnej. Co najmniej dwie usługi na poziomie przynajmniej transakcyjnym realizuje 16,1% urzędów posiadających i stosujących wewnętrzny system informatyczny pozwalający przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi. Jakąkolwiek usługę świadczoną na poziomie personalizacji posiada 6,4% urzędów.

Tabela 12 Poziom stosowanych systemów informatycznych, które pozwalają przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi przez Internet

	n=33	n=59	n=122	n=20	n=2	n=236
	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	gmina wiejska	miasto na prawach powiatu	powiat	ogółem
poziom	przynajmniej jedna usługa					
informatyczny	51,5%	63,2%	59,2%	72,2%	50,0%	58,5%
interakcja jednostronna	57,6%	61,4%	53,3%	50,0%	50,0%	54,2%
interakcja dwustronna	30,3%	29,8%	30,0%	44,4%	0,0%	30,1%
transakcyjny	18,2%	7,0%	10,8%	27,8%	0,0%	11,9%
personalizacja	9,1%	3,5%	5,0%	22,2%	0,0%	6,4%
poziom	przynajmniej dwie usługi					
informatyczny	39,4%	54,4%	47,5%	50,0%	0,0%	46,6%
interakcja jednostronna	54,5%	57,9%	48,3%	33,3%	50,0%	49,2%
interakcja dwustronna	24,2%	28,1%	28,3%	33,3%	0,0%	27,1%
transakcyjny	15,2%	7,0%	9,2%	22,2%	0,0%	10,2%
personalizacja	6,1%	3,5%	5,0%	22,2%	0,0%	5,9%

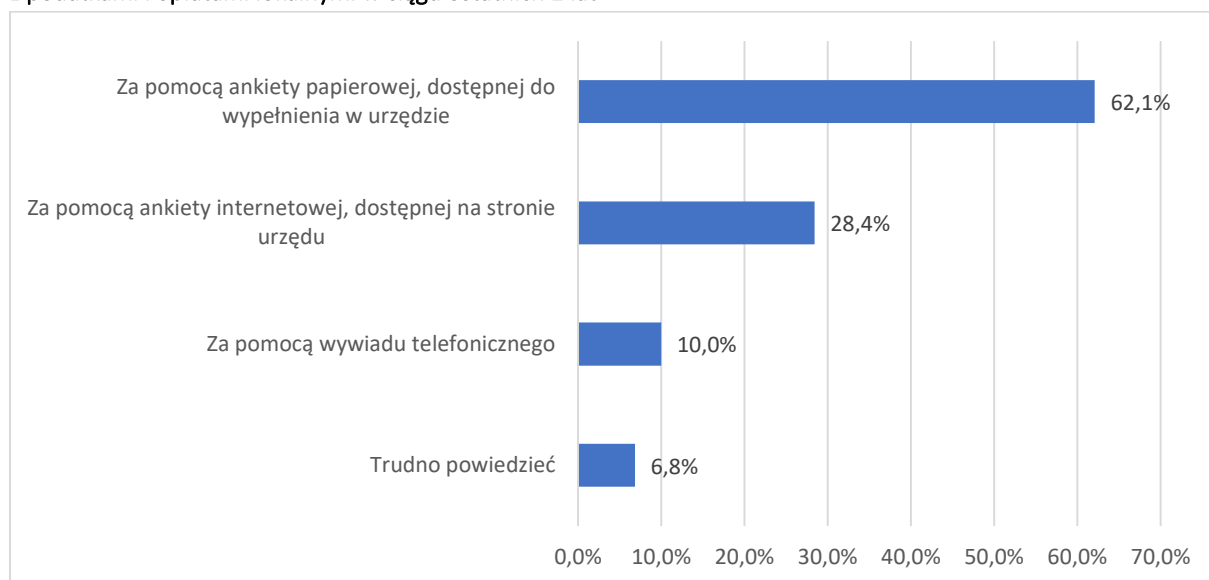
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST, które monitorują poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi wyniósł 11%. Najwyższe wartości wskaźnika uzyskały województwa: śląskie (16,9%) oraz kujawsko-pomorskie (16,5%). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano z kolei w województwach podlaskim (4,8%) oraz świętokrzyskim (4,8%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 27%, zaś miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 19%.

Najczęstszą metodą prowadzenia monitoringu poziomu satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi jest ankieta papierowa dostępna do wypełnienia w urzędzie (62,1%). Znaczna część jednostek samorządu terytorialnego prowadząca monitoring tych usług prowadzi go za pomocą ankiety internetowej dostępnej na stronie urzędu (28,4%). Zdecydowanie mniejsza liczba urzędów stosuje w tym celu wywiady telefoniczne (6,8%).

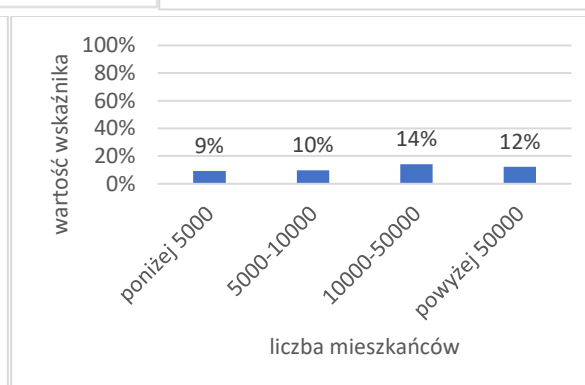
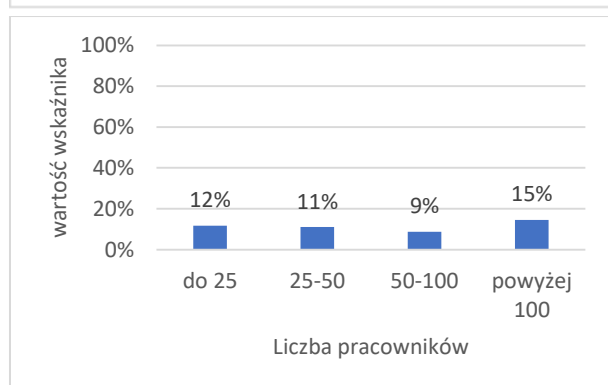
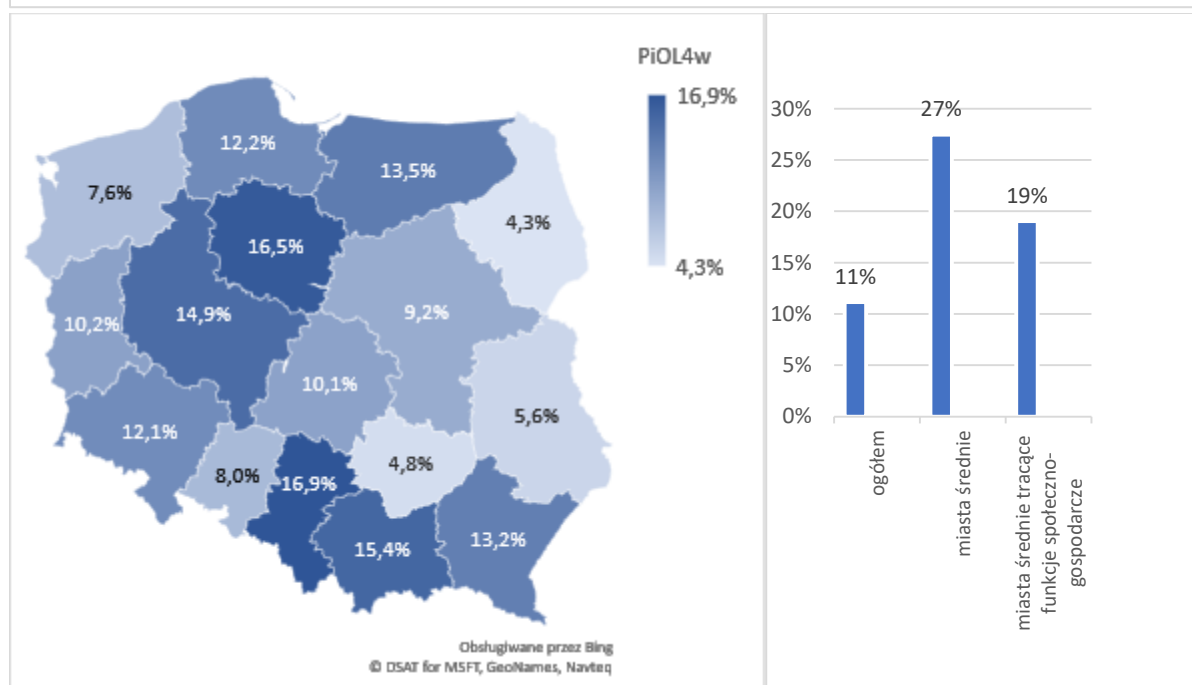
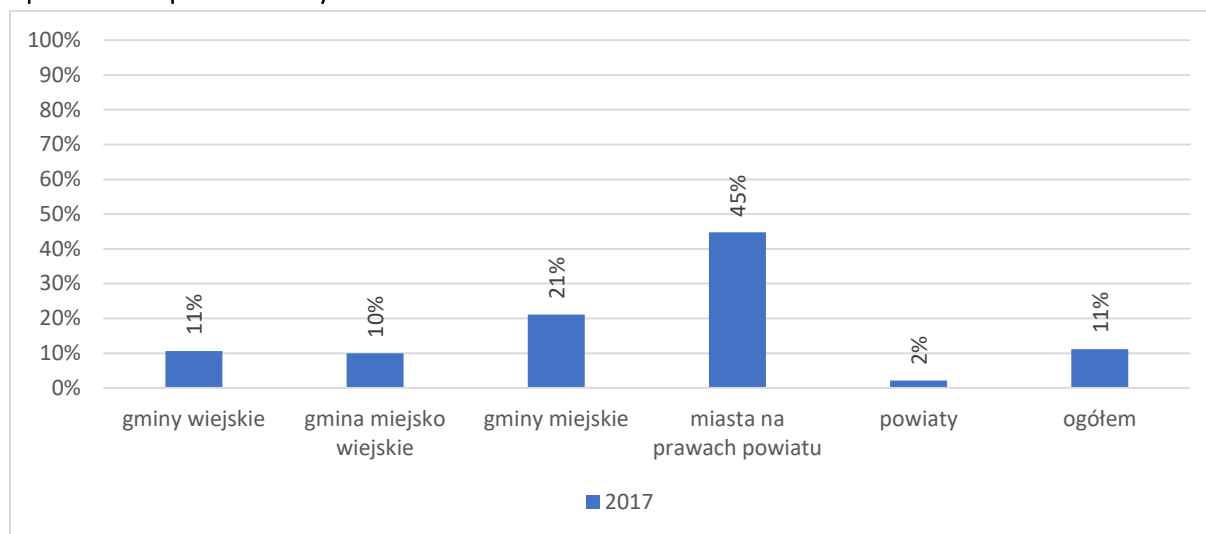
Rysunek 61 W jaki sposób urząd monitorował poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi w ciągu ostatnich 2 lat



	n=30 gmina miejska	n=36 gmina miejsko-wiejska	n=103 gmina wiejska	n=17 miasta na prawach powiatu	n=4 powiaty
Za pomocą ankiety internetowej, dostępnej na stronie urzędu	33,3%	33,3%	27,2%	23,5%	0,0%
Za pomocą ankiety papierowej, dostępnej do wypełnienia w urzędzie	70,0%	69,4%	53,4%	82,4%	75,0%
Za pomocą wywiadu telefonicznego	6,7%	11,1%	10,7%	11,8%	0,0%
Trudno powiedzieć	0,0%	5,6%	9,7%	0,0%	25,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=190)

Rysunek 62 Odsetek JST, które monitorują poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi.



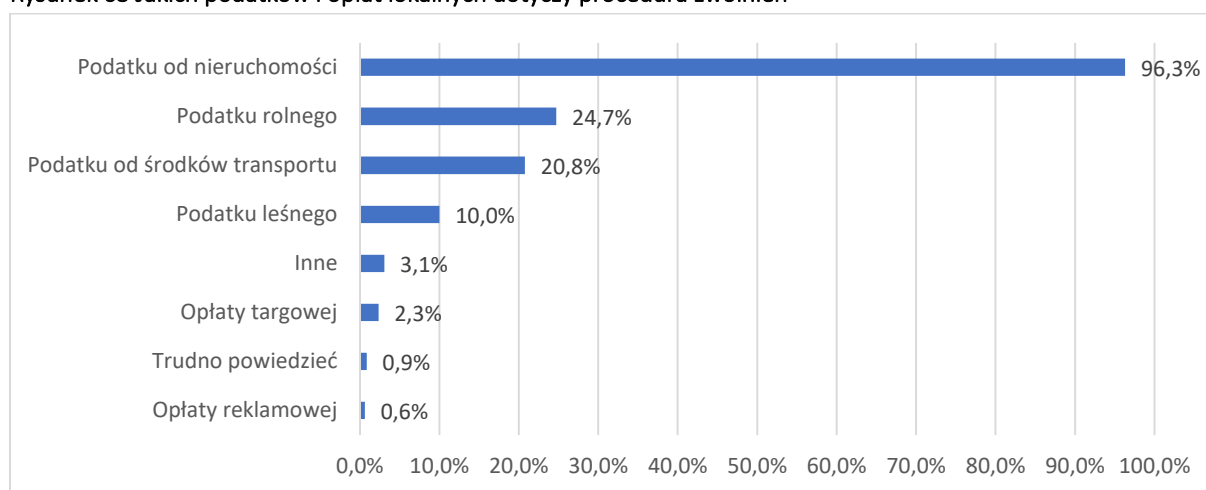
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST posiadających i stosujących procedurę zwolnień z podatków i opłat lokalnych wyniósł 39%. W ujęciu regionalnym najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w przypadku województwa opolskiego (52%) oraz śląskiego (47,5%). Najniższe wartości wskaźnika wystąpiły w województwach podlaskim (26,1%), świętokrzyskim (30,6%), mazowieckim (31,3%) oraz zachodniopomorskim (31,6%).

Odsetek JST posiadających i stosujących zwolnienia z podatków i nieruchomości wśród miast średnich wyniósł 60%, zaś wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 62%.

Jednostki samorządu terytorialnego, które uchwaliły procedurę zwolnień z podatków i opłat lokalnych (47,5%) w większości przyjęły procedurę dla podatku od nieruchomości (96,3%). Blisko jedna czwarta urzędów posiada również procedurę zwolnień z podatku rolnego (24,7%). Kolejną pod względem liczebności wskazań kategorią jest podatek od środków transportu, który uchwaliło 20,8% JST posiadających procedury zwolnień z podatków i opłat lokalnych. Część badanych (3,1%) wskazała także odpowiedź inne podając jako przykłady: czynsze i najmy należności cywilno-prawnych, dzierżawy nieruchomości, infrastruktury w pasie drogowym, opłaty od posiadania psa, opłaty za odpady komunalne, opłaty za ścieki i pobór wody.

Rysunek 63 Jakich podatków i opłat lokalnych dotyczy procedura zwolnień

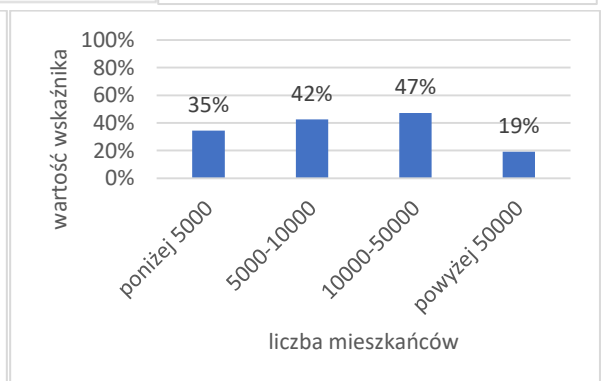
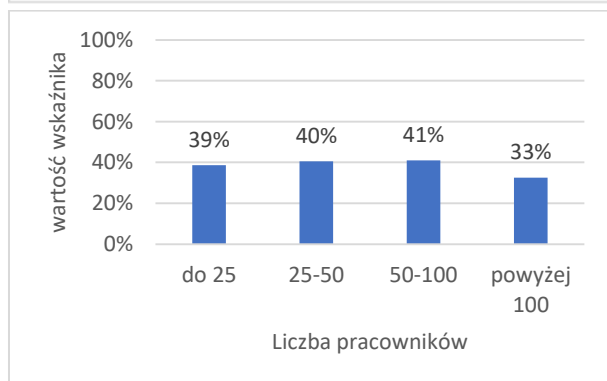
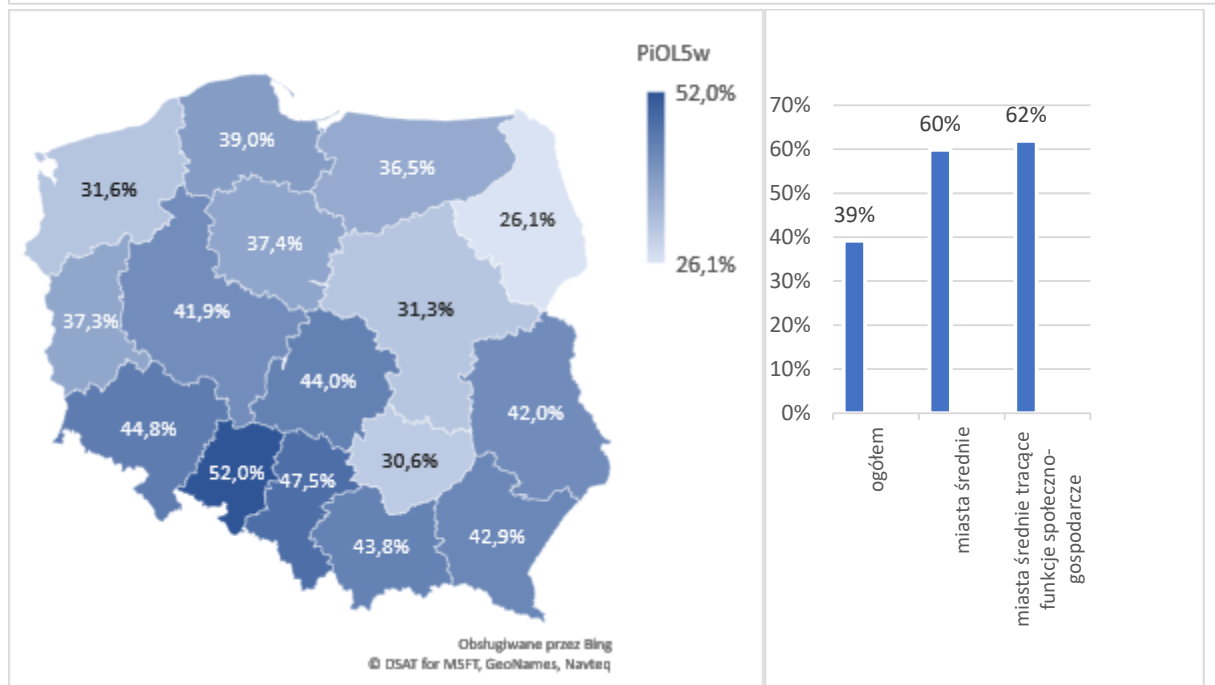
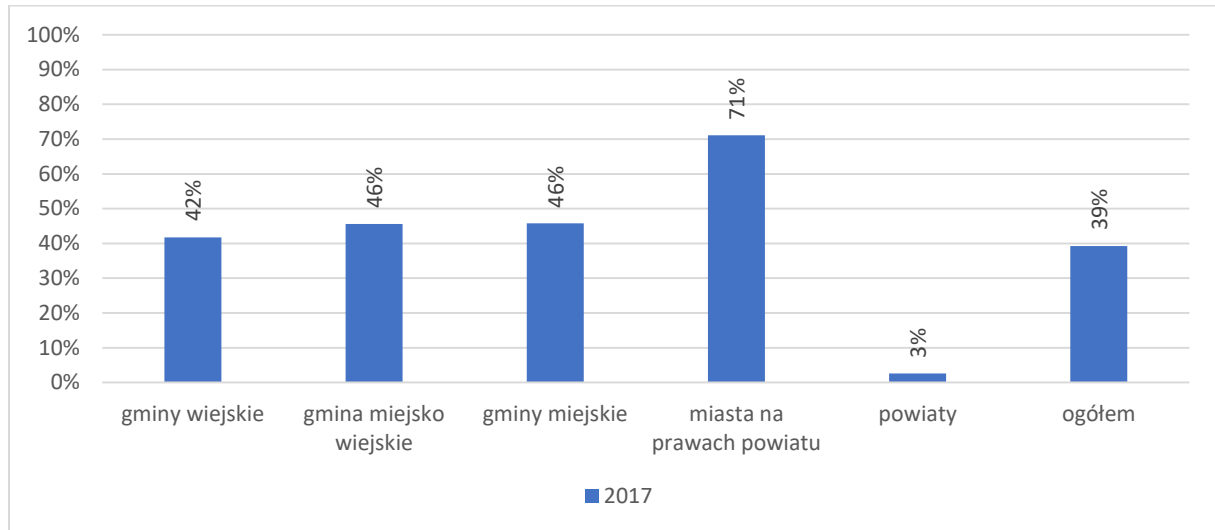


	N=89	N=204	N=478	N=29	N=9
	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	gmina wiejska	miasta na prawach powiatu	powiaty
PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI	97,8%	98,0%	96,4%	100,0%	22,2%
PODATKU OD ŚRODKÓW TRANSPORTU	9,0%	15,7%	25,5%	20,7%	0,0%
PODATKU ROLNEGO	11,2%	20,1%	30,1%	17,2%	0,0%
PODATKU LEŚNEGO	4,5%	10,8%	11,1%	6,9%	0,0%
OPŁATY TARGOWEJ	3,4%	2,5%	1,3%	17,2%	0,0%
OPŁATY REKLAMOWEJ	0,0%	0,5%	0,0%	6,9%	22,2%
TRUDNO POWIEDZIEĆ	2,2%	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=809)

Wśród badanych urzędów posiadających procedurę zwolnień od podatków (809) przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy zwolnienia z podatków i/lub opłat lokalnych dokonało 82,6% JST. Najczęstszymi są zwolnienia od podatku od nieruchomości (95,9%), podatku rolnego (28,6%) oraz podatku od środków transportu 16,5%.

Rysunek 64 Odsetek JST, które posiadają i stosują procedurę zwolnień z podatków i opłat lokalnych

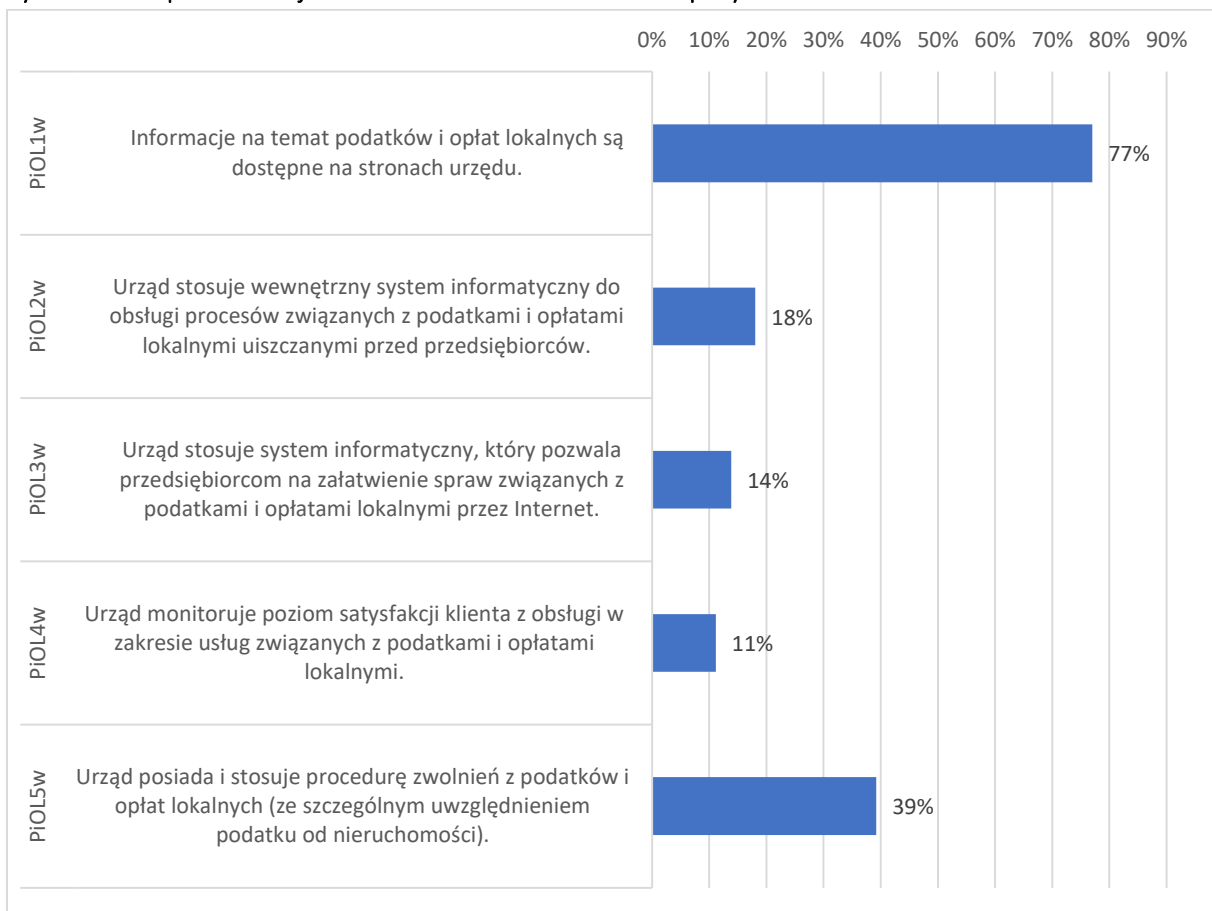


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Podsumowanie

W obszarze Podatki i Opłaty Lokalne najwyższy odsetek JST spełnił warunki dla wskaźnika pierwszego tj. udostępnia informacje na temat podatków i opłat lokalnych na stronach internetowych urzędu (77%). Najmniejszy odsetek JST monitoruje poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi.

Rysunek 65 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Podatki i Opłaty Lokalne



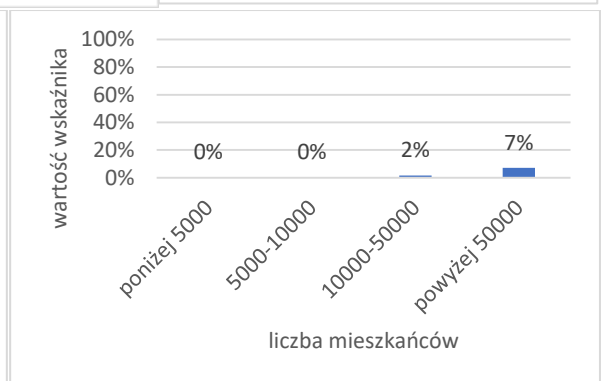
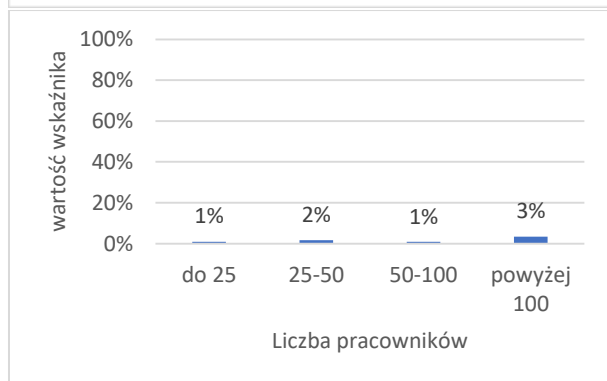
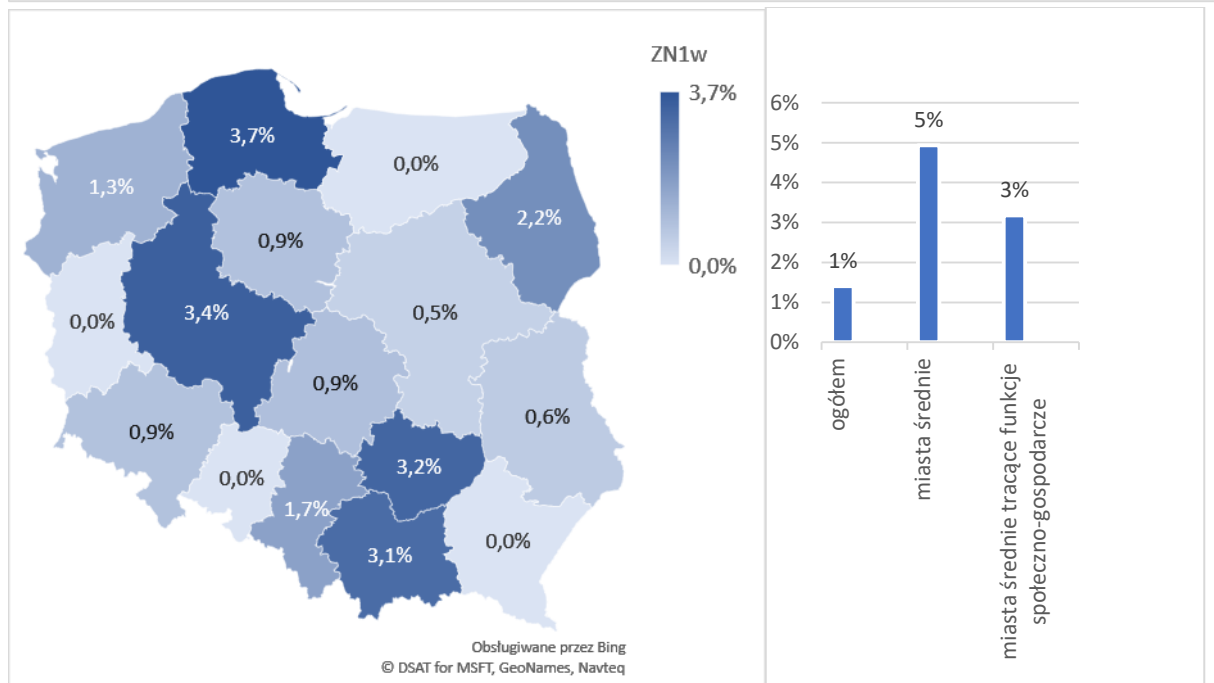
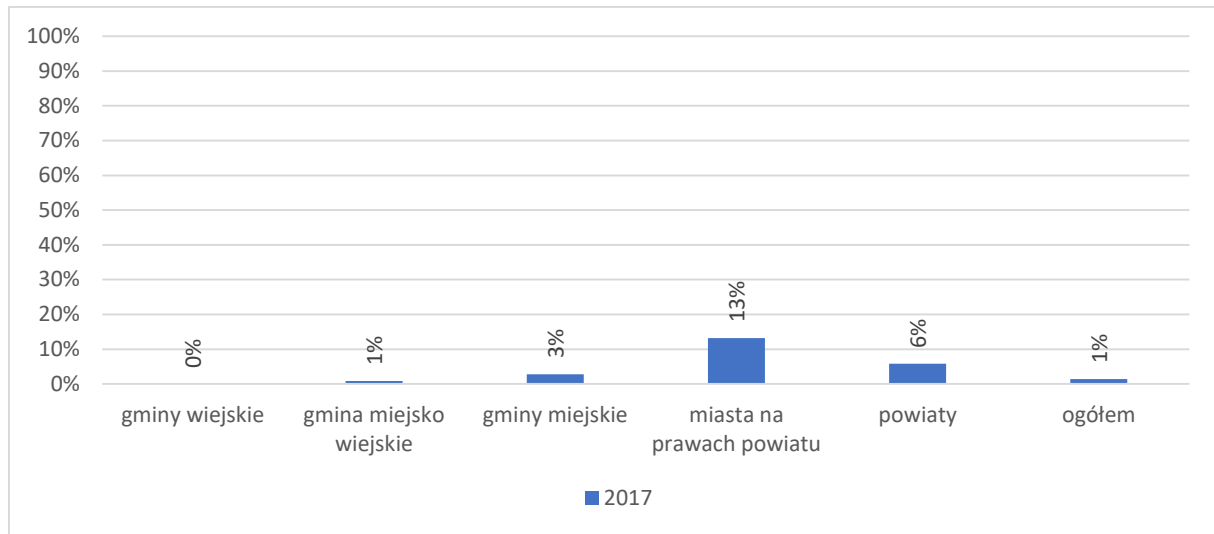
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

5.6 Zarządzanie nieruchomościami

Obszar „Zarządzanie nieruchomościami” obejmuje sześć wskaźników odnoszących się do procedur urzędu związanych z podatkami i opłatami lokalnymi. W ramach tego obszaru analizowane jest udostępnianie przez JST informacji na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej, posiadanie przez JST aktualnych planów wykorzystania zasobu nieruchomości i zagospodarowania pustostanów. Ponadto analizie poddano monitoring i ewaluację realizacji umów najmu oraz stosowanie wewnętrznego systemu informatycznego o obsługi klientów w zakresie spraw związanych z zarządzaniem nieruchomościami.

Tylko 1% JST posiada aktualne plany wykorzystania zasobu nieruchomości i zagospodarowania pustostanów. Wśród miast średnich odsetek ten wyniósł 5%, a wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 3%.

Rysunek 66 Odsetek JST, które posiadają aktualne plany wykorzystania zasobu nieruchomości i zagospodarowania pustostanów



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST monitorujących realizację umów najmu dzierżawy wyniósł 40%. Najwyższe wartości wskaźnika wystąpiły wśród miast na prawach powiatu (56%), zaś najniższe w gminach wiejskich (36%).

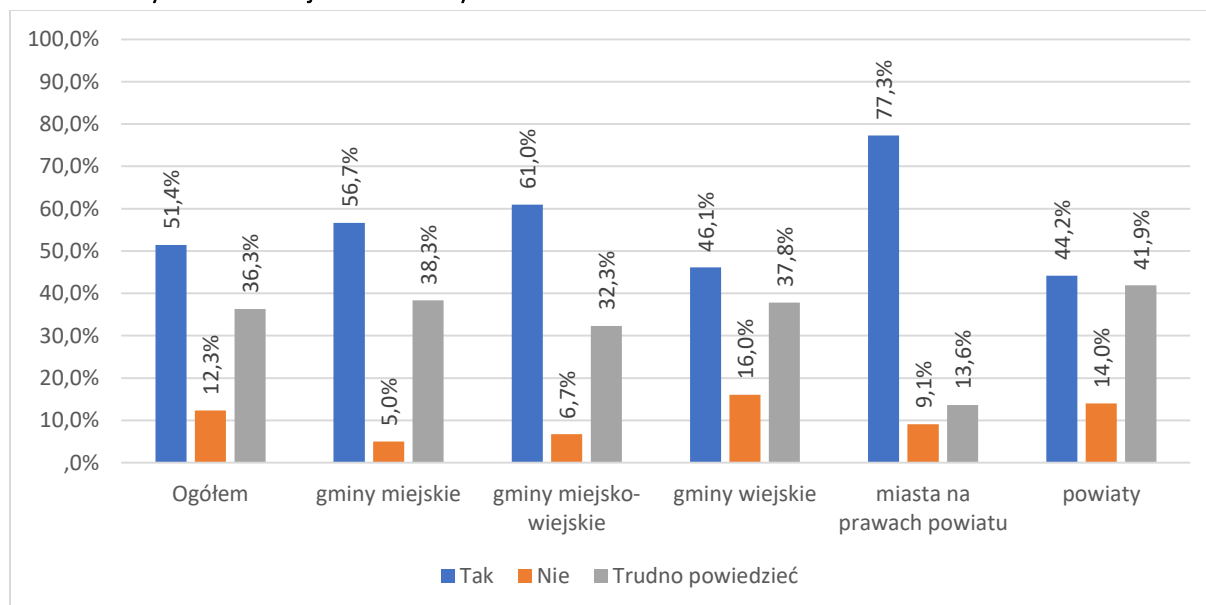
W ujęciu regionalnym najwyższą wartość wskaźnika uzyskało województwo dolnośląskie (48,3%) oraz wielkopolskie (46,6%). Wartości najniższe odnotowano w województwach: opolskim (30%) i podlaskim (31,5%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 49%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 40%.

Wartość tego wskaźnika jest skorelowana z liczbą mieszkańców JST, a zależność ma charakter wprost proporcjonalny.

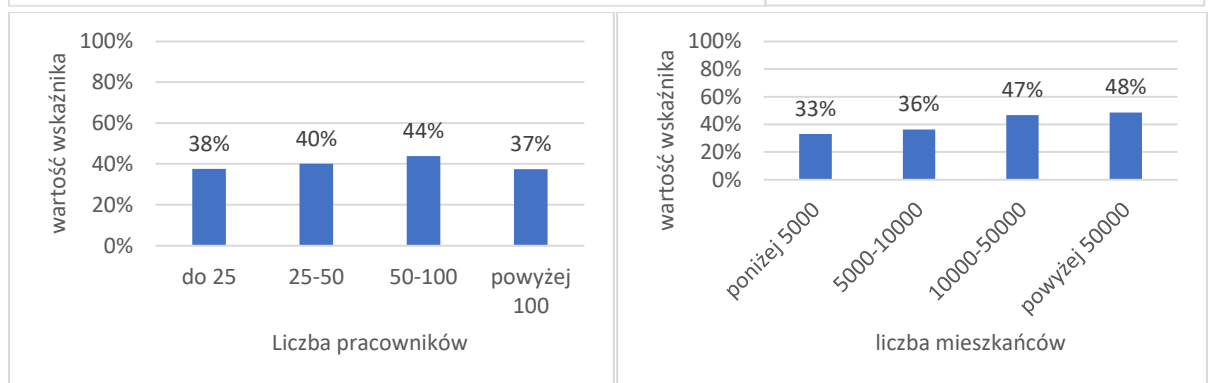
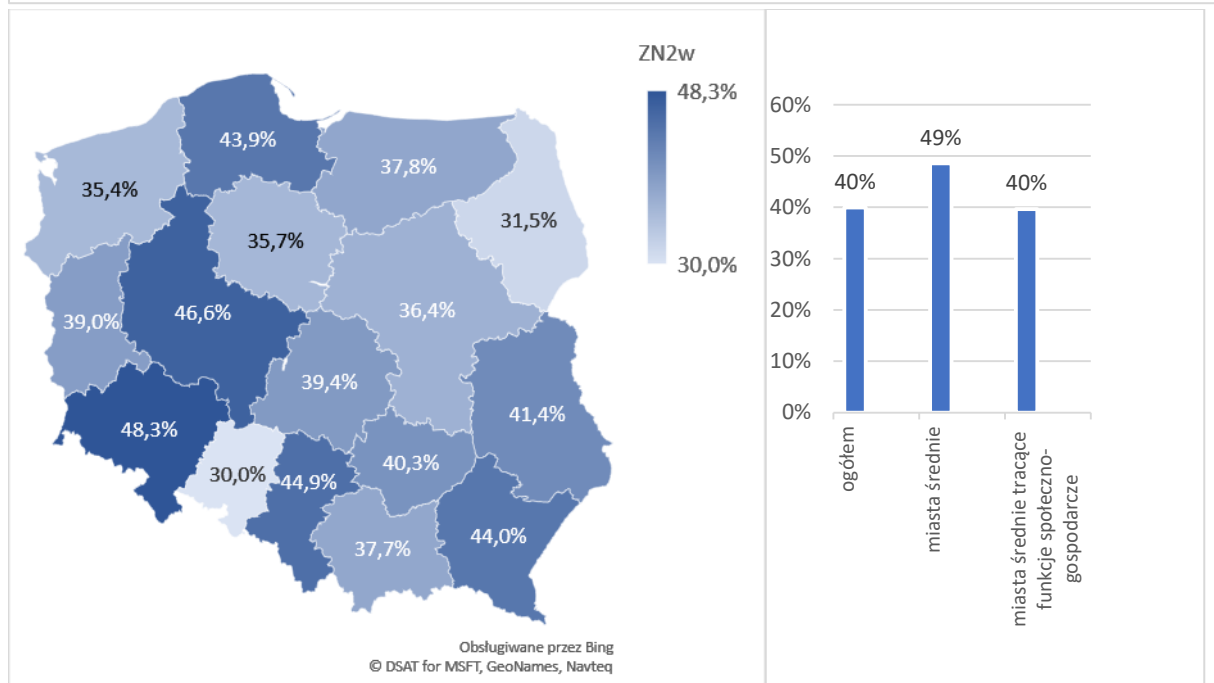
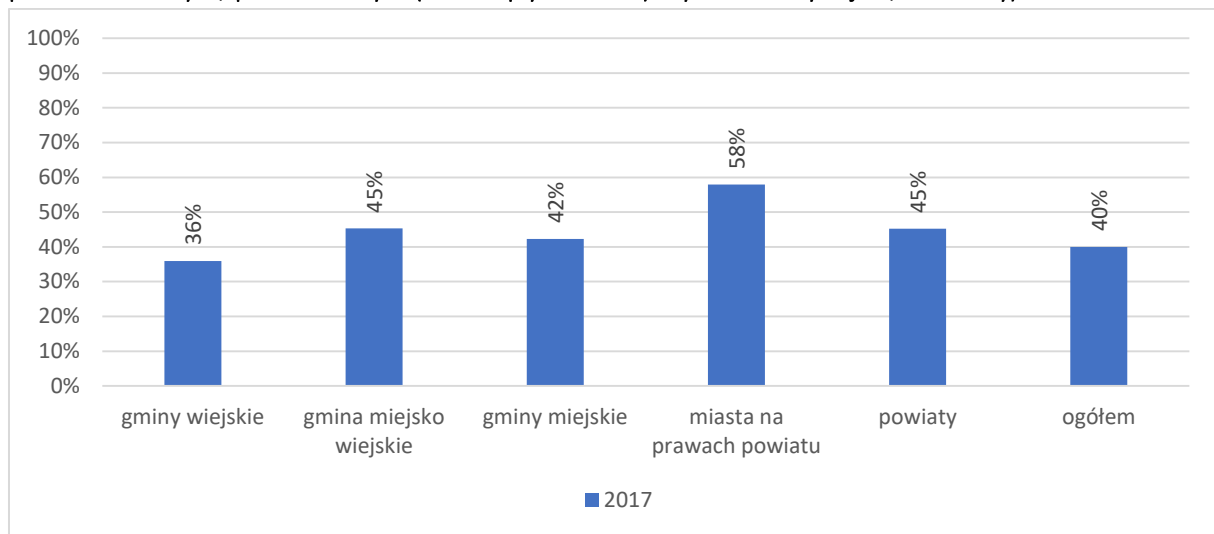
W połowie jednostek samorządu terytorialnego, w których prowadzony jest monitoring realizacji umów najmu i dzierżawy, który obejmuje rejestr należności przeterminowanych/przedawnionych wyniki monitoringu są wykorzystywane przez urząd w celu zwalczania problemu niespłacania należności z tytułu umów najmu i dzierżawy (1,4%).

Rysunek 67 Czy wyniki przeprowadzonego monitoringu dotyczącego należności przeterminowanych/przedawnionych są wykorzystywane przez urząd w celu zwalczania problemu niespłacania należności z tytułu umów najmu i dzierżawy



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=681)

Rysunek 68 Odsetek JST, które monitorują realizację umów najmu i dzierżawy (w tym rejestr należności przeterminowanych/ przedawnionych (wraz z upływem 3 lat) z tytułu umowy najmu/ dzierżawy).



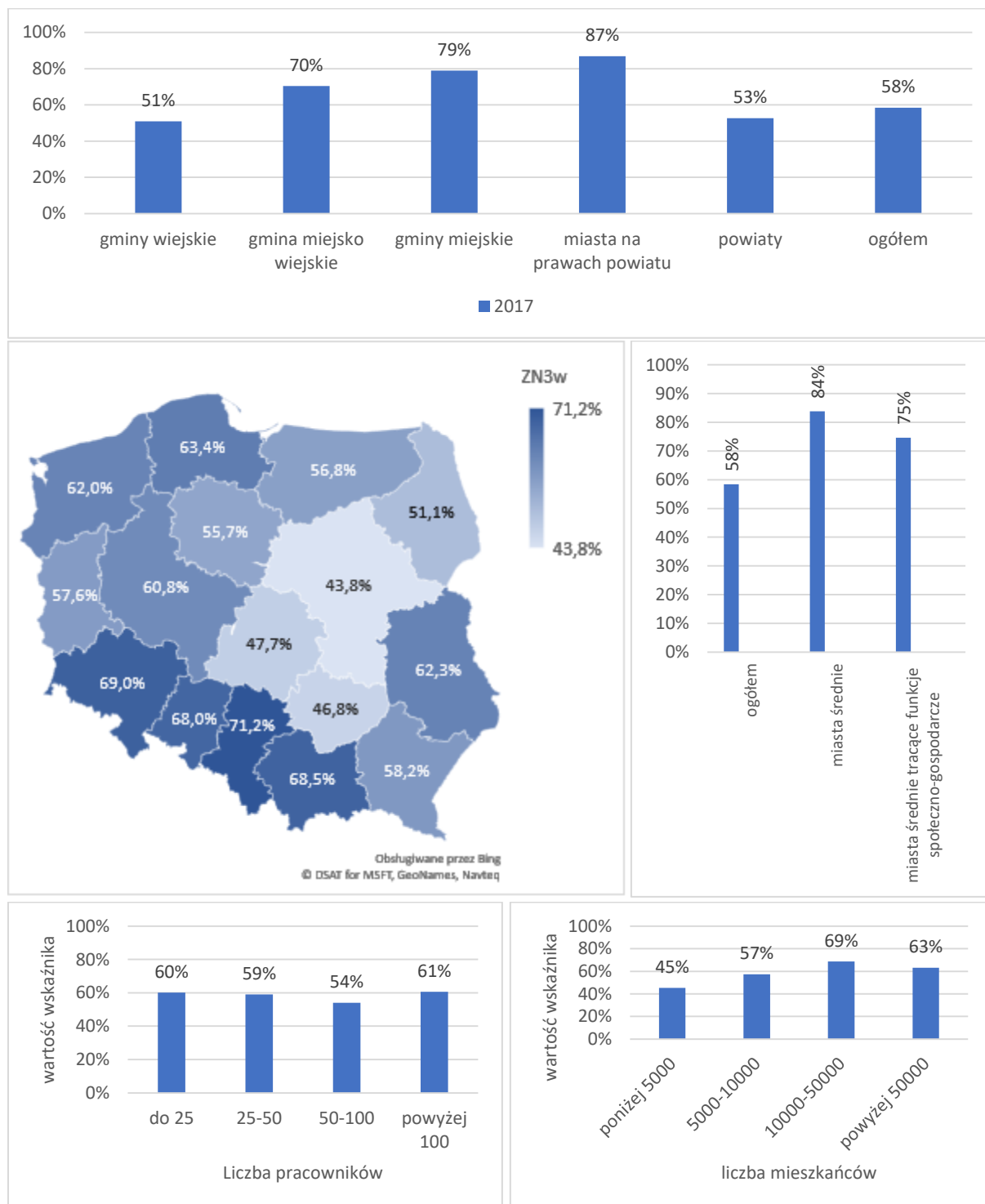
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST, które aktualizują i udostępniają informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej wyniósł 58%. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (87%), zaś najniższą dla gmin wiejskich (51%).

W ujęciu regionalnym najwyższy odsetek JST aktualizujących i udostępniających informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej wystąpił w województwach: śląskim (71,2%), dolnośląskim (69%), małopolskim (68,5%) oraz opolskim (68%). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku województw: mazowieckiego (43,8%), świętokrzyskiego (46,8%) oraz łódzkiego (47,7%).

Wartość wskaźnika dla miast średnich wyniosła 84%, a dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 75%.

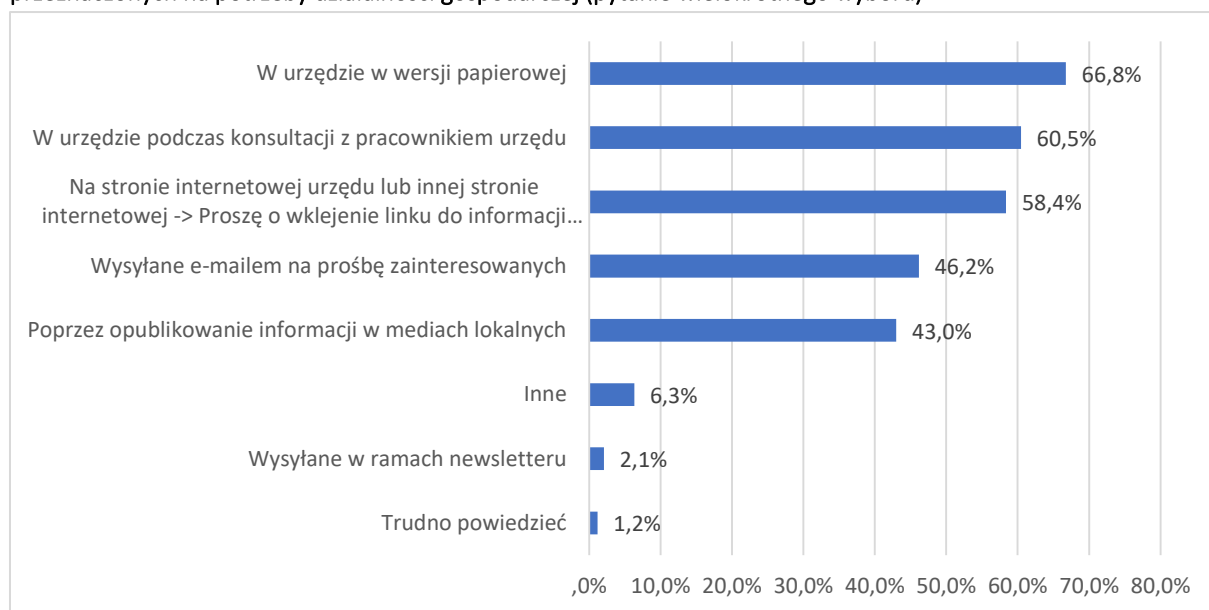
Rysunek 69 Odsetek JST, które udostępniają informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej są dostępne i aktualizowane na stronach urzędu lub w innej formie.



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Do najpowszechniejszych form udostępniania informacji na temat lokali użytkowych i nieruchomości należy zapewnienie dostępu do materiałów w urzędzie w formie papierowej (66,8%) oraz w urzędzie podczas konsultacji z pracownikiem urzędu (60,5%). W przypadku ponad połowy jednostek samorządu terytorialnego informacje udostępniane są na stronie internetowej urzędu lub innej stronie internetowej (58,4%). Zdecydowanie najrzadziej spotykaną formą udostępniania informacji na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych jest wysyłanie ich w ramach newsletteru (2,1%).

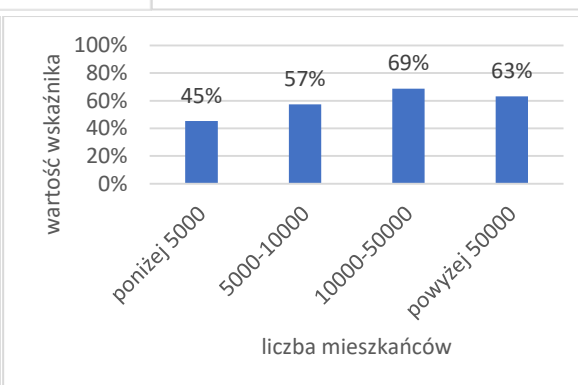
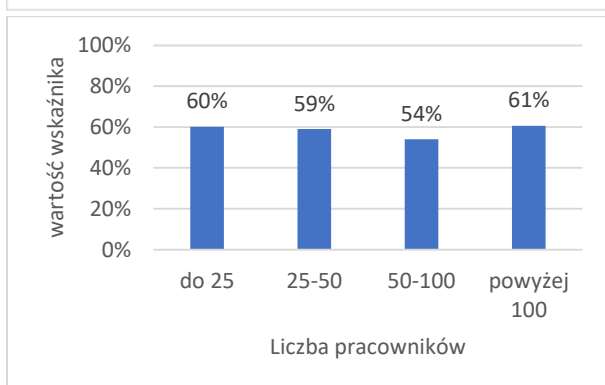
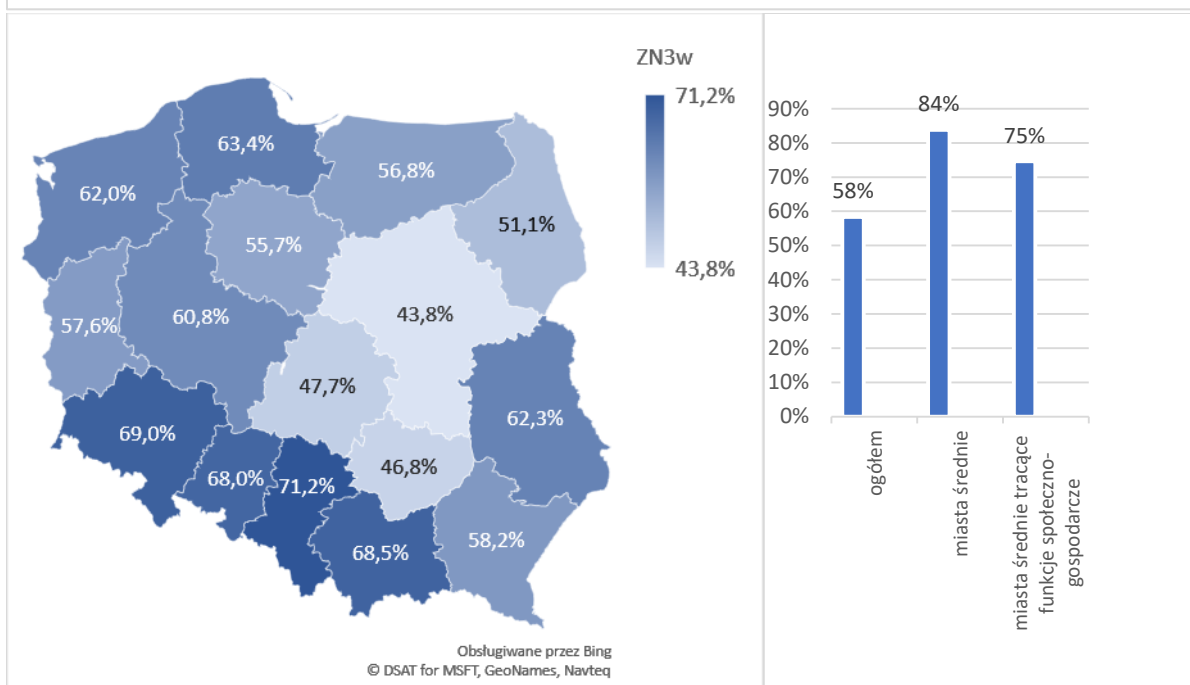
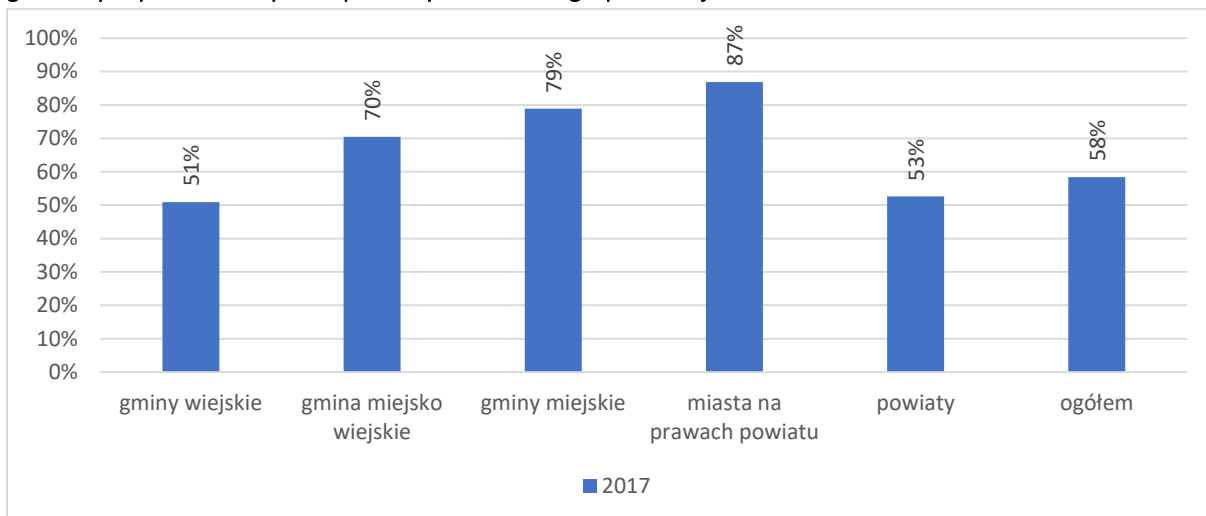
Rysunek 70 W jaki sposób są udostępniane informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej (pytanie wielokrotnego wyboru)



	GMINA MIEJSKA	GMINA MIEJSKO-WIEJSKA	GMINA WIEJSKA	MIASTO NA PRAWACH POWIATU	POWIAT
	n=113	n=260	n=506	n=33	n=102
NA STRONIE INTERNETOWEJ URZĘDU LUB INNEJ STRONIE INTERNETOWEJ	71,7%	61,9%	50,0%	90,9%	65,7%
W URZĘDZIE W WERSJI PAPIEROWEJ	71,7%	63,1%	67,0%	72,7%	67,6%
W URZĘDZIE PODCZAS KONSULTACJI Z PRACOWNIKIEM URZĘDU	68,1%	60,4%	57,5%	75,8%	61,8%
WYSYŁANE E-MAILEM NA PROŚBĘ ZAINTERESOWANYCH	61,9%	48,8%	40,3%	69,7%	43,1%
WYSYŁANE W RAMACH NEWSLETTERU	3,5%	2,3%	0,8%	15,2%	2,0%
POPURZECZ OPUBLIKOWANIE INFORMACJI W MEDIACH LOKALNYCH	53,1%	44,6%	37,2%	66,7%	49,0%
INNE, JAKIE (PROSZĘ WPISAĆ)	9,7%	6,9%	5,3%	9,1%	4,9%
TRUDNO POWIEDZIEĆ	0,9%	1,2%	1,4%	0,0%	1,0%

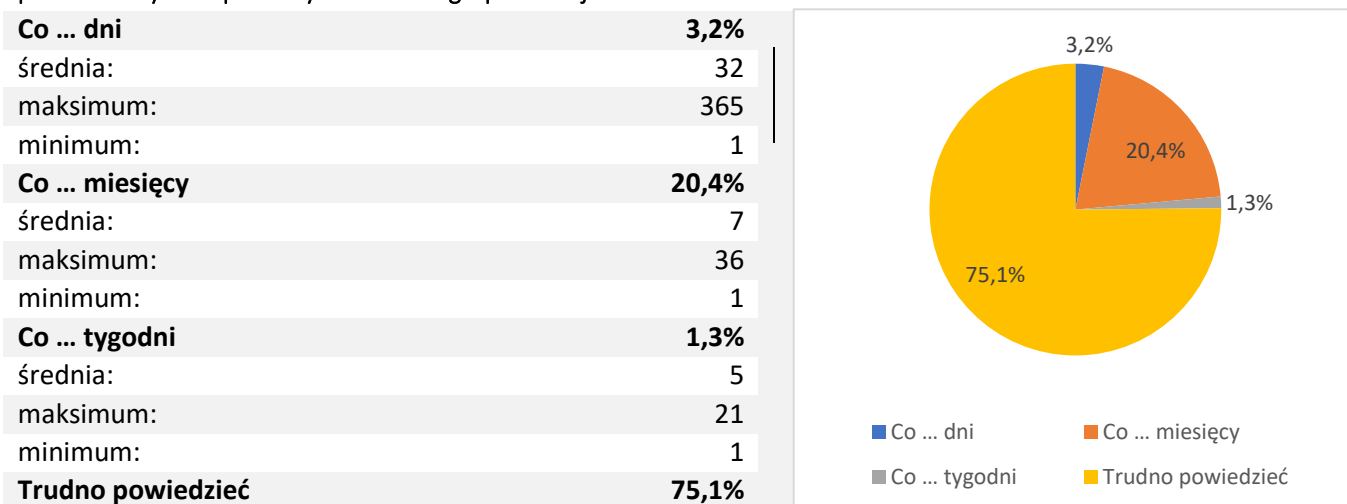
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1014)

Rysunek 71 Odsetek JST, które aktualizują i udostępniają informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Rysunek 72 Jak często są aktualizowane informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej?



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1014)

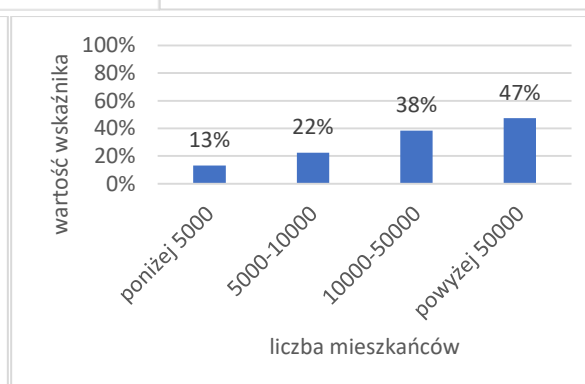
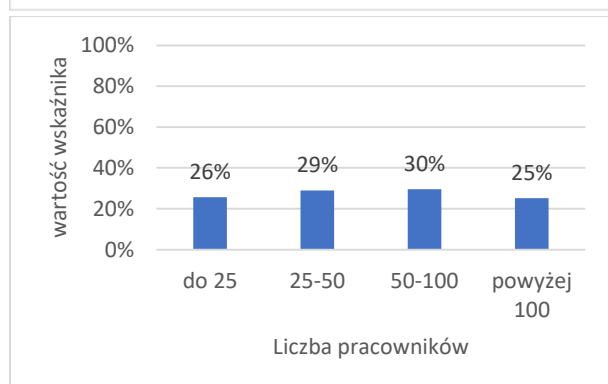
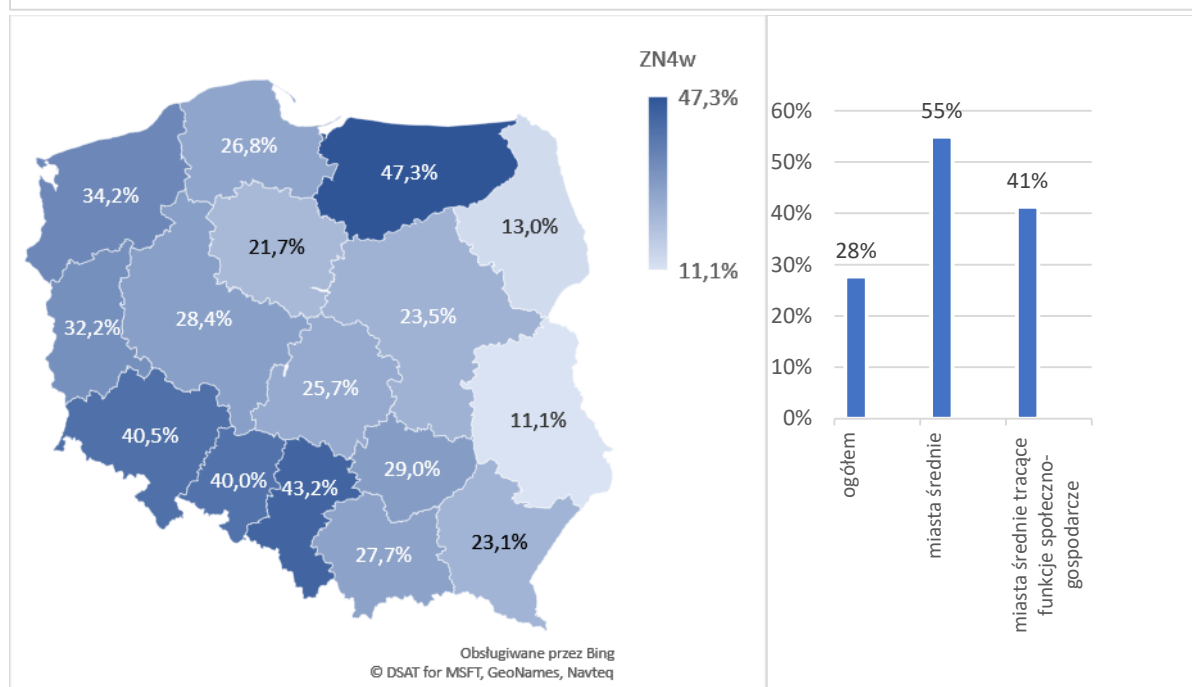
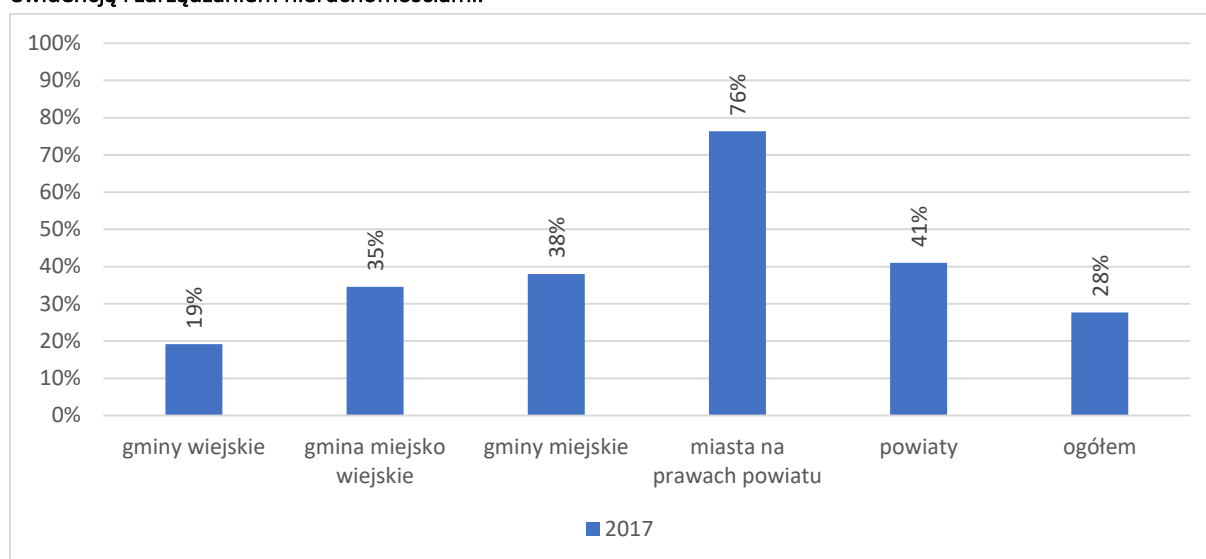
Odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami wyniósł 28%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach na prawach powiatu (76%), zaś najniższą w gminach wiejskich (19%).

W ujęciu regionalnym wyróżniają się województwa: warmińsko-mazurskie (47,3%), śląskie (43,2%), dolnośląskie (40,5%) oraz opolskie (40%). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w województwach: lubelskim (11,1%) oraz podlaskim (13%).

Miasta średnie uzyskały wartość tego wskaźnika na poziomie 55% podczas, gdy miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 41%.

Wartość wskaźnika jest skorelowana z liczbą mieszkańców. Im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami.

Rysunek 73 Odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami.



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST monitorujących poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami wyniósł 11%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla miast na prawach powiatu (32%), zaś najniższą dla gmin wiejskich (9%).

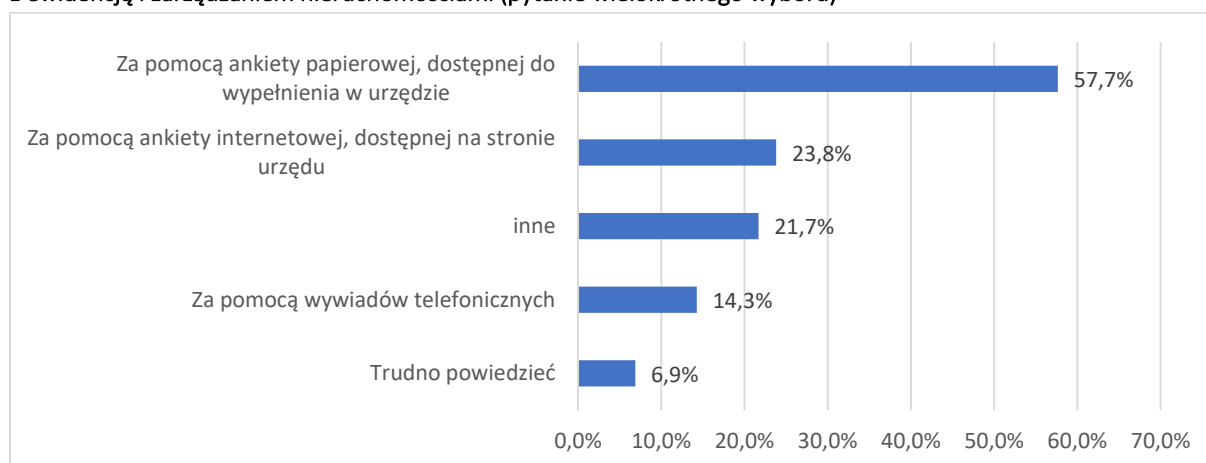
W ujęciu regionalnym najniższe wartości wskaźników wystąpiły w województwach podlaskim (4,3%), lubuskim (5,1%) oraz świętokrzyskim (6,5%). Najwyższy odsetek JST spełniających kryterium wystąpił w województwie małopolskim (17,7%) oraz opolskim (16%).

Wartość wskaźnika dla miast średnich wyniosła 21%, a dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 19%.

Wskaźnik jest skorelowany z liczbą mieszkańców JST im wyższa liczba mieszkańców, tym wyższa wartość wskaźnika.

Jednostki samorządu terytorialnego, które monitorują poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami deklarują przede wszystkim realizację tych działań poprzez ankietę papierową dostępną w urzędzie (57,7%). Około jednej czwartej urzędów korzysta z ankiety internetowej, która jest dostępna na stronie internetowej urzędu (23,8%). Znaczna część badanych wskazała na inne metody monitoringu (21,7%), wymieniając: analizę skarg i wniosków, ankiety prowadzone przez firmy zewnętrzne, badanie metodą „tajemniczy klient” oraz bezpośredni kontakt z klientem/wywiad osobisty.

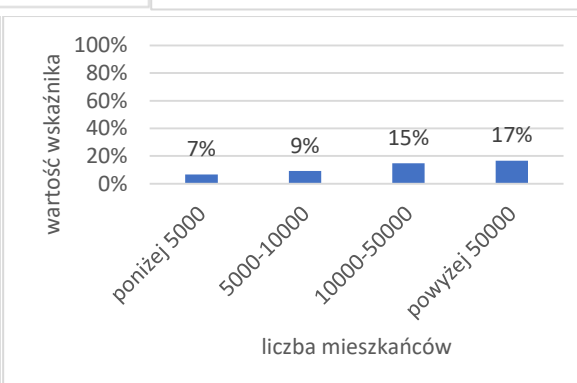
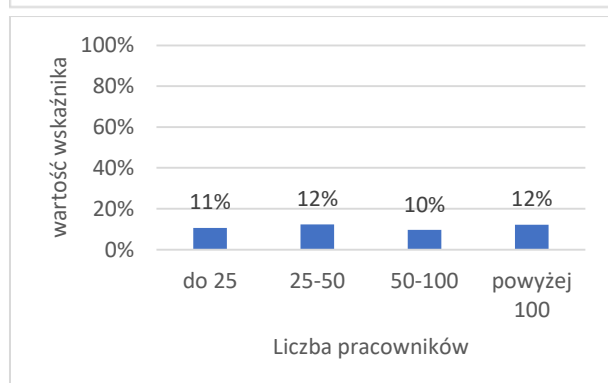
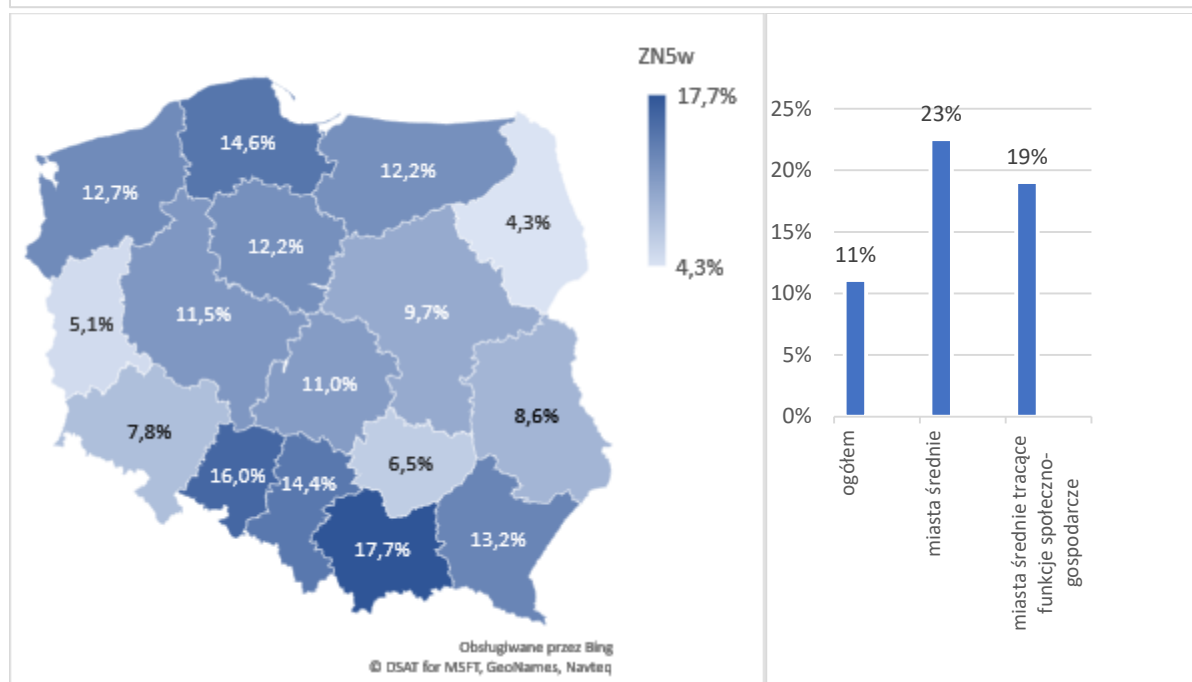
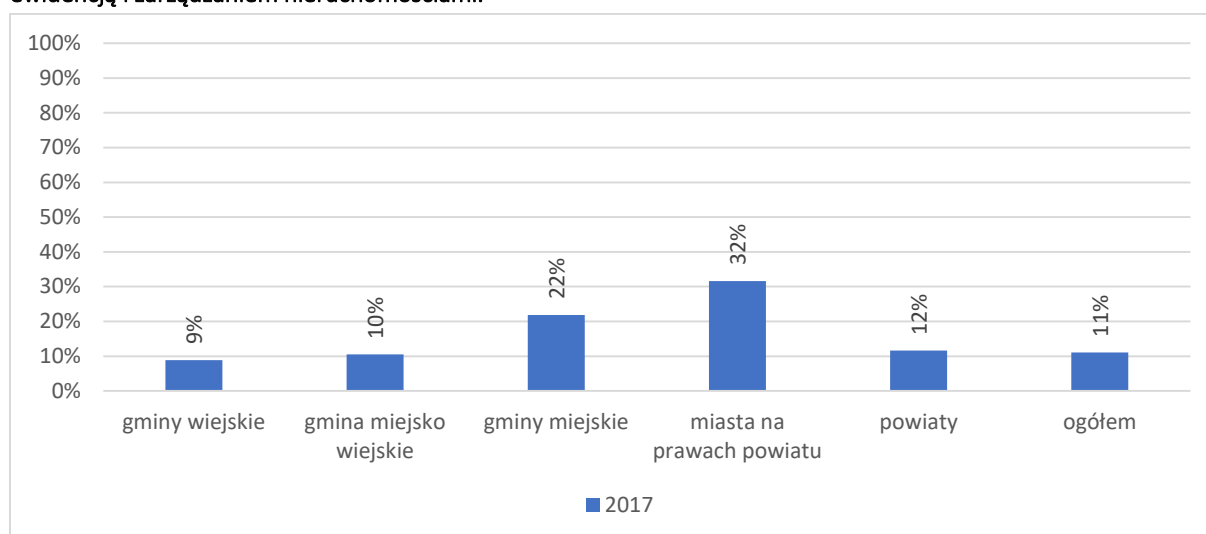
Rysunek 74 W jaki sposób urząd monitoruje poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=189)

Spośród urzędów, które udostępniają ankietę monitorującą poziom satysfakcji klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami większość zadeklarowała, że ankieta jest obecnie dostępna na ich stronie internetowej (62,2%).

Rysunek 75 Odsetek JST, które monitorują poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami.

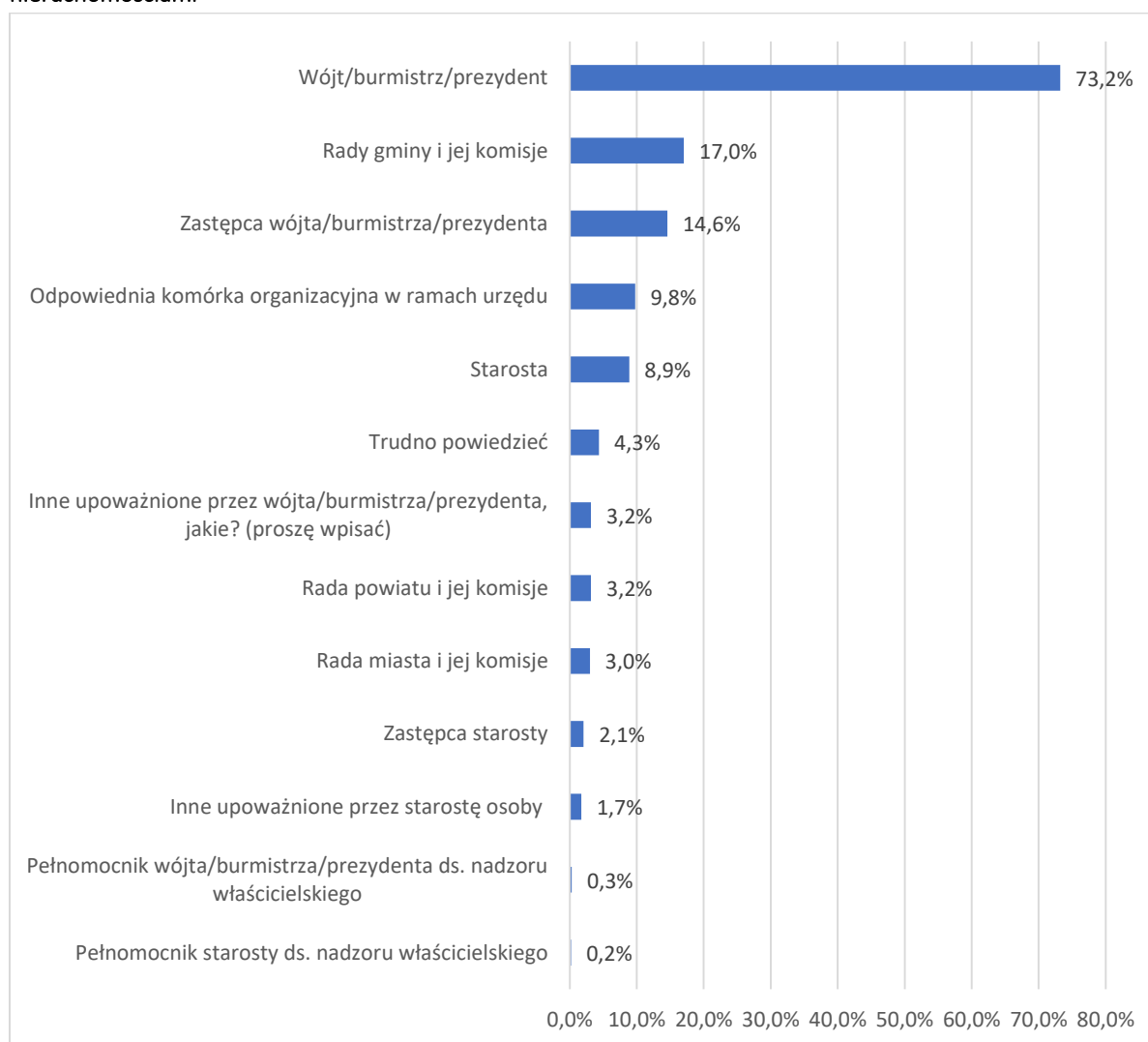


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

We wszystkich rodzajach gmin najpowszechniejszym jest wykonywanie zadań zakresu zarządzania nieruchomościami przez komórkę w urzędzie. W przypadku miast na prawach powiatu wysoki odsetek (60,5%) posiada jednostkę organizacyjną urzędu wykonującą zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami, a jedna 10,5% miast na prawach powiatu zleca wykonywanie tych zadań podmiotowi prywatnemu na podstawie umowy.

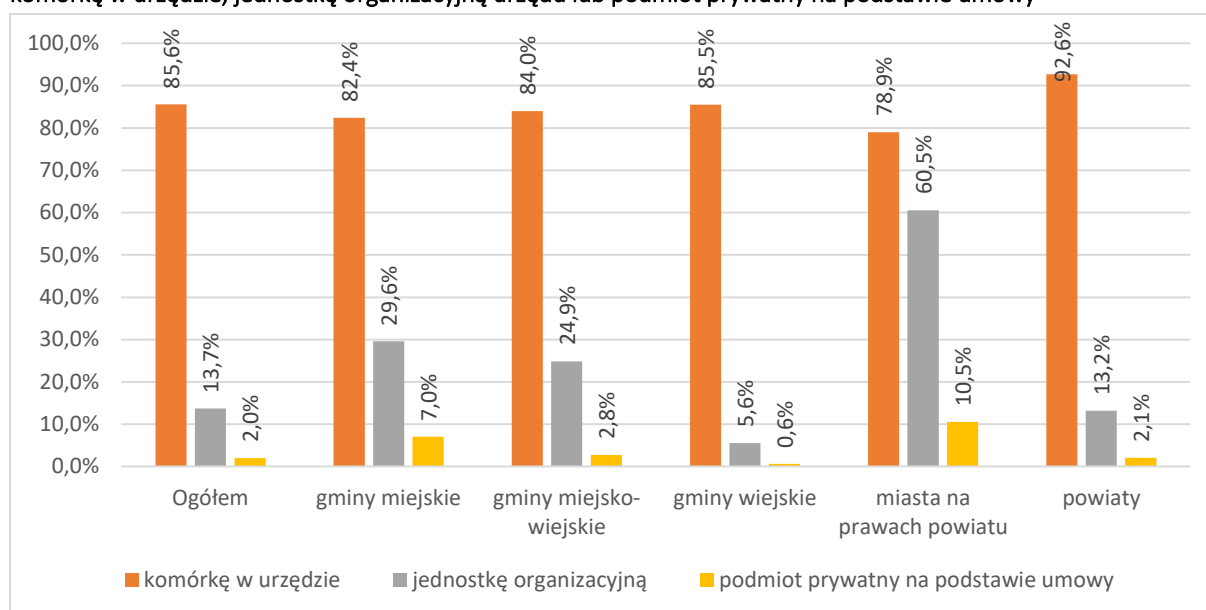
W zdecydowanej większości jednostek samorządu terytorialnego nadzór nad jednostką organizacyjną realizującą zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami sprawuje wójt, burmistrz lub prezydent.

Rysunek 76 Kto sprawuje nadzór nad jednostką organizacyjną realizującą zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Rysunek 77 Odsetek JST, w których zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami wykonywane są przez komórkę w urzędzie, jednostkę organizacyjną urzędu lub podmiot prywatny na podstawie umowy

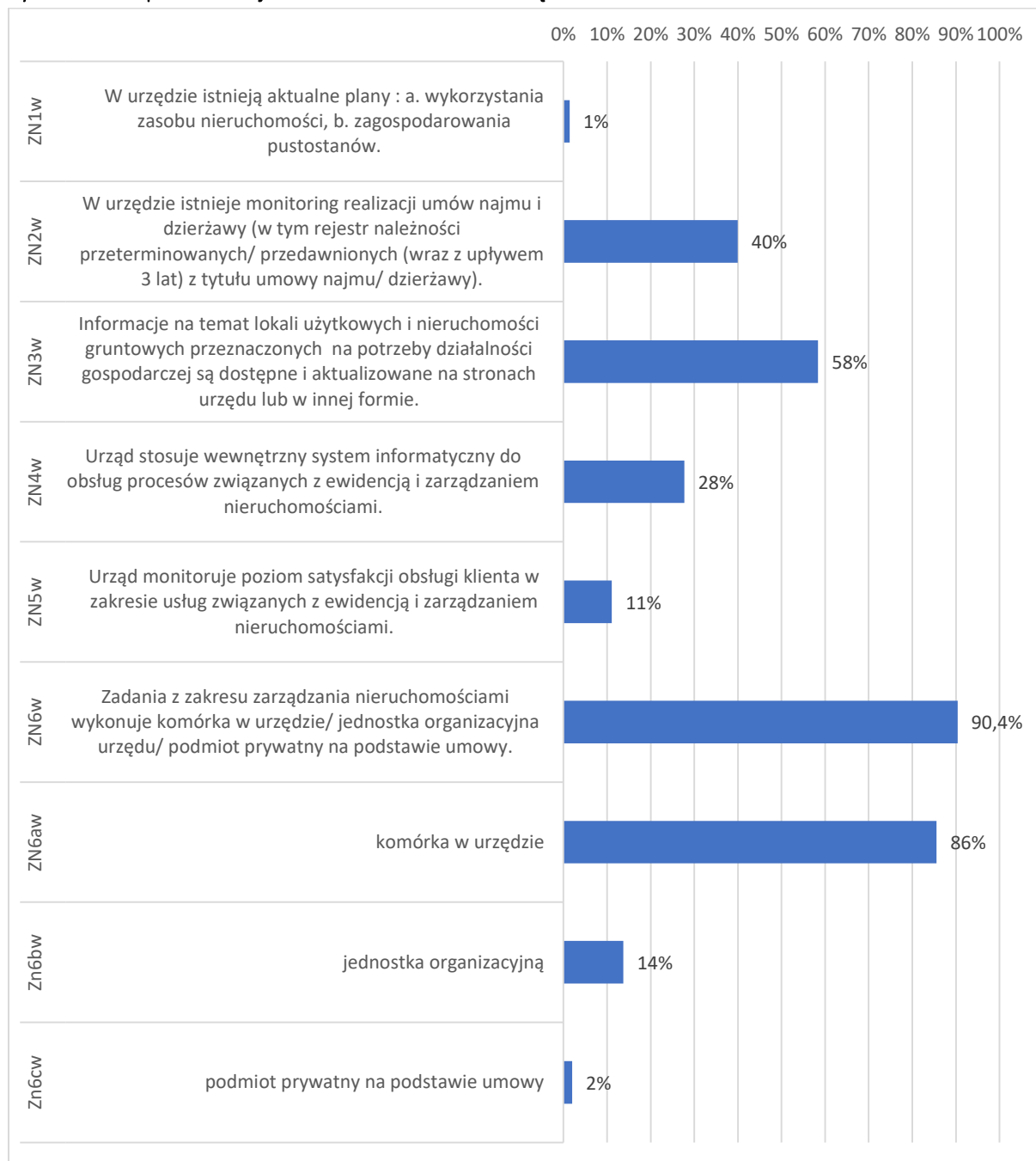


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Podsumowanie

W obszarze Zarządzanie nieruchomościami najwyższy odsetek JST spełnił warunki dla wskaźnika trzeciego tj. udostępnia i aktualizuje informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej na stronach urzędu lub w innej formie. (58%). Najmniejszy odsetek JST posiada plany wykorzystania zasobu nieruchomości i zagospodarowania pustostanów (1%).

Rysunek 78 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzanie nieruchomościami



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

5.7 Obsługa inwestora

Obszar „Obsługa inwestora” zawiera dziewięć wskaźników związanych ze sprawami dotyczącymi obsługi inwestorów. W ramach tego obszaru analizowany jest aspekt informacyjny odnoszący się do zamieszczania informacji oraz obsługi potencjalnych inwestorów. Ponadto obszar tematyczny uwzględnia temat systemu zachęt inwestycyjnych, które są stosowane w celu przyciągnięcia inwestycji, a także kwestie opieki poinwestycyjnej. Wskaźniki stosowane w ramach obszaru

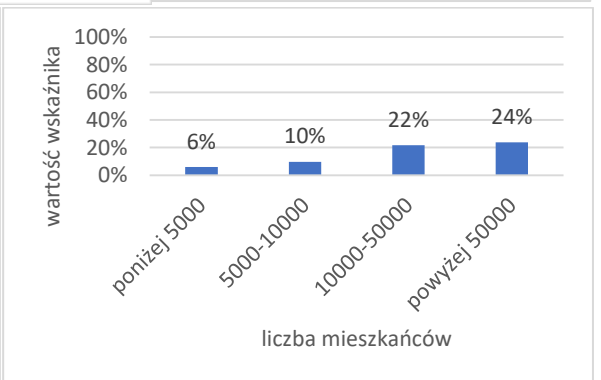
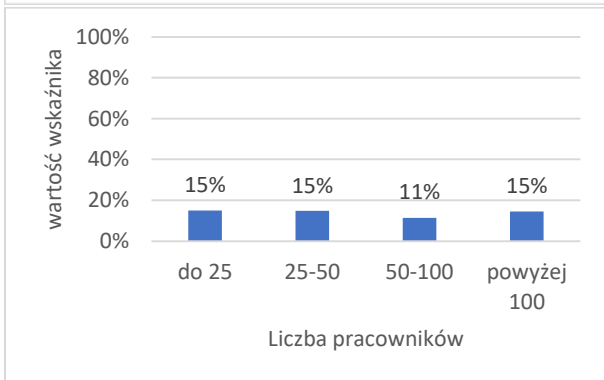
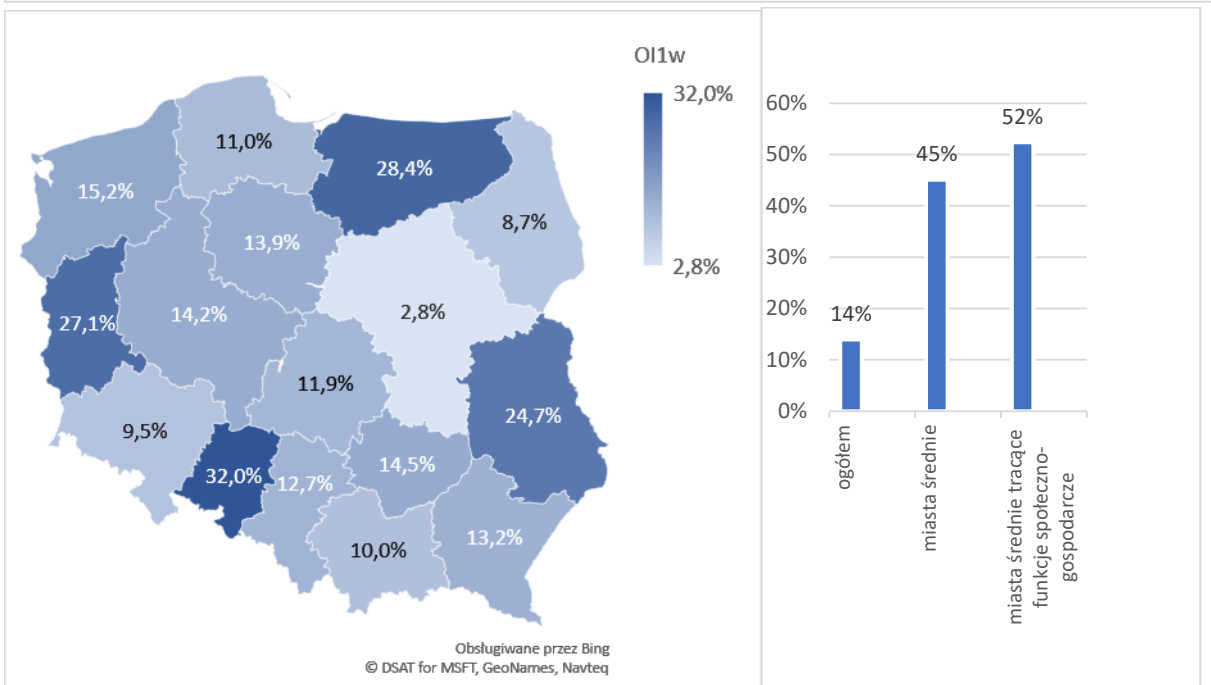
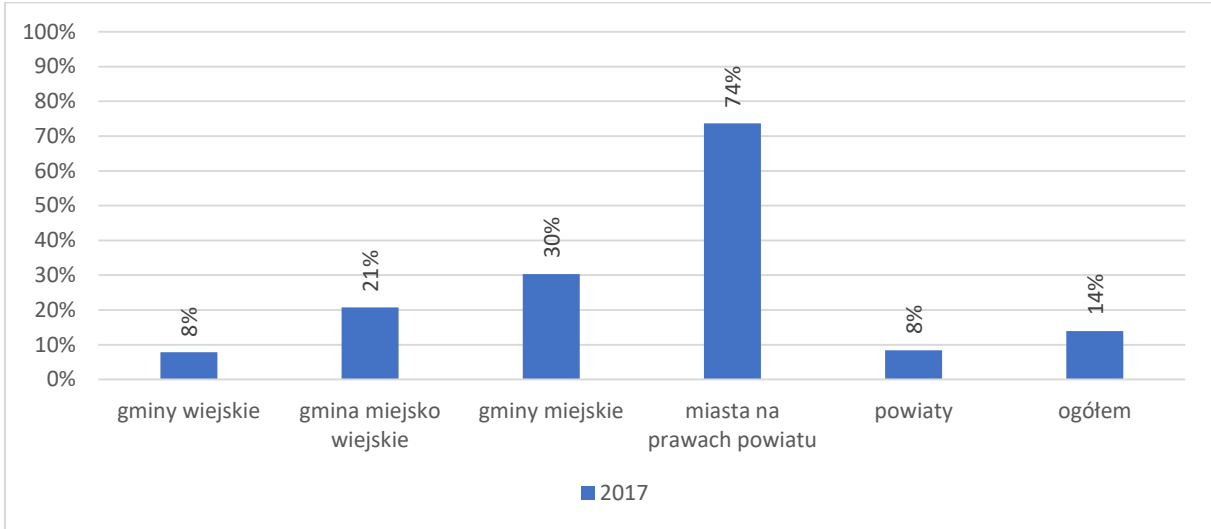
pozwalają zatem na kompleksową ocenę poziomu rozwoju instytucjonalnego JST w zakresie obsługi inwestora.

Odsetek JST, które opracowały i stosują procedury współpracy z inwestorem wyniósł 14%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przypadku miast na prawach powiatu (74%) zaś najniższą w gminach wiejskich (8%). Wśród województw najwyższy odsetek JST stosujących procedury współpracy z inwestorem został odnotowany w przypadku województwa opolskiego (32%), warmińsko-mazurskiego (28,4%) oraz lubuskiego (27,1%). Wśród miast średnich wartość wskaźnika wyniosła 45%, a wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (52%). Wartość wskaźnika jest skorelowana z liczbą mieszkańców JST. Im wyższa liczba mieszkańców, tym wyższy odsetek JST spełniających kryterium.

Przedstawiciele urzędów posiadających procedury współpracy z inwestorem deklarują w większości, że zawsze (62,9%) lub co najmniej w połowie przypadków (19,4%) są one realizowane zgodnie z założeniami. Wśród jednostek posiadających procedury współpracy z inwestorem ponad połowa przedstawicieli wskazuje na strategię rozwoju, jako dokument warunkujący konieczność stosowania przez urząd procedur (67,3%). Jeden na pięciu respondentów wymienił odpowiedź spoza kafeterii. Badani wskazali np.: decyzja o warunkach zabudowy, kodeks etyki, model kompleksowej obsługi inwestora, normy jakości, oferta inwestycyjna, porozumienie ze specjalną strefą ekonomiczną, zarządzenie prezydenta, ustawa o zamówieniach publicznych.

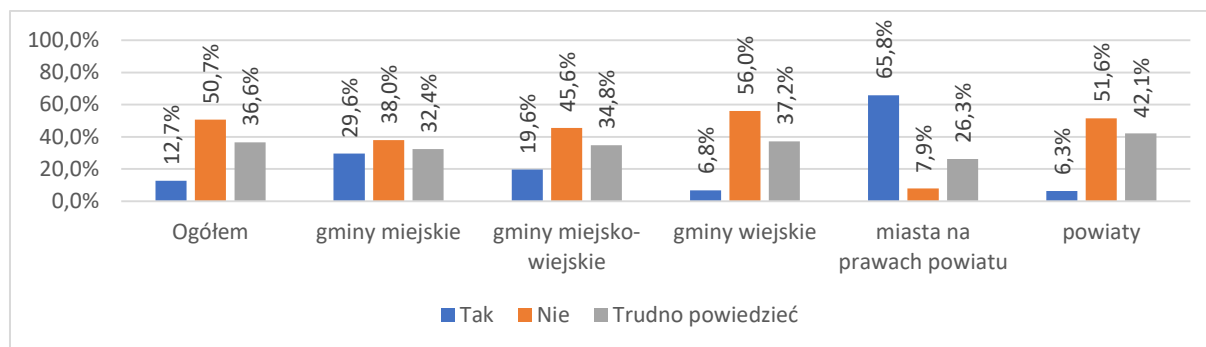
Ponad połowa badanych jednostek samorządu terytorialnego nie stosuje formatki opisu oferty lokalizacyjnej stosowanej przez Polską Agencję Informacji i Handlu (51,2%).

Rysunek 79 Odsetek JST, które opracowały i stosują procedury współpracy z inwestorem



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Rysunek 80 Czy urząd stosuje formatki opisu oferty lokalizacyjnej opracowane przez Polską Agencję Informacji i Handlu



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Odsetek JST, które posiadają wyodrębnione stanowisko ds. obsługi inwestora wyniósł 12%. Najwyższą wartość ponownie odnotowano w miastach na prawach powiatu (74%), zaś najniższą w gminach wiejskich (7%). Jednocześnie niski odsetek JST posiadających wyodrębnione stanowiska ds. obsługi inwestora wystąpił także wśród powiatów (8%).

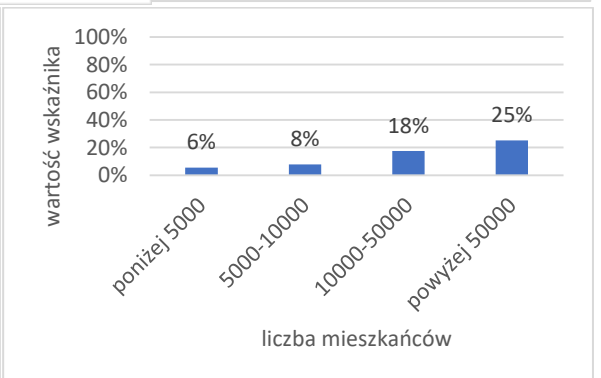
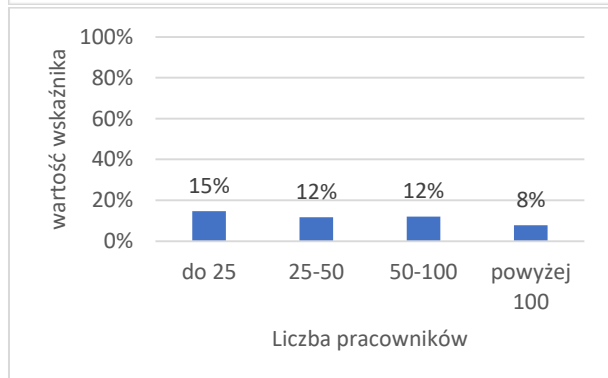
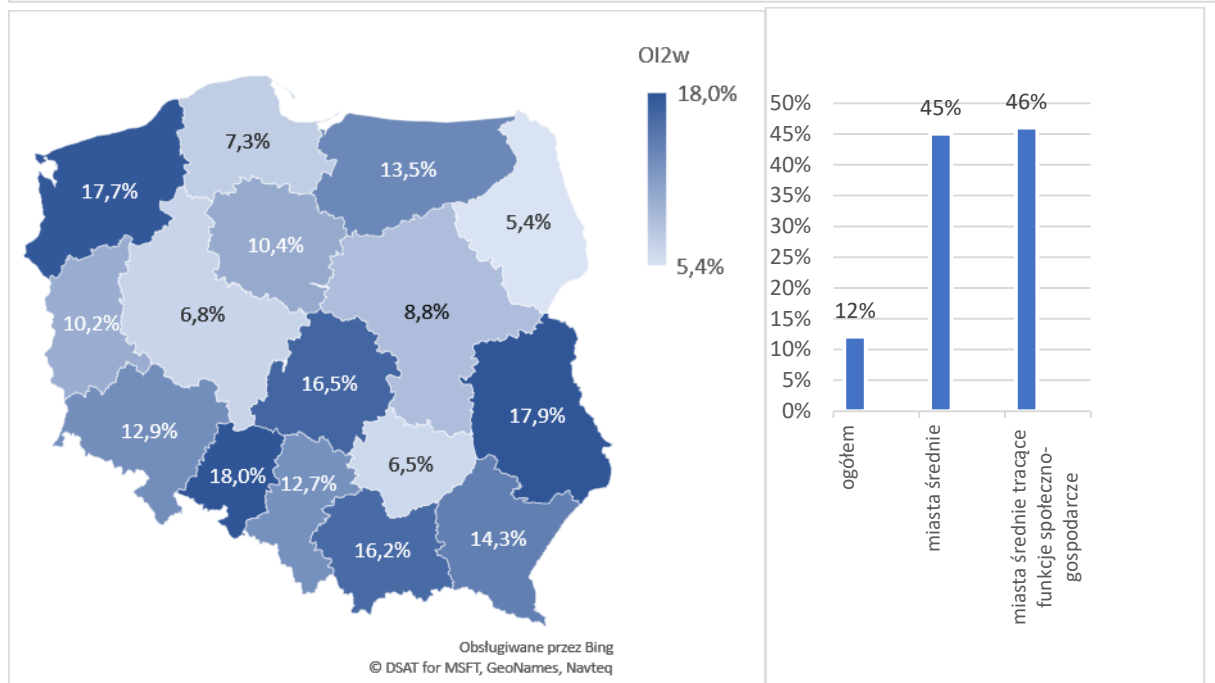
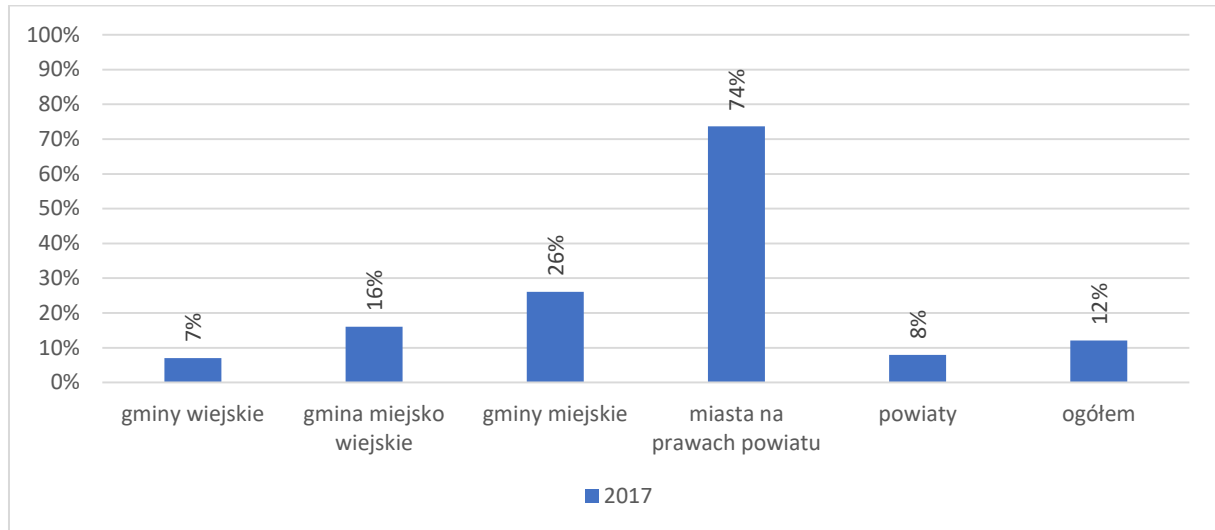
W ujęciu regionalnym najwyższy odsetek JST spełniających kryterium dla analizowanego wskaźnika wystąpił w przypadku województw: opolskiego (18%), lubelskiego (17,9%) oraz zachodniopomorskiego (17,7%). Najniższe wartości wskaźników odnotowano w województwach podlaskim (5,4%), świętokrzyskim (6,5%) oraz wielkopolskim (6,8%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 45%, zaś miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 46%.

Wartość wskaźnika jest skorelowana z liczbą mieszkańców (im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST spełnia kryterium). Jednocześnie w perspektywie liczby pracowników urzędu najwyższy odsetek JST posiadających wyodrębnione stanowiska ds. obsługi inwestora (15%) wystąpił w JST zatrudniających mniej niż 25 pracowników, a najniższy (8%) w JST zatrudniających ponad 100 pracowników.

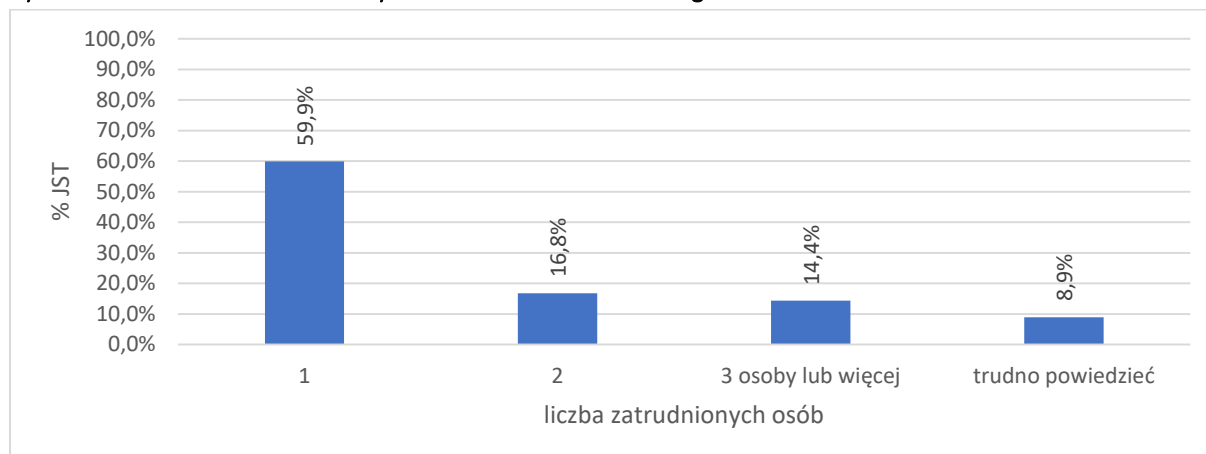
Urzędy zatrudniają najczęściej jedną osobę na stanowisku ds. obsługi inwestora. Liczba pełnych etatów w większości przypadków odpowiada liczbie osób zatrudnionych na stanowisku.

Rysunek 81 Odsetek JST, które posiadają wyodrębnione stanowiska ds. obsługi inwestora



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Rysunek 82 Liczba osób zatrudnionych na stanowiskach ds. obsługi inwestora?



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=206)

Połowa przedstawicieli urzędów zatrudniających pracownika/pracowników na stanowisku ds. obsługi inwestora deklaruje, że w umowie wyszczególniono wszystkie zadania, jakie w praktyce realizują osoby zajmujące te stanowiska (50%).

Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego (100%) zapewniają szkolenia dla pracowników.

Odsetek JST, które współpracują z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora wyniósł 36%. Niemalże wszystkie miasta na prawach powiatu spełniły kryterium dla tego wskaźnika (92%). Najniższą wartość wskaźnika osiągnęły gminy wiejskie (25%) oraz powiaty (34%).

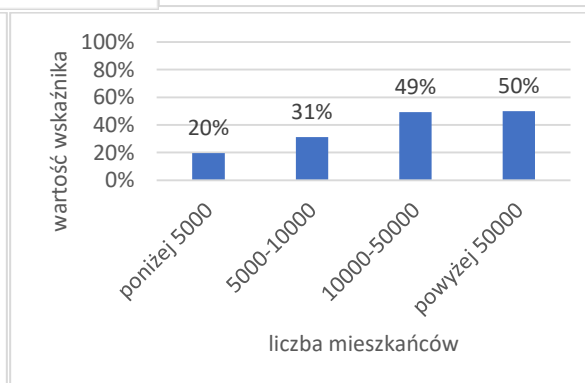
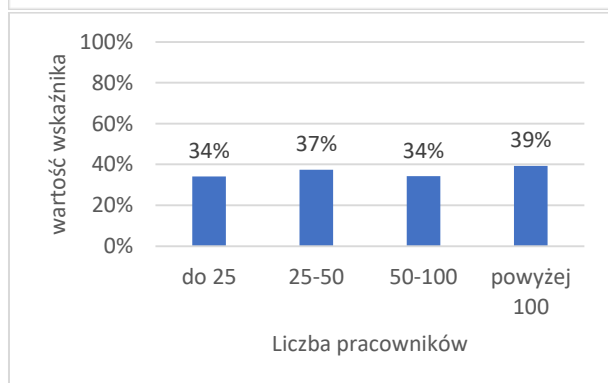
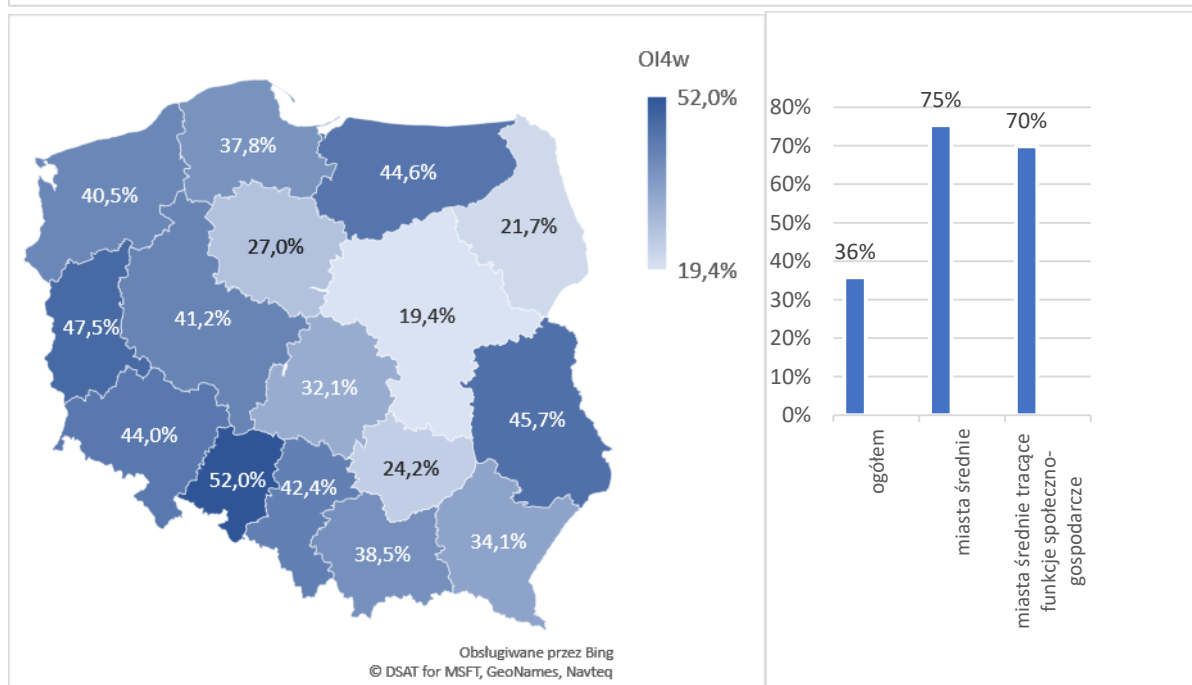
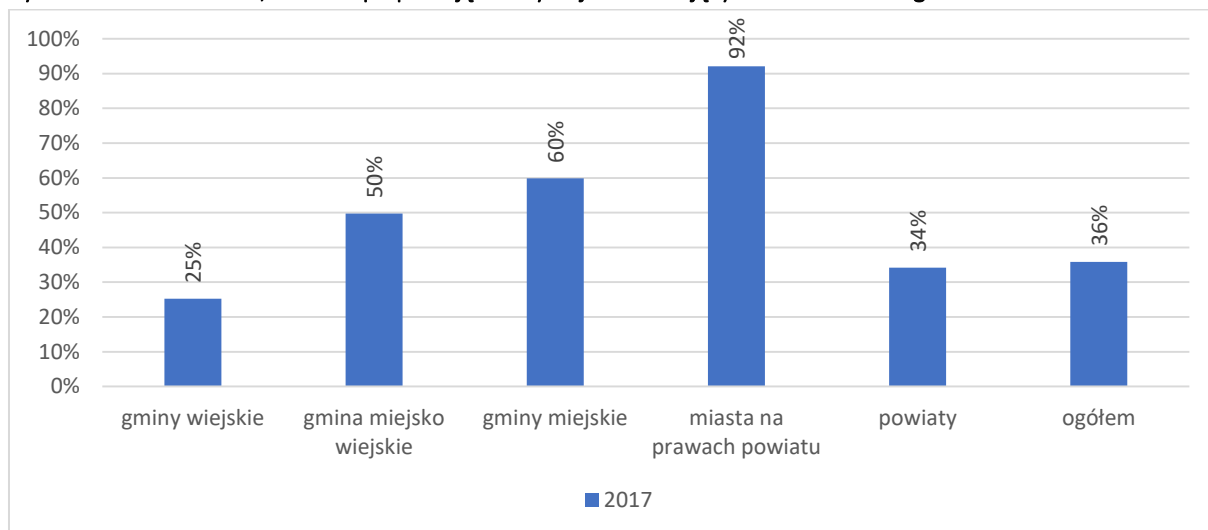
W perspektywie geograficznej najniższe wartości wskaźnika odnotowano w przypadku województw: mazowieckiego (19,4%), podlaskiego (21,7%) oraz świętokrzyskiego (24,2%). Najwyższe wartości wskaźnika zidentyfikowano dla województw opolskiego (52%) i lubelskiego (47,5%).

Miasta średnie osiągnęły wartość wskaźnika na poziomie 75%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 70%.

Wartość wskaźnika jest skorelowana z liczbą ludności JST. Im wyższa liczba mieszkańców tym wyższy odsetek JST współpracujących z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora.

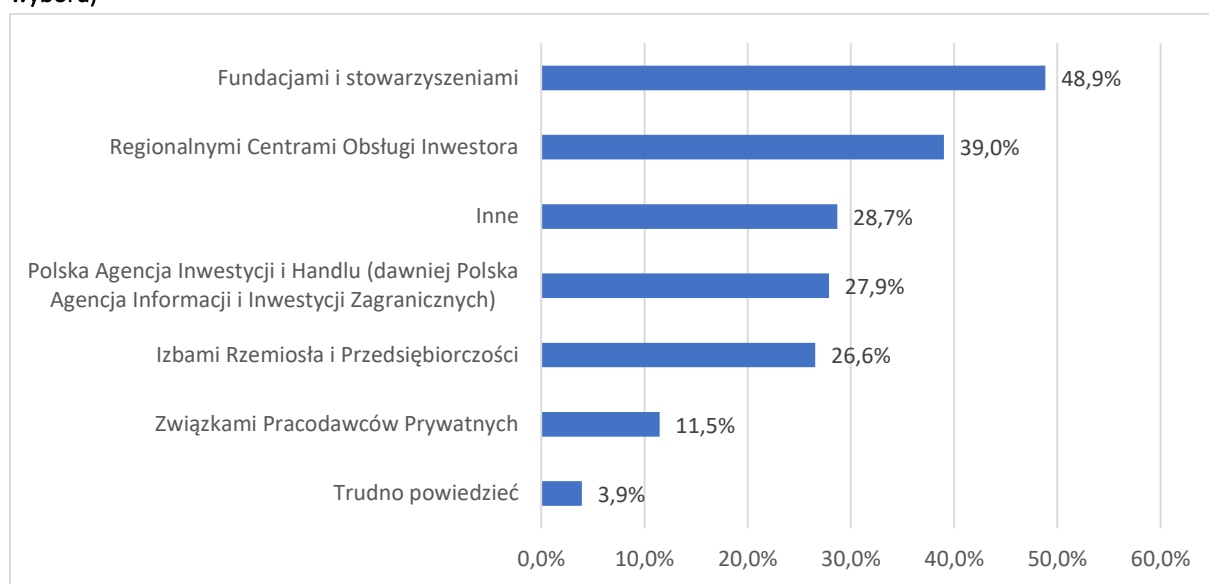
Do instytucji, z którymi najczęściej współpracują urzędy należą: fundacje i stowarzyszenia (48,9%) oraz Regionalne Centra Obsługi Inwestora (39%). W ramach odpowiedzi inne badani wskazywali najczęściej, regionalne agencje rozwoju, związki gmin i powiatów, firmy zewnętrzne oraz parki przemysłowo-technologiczne.

Rysunek 83 Odsetek JST, które współpracują z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Rysunek 84 Czy urząd współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora (pytanie wielokrotnego wyboru)



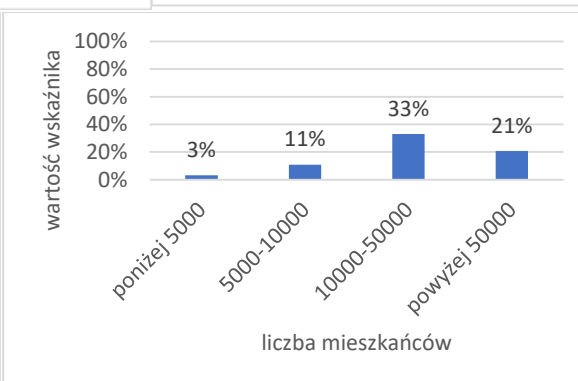
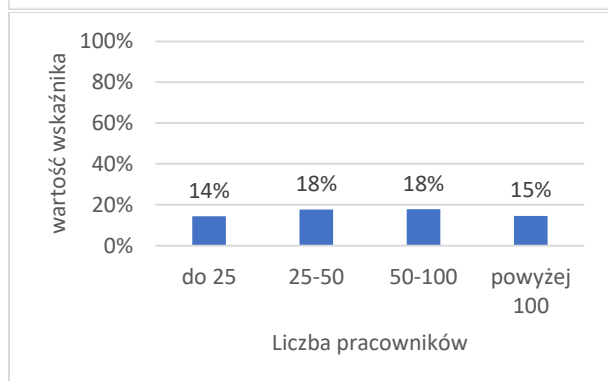
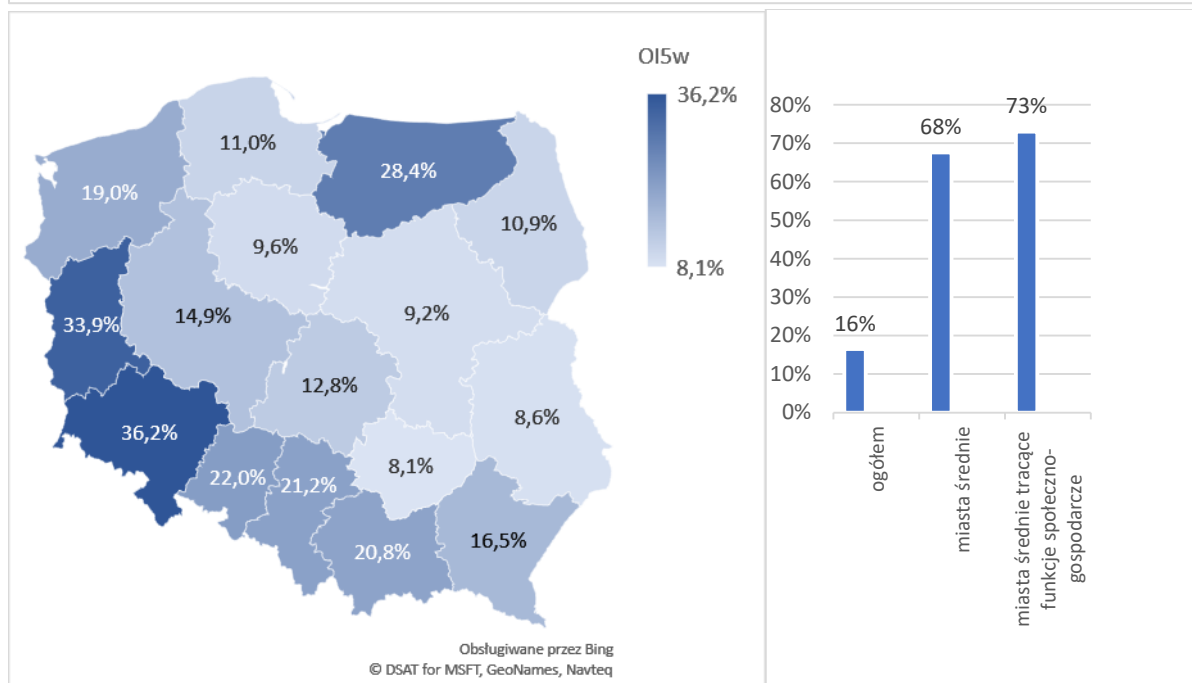
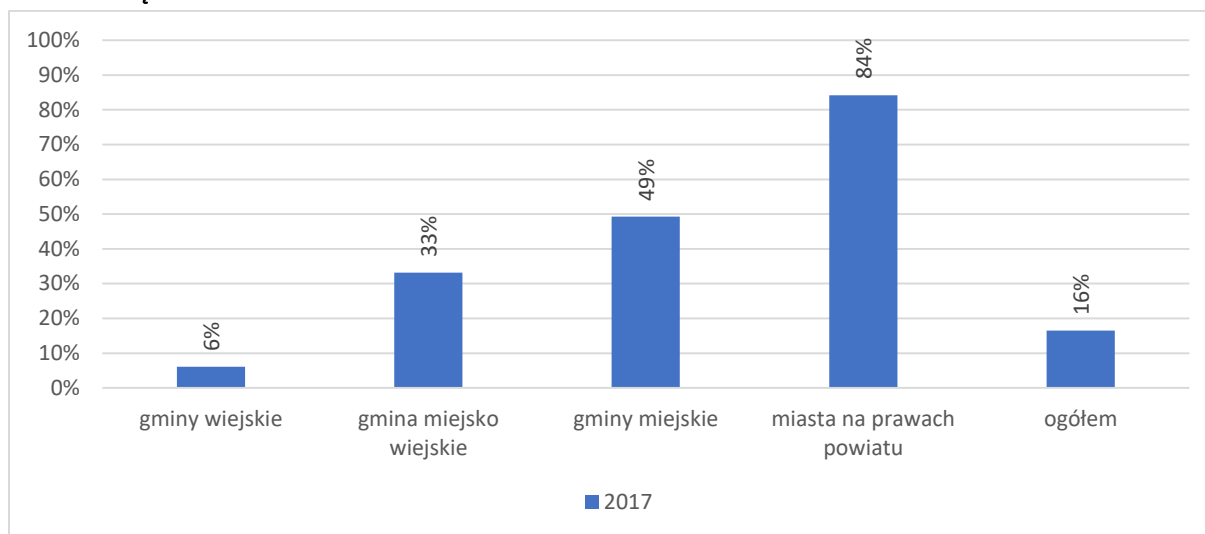
	n=85	n=180	n=245	n=35	n=65
	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie	miasta na prawach powiatu	powiaty
Regionalnymi Centrami Obsługi Inwestora	50,6%	41,7%	31,0%	80,0%	24,6%
Polska Agencja Inwestycji i Handlu (dawniej Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych)	42,4%	33,3%	15,5%	80,0%	12,3%
Izbami Rzemiosła i Przedsiębiorczości	41,2%	20,6%	16,7%	62,9%	41,5%
Związkami Pracodawców Prywatnych	14,1%	9,4%	5,7%	37,1%	21,5%
Fundacjami i stowarzyszeniami	44,7%	42,2%	51,8%	60,0%	55,4%
Inne	37,6%	30,0%	23,3%	31,4%	32,3%
Trudno powiedzieć	0,0%	1,7%	6,1%	5,7%	6,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=610)

Odsetek gmin i miast na prawach powiatu, które posiadają na swoim terenie specjalną strefę ekonomiczną wyniósł 16%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla miast na prawach powiatu (84%), a najniższą dla gmin wiejskich (6%).

W ujęciu regionalnym najniższym odsetkiem gmin i miast na prawach powiatu posiadających na swoim terenie specjalną strefę ekonomiczną charakteryzują się województwa: świętokrzyskiego (8,1%) i lubelskiego (8,6%), zaś najwyższą w województwa: dolnośląskie (36,2%), lubuskie (33,9%) oraz warmińsko-mazurskie (28,4%).

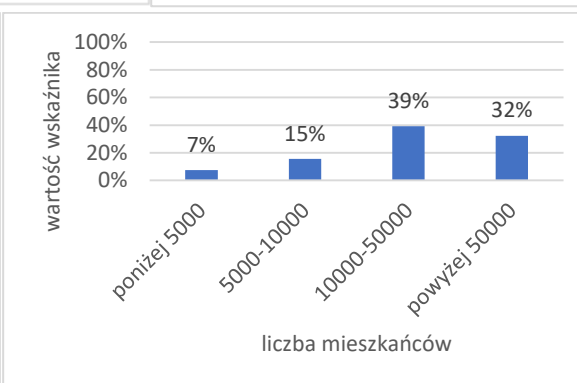
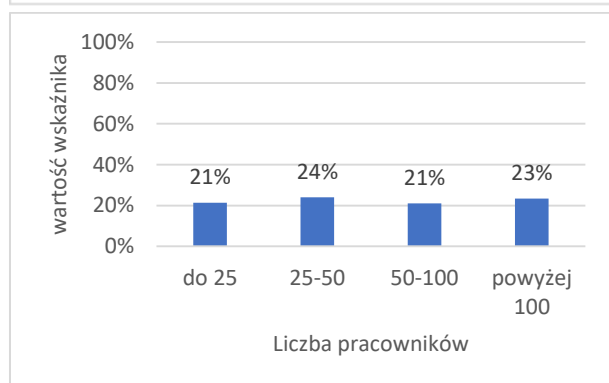
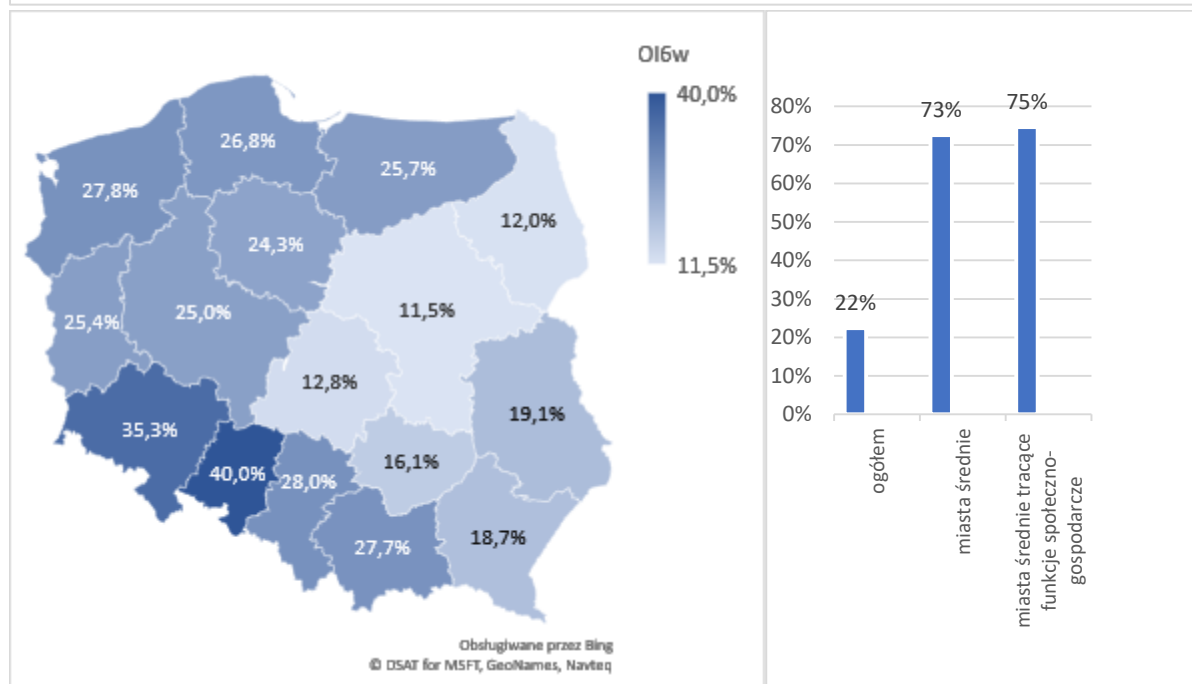
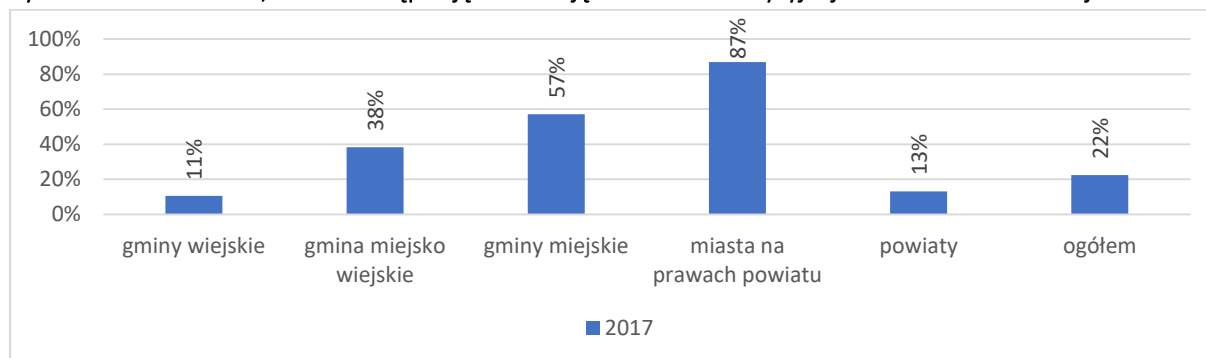
Rysunek 85 Odsetek gmin i miast na prawach powiatu, które posiadają na swoim terenie specjalną strefę ekonomiczną



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST, które udostępniają informacje o swojej ofercie w formie elektronicznej wyniósł 22%. Wartość tego wskaźnika była najwyższa (87%) w przypadku miast na prawach powiatu, natomiast najniższa wśród gmin wiejskich (11%). Relatywnie niską wartości wskaźnika odnotowano także dla powiatów (13%).

Rysunek 86 Odsetek JST, które udostępniają informację o ofercie inwestycyjnej w formie elektronicznej



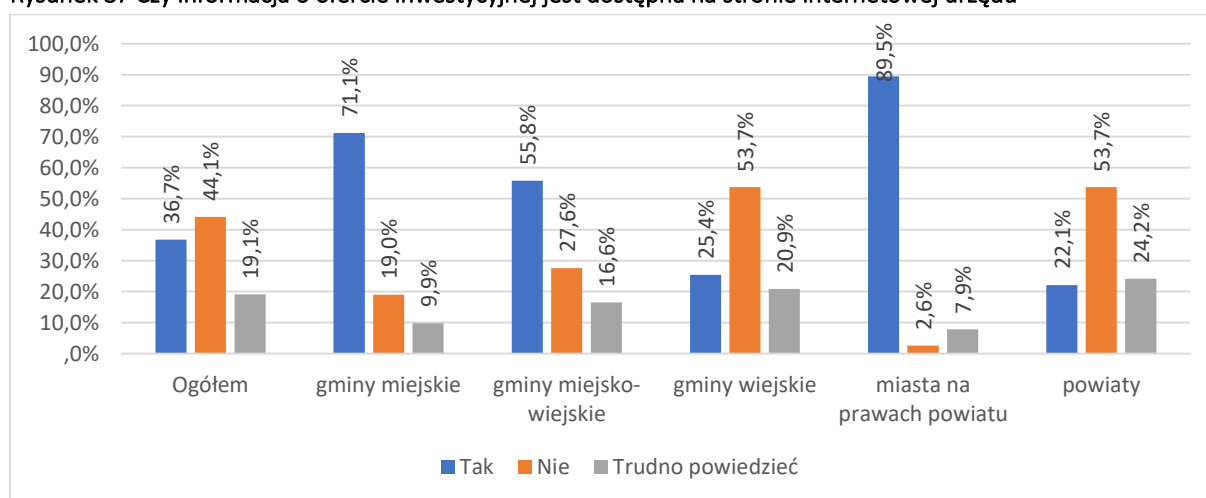
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

W ujęciu regionalnym najwyższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie opolskim (40%) oraz dolnośląskim (35,3%). Najniższe wartości tego wskaźnika uzyskały województwa: mazowieckie (11,5%), podlaskie (12%) oraz łódzkie (12,8%).

Odsetek miast średnich udostępniających informacje o ofercie inwestycyjnej w formie elektronicznej wyniósł 73%, zaś miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 75%.

W 36,7% jednostek samorządu terytorialnego informacja o ofercie inwestycyjnej jest dostępna na stronie internetowej urzędu. W przypadku 44,1% urzędów tego typu informacji nie ma na oficjalnej stronie internetowej.

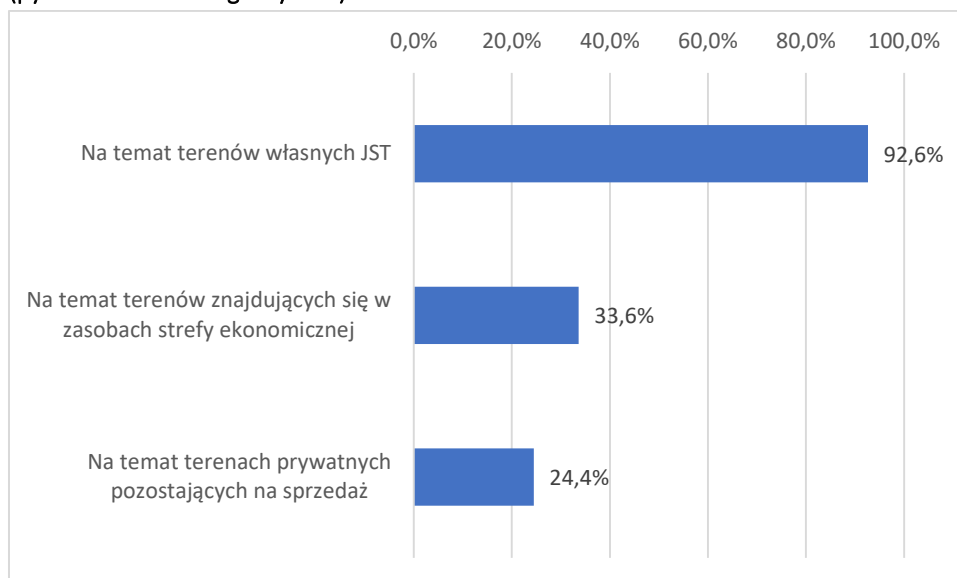
Rysunek 87 Czy informacja o ofercie inwestycyjnej jest dostępna na stronie internetowej urzędu



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Spośród wszystkich JST informacje na temat terenów inwestycyjnych na stronie internetowej urzędu zamieszcza 31,9% urzędów. W zdecydowanej większości urzędów, które deklarują posiadanie na stronie internetowej informacji o terenach inwestycyjnych znajduje się informacja na temat terenów własnych JST (92,6%). W przypadku jednej trzeciej urzędów na stronie znajduje się informacja na temat terenów znajdujących się w zasobach strefy ekonomicznej (33,6%), a w niespełna jednej czwartej JST informacja o terenach prywatnych pozostających na sprzedaż (24,4%).

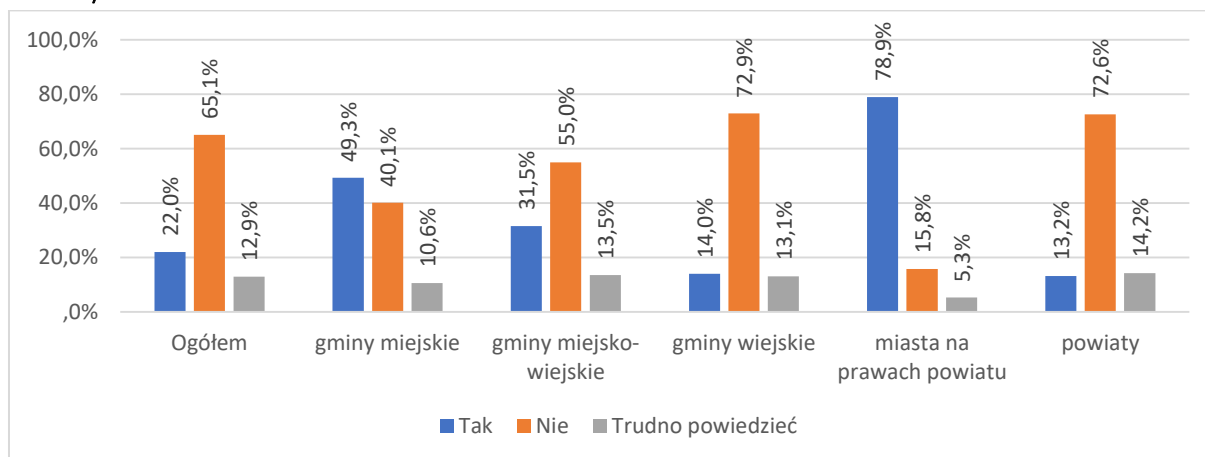
Rysunek 88 Jakie informacje o wolnych strefach inwestycyjnych urząd przedstawia na stronie internetowej? (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=544)

W większości urzędów na stronie internetowej nie są dostępne dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za kontakty z inwestorami (65,1%). W przypadku 22% urzędów tego rodzaju informacja jest dostępna na stronie internetowej.

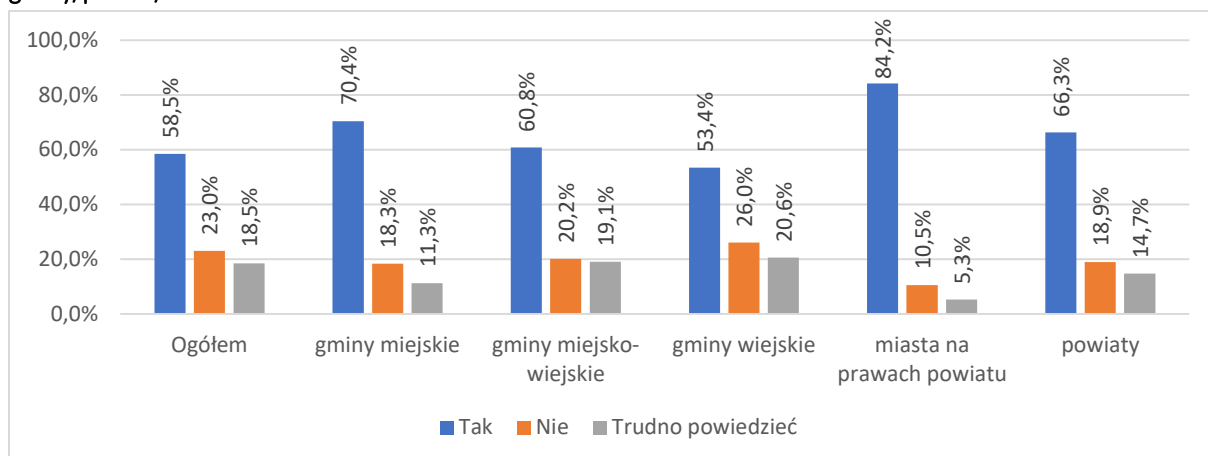
Rysunek 89 Czy na stronie internetowej urzędu dostępne są dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za kontakty z inwestorami?



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

W większości jednostek samorządu terytorialnego na stronie internetowej urzędu znajduje się ich charakterystyka społeczno-gospodarcza (58,5%). Najczęściej informację taką umieszczają miasta na prawach powiatu (84,2%), zaś najniższy odsetek JST udostępniających charakterystykę społeczno-gospodarczą gminy występuje w przypadku gmin wiejskich (53,4%).

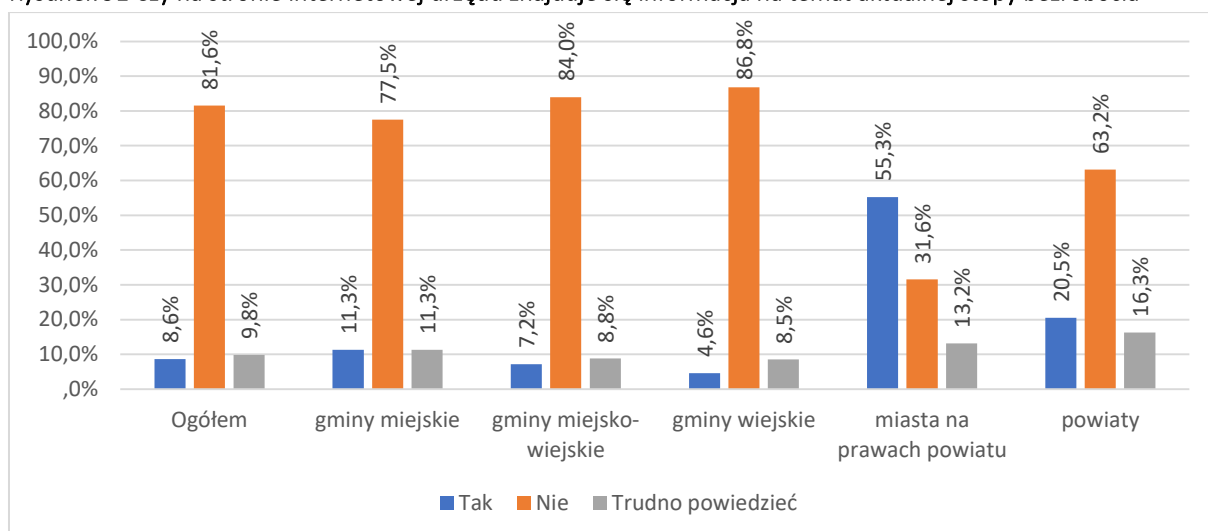
Rysunek 90 Czy na stronie internetowej urzędu znajduje się charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy/powiat/miasta



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

Na stronie internetowej zdecydowanej większości urzędów nie ma informacji na temat aktualnej stopy bezrobocia (81,6%).

Rysunek 91 Czy na stronie internetowej urzędu znajduje się informacja na temat aktualnej stopy bezrobocia



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

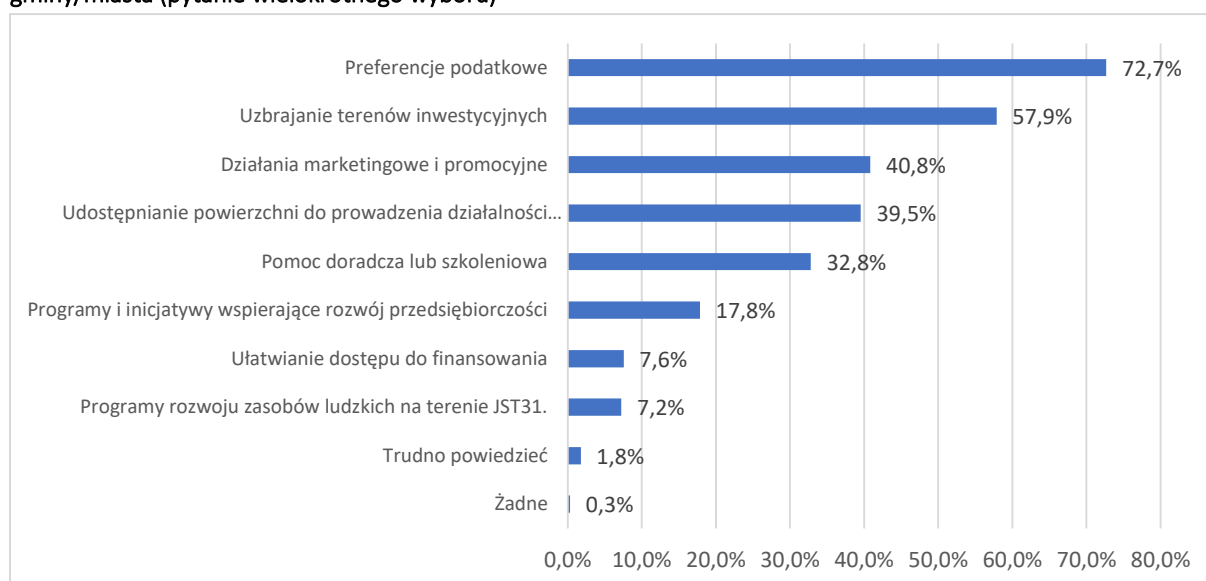
Odsetek JST, które posiadają system zachęt inwestycyjnych wyniósł 39%. Najwyższą wartość wskaźnika osiągnęły miasta na prawach powiatu (89%). Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w przypadku powiatów (16%).

Wśród województw najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwach: opolskim (52%), warmińsko-mazurskim (51,4%) oraz dolnośląskim (49,1%). Wartości najniższe wystąpiły w województwach: podlaskim (25%), łódzkim (27,5%) oraz mazowieckim (29,5%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 75%, a miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 78%.

Spośród gmin i miast na prawach powiatu stosujących zachęty inwestycyjne do najpopularniejszych należą: preferencje podatkowe (72,7%) oraz uzbrajanie terenów inwestycyjnych (57,9%). Do najrzadziej stosowanych przez gminy i miasta zachęt inwestycyjnych zaliczają się: programy rozwoju zasobów ludzkich (7,2%) oraz ułatwianie dostępu do finansowania (7,6%).

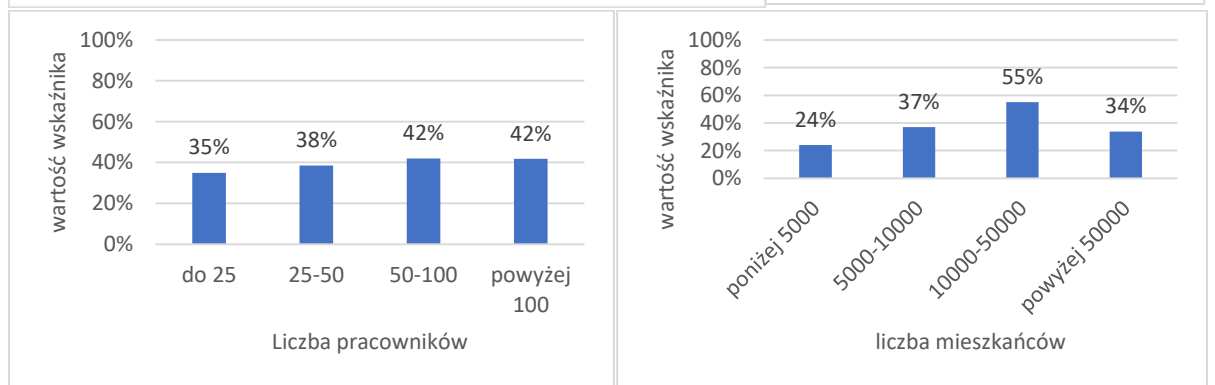
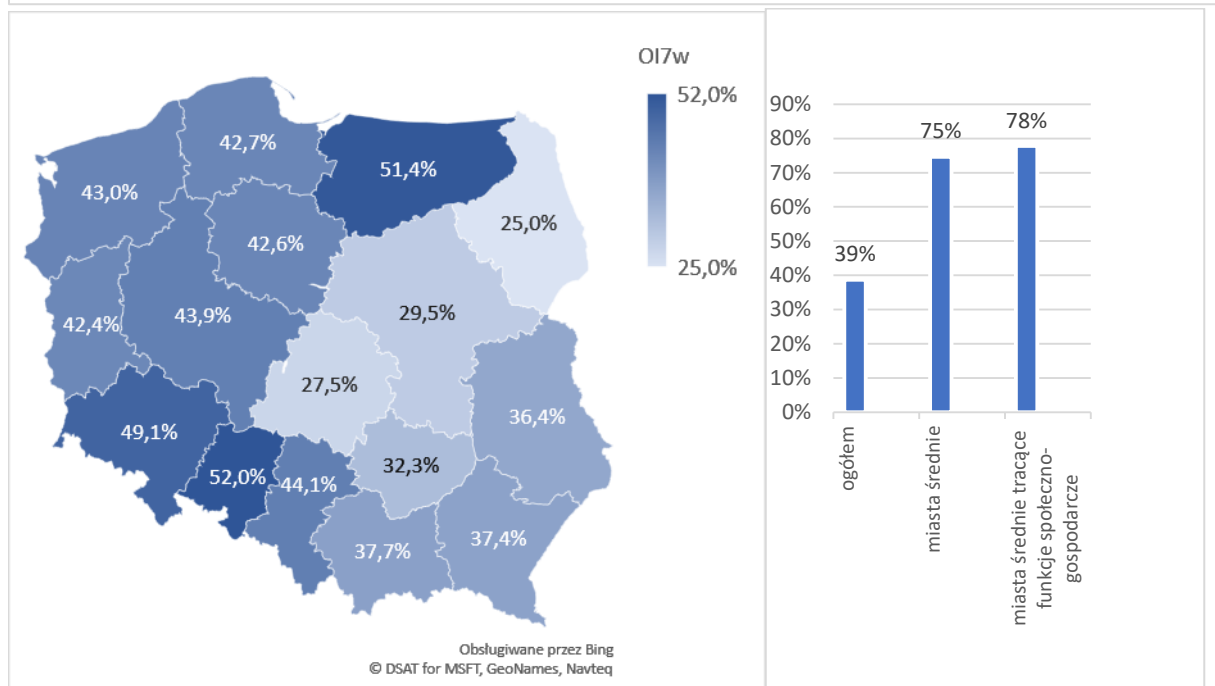
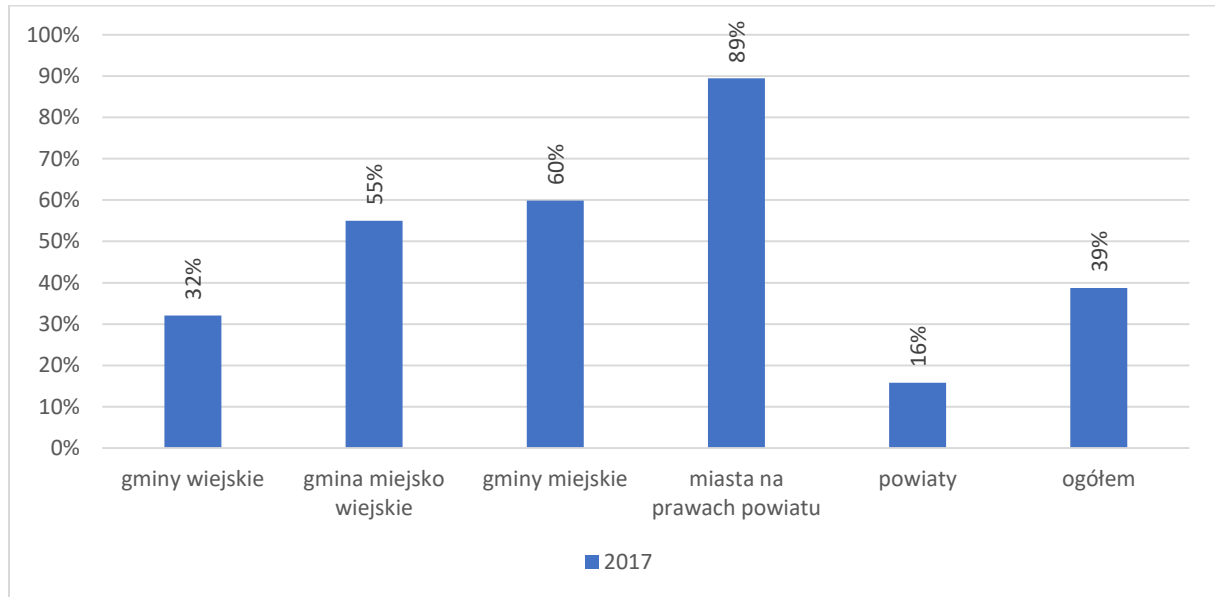
Rysunek 92 Jakie zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez urząd gminy/miasta (pytanie wielokrotnego wyboru)



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=630)

Spośród powiatów stosujących zachęty inwestycyjne (30) do najpopularniejszych należą: Programy wspierania rozwoju zasobów ludzkich (23), współpraca powiatu z samorządem gospodarczym i organizacjami otoczenia biznesu (21), działania marketingowe i promocyjne (20), pomoc doradczą dla osób, które zamierzają założyć własną działalność gospodarczą (19), pomoc doradczą lub szkoleniową dla przedsiębiorców (18). Do najrzadziej stosowanych przez powiaty zachęt inwestycyjnych zaliczają się: programy i inicjatywy wspierające rozwój przedsiębiorczości (15) ułatwienia dostępu do finansowania (14) oraz udostępnianie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej (11).

Rysunek 93 Odsetek JST, które posiadają system zachęt inwestycyjnych



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

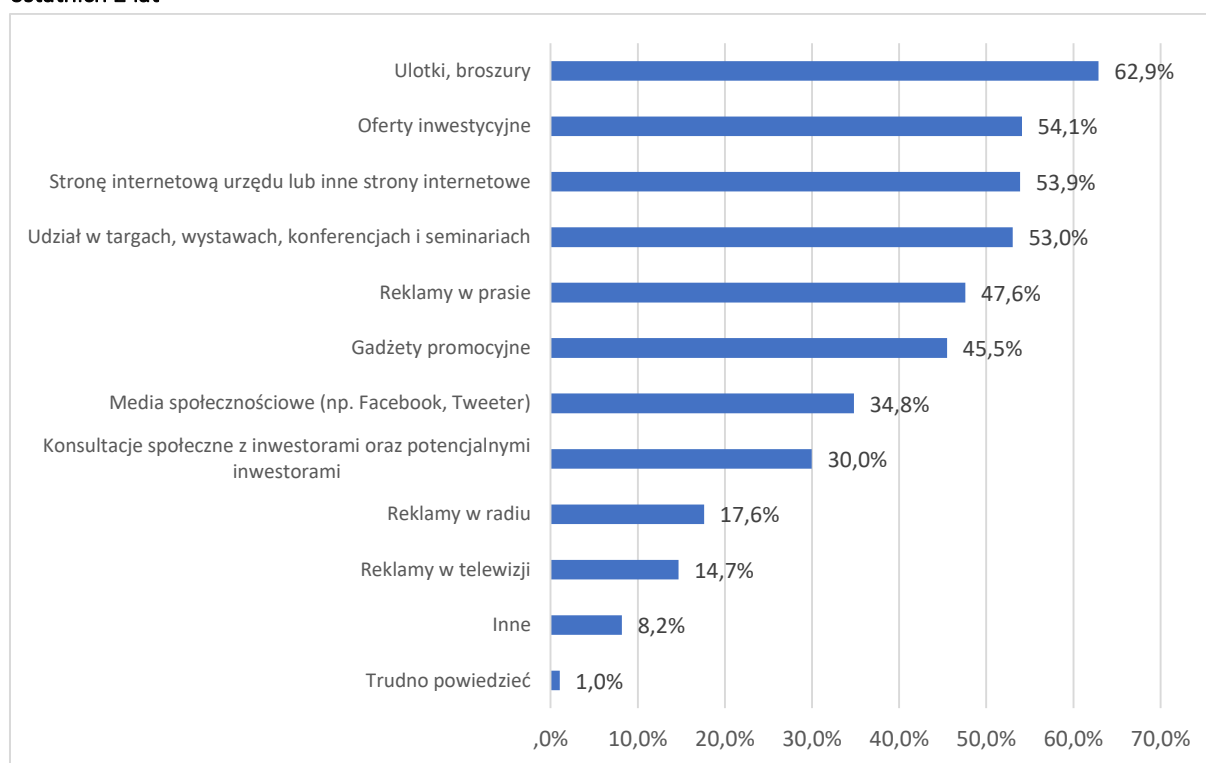
Odsetek JST wykorzystujących narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora wyniósł 28%. Najwyższą wartość wskaźnika została odnotowana w przypadku miast na prawach powiatu (84%), zaś najniższa dla powiatów (18%).

Wśród województw najwyższą wartością tego wskaźnika charakteryzują się województwa: śląskie (41,5%), dolnośląskie (38,8%), lubuskie (37,1%) oraz wielkopolskie (35,1%). Wartości najniższe odnotowano w przypadku województw: podlaskiego (16,3%), mazowieckiego (17,5%) oraz świętokrzyskiego (17,7%).

Miasta średnie uzyskały wartość wskaźnika na poziomie 70%, zaś miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze na poziomie 67%.

W zdecydowanej większości jednostek samorządu terytorialnego wykorzystujących narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora stosowane są ulotki i broszury (62,9%), oferty inwestycyjne (54,3%) oraz strony internetowe (54,3%). Często metodą promocji są jest również udział w targach, wystawach, konferencjach i seminariach (53,6%). Najrzadziej stosowane przez jednostki samorządu terytorialnego są reklamy w radio (16,9%) i telewizji (14,5%).

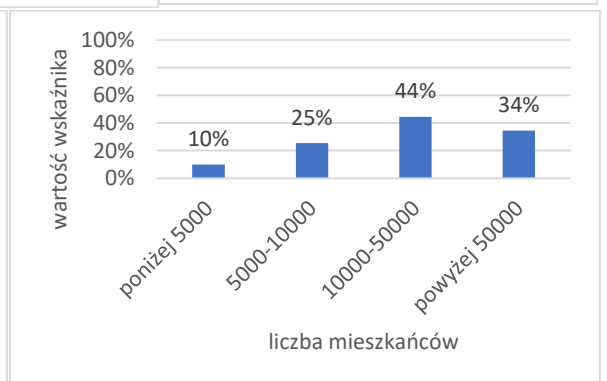
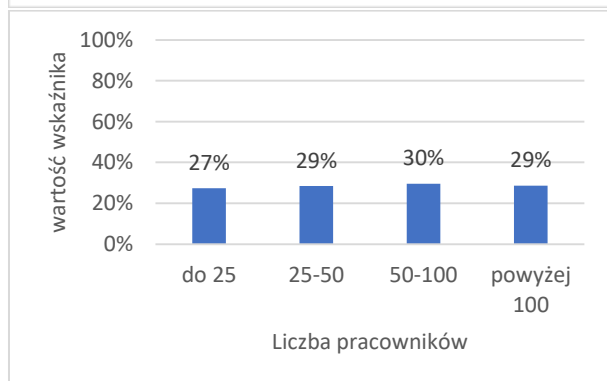
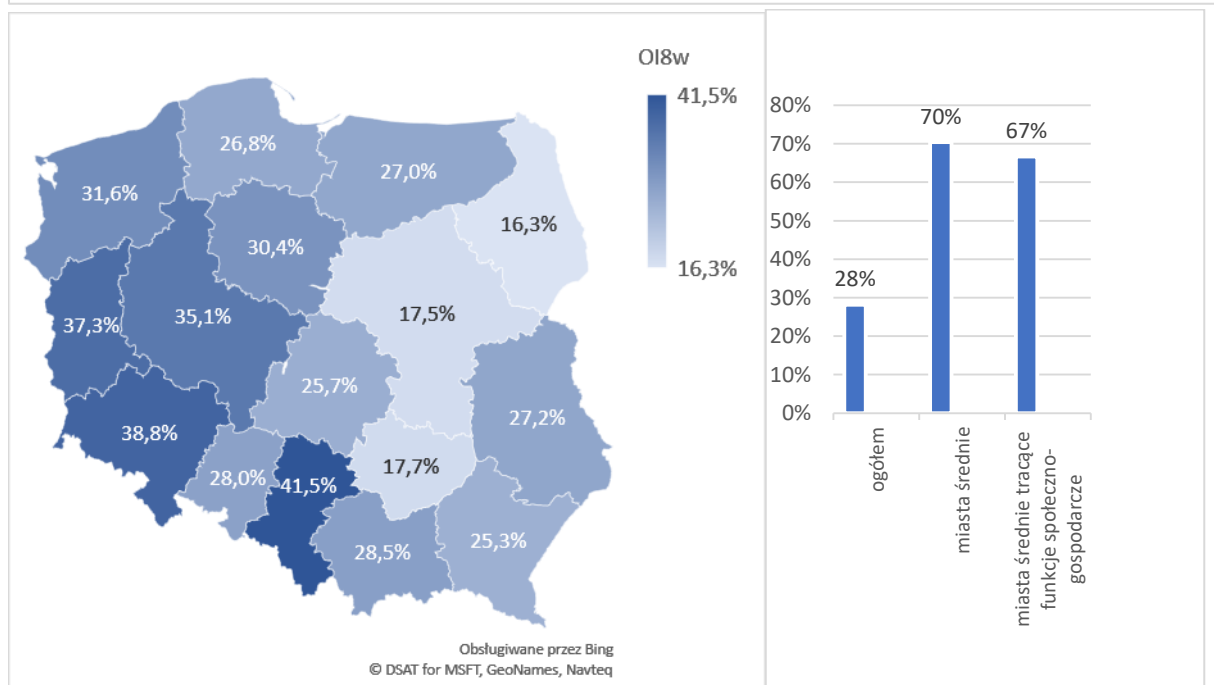
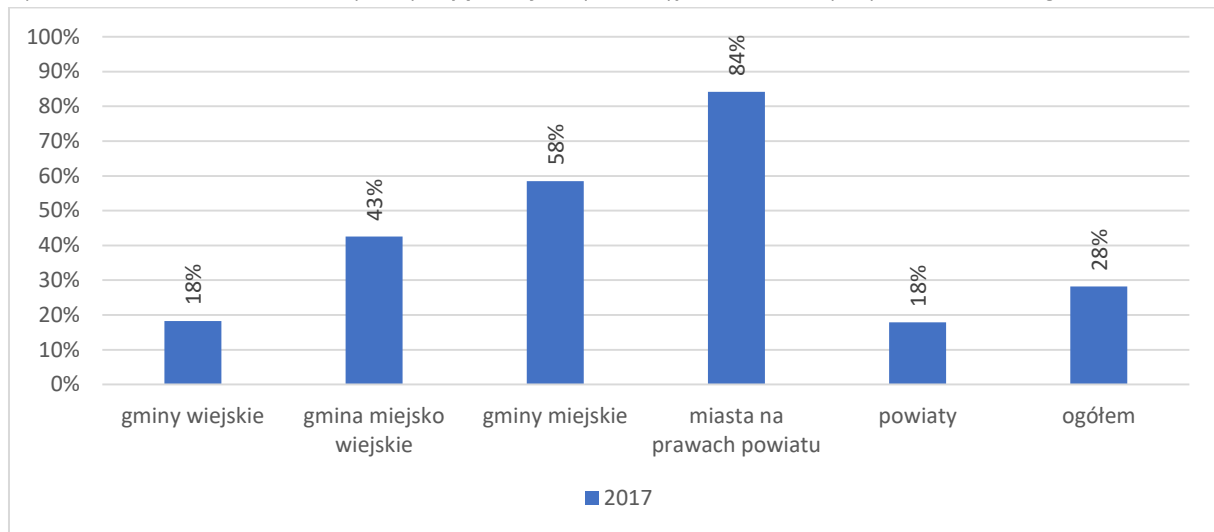
Rysunek 94 Jakie narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora wykorzystał urząd w okresie ostatnich 2 lat



	GMINY MIEJSKIE	GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE	GMINY WIEJSKIE	MIASTA NA PRAWACH POWIATU	POWIATY
	n=83	n=154	n=177	n=32	n=34
REKLAMY W TELEWIZJI	18,1%	16,2%	9,0%	21,9%	20,6%
REKLAMY W RADIU	15,7%	18,8%	14,7%	28,1%	20,6%
REKLAMY W PRASIE	51,8%	48,1%	42,4%	68,8%	38,2%
ULOTKI, BROSZURY	73,5%	63,0%	54,2%	84,4%	55,9%
GADŻETY PROMOCYJNE	45,8%	41,6%	41,2%	71,9%	55,9%
STRONĘ INTERNETOWĄ URZĘDU LUB INNE STRONY INTERNETOWE	63,9%	59,1%	38,4%	93,8%	44,1%
MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE (NP. FACEBOOK, TWEETER)	44,6%	31,8%	23,2%	75,0%	44,1%
UDZIAŁ W TARGACH, WYSTAWACH, KONFERENCJACH I SEMINARIACH	57,8%	50,0%	44,1%	87,5%	64,7%
OFERTY INWESTYCYJNE	61,4%	59,1%	39,5%	100,0%	41,2%
KONSULTACJE SPOŁECZNE Z INWESTORAMI ORAZ POTENCJALNYMI INWESTORAMI	30,1%	26,6%	27,7%	56,3%	29,4%
INNE, JAKIE?	14,5%	5,2%	6,2%	12,5%	11,8%
TRUDNO POWIEDZIEĆ	0,0%	1,9%	0,6%	0,0%	2,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=480)

Rysunek 95 Odsetek JST, które wykorzystują narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora



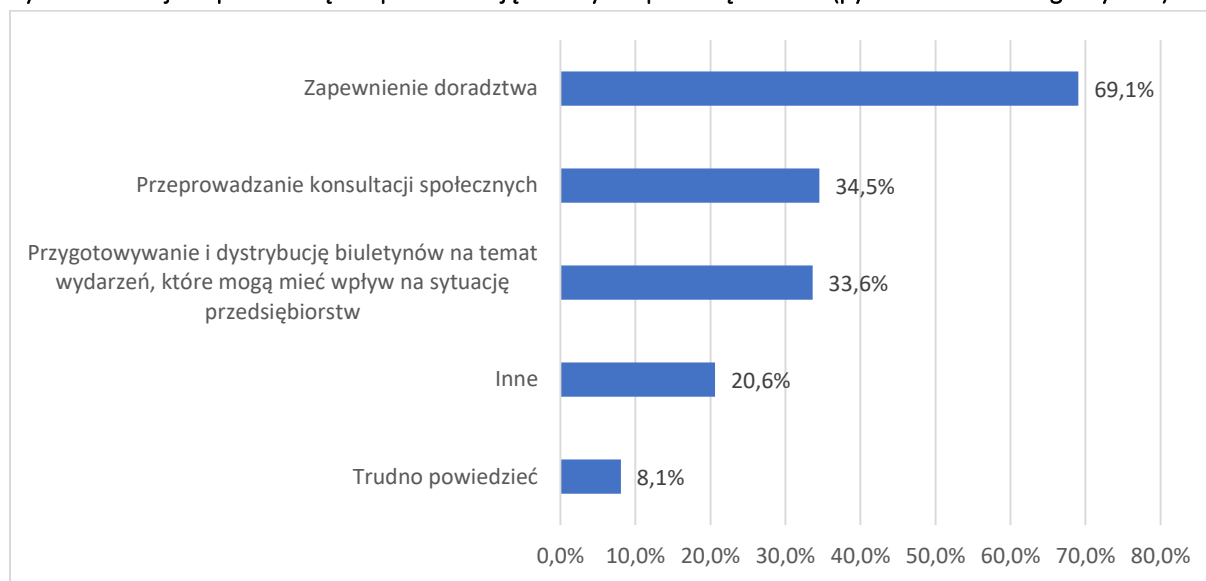
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Odsetek JST, które oferują opiekę poinwestycyjną wyniósł 13%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach na prawach powiatu. Najniższą wartością wskaźnika charakteryzują się gminy wiejskie (7%). Niski odsetek JST oferujących opiekę poinwestycyjną wystąpił także w przypadku powiatów (8%).

W ujęciu regionalnym najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwach: świętokrzyskim (4,8%), mazowieckim (5,1%) oraz podlaskim (6,5%). Najwyższy odsetek JST oferujących opiekę poinwestycyjną wystąpił w województwach opolskim (28%) oraz śląskim (22%).

Wśród urzędów oferujących wsparcie poinwestycyjne najbardziej popularnym działaniem jest zapewnienie doradztwa (69,1%). Nieco ponad jedna trzecia urzędów przeprowadza konsultacje społeczne (34,5%) oraz oferuje przygotowanie i dystrybucję biuletynów, które mogą mieć wpływ na sytuację przedsiębiorstwa oraz przeprowadzanie konsultacji społecznych (33,6%) W ramach odpowiedzi inne badani wskazywali między innymi na: dotacje dla przedsiębiorstw, finansowanie udziału w imprezach targowo-wystawienniczych, systemy zwolnień podatkowych oraz organizację konferencji.

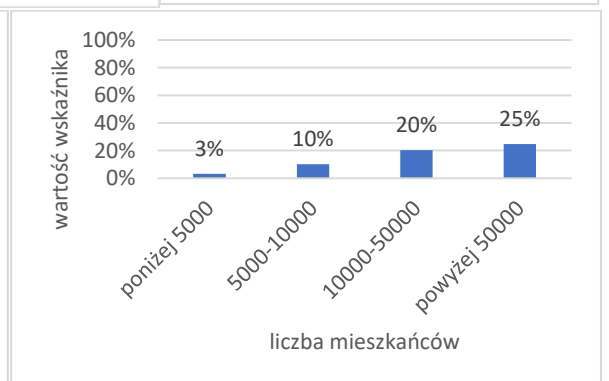
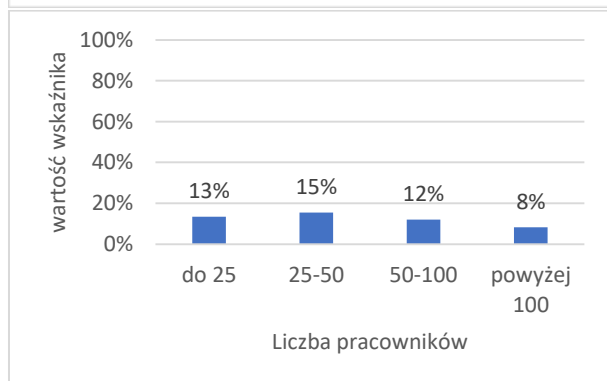
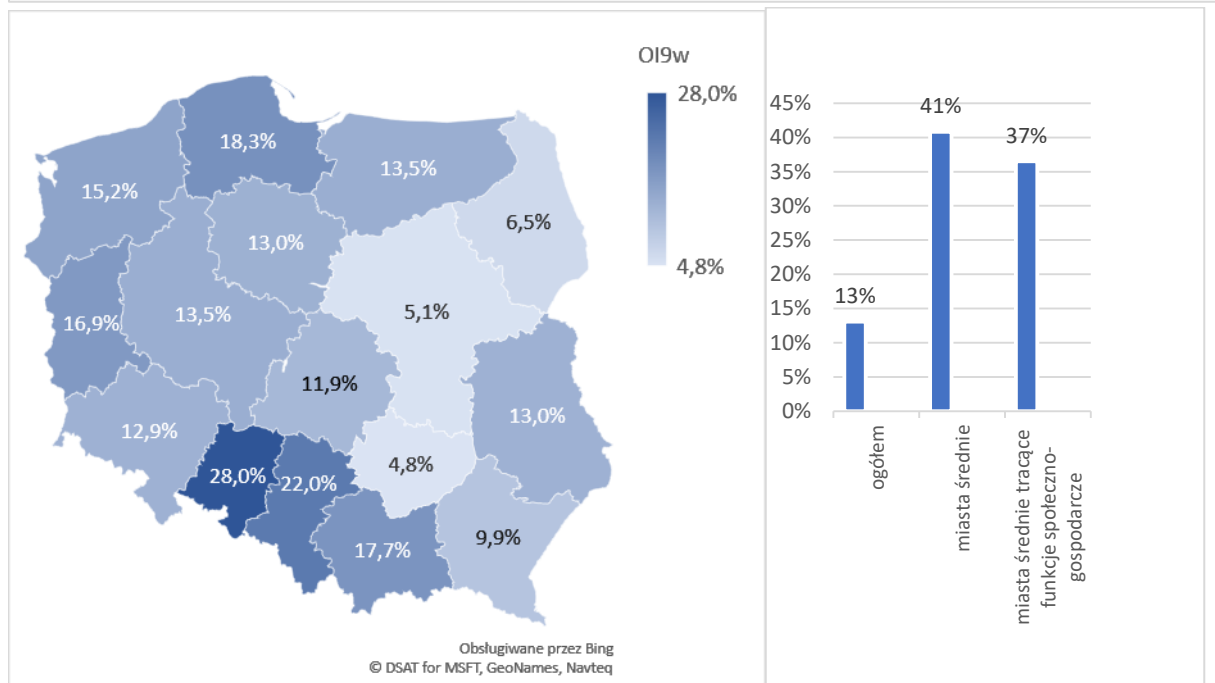
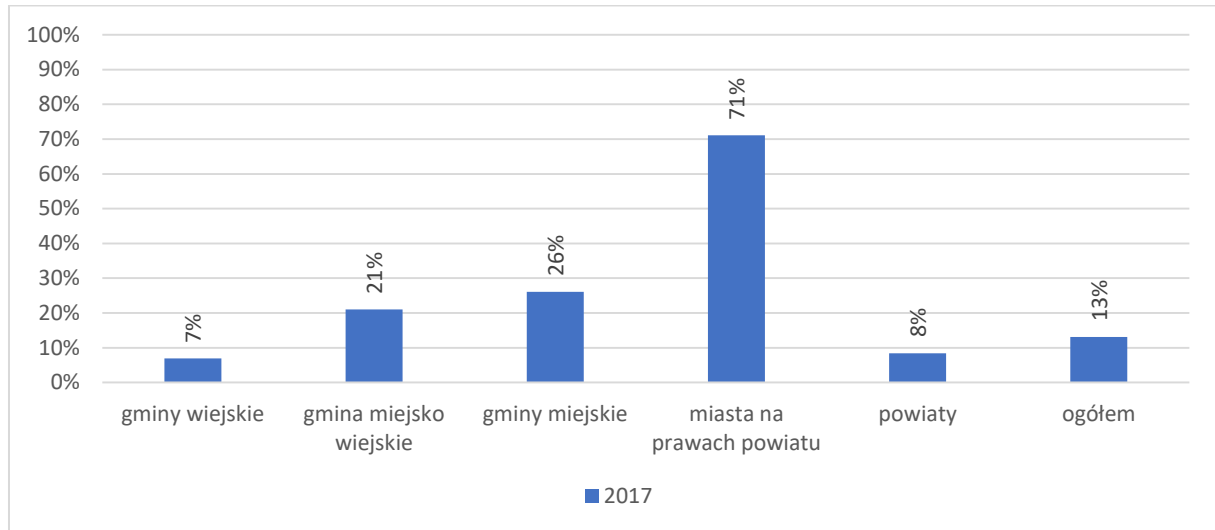
Rysunek 96 W jaki sposób urząd wspiera działające na rynku przedsiębiorstwa (pytanie wielokrotnego wyboru)



	GMINA MIEJSKA	GMINA MIEJSKO-WIEJSKA	GMINA WIEJSKA	MIASTO NA PRAWACH POWIATU	POWIAT
	n=37	n=76	n=67	n=27	n=16
ZAPEWNIENIE DORADZTWA	28	49	46	22	9
PRZEPROWADZANIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	14	24	25	9	5
PRZYGOTOWYWANIE I DYSTRYBUCJĘ BIULETYNÓW NA TEMAT WYDARZEŃ, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA SYTUACJĘ PRZEDSIĘBIORSTW	12	25	21	12	5
INNE	10	16	6	9	5
TRUDNO POWIEDZIEĆ	1	5	8	0	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=223)

Rysunek 97 Odsetek JST, które oferują opiekę poinwestycyjną

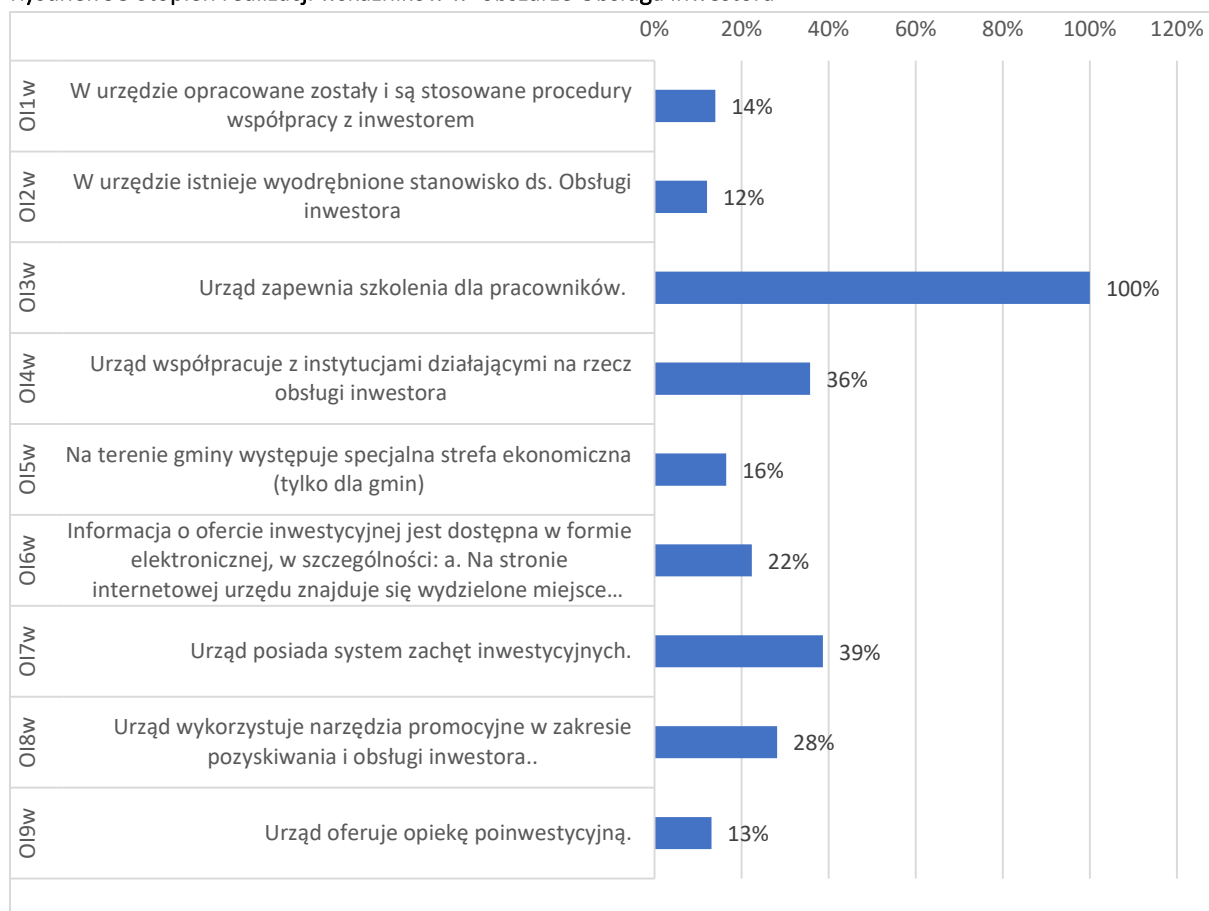


Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI zrealizowanego w roku 2017 (n=1704)

Podsumowanie

W obszarze Obsługa inwestora najwyższy odsetek JST spełnił warunki dla wskaźnika trzeciego tj. zapewnia szkolenia dla pracowników (100%). Najmniejszy odsetek JST posiada wyodrębnione stanowisko ds. Obsługi Inwestora (1%).

Rysunek 98 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Obsługa inwestora



Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI (n=1704)

6 Wnioski i rekomendacje

Wniosek	Rekomendacja
<p>W stosunku do roku 2013 wartości indeksów dotyczących usług publicznych w zakresie usług administracyjnych oraz wspierania rozwoju gospodarczego zmniejszyły się. Szczególnie jest to widoczne w przypadku indeksu dotyczącego wspierania rozwoju gospodarczego, gdzie spadek wartości mediany wynosił ok. 10 punktów procentowych.</p>	<p>Rekomenduje się prowadzenie działań ukierunkowanych na wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu infrastruktury oraz merytorycznego i kadrowego zaplecza obsługi inwestora, ale także wspierania lokalnych przedsiębiorców. W tym celu istotnym jest prowadzenie działań zmierzających do rozpowszechnienia jednostkach samorządu terytorialnego spójnych rozwiązań z zakresu promocji gospodarczej i współpracy międzyinstytucjonalnej.</p>
<p>Pod względem geograficznym nadal występuje zróżnicowanie poziomu rozwoju instytucjonalnego między jednostkami samorządu terytorialnego Polski wschodniej i zachodniej.</p>	<p>Uzasadnionym jest stopniowanie wsparcia i kierowanie go w większym stopniu do regionów Polski wschodniej, celem wyrównania szans, zgodnie z polityką zrównoważonego rozwoju.</p>
<p>Metoda obliczania indeksu w poprzednich latach prowadzenia badania barometr JST nie uwzględniała dynamiki sytuacji społeczno-gospodarczej, która implikuje konieczność modyfikowania wag poszczególnych wskaźników.</p>	<p>Rekomenduje się stosowanie w przyszłych badaniach także alternatywnej metody obliczania wag wskaźników opartej na odwrotnej proporcjonalności względem liczby JST spełniających dane kryterium.</p>
<p>Wsparcie udzielone w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój przynosi wymierne efekty, ponieważ uczestniczące w nim jednostki samorządu terytorialnego osiągają wyższe wartości indeksów we wszystkich obszarach rozwoju instytucjonalnego. Ponadto różnica wyższa jest w obszarach, których przede wszystkim dotyczyło wsparcie realizowane w ramach POWER.</p>	<p>Rekomenduje się prowadzenie dalszych działań z zakresu wsparcia Programowego Rozwoju JST. W celu wzrostu efektywności realizacji Programów należy dostosowywać realizowane działania do różnych stadiów rozwoju JST ze szczególnym uwzględnieniem gmin wiejskich o niskim rozwoju instytucjonalnym, nie posiadających zasobów infrastrukturalnych do modernizacji świadczonych usług. Wsparcie powinno być dostosowane do rzeczywistych potrzeb urzędu i mieszkańców.</p>

7 Spis tabel i rysunków

Rysunek 1 Obszary rozwoju instytucjonalnego badane w latach 2013 oraz 2017.....	18
Rysunek 2 Uśredniony indeks rozwoju instytucjonalnego dla trzech badanych obszarów według województw w latach 2013-2017	20
Rysunek 3 Uśredniony indeks rozwoju instytucjonalnego dla trzech badanych obszarów obliczony metodą podstawową i alternatywną według województw	23
Rysunek 4 Obszary rozwoju instytucjonalnego badane w latach 2017 metodą alternatywną	24
Rysunek 5 Ogólny indeks rozwoju instytucjonalnego według województw.....	25
Rysunek 6 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według uczestniczenia w poddziałaniu 2.18 realizowanym w ramach POWER.	26
Rysunek 7 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według rodzaju jednostek samorządu terytorialnego	27
Rysunek 8 Indeksy rozwoju instytucjonalnego według liczby pracowników urzędu jednostek samorządu terytorialnego	27
Rysunek 9 Korelacja indeksu rozwoju instytucjonalnego w obszarze usług administracyjnych w zakresie rozwoju gospodarczego w zależności od dochodu na 1 mieszkańca	28
Rysunek 10 Indeksy rozwoju instytucjonalnego dla miast średnich i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze na tle wyników zbiorczych.....	29
Rysunek 11 Odsetek JST posiadających aktualną strategię rozwoju.....	31
Rysunek 12 Odsetek JST, których strategia rozwoju zawiera misję lub wizję, cele strategiczne oraz cele szczegółowe lub zadania	33
Rysunek 13 Które z poniżej wymienionych podmiotów brały udział w przygotowaniu aktualnej strategii rozwoju (pytanie wielokrotnego wyboru).....	34
Rysunek 14 Odsetek JST opracowujących strategię rozwoju przy udziale partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych	35
Rysunek 15 Odsetek JST, które uwzględniły w budżecie roku bieżącego środki finansowe na realizację strategii rozwoju.....	37
Rysunek 16 Odsetek JST, które realizują Strategię.....	39
Rysunek 17 Czy strategia rozwoju określa działania na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego	40
Rysunek 18 Które ze wskazanych poniżej dokumentów posiada gmina/miasto (pytanie wielokrotnego wyboru)	41
Rysunek 19 Które ze wskazanych poniżej dokumentów posiada powiat (pytanie wielokrotnego wyboru)	42
Rysunek 20 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne obejmujące cele przyjęte w strategii w obszarze rozwoju gospodarczego	44
Rysunek 21 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające zadania oraz oczekiwane rezultaty ich realizacji.....	46
Rysunek 22 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające wysokość nakładów (finansowych i rzeczowych) wymaganych dla realizacji zadań w ramach planów.....	48
Rysunek 23 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające harmonogram ich realizacji	50
Rysunek 24 Odsetek JST, które posiadają plany operacyjne w obszarze rozwoju gospodarczego zawierające ich wskaźniki realizacji.....	52
Rysunek 25 Odsetek JST, które przyjęły procedurę realizacji strategii w obszarze rozwoju gospodarczego.....	54
Rysunek 26 Odsetek JST, które udostępniają informację o realizacji zadań dotyczących rozwoju gospodarczego, wynikających ze strategii.....	56

Rysunek 27 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzania Strategicznego	57
Rysunek 28 Odsetek JST, które posiadają katalog usług administracyjnych.....	59
Rysunek 29 Odsetek JST, które posiadają karty informacyjne dla większości usług administracyjnych	61
Rysunek 30 Odsetek JST, które do większości kart informacyjnych posiadają wzory wniosków składanych przez klientów urzędu	63
Rysunek 31 Odsetek JST, które udostępniają karty informacyjne wraz ze wzorami wniosków na stronie internetowej urzędu	65
Rysunek 32 Odsetek JST, które prowadzą bieżący monitoring zgodności przebiegu realizacji usługi z opisem procedury jej świadczenia, a w szczególności w zakresie terminowości załatwienia spraw ...	67
Rysunek 33 Które z przedstawionych poniżej działań były realizowane w urzędzie w 2016 roku (pytanie wielokrotnego wyboru).....	68
Rysunek 34 Odsetek JST, które posiadają określoną procedurę świadczenia usług administracyjnych istotnych dla prowadzenia działalności gospodarczej.....	70
Rysunek 35 Odsetek JST, które identyfikują czynności wpływające na wydłużenie czasu realizacji spraw	72
Rysunek 36 Na czym polegały występujące w ciągu ostatnich 12 miesięcy rozbieżności pomiędzy faktycznym sposobem realizacji usług administracyjnych a zapisami w procedurze	73
Rysunek 37 Odsetek JST, które prowadzą badania jakości świadczenia usług administracyjnych, których wyniki są wykorzystywane do korekty sposobu ich realizacji.....	75
Rysunek 38 Odsetek JST, które prowadzą monitoring przyczyn uchylania decyzji w wyniku odwołania	77
Rysunek 39 Odsetek JST stosujących Powszechny Model Oceny (CAF).....	78
Rysunek 40 Odsetek JST stosujących Powszechny Model Oceny (PRI).....	78
Rysunek 41 Odsetek JST, które wdrożyły system zarządzania jakością ISO lub dokonały oceny systemu zarządzania urzędem w oparciu o narzędzia analityczne PRI lub CAF	80
Rysunek 42 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające sprawdzenie za pośrednictwem Internetu czasu oczekiwania w kolejce na załatwienie sprawy w urzędzie (nie dot. Usług centralnych)	82
Rysunek 43 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające przedsiębiorcy (klientowi urzędu) zarezerwowanie terminu wizyty w urzędzie za pośrednictwem Internetu	84
Rysunek 44 Odsetek JST, które wdrożyły rozwiązania umożliwiające przedsiębiorcy (klientowi urzędu) sprawdzenie zasobów rejestrów urzędowych	86
Rysunek 45 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzania Usługami Administracyjnymi.....	87
Rysunek 46 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej dwóch ze wskazanych kategorii.....	89
Rysunek 47 Zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez powiaty.....	90
Rysunek 48 Zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez gminy/miasta na prawach powiatu.....	90
Rysunek 49 Odsetek JST, które realizują program rozwoju gospodarczego będący planem operacyjnym do strategii rozwoju.....	92
Rysunek 50 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 3 spośród wskazanych kategorii	94
Rysunek 51 Odsetek JST, które uwzględniły w wieloletnim planie finansowym lub wieloletnim planie inwestycyjnym środki na realizację programu rozwoju gospodarczego	96
Rysunek 52 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 4 spośród wymienionych kategorii.....	98

Rysunek 53 Odsetek JST, które prowadzą monitoring i okresową ocenę realizacji programu rozwoju gospodarczego.....	100
Rysunek 54 Odsetek JST, które działania nakierowane na rozwój gospodarczy koordynują z sąsiednimi jednostkami samorządu w celu zwiększenia wspólnego potencjału rozwoju lub lepszego ich uzupełnienia	102
Rysunek 55 Odsetek JST, które realizują politykę rozwoju gospodarczego oraz stosują narzędzia należące do co najmniej 5 spośród wymienionych kategorii.....	104
Rysunek 56 Odsetek JST, które prowadzą cykliczną ocenę efektów działalności w dziedzinie wspierania rozwoju gospodarczego oraz wszystkich narzędzi i procedur stosowanych w tym zakresie, a wyniki oceny są wykorzystywane do doskonalenia mechanizmów stymulowania rozwoju gospodarczego.....	106
Rysunek 57 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Wspieranie Rozwoju Gospodarczego	107
Rysunek 58 Odsetek JST, które udostępniają na stronach urzędu informacje na temat podatków i opłat lokalnych	109
Rysunek 59 Odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z podatkami i opłatami lokalnymi uiszczanymi przez przedsiębiorców	111
Rysunek 60 Odsetek JST, które stosują system informatyczny pozwalający przedsiębiorcom na załatwienie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi przez Internet	113
Rysunek 61 W jaki sposób urząd monitorował poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi w ciągu ostatnich 2 lat	115
Rysunek 62 Odsetek JST, które monitorują poziom satysfakcji klienta z obsługi w zakresie usług związanych z podatkami i opłatami lokalnymi.	116
Rysunek 63 Jakich podatków i opłat lokalnych dotyczy procedura zwolnień.....	117
Rysunek 64 Odsetek JST, które posiadają i stosują procedurę zwolnień z podatków i opłat lokalnych	119
Rysunek 65 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Podatki i Opłaty Lokalne	120
Rysunek 66 Odsetek JST, które posiadają aktualne plany wykorzystania zasobu nieruchomości i zagospodarowania pustostanów.....	122
Rysunek 67 Czy wyniki przeprowadzonego monitoringu dotyczącego należności przeterminowanych/przedawnionych są wykorzystywane przez urząd w celu zwalczania problemu niespłacania należności z tytułu umów najmu i dzierżawy	123
Rysunek 68 Odsetek JST, które monitorują realizację umów najmu i dzierżawy (w tym rejestr należności przeterminowanych/ przedawnionych (wraz z upływem 3 lat) z tytułu umowy najmu/ dzierżawy).....	124
Rysunek 69 Odsetek JST, które udostępniają informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej są dostępne i aktualizowane na stronach urzędu lub w innej formie.	126
Rysunek 70 W jaki sposób są udostępniane informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej (pytanie wielokrotnego wyboru)	127
Rysunek 71 Odsetek JST, które aktualizują i udostępniają informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej	128
Rysunek 72 Jak często są aktualizowane informacje na temat lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych przeznaczonych na potrzeby działalności gospodarczej?	129
Rysunek 73 Odsetek JST, które stosują wewnętrzny system informatyczny do obsługi procesów związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami.	130
Rysunek 74 W jaki sposób urząd monitoruje poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami (pytanie wielokrotnego wyboru)	131

Rysunek 75 Odsetek JST, które monitorują poziom satysfakcji obsługi klienta w zakresie usług związanych z ewidencją i zarządzaniem nieruchomościami.	132
Rysunek 76 Kto sprawuje nadzór nad jednostką organizacyjną realizującą zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami	133
Rysunek 77 Odsetek JST, w których zadania z zakresu zarządzania nieruchomościami wykonywane są przez komórkę w urzędzie, jednostkę organizacyjną urzędu lub podmiot prywatny na podstawie umowy.....	134
Rysunek 78 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Zarządzanie nieruchomościami	135
Rysunek 79 Odsetek JST, które opracowały i stosują procedury współpracy z inwestorem	137
Rysunek 80 Czy urząd stosuje formatki opisu oferty lokalizacyjnej opracowane przez Polską Agencję Informacji i Handlu	138
Rysunek 81 Odsetek JST, które posiadają wyodrębnione stanowiska ds. obsługi inwestora	139
Rysunek 82 Liczba osób zatrudnionych na stanowiskach ds. obsługi inwestora?	140
Rysunek 83 Odsetek JST, które współpracują z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora	141
Rysunek 84 Czy urząd współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz obsługi inwestora (pytanie wielokrotnego wyboru).....	142
Rysunek 85 Odsetek gmin i miast na prawach powiatu, które posiadają na swoim terenie specjalną strefę ekonomiczną	143
Rysunek 86 Odsetek JST, które udostępniają informację o ofercie inwestycyjnej w formie elektronicznej.....	144
Rysunek 87 Czy informacja o ofercie inwestycyjnej jest dostępna na stronie internetowej urzędu..	145
Rysunek 88 Jakie informacje o wolnych strefach inwestycyjnych urząd przedstawia na stronie internetowej? (pytanie wielokrotnego wyboru)	146
Rysunek 89 Czy na stronie internetowej urzędu dostępne są dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za kontakty z inwestorami?	146
Rysunek 90 Czy na stronie internetowej urzędu znajduje się charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy/powiat/miasta	147
Rysunek 91 Czy na stronie internetowej urzędu znajduje się informacja na temat aktualnej stopy bezrobocia	147
Rysunek 92 Jakie zachęty inwestycyjne i narzędzia wspierania rozwoju gospodarczego są stosowane przez urząd gminy/miasta (pytanie wielokrotnego wyboru)	148
Rysunek 93 Odsetek JST, które posiadają system zachęt inwestycyjnych	149
Rysunek 94 Jakie narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora wykorzystał urząd w okresie ostatnich 2 lat.....	151
Rysunek 95 Odsetek JST, które wykorzystują narzędzia promocyjne w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestora.....	152
Rysunek 96 W jaki sposób urząd wspiera działające na rynku przedsiębiorstwa (pytanie wielokrotnego wyboru).....	153
Rysunek 97 Odsetek JST, które oferują opiekę poinwestycyjną	154
Rysunek 98 Stopień realizacji wskaźników w obszarze Obsługa inwestora	155
Tabela 1. Populacja badana.....	14
Tabela 2 Liczba zrealizowanych ankiet.....	14
Tabela 3 Udział zrealizowanych ankiet w populacji badania	14
Tabela 4 Zestawienie statystyk opisowych indeksów rozwoju instytucjonalnego w latach 2013 i 2017	19

Tabela 5 Zestawienie wartości indeksów rozwoju instytucjonalnego w latach 2013-2017 według województw	19
Tabela 6 Zróżnicowanie wartości wskaźników w zależności od zastosowanej metody obliczeń	22
Tabela 7 Zróżnicowanie wartości wskaźników w zależności od zastosowanej metody obliczeń według województw	22
Tabela 8 Statystyki opisowe indeksów rozwoju instytucjonalnego JST	24
Tabela 9 Szczegółowe indeksy rozwoju instytucjonalnego według województw	26
Tabela 10 Korelacja	28

8 Bibliografia

1. *Analiza instytucjonalna gminy Metoda Planowania Rozwoju Instytucjonalnego*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej, Kraków 2010.
2. *Badanie dotyczące stworzenia systemu wskaźników dla oceny realizacji zasady good governance w Polsce*, ECORYS, Warszawa 2008; http://www.ewaluacja.gov.pl/Wyniki/Documents/ggov_042.pdf
3. *Badanie ewaluacyjne wsparcia udzielonego administracji samorządowej w ramach Działania 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, badanie ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z.o.o, Kutno 2010. <http://www.msap.uek.krakow.pl/doki/publ/AIG.pdf>
4. *Jak doskonałą się samorzędy? Ewaluacja pn. Ocena projektów konkursowych zrealizowanych w ramach Poddziałania 5.2.1 Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, badanie ProPublicum Instytut Badawczy dla MAiC 2012.
5. *Koncepcja Good Governance - refleksje do dyskusji*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, Warszawa 2008; http://www.mrr.gov.pl/aktualnosci/fundusze_europejskie_2007_2013/Documents/koncepcja_goo_governance.pdf
6. Mitchell A., Owsiany M., Zawicki M. (red.) *Wskaźniki ilościowe w obszarach zarządzania, Program Rozwoju Instytucjonalnego*, Kraków 2004.
7. Piróg K., Leszczyńska B., Wolińska I., *Barometr rozwoju instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego. Raport z badania dla Ministerstwa Cyfryzacji i Administracji*, PSDB, Warszawa, grudzień 2013.
8. R. Grobelny, J. J.Parysek, D. Jaworski, M. Klupczyński, *Propozycja kategoryzacji gmin*, Ekspertyzy nr 12, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego (<https://goo.gl/Lnl9uf> - dostęp 11.10.2016).
9. Urbaniak B., Bohdziewicz P. i inni, *Zdiagnozowanie potencjału administracji samorządowej, ocena potrzeb szkoleniowych kadr urzędów administracji samorządowej oraz przygotowanie profili kompetencyjnych kadr urzędów administracji samorządowej*, badanie ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z.o.o dla MSWiA, Kutno 2009 (raport metodologiczny oraz raport końcowy przygotowany w ramach badania dot. zdiagnozowania potencjału administracji samorządowej w 2009 r.): http://www.administracja.mac.gov.pl/download/58/1330/Raport_koncowy.pdf
10. Wańkowicz W., *Wskaźniki realizacji usług publicznych, Program Rozwoju Instytucjonalnego*, Kraków 2004.

11. Zawicki M. (red.), *Obszary zarządzania oraz wskaźniki opisowe w metodzie rozwoju instytucjonalnego*, Kraków 2002.